

41703

godbe

svetega pisma stare in nove zaveze.

Nemški spisal

Dr. J. Schuster,

poslovenil

Anton Lézar,

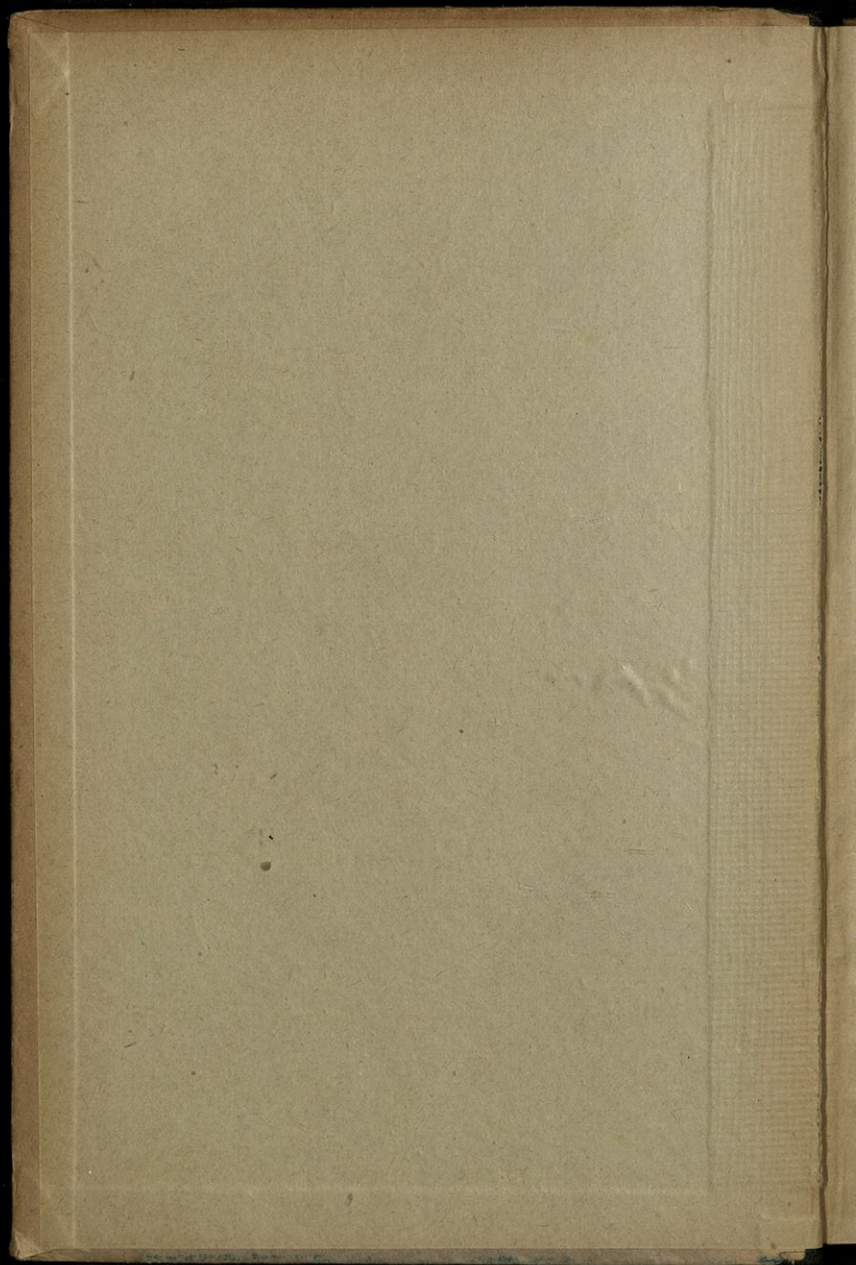
dahoven ljubljanske škofje.



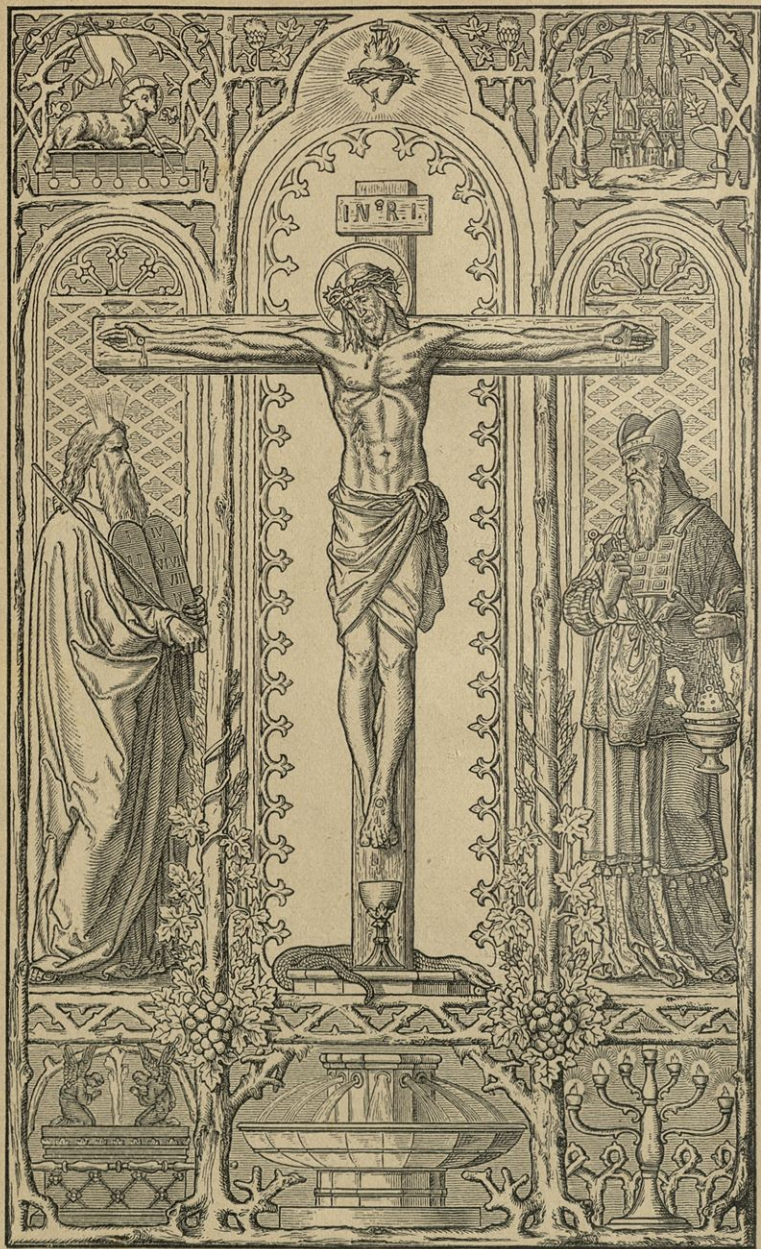
Veljajo 1 K.

Na Dunaju.

V cesarski kraljevi založbi šolskih knjig.







Zgodbe

svetega pisma stare in nove zaveze.

(Z 1 čelno in 99 podobami med zgodbami in z 1 zemljevidom.)

Nemški spisal

Dr. J. Schuster,

poslovenil

Anton Lésar,

duhoven ljubljanske škofije.

(Tiskane brez premene kakor leta 1901.)



Veljajo 1 krono.

Na Dunaju.

V cesarski kraljevi založbi šolskih knjig.
1902.

41703

Šolske knjige, v ces. kr. zalogi šolskih knjig na svetlo dane,
ne smejo se dražje prodajati, kakor je postavljeno na čelni strani.

Pridržujejo se vse pravice.



IN=030005927

Prvi del.

Zgodbe svetega pisma stare zaveze.

Prva doba.

Najstarje zgodbe.

Od stvarjenja svetá do splošnega malikovanja, ali od Adama do Abrama. (Od leta 4000. do leta 2000. pred. Kr. rojst.)

1. Stvarjenje svetá. Bog posveti soboto.

V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. Zemlja pa je bila še pusta in prazna, in vsa z globokimi vodami pokrita. Bilo je še vse tema. Duh Božji se je prostiral nad vodami, in Bog je rekel: „Bodi svetloba!“ — In bilo je svetlo. To je bilo prvi dan.

Drugi dan je Bog rekel: „Bodi nebo!“ — In v tem hipu je bilo lepo višnjevo obnebje, ki je nad nami.

Tretji dan reče Bog: „Zberó naj se vode, ki so pod nebom, v en kraj in naj se prikaže suha zemlja!“ — In zgodilo se je takó. Suho je Bog imenoval zemljo, zbrano vodo pa je imenoval morje. Dalje je rekel Bog: „Zemlja naj požene travo, zelišča in rodovito drevje.“ — Tudi to se je zgodilo. Zemlja je bila ob enem lepo zelena, in vse je bilo v cvetju, kakor spomladi.

Četrty dan reče Bog: „Naj bodo luči na nebu, da razsvetljujejo zemljo, in kažejo dneve in leta.“ — Komaj Bog to izgovori, že so bile. Na nebu je sijala velika luč (solnce), da razsvetljuje dan, in maniša luč (mesec), da sveti po noči: vrhu tega je pa migljalo zvezd brez števila.

Peti dan reče Bog: „Naj bodo ribe v vodi, in ptice pod nebom.“ — In mrgolele so ribe v vodi, in vseh vrst ptice so letale po zraku.

Šesti dan reče Bog: „Zemlja naj rodi laznino, živino in zverino in vsakršne živali.“ — Tudi to se je precej zgodilo.

In Bog je pogledal vse, kar je bil naredil, in vse je bilo dobro.

Sedmi dan pa je Bog počival, in je ta dan blagoslovil in posvetil.

2. Stvarjenje angelov in greh nekaterih izmed njih.

Bog je zraven vidnega sveta ustvaril tudi nevidni svet, namreč angele v nebesih. Vsi so bili dobri in neizrečeno srečni; toda vsi niso ostali taki. Veliko izmed njih jih je grešilo.



† Zavoljo svoje velike sreče so se prevzeli in so se uprli zoper Boga. Rekli so: „Najvišemu hočemo biti enaki; nad zvezde Božje hočemo postaviti svoj sedež.“ — In vstal je velik prepir v nebesih. Veliki angel Mihael in ž njim vsi angeli, ki so ostali zvesti in dobri, so se vojskovali zoper hudobne angele, katere je vodil hudobni angel, ki mu pravimo satan ali hudič. Hudobni angeli so bili premagani in z nebes v pekel pahnjeni.

3. Stvarjenje prvega človeka. Raj. Prva zapoved. Bog ustvari Evo.

Preden je Bog ustvaril človeka, je rekel: „Naredimo človeka po svoji podobi: naj gospoduje črez vse živali in vso zemljo!“ — Potem je Bog iz prsti naredil človeško truplo in mu vdihnil neumrljivo dušo. Tako je bil prvi človek. Bog ga je imenoval Adama, t. j. moža iz prsti ali prstaka (zemljaka).

Iz posebne milosti je Gospod Bog za človeka zasadil prav lep vrt: imenujemo ga raj. V njem je bilo drevje z najslajšim sadjem. Sredi pa je bilo posebno drevo, drevo spoznanja dobrega in hudega. Studenec, ki se je raztakal na štiri velike reke, je močil ves vrt. V ta prijetni vrt je Bog postavil človeka, da bi ga obdeloval v svoje veselje. In rekel mu je: „Od vsega drevja po vrtu jej; od drevesa spoznanja dobrega in hudega pa nikar ne jej: kajti kateri dan koli od njega ješ, boš moral umreti!“ Potem je Bog pripeljal pred Adama vse živali. Adam je imel veliko veselje nad njimi, in je dal vsaki posebno ime.



Adam je bil zdaj še edini človek na zemlji. Torej reče Bog: „Človeku ni dobro samemu biti; naredimo mu pomočnico, njemu podobno.“ — Poslal je torej Adamu trdo spanje, in ko je bil zaspal, vzel mu je eno izmed njegovih reber, in je iz rebra naredil ženo. Ko se Adam zbudi, pripelje Bog ženo k njemu. Adam se je razveselil in je ženo imenoval *Evo*, t. j. mater vseh živih.

* Adam in Eva sta v prelepem vrtu živela vsa srečna. Kar nič nista vedela za húdo; in bila sta po posebni milosti Božji pravična in sveta. Bog je bil z njima tako prijazen, kakor oče s svojimi ljubimi otroci. Nobena stvar ju ni nikoli žalila. Bila sta vrhu vsega tega še tudi na trupu neumrljiva.

4. Greh prvih staršev.

Med vsemi živalmi na svetu, ki jih je Bog ustvaril, bila je kača najbolj prekanjena. Nje se je hudobni satan poslužil, da bi zapeljal človeka. Nékega dne gre Eva blizu k prepovedanemu drevesu. Kar zagleda kačo na njem. Kača izpregovori in reče Evi: „Zakaj vama je Bog zapovedal, da bi ne jedla od vsega drevja v raju?“ — Eva odgovori: „Saj jeva sad vsega drevja, ki je v raju, sadu drevesa pa, ki je sredi raja, nama je Bog zapovedal, ne jesti, da kje ne umrjeva!“ — Kača pa je rekla: „Ne bosta umrla ne, ako ga jesta; marveč oči se vama bodo odprle, in Bogu bosta enaka in spoznala dobro in hudo.“ — Na to začne Eva še le radovedno ogledavati drevo. Bolj ko ga ogleduje, prijetniši se ji dozdeva njegov sad, in bolj jo mika po njem. Kar seže, utrga ga in jé. Potem ga dá tudi Adamu, in tudi on ga jé. — Tako je bil storjen prvi greh.

Zdaj so se jima odprle oči, toda vse drugače, kakor sta mislila. S strahom se zavesta, da sta naga, česar nista vedela, dokler sta bila nedolžna. Sama sebe se sramujeta in si naredita krila iz smokvinega listja. Kmalu pa zaslišita glas Božji. Strah ju izpreletí in skrivata se v raju med drevje. Ali Bog zakliče: „Adam, kje si?“ Adam odgovori: „Slišal sem tvoj glas v raju, in sem se te zbal zato, ker sem nag, ter sem se skril.“ — Bog mu reče: „Kdo ti je neki povedal, da si nag?

Ali si mari jedel od propovedanega drevesa?“ — Adam odgovori: „Eva mi je dala od drevesa, in jedel sem.“ — Bog tedaj reče ženi: „Zakaj si to storila?“ Eva odgovori: „Kača me je zapeljala, da sem jedla.“

5. Kazen prvega greha in odrešenik obljubljen.

Bog se poln nevolje obrne h kači in pravi: „Ker si to storila, prekleta si med vsemi živalmi in zvermi na zemlji! Po svojih prsih se boš plazila in prst jedla vse dni svojega življenja. Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, med tvojim in njenim zarodom. Ona bo tebi glavo strla, in ti boš zalezovala njeno peto.“



Potem reče ženi: „Veliko boš trpela s svojimi otroci. Možu boš pod oblastjo, on bo tebi gospodoval.“

Adamu pa je rekel: „Prekleta bodi zemlja zavaljo tebe! Trnje in osát ti bo rodila. V potu svojega obraza boš jedel kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet. Kajti prah si, in v prah se boš povrnil.“

Ko je bil Bog izgovoril to kazen, je Adamu in njegovi ženi naredil in dal oblačilo iz kož, ter ju je ob-

lekel. Potem ju je pahn timer iz raja in je predenj postavil kerubime z ognjenim in švigajočim mečem, da so varovali pot vanj.

6. Kajn in Abelj.

Adam in Eva sta dobila več sinov in hčer. Najstarja med njimi sta bila Kajn in Abelj; Kajn, močnejši, je bil kmetovavec, Abelj, šibkejši, pa ovčár. Abelj je bil pravičen, Kajnova dela pa so bila hudobna. V znamenje hvaležnosti za blagoslov sta obá Bogu nekega dne darovala; Abelj prvencev svoje črede, Kajn svoje poljščine. Gospod z dopadljivostjo pogleda na Abelja in njegov dar; na Kajna in na njegove darí ní pogledal. Zavoljo tega je bil Kajn tako nevoščljiv in jezen, da mu je obraz upadel.

Gospod Kajna ljubeznivo posvari rekoč: „Zakaj se togotiš, in zakaj ti je obraz tako upadel? Glej, kakor tvoj brat si mi ljub, če dobro delaš. Ako pa hudobno delaš, bo ti kmału za petami kazen za greh. Premaguj poželenje do greha, in ti mu gospoduj!“ — Kajn pa ní poslušal Gospoda, temveč je redil nevoščljivost in jezo v svojem srcu. Nekega dne se Abelju posebno prijaznega dela ter mu reče: „Pojdi, greva malo na polje!“ — Nedolžni Abelj ne misli nič hudega, in gre vesel ž njim. Ko sta bila na polju, vzdigne se Kajn zoper svojega brata Abelja in ga ubije.

Pa kmału se oglasi sodnik, in Gospod reče Kajnu: „Kje je Abelj, tvoj brat?“ — Kajn prešerno odgovori: „Ne vem; sem mari jaz varuh svojega brata?“ — Nato mu reče Bog: „Kaj si storil? Glas krvi tvojega brata vpije z zemlje do mene. Zato bodi preklet na zemlji, ki je odprla svoja usta, in je prejela kri tvojega brata iz tvoje roke. Kadar jo boš obdeloval, ne bo ti več dajala sojega sadú. Potikal se boš in bežal po zemlji!“

† Kajn ves plašen in obupen reče Gospodu: „Prevelika je moja pregreha, da bi zaslužil odpusčenje! Skrival se bom pred tvojim obličjem, nestanoviten in bežen bom na zemlji; in kdorkoli me dobí, ubil me bo.“ — Gospod pa mu pravi: „Ne bo takó, temveč kdorkoli Kajna ubije, bo sedemkrat kaznovan.“

In Gospod je zaznamenoval Kajna, da bi ga kdo ne ubil. Na to Kajn pobegne izpred Gospoda, in bil je nestanoviten in bežen na zemlji!

Abelj, ki ga je po nedolžnem umoril lastni brat, je predpodoba Jezusa, ki so ga po nedolžnem umorili njegovi bratje, Judje.

7. Namnoženje in popačenje prvih ljudi. Vesoljni potop (okoli l. 2400. pred rojst. Kr.).

† Adam je živel 930 let. Tudi njegovi mlajši so dosegli visoko starost. Najstarejši med njimi, Matuzala, je živel celo 969 let. Adamovi mlajši so se razdelili na otroke Božje in otroke tega svetá. Otroci Božji so se zlasti imenovali mlajši pobožnega Seta, katerega je Bog Adamu dal namesto umorjenega Abelja. — Otroci tega svetá so se pa imenovali Kajnovi mlajši. Ko so se pa otroci Božji začeli družiti z otroci tega sveta, postali so spačeni, kakor le-ti. Torej reče Bog: „Ljudje ne bodo več dolgo živeli; kajti meseni so. Še 110 lét naj imajo, da se utegnejo poboljšati.“

Spačenost ljudi na zemlji je vedno rastla, vse njih misli so bile obrnjene v hudo. Ko Bog to vidi, nevoljen reče: „Potrebil bom človeka z zemlje.“ Sredi med hudobneži je pa še živel pobožen in pravičen mož, Noe. On je našel usmiljenje pred Bogom, in Bog mu je rekel: „Narêdi si ladjo iz obtesanega lesá, in s smolo jo zamaži znotraj in zunaj. Tri sto komolcev naj bo dolga, 50 komolcev široka in 30 komolcev visoka. Zgoraj narêdi ladji okno, na strani vrata, v nji pa spodnje, srednje in zgorenje nadstropje. Kajti, glej, povodenj bom poslal na zemljo, in pokončal bom vse, kar je na zemlji. S teboj pa bom storil prijateljsko zavezo. V ladjo pojdi ti, in tvoji sinovi, tvoja žena, in žene tvojih sinov s teboj. — In od vseh živali vzemi v ladjo po dvoje, in vsakega živeža, da bo tebi in njim v jed.“

Noe stori vse, kar mu je Bog zapovedal. Sto let ie delal ladjo pred vseh očmi, in zraven dela je ljudem na glas oznanjal pokoro. Toda ljudje niso marali za njegovo svarjenje, jeli in pili so in svatovščine obhajali. Zdaj pa reče Gospod Noetu: „Pojdi v ladjo, ti in vsi tvoji. Kajti še sedem dni je, potem bom dal deževati na zemljo štirideset dni in štirideset noči. Potrebil bom

z zemlje vse stvari, ki sem jih ustvaril.“ — Noe gre s svojimi in z živalmi v ladjo.



Ko preteče sedem dní, vsi studenci brezna prideró, in zatvornice nebá se odpró, in dež lije na zemljo štirideset dní in štirideset nočí. Vode se naraščajo in vzdignejo ladjo od tal kvišku; ladja pa je pod Božjim zavetjem mirno plavala po vodah. Zdaj so pač ljudje zdihovali in jokali; z grozo in strahom so klicali Boga, ter plezali na hiše, drevesa in goré. Toda prepozno in zastonj je bilo. Voda se vedno narašča in petnajst kolencev više stopi nad goré.

Pokončane so bile vse stvari, ki so se gibale na zemlji, vse, kar diha in živí na zemlji, je pomrlo, od človeka do živali, od ptice v zraku do črva na zemlji. Ostal je le Noe in kateri so bili v ladji ž njim.

Noetova ladja je predpodoba katoliške cérkve.

8. Noe gré iz ladje in daruje. Noetovi sinovi.

Sto in petdeset dní so stale vode nad zemljo. Bog se spomni Noeta in pošlje gorak veter črez zemljo;

začele so upadati vode; vrhovi gorá se iz vode prikazujejo, in obstala je ladja na gorah armenskih.

Noe je bil tega vesel; kajti od začetka potopa je bilo preteklo že 350 dní. Da bi se pripričal, če je voda z zemlje odtekla, odpre Noe okno, in iz ladje izpusti krokarja. Krokar zletí, pa se ne vrne. Potem izpusti goloba za njim. Ker se pa ní imel kam vresti, vrne se v ladjo. Noe iztegne roko, prime ga in vzame v ladjo. Ko preteče sedem dní, spet izpusti goloba iz ladje. Ta še le zvečer nazaj priletí, in oljkovo vejico z zelenimi peresi prinese v kljunu. Tako je Noe zvedel, da so vode odtekle z zemlje. Vendar pa čaka še sedem dní, in zopet izpusti goloba. Ta se pa več ne vrne k njemu.



Tedaj reče Bog Noetu: „Pojdi iz ladje, ti in vsi, ki so s teboj v ladji, in vse živali.“ Noe je izšel, in vsi njegovi in vse živali. Da se zahvali Bogu, ki ga je otel tako čudovito, postavil je oltar, in je Gospodu žgalen dar od vseh čistih živali daroval na njem. Gospodu je bil ta dar prijeten. Lepa mavrica se prikaže na nebu. Bog blagoslovi Noeta in njegove sinove, ter jim reče: „Glejte, jaz naredim zavezo z vami in z vašim zarodom

za vami. Nikoli več ne bodi pokončano z vodami potopa, karkoli živi, in v prihodnje ne bodi več potopa, da bi razdejal zemljo. Dokler bo zemlja, ne bo prejenjala ne setev ne žetev, ne poletje ne zima, ne noč ne dan. In mavrica, ki sem jo postavil v oblake, bodi znamenje te moje zaveze.“

* * Noetovi sinovi, ko so šli iz ladje, so bili: Sem, Kam in Jafet. Noe je jel spet zemljo obdelovati in je tudi vinograd zasadil. Ker pa še ni poznal moči vina, ga je prvič preveč pil. Upijanil se je bil in je razgrnjen ležal v šatoru. Ko je Kam to videl, povedal je svojima bratoma zunaj. Sem pa in Jafet sta vzela plašč, šla sta s proč obrnjenim obrazom, ter sta očeta odela s plaščem. Ko se Noe prebudi in zvé, kaj je Kam storil, reče: „Preklet bodi Kam! Blagoslovljena pa bodita Sem in Jafet!“

9. Babilonski stolp. Splošno malikovanje.

Noetovih mlajših je bilo sčasoma velik narod, pa so se spet tako popačili, kakor ljudje pred potopom. Nič več niso mogli skupaj ostati. Preden so se pa razkropili, dejali so v svoji silni prevzetnosti: „Pridite, sezidajmo si mesto in stolp, katerega vrh naj se dotika



neba, in storimo slavno svoje imé!“ — Ali Bog jim ustavi prevzetno in ničemurno početje. Rekel je: „Zmešati jim hočem jezik, da eden drugega ne bodo umeli!“ — Dotlej je bil namreč le en jezik in enako govorjenje na zemlji. In tako so morali jenjati z zidanjem mesta, ki so ga imenovali Babel, t. j. zmešnjavo. In Bog jih je razkropil na vse kraje. Razšli so se semtertja.

* Semovi mlajši so ostali v Aziji; njih zarod je izvoljeno izraelsko ljudstvo. Kamovi mlajši so večinoma šli v Afriko, Jafetovi mlajši pa v Evropo.

† Kolikor bolj so se ljudje širili na zemlji, toliko hudobniši in zlobniši so bili. Kmalu so pozabili edino pravega Boga, in so zabredli v malikovanje. Nekateri so solnce, luno in zvezde častili kakor bogove; nekateri pa molili ljudi in živali in še celó njih podobe, ki so si jih sami naredili z lesá, kamena, zlatá in srebra. Pri malikovanju so brez vsega strahú vsakršne hudobije uganjali, kakor: goljufijo, ropanje, nečistost, moritve i. t. d. Mislili so namreč, da strežejo s temi pregrehami svojim malikom, katerim so še celó ljudi kladi v dar. Zlasti so darovali radi nedolžne otročiče, ki so morali počasi in v najstrašnejših bolečinah umirati.

Druga doba.

I. Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, ga čudovito vodi in povelíča.

I. Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, ali od Abrahama do Mojzesa (2000.—1500. pred rojst. Kr.).

10. Abrahamov poklic in njegova pokorščina.

Sredi hudobne množice je živel pobožen in pravičen mož. Tega si je Bog izvolil izmed vseh, da bi se po njem in njegovih mlajših prava vera in upanje v obljubljenega odrešenika ohranilo in razširilo. Temu možu je bilo imé Abraham. Njegov oče je s svojo družino prebival v Haranu na Kaldejskem. Ker se je bilo tudi v ti družini pričelo malikovanje, reče Gospod Abrahamu: „Pojdi iz svoje dežele, in od svoje rodovine in iz hiše svojega očeta, in pojdi v deželo, katero ti bom pokazal. Očeta te bom storil velikemu

narodu, in te bom oblagodaril. In v tebi bodo oblagodarjeni vsi narodi na zemlji!" Abraham se brž odpravi na pot s Saro, svojo ženo, z Lotom, sinom svojega brata, s svojimi hlapci, deklami in čredami. Po dolgem potovanju pridejo v prelepo deželo Kanaan.

† Zavoljo rodovitnosti so to deželo navadno imenovali deželo, po kateri se cedí mleko in med. Tukaj se Gospod Abrahamu spet prikaže ter mu reče: „Glej, to deželo bom dal tebi in tvojemu zarodu.“ Da se zahvali Gospodu, postavi Abraham oltar in mu daruje hvalen dar.

11. Abrahamova mirljivost in nesamopridnost. Melkizedek.

* * Abraham je imel veliko hlapcev in dekel, obilo kamel in oslov, goved in ovác. Pa tudi Lot je imel čred veliko, in tako nista imela prostora v deželi, da bi bila vkup prebivala. Zavoljo tega se je prepir začel med pastirji Abrahamovimi in Lotovimi za boljše pašnike. Miroljubnega Abrahama je to zelo bolelo. Torej reče Lotu: „Ljubi moj, naj ne bo prepira med menoj in teboj, med mojimi in tvojimi pastirji, kajti brata sva. Glej, vsa dežela je pred teboj; prosim te, loči se od mene! Ako pojdeš ti na levo, držal se bom jaz desne; ako si ti desno izvoliš, pojdem jaz na levo.“ Lot si izvoli lepo, vodnato pokrajino



ob Jordanu; in ločila sta se brata. Lot je prebival v Sodomi, Abraham pa pri Hebronu.

* Črez nekoliko časa se je prigodilo, da štirje tuji kralji prideró v deželo. Mesti Sodomo in Gomoro oropajo in tudi Lota odpeljejo z vsem njegovim premoženjem. Ko Abraham sliši, da je Lot ujet, zbere urno 318 hlapcev, jo udere za njimi, plane po noči nanje, jih premaga, jim vzame ves rop, in reši tudi Lota z njegovim premoženjem. — Ko se vrne iz boja, prideta mu naproti Melkizedek, Salemski kralj, in kralj Sodonski. Melkizedek zanj in za njegove hlapce Gospod-Bogu kruha in vina v dar prinese; kajti on je bil tudi duhoven Najvišjega. Blagoslovil je tudi Abrahama rekoč: Blagoslovi te, Abraham! Bog Najviši, kateri je ustvaril nebo in zemljo; in hvaljen bodi Bog, s čigar pomočjo so sovražniki v tvojih rokah.“ Kralj Sodonski reče nato Abrahamu: „Daj mi ljudi, ki si jih rešil iz jetništva; vse drugo zase obdrži!“ — Abraham pa ni hotel celó nič obdržati zase.

Melkizedek je predpoda večnega duhovna Jezusa Kristusa; njegova daritev pa je podoba svete maše. (Hebr. 5, 7.)

12. Zapoved obrezovanja. Abrahamova vera in gostoljubnost.

† Črez nekaj časa reče Gospod Abrahamu: „Ne boj se! Jaz sem tvoj varuh in tvoje veliko plačilo.“ In vun ga pelje po noči ter mu pravi: „Poglej nebo, in razštej zvezde, če jih moreš. Toliko bo tvojega zaroda.“ — Abraham verjame Bogu; to mu je bilo šteto v pravičnost.

† Ko je bil Abraham star 90 let, prikaže se mu Gospod spet ter mu reče: „Jaz sem vsemogočni Bog; hodi vpričo mene, in bodi popoln! Tvoje imé ne bo več Abram, kajti to je bilo njegovo prvo pravo imé, — temveč Abraham, t. j. oče velikemu narodu. Svojo zavezo storim s teboj: Veliko zaroda ti hočem dati, in biti s teboj in s tvojimi mlajšimi; zato se pa tudi vi mene držite. Znamenje te zaveze bodi, da bo vsako dete moškega spola, osem dni staro, obrezano pri vas. Da se to izpolni, zato ti bo Sara, tvoja žena, rodila sinú; imenuj ga Izak.“ — Abraham je verjel Gospodu.

Nekega dne sedí Abraham opoldne pred durmi svojega šatora v senci pod drevesom. Kar zagleda ne daleč od sebe iti tri neznane možé. Takoj jim gre naproti, prikloni se jim, in najimenitnišemu med njimi

reče: „Gospod, ako sem milost zadobil v tvojih očéh, ne hodi mimo mojega šatora!“ — „Počivajte“ — k vsem trem obrnjen dalje pravi — „tukaj malo pod drevesom. Vode vam bom prinesel, da si umijete noge; tudi grizljaj kruha vam bom dal, da se okrepčate; potem še le idite dalje.“ — Potem hití Abraham v šator in Sari reče iz pšenične moke speči podpepelnikov, t. j. opresnikov v živem pepelu pečenih; on pa teče k čredi, odbere najmečje in najboljše tele in ga dá hlapcu, naj ga speče. Potem prinese sirovega masla in mleka, in potlej podpepelnike in pečeno tele. Ves čas, ko so jedli, je pri njih stal pod drevesom, in jim stregel. Po jedi najimenitniši izmed njih reče Abrahamu: „K letu osorej bom zopet prišel, in Sara bo imela sinú.“ — Zdaj spozná Abraham, da je bil Bog sam, ki je v podobí tujca z dvema angeloma prišel k njemu, ter si dal streči.

Obrezovanje je predpodoba svetega krsta.

13. Strašni pogin Sodome in Gomore.

† Abraham tri tujce nekoliko spremlja proti Sodomi. In Gospod mu pravi: „Grehi Sodome in Gomore so veliki in vpijejo k meni za maščevanje.“ Abraham, ki je srčno ljubil tudi svojega grešnega bližnjega, se prestraši in nekoliko postoji. Potem se predrzne bliže stopiti pred Gospoda, in mu pravi: „Boš-li pokončal pravičnega s krivičnim vred? Ako bi bilo 50 pravičnih v Sodomi, ali bi ji ne mogel prizanesti zavoljo njih?“ — Gospod odgovori: „Ako najdem v Sodomi le 50 pravičnih, bom prizanesel vsemu mestu zavoljo njih.“ Abraham dalje govori: „Ker sem že začel, bom govoril s svojim Gospodom, daš sem prah in pepel. Kako pa, ko bi bilo pravičnih pet manj kot petdeset, boš potem razdejal mesto? Gospod mu odgovori: „Ne bom ga razdejal, če jih najdem v njem pet in štirideset.“ In tako Abraham dalje prosi, da pride do deset pravičnih. In Gospod mu obljubi: „Mesta ne bom pokončal tudi zavoljo desetih.“ — Gospod je potem odšel. Abraham pa se je vrnil v svoj šator.

† Ali tudi 10 pravičnih ní bilo v Sodomi. Torej gresta angela, ki sta bila z Gospodom pri Abrahamu, v Sodomo k pravičnemu Lotu, ter mu rečeta: „Vse, kar je tvojih, pelji iz tega mesta, kajti razdejala bova ta kraj.“ Lot še tisto noč

govori z možema, ki sta mislila vzeti njegovi hčeri, ter jima pravi: „Vzdignita se, in pojdita s tega kraja; kajti Gospod bo končal to mesto.“ Pa zdelo se jima je, da se norčuje. Ko se dan zaznava, angela silita Lota, rekoč: „Vstani, vzemi svojo ženo in dve hčeri, da tudi vi ne poginete s pregrešnim mestom vred!“ — Ker se pa še obotavlja, primeta za roko njega in njegove, in peljala sta ga iz mesta ter mu rekla: „Ne oziraj se, temveč reši se, da ne pogineš!“



† Solnce ravno posije na zemljo, ko Lot pride v bližnje mesto Segor*). V tem hipu začne žveplo in ogenj deževati nad Sodomom in Gomoro, in v prah in pepel požge mesti in vse njune hudobne prebivavce in vso okolico. Lotova žena pa se je ozrla in je bila izpremenjena v solnat steber.

Kraj, kjer ste stali hudobni mesti, je zdaj mrtvo morje, t. j. žvepleno in slano jezero, ki kuži zrak po vsi okolici. Vse žive stvari se ga ogibljejo. Še zmeraj je strašno znamenje jeze in prekletstva božjega, ki ga z nebes kličejo nečloveške, v nebó vpijoče pregrehe.

14. Izakovo rojstvo in njegovo darovanje.

Črez leto Sara res dobí sina, kakor je bil Bog obljubil. Abraham mu je dal imé Izak, kakor mu je bil Bog ukazal. Izak je bil Abrahamu prav ljub.

*) Glej na zemljevid na desno stran mrtvega morja.

* * Bog hoče poskusiti, če Abraham njega še bolj ljubi. Ko je deček odrasel, Bog ponoči reče Abrahamu: „Abraham, vzemi svojega edinega sina Izaka, katerega ljubiš, in pojdi na goro Mórijo; in tam mi ga daruj v žgalni dar!“ — Abraham brez ugovora še ponoči vstane, nakolje drv za žgalni dar, ž njimi obloži svojega osla, vzame seboj dva hlapca in svojega sina Izaka, ter gredó od doma. Tretji dan od daleč zagleda tisti kraj in reče hlapcema: „Počakajta tukaj z oslom, jaz in sin greva hitro tja gori; in kadar bova izmolila, bova se k vama vrnila.“ Zdaj vzame drva in jih naloži svojemu sinu Izaku. On pa v rokah nese ogenj in meč. Tako gresta v hrib. Potoma reče Izak: „Moj oče!“ — Abraham odgovori: „Kaj hočeš, sin?“ — „Glej,“ pravi Izak, „tukaj so drva in ogenj; kje pa je jagnje za žgalno daritev?“ — Abraham odgovori: „Bog si bo že preskrbel klavščino za žgalno daritev, moj sin!“

* * Ko prideta na kraj, ki mu ga je bil Bog pokazal, Abraham ondi postavi oltar, in nanj zloži drva, zveže svojega



sina Izaka in ga položil na oltar vrh grmade. Zdaj iztegne roko z mečem, da bi zaklal svojega sina. — Pa glej, kar pride angel z nebes in zakliče: „Stoj, Abraham, nič žalega ne stóri mladeniču! Kajti zdaj spoznam, da se Bogá bojiš, in da bi zavoljo njega ne bil prizanesel tudi ne svojemu edinemu sinu.“ — Abraham se pri teh besedah ozrè, in za seboj zagleda ovna, ki je za roge tičal med trnjem; tega prime in ga daruje

v žgalni dar namesto svojega sina. In angel Gospodov v drugo zakliče z neba! „Sam pri sebi sem prisegel, govori Gospod: Ker si to storil, in nisi prizanesel svojemu edinemu sinu zavoljo mene, hočem te blagosloviti in pomnožiti tvoj rod kakor zvezde na nebu, in kakor pesek ob bregu morja; in po nekom izmed tvojih mlajših bodo oblagodarjeni vsi narodi na zemlji.“

Izak v ti gozdbi je podoba Jezusa Kristusa, ki je nesel na rami svoj križ, na ktereга je bil pribit. (Sv. Ambrož.)

15. Zaroka Izakova z Rebeko.

† Sara je bila stara 127 let, in je umrla. Tudi Abraham se je bil že zelo postaral, in Gospod ga je bil oblagodaril z vsem. Skrbel je, da bi še pred svojo smrtjo dobil sinu bogaboječo ženo. Torej reče Eliezerju, svojemu najstarejšemu hlapcu: „Pojdi v mojo domovino k moji rodovini, ondi izberi ženo mojemu sinu Izaku, pa nikar ne izmed hudobnih hčeri Kananejskih.“ — Hlapec to obljubi, vzame vsega blaga svojega gospoda, otovori ž njim deset kamél in se napoti v mesto Haran, kjer je živel Nahor, Abrahamov brat. Tukaj zunaj mesta se ustavi in ukaže kamelam uleči se zraven studenca. Zvečer je bilo, ob času, ko so mestne hčere hodile vode zajemat. Zdaj je na tihem tako le molil: „Gospod, Bog mojega gospodarja Abrahama, stoj mi danes na strani, in izkaži milost mojemu gospodarju. Glej! hčere tega mesta bodo hodile vode zajemat. Prosil jih bom, da bi mi dale piti. Ako katera deklica na to mojo prošnjo poreče: Pij, in tudi tvoje kamele bom napojila, bom po tem spoznal, da si jo ti, o Gospod, namenil svojemu služabniku Izaku.“

† Ni bil še izgovoril te molitve, glej, že pride Rebeka, pobožna in lepa devica. Vrč je imela na rami, stopila je k studencu, napolnila vrč, in se vrnila. Hlapec ji gre naproti, in reče: „Daj mi nekoliko vode piti iz vrča!“ — „Pij,“ odgovori mu prijazno, hitro dene vrč na svoje naročje, in mu dá piti. Ko se je bil napil, pristavi: „Tudi tvojim kamelam bom zajemala vode, dokler se vse ne napijejo.“ — Naglo vrč izprazni v korito, teče nazaj k studencu in je zajemala vsem kamelam. Hlapec jo molčé premišljuje. Ko so se bile pa kamele napile, dá ji v zahvalo zlate uhane in dve težki zapestnici, ter ji reče: „Čigava hči si? povej mi, ali je v hiši tvojega očeta prostora, da bi se prenočilo?“ Ona odgovori: „Hči sem Batuela, Nahorjevega sinu. Tudi je prav veliko slame in sena pri nas, in prostoren kraj za prenočevanje.“ — Zdaj se mož prikloni in moli Gospoda rekoč: „Hvaljen bodi Gospod, Bog mojega gospoda Abrahama, ki me je naravnost pripeljal v hišo brata mojega gospoda!“

† Deklica hitro teče domú in pové materi vse, kar se ji je prigodilo. Na to gré Laban, njen brat, k možu blizu studenca, ter mu reče: „Pojdi noter, prijatelj Gospodov, kaj stojiš zunaj? Pripravil sem hišo in prostor tvojim kamelam.“ — Eliezer gre torej z njim s svojimi kamelami, noče pa jesti, dokler ne opravi svojega naročila. Pripoveduje jim torej svoje naročilo, in poslednjič pristavi: „Ako hočete z mojim gospodom milostljivo in zvesto ravnati, povejte mi; ako pa kaj drugega mislite, povejte mi tudi, da dalje grem na desno, ali na levo.“ — Laban, Rebekin brat, in Batuel mu odgovorita: „To je naredba Gospodova. Glej, Rebeka je tu pred teboj; vzemi jo, ter pojdi, in naj bo žena sinu tvojega gospoda.“ — Eliezer se vrže na zemljo in moli Gospoda. Potem seže po srebrne in zlate posode in po oblačila, ter jih podarí Rebeki; tudi nje brate in mater obdaruje. Na to so imeli gostijo; jedli so in pili in tam prenočili. Drugo jutro starši in bratje blagoslové Rebeko, ona sede na kamelo, gre z Eliezerjem, in bila je Izakova žena.

16. Ezav in Jakob.

Izak in Rebeka sta bila dvajset let brez otrok. Poslednjič Bog usliši Izakovo molitev in mu dá dva sina. Prvorojenemu je bilo imé Ezav, drugemu Jakob. Ezav je bil rjav in ves kosmat, in tudi divjega obnašanja. Jakob pa je bil gladek, in tudi krotek in pohleven. Ko sta bila odrastla, bil je Ezav dober lovec in kmet, Jakob pa tih pastir. Izak je Ezava bolj ljubil, in je rad jedel od njegovega lova. Rebeka pa je bolj ljubila krotkega in prijaznega Jakoba. Tolikanj bolj ga je ljubila, ker ji je bil Bog razodel, da mu bo kdaj služil starejši Ezav.

* * Nekega dné Jakob kuha lečno jed, ko Ezav ves truden in lačen pride s polja k njemu. „Daj mi,“ reče Ezav, „te rdeče jedí; kajti zelo sem truden in lačen.“ — Jakob pa pravi: „Svoje prvenstvo mi prodaj.“ Ezav odgovori: „Glej, od lakote ginem, čemu mi bo prvenstvo?“ Jakob reče: „Prisezi mi torej!“ Ezav mu priseže, já in pije, vstane in odide, pa ni mu mari, da je prodal prvenstvo.

* * Izak se je bil zelo postaral, in njegove oči so bile otemnele, da ni videl. Tedaj pokliče Ezava v šator in mu reče: „Moj sin! glej, postaral sem se, in ne vém dneva svoje smrti. Vzemi svoj tul in lok in pojdi vun, in ako kaj dobiš na lovu, napravi mi jed, kakor veš, da jo rad imam, da te blagoslovim, preden umrjem.“ Ezav brž gré, da bi izpolnil očetovo povelje.

— Rebeka je to slišala. Iz samega strahu, da bi Jakob ne bil zoper voljo Božjo podložen Ezavu, storí nekaj prav pregrešnega. Prigovarjala je namreč Jakobu, da bi šel k očetu in se delal, kakor da bi bil Ezav. Potem pripravi dva kozlička kakor divjačino, obleče Jakoba z Ezavovimi najlepšimi oblačili, ovije mu s kozličevino roke in pokrije goli vrat, in mu dá pripravljeno jed, da jo nese očetu. Izak vpraša: „Kdo si ti, moj sin?“ Jakob mu odgovori: „Jaz sem Ezav, tvoj prvorojeni; storil sem, kakor si mi ukazal. Vstani, sedi, jej in me blagoslovi!“ Izak pravi: „Stopi lesem, da te otipujem ter se prepričam, ali si ti moj sin Ezav, ali ne?“ — Jakob stopi k očetu, in Izak ga otiplje ter reče: „Glas je sicer glas Jakobov, roke pa so Ezavove roke.“ Ni ga torej spoznal, in jedel je. Potem blagoslovi Jakoba rekoč: „Bog ti taj rose neba in rodovitnosti zemlje, obilno žita in vina. Služijo naj ti narodi, in rodovi naj se ti priklanjajo. Preklet naj bo, kdor te bo preklinjal; kdor te bo pa blagoslovil, naj bo napolnjen z blagoslovom!“

* Komaj Jakob odide, pride Ezav z divjačino in pravi: „Vstani, moj oče, in jej!“ Izak se zavzame in pravi: „Kdo si pa?“ — On odgovori: „Jaz sem tvoj prvorojeni sin Ezav.“ — Izak ostrmi, prestraši se in spozná, da ga je Jakob prekanil. Ezav pa na ves glas zarjove, rekoč: „O prekanljivi zvijač: Proprej je iz mene spravil prvenstvo, zdaj mi je pa prevzel še blagoslov! — Ali nisi nič blagoslova meni prihranil, oče?“ Ko je Ezav silno vpil in jokal, je bil Izak omečen, in mu je rekel: „V rodovitnosti zemlje in v rosi neba od zgoraj bodi tvoj blagoslov. Z mečem se boš živil, in boš svojemu bratu služil; vendar bo prišel čas, da boš otresel njegov jarem s svojega tilnika!“

17. Jakob beži in prebiva pri Labanu.

* Ezav je vedno sovražil Jakoba zavoljo blagoslova, in je rekel v svojem srcu: „Prišli bodo dnevi žalovanja po mojem očetu, in ubil bom Jakoba, svojega brata.“ Rebeka to zvé in reče Jakobu: „Béži, moj sin, k Labanu, mojemu bratu, v Haran, in bodi pri njem toliko časa, da se uleže togota tvojega brata.“ Jakob se nemudoma podá na pot.

* Na potu ga na polju noč prehití. Ves truden vzame enega izmed kamenov, ki so tam ležali, ter si ga dene pod glavo in zaspi. V spanju je pa videl lestvico, ki je na zemlji stala in se z vrhom dotikala neba, in angeli Božji so po nji gori in doli hodili. Na vrhu je na lestvici slonel Gospod, in mu je rekel: „Jaz sem Gospod, Bog Abrahamov in Bog Izakov. Zemljo, na kateri spiš, bom dal tebi in tvojemu zarodu. Tvoj

zarod bodi kakor prah zemlje, in v enem tvojih mlajših bodo oblagodarjeni vsi rodovi na zemlji. Varoval te bom, koder koli boš hodil, in nazaj te bom pripeljal v to



deželo.“ Jakob se prebudi iz spanja, in ves plašen reče: „Resnično, Gospod je na tem kraju, in jaz nisem vedel tega.“ „Kako strašan je ta kraj! Tukaj ni drugega, kakor hiša Božja in vrata nebeška. Ko zarja napoči, vzame Jakob kamen, ki si ga je bil dejal pod glavo, postavi ga v znamenje, oblije z oljem v spomin, da je Bogu posvečen, in dá kraju ime Betel t. j. hiša Božja.

* Jakob gré zdaj dalje, in zagleda na polju vodnjak, ki je bil pokrit z velikim kamenom. Zraven njega so ležale tri črede dróbnice. Jakob reče pastirjem: „Bratje, od kod ste?“ Oni odgovoré: „Iz Harana.“ On jih dalje vpraša: „Poznate-li Labana, sinú Nahorjevega?“ Odgovoré: „Poznamo ga; glej, ravno kar ide njegova hči Rahela s svojo čredo.“ Ko jo Jakob zagleda, odvali ji kamen s katerim je bil vodnjak pokrit, pozdravi jo prijazno in ji napoji črede. On se od veselja zjoka in ji pové, da je sin Rebeke, sestre njenega očeta. Rahela hiti domú očetu praviti. Laban mu teče naproti, objame ga, poljubi in pelje na svoj dom.

* Jakob ostane 20 let pri Labanu. Zvesto in pridno mu je ovce pasel. Laban pa mu je krajšal mnogotero izgovorjeno plačilo. Bog je Jakoba tako oblagodaril, da je silno obogatel.

Oženil se je, in je imel veliko hlapcev in dekel, ovác in koz, kamel in slonov.

Nebeška lestvica in kraj, kjer se je Jakobu prikazala, je bila prva predpodoba naših katoliških cerkvá, katerih vsaka je posvečena hiša Božja in lestvica v nebesa. V njih so angeli, ki nosijo našo molitev k Bogu, da nam dá milost Božjo.

18. Jakob se domú vrne in se spravi z Ezavom.

* Ko Laban vidi, da je Jakob jako obogatel, mu je nevoščljiv in mu več ne pokaže prijaznega obraza. Torej reče Bog Jakobu: „Vrni se v deželo svojih očakov; in jaz bom s teboj.“ Jakob se kmalu na pot podá z vsem, kar je imel.

* Po dolgem potovanju Jakob srečno pride do reke Jordana, ki je meja kanaanske dežele. Tu ga začne Ezav skrbeti, kajti spomnel se je, kako se mu je bil zameril. Poslal je torej poročnike pred sebo k Ezavu, ter jim zapovedal reči mu: „Daj mi milost najti pred svojim obličjem.“ Poslanci se vrnejo k Jakobu, rekoč: „Glej, Ezav ti hití naproti s 400 možmi.“ Jakob se še bolj utraši, in tako le moli: „Bog mojih očakov, ki si mi rekel: Vrni se v svojo deželo, jaz bom s teboj; nevreden sem tvoje velike milosti in tvoje zvestobe, ki si jo do zdaj izpolnjeval nad svojim služabnikom. Z golo palico sem šel črez ta Jordan, in zdaj grem nazaj z dvema velikima čredama. Reši me iz roke mojega brata.“

* Ponoči se Jakobu prikaže angel Božji. Jakob se v molitvi ž njim vojskuje, in reče: „Ne izpustim te, ako me ne blagosloviš.“ Angel mu pravi: „Ne imenuj se več Jakob, ampak Izrael ti bodi imé, t. j. borivec z Bogom.“ In angel Izraela blagosloví.

* Ravno je šlo solnce izza gore, kar Jakob zagleda Ezava iti s 400 možmi. Jakob zvrstí svoje otroke, hlapce, dekle in črede v več krdél. On sam stopi prednje, in se sedemkrat do tal prikloni. — Ezav pa teče svojemu bratu naproti, ga objame, oklene se ga okoli vrata, poljubi ga ter se od veselja zjoka. Ko otročiče ugleda, pravi: „Čigavi so pa ti?“ — Jakob odgovorí: „Otročiči so, ki mi jih je Bog dal.“ — Jakob jim pomigne: vsi se približajo in se priklonijo pred Ezavom. — Jakob mu ponudi dve manjši čredi. Ezav jih noče vzeti; reče mu: „Imam sam dosti, ljubi brat, le imej, kar je tvojega!“ Jakob dalje pravi: „Prosim, vzemi blagodar, ki mi ga je Bog dal.“ — Ezav se dá preprostiti, in vzame dar. Jakob gre zdaj z Ezavom, hvali Bogá iz vsega, srcá za vse njegovo varstvo, in pride spet na Kanaansko k svojemu staremu očetu. Izak, 180 let star, rad umrje, ker je še enkrat videl svojega sina Jakoba.

19. Jožef v tujo deželo prodan.

Jakob je imel dvanajst sinov. Najboljši med njimi je bil Jožef. Ker je bil tako nedolžen in pokoren, ga je oče bolj ljubil, kakor vse svoje sinove, in mu je dal napraviti lepo pisano suknjo. Zavoljo tega so mu bili bratje nevoščljivi. Ko so nekega dne z njim pasli črede svojega očeta, storili so nekaj prav hudega. Nedolžni Jožef se tega ni udeležil, temveč groza ga je bilo, in pové očetu, da bi se nikdar več kaj takega ne zgodilo. Bratje so ga zavoljo tega črtili, in niso mu več mogli dati lepe besede.

* * Nekdaj je imel Jožef čudovite sanje. Povedal jih je svojim bratom. „Poslušajte,“ reče, „kaj se mi je sanjalo! Zdelo se mi je, da smo na njivi snope vezali. Moj snop se vzdigne in postavi po koncu; vaši snopi so se pa priklanjali mojemu snopu.“ — Bratje mu odgovoré, rekoč: „Boš mari naš kralj!“ In od zdaj so mu bili še bolj nevoščljivi, in so ga še bolj črtili. — Imel je Jožef še druge sanje. Povedal jih je svojim bratom in tudi svojemu očetu. Rekel je: „Videl sem v sanjah, kakor da bi se mi solnce in luna in enajst zvezd priklanjalo.“ Oče ga zavoljo tega posvari rekoč: „Kaj hočejo pomeniti te sanje? Se ti bomo mari jaz, tvoja mati in tvoji bratje priklanjali na zemlji?“ — Vendar pa je Jakob, ki je tudi že sam imel Božje sanje, to reč na tihem premišljeval, in sam pri sebi mislil, da je morebiti Bog vendar le res njegovega ljubega Jožefa namenil za kaj velikega.

Nekdaj gredó Jožefovi bratje s čredami daleč od očetovega šatora; Jožef pa je bil domá ostal pri očetu. Oče so torej rekli Jožefu: „Idi in poglej, ali je vse prav pri tvojih bratih in pri njih čredah.“ Pokorni Jožef precej uboga, in gré. Ko ga pa bratje od daleč ugle-dajo, pravijo med seboj: „Glejte, sanjavec gre! Pojte, ubijmo ga, in vrzimo ga v star vodnjak, in porečemo, silno huda zvér ga je požrla. In potem se bo pokazalo, kaj mu pomagajo njegove sanje.“ — Ruben, najstariši brat, ko to sliši, reče: „Nikar mu ne jemljite življenja, in ne prelivajte krvi; vrzite ga raji v ta le vodnjak!“ To pa je rekel, ker ga je hotel otéti iz njih rok, in ga nazaj dati svojemu očetu.

Precej, ko Jožef pride k svojim bratom, slečejo mu pisano suknjo. Potem ga vržjeo v vodnjak, v katerem po sreči ravno ni bilo vode. Potlej se usedejo k jedi.



Titi čas pa pridejo tuji kupci s kamelami, ki so nesle vsakršnega blaga v Egipt. Zdaj Juda reče bratom: „Kaj nam pomaga, ako bi umorili svojega brata? Boljše je prodati ga, da ne omadežujemo svojih rok; kajti naš brat je in naša kri.“ Bratje se udajo njegovim besedam. Ko kupci mimo gredó, izvlečejo Jožefa iz vodnjaka, ter jim ga prodajo za dvajset srebrnikov. Jožef se joka in prosi, pa nič mu ne pomaga. Tuji možja ga peljejo v Egipt.

* Ruben vsega tega ni nič vedel, ker je bil prešel od jedí. Ko pride k vodnjaku, in mladeniča več ne najde, od silne žalosti raztrga svoja oblačila, rekoč: „Ní ga več mladeniča, in jaz, kam se hočem obrniti?“ Oni bratje se pa nič ne zmenijo za to. Zakoljejo kozlička, pomočijo Jožefovo suknjo v kozličevo krí, ter jo pošljejo očetu, rekoč: „To suknjo smo našli. Glej, ali je suknja tvojega sina, ali ne?“ Oče jo takoj spozná, in reče: „Mojega sina suknja je, divja zver je požrla Jožefa!“ Jakob raztrga svoja oblačila, v žimovnik se obleče in svojega sina dolgo obžaluje. Tudi vsi njegovi otroci so prišli ter izkušali žalost polajšati očetu. On pa se ni dal utolažiti, temveč je dejal: „Žalosten pojdem k svojemu sinu pod zemljo!“ In neprenehoma je žaloval.

V ti in sledečih zgodbah je Jožef očitna predpodoba Jezusa Kristusa.

20. Jožef v Putifarjevi hiši.

† Kupei so bili Jožefa prodali v Egipt Putifarju, kraljevemu dvorniku. Bog pa je bil z Jožefom, vse mu je šlo po sreči, kar je počel. Zato je milost zadobil pred svojim gospodom, in ta ga postavi črez vso svojo hišo. Zavoljo Jožefa je Bog oblagodarił tudi hišo Egipčanovo in pomnožil njega premoženje.

† Črez nekaj časa pa je bil Jožef hudo izkušan. Putifarjeva žena ga nagovarja, da bi grdo nezvestobo zoper svojega gospoda storil ž njo. Jožef nikakor ne privoli, temveč reče: „Glej, moj Gospod mi je vse izročil. Kako bi mogel tako hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Bogá?“ Tudi po tem odgovoru ne odjenja žena vsak dan nadlegovati mladeniča; on pa je ni poslušal. Nekega dné je Jožef sam doma v svojih opravilih. Ona ga tedaj zgrabi za konec njegovega plašča in ga spet nagovarja v ostudni greh. Jožef pa popusti plašč v njeni roki in uteče iz hiše.

† Hudobna žena se silno raztogoti. Vse ljudi svoje hiše skliče, ter jim pravi: „Glejte, kako hudobnega človeka je moj mož pripeljal v hišo! Prišel je k meni, in mi je hotel hudo storiti. Ko sem zavpila, popustil je plašč in zbežal.“ — Ko mož domú pride, pokaže mu plašč ter mu pripoveduje ravno to laž. Gospod se silno razsrdi, ker je svoji ženi preveč verjel, in vrže Jožefa v ječo.

21. Jožef v ječi.

† Jožef je moral biti v ječi med hudodelniki. Pa Bog ga tudi tukaj ne zapusti, temveč nakloni mu, da pri velikem jéčarju najde zaupanje in ljubezen. Ta mu izroči vse jetnike. — Prigodi se pa, da sta se veliki natakari in veliki pekar pregrešila zoper svojega gospoda, kralja Faraona. Ravno v to ječo sta bila vržena. Nekoliko potem sta obá eno noč imela sanje in sta bila zavoljo njih jako žaloštna. Ko Jožef zjutraj pride k njima, ter ju vidi žalostnejša, kakor sicer, vpraša ju: „Zakaj sta pa danes tako žalostna?“ Odgovorita mu: „Sanje sva imela, pa nikogar nimava, da bi jih nama razložil.“ Jožef pravi: „Ali ne pride mari razlaganje od Bogá? Povejta mi, kaj se je vama sanjalo?“

† Veliki natakari prvi pripoveduje svoje: „Videl sem pred seboj vinsko trto, na kateri so bile tri mladike. Počasi raste, ozeleni, cvete in grozdje dozori. Imel sem Faraonovo kupico v roki; vzamem grozdja, v kupico ga ožmem, in jo podám kralju.“ — Jožef odgovori: „To je razlaga sanj: Tri mladike so trije dnevi. V treh dneh se bo Faraon zopet spomnel tvoje strežbe, in te zopet postavil na poprejšnjo stopnjo; in mu boš kupico podajal, kakor si bil poprej vaju. Pa spomni se mene

ter prôsi kralja, da me reši iz te ječe. Zakaj po nedoložnem sem prišel semkaj.“

† Ko je véliki pekar videl, da je Jožef sanje modro razložil, je rekel: „Moje sanje so pa té: Tri jerbase moke sem imel na glavi. V jerbasu, ki je bil na vrhu, je pa bilo mnogotere pekarije. Pa prišle so ptice in jedle iz jerbasa.“ — Jožef odgovori: „To je razlaganje sanj: Trije jerbasi so še trije dnevi, po katerih te bo kralj ob glavo dejal, in te obesil na križ, in ptice bodo trgale tvoje meso.“

Tretji dan potem je bil kraljev rojstni dan. Med jedjo se kralj spomni velikega natarja in velikega pekarija. Natarja je postavil v prejšnjo službo, da mu je spet podajal kupico, pekarija pa je ukazal obesiti na kol. Natar se svoje sreče veselí, pa pozabil je Jožefa.

22. Jožef povišan.

Dve leti potem je imel kralj Faraon sanje. Zdelo se mu je, da stoji kraj reke „Nil“. Kar pride sedem krav, prav lepih in debelih, iz vode, in pasejo se ob reki po travi. Za njimi pride sedem drugih krav, grdih in suhih, iz vode; té so pa požrle one lepe in debele. V tem se je kralj prebudil. — Zopet pa zaspí in imel je druge sanje: Sedem polnih in lepih klasov je pognalo iz enega stebila; za njimi je prirastlo drugih sedem klasov, drobnih, in snetljivih, ki so požrli óne lepe. — Faraon se spet vzbudí. Brž ko se je zdanilo, pošlje po vse razlagavce in modrijane egiptovske, ter jim pové sanje. Toda ní ga bilo, da bi mu jih bil razložil.

† Zdaj še le se domisli véliki natar Jožefa, ter reče: „V ječi je hebrejski mladenič, kateri je nekdam meni in velikemu pekariju sanje na tanko razložil.“ Kralj naravnost pošlje po Jožefa v ječo.

Zdaj Jožefa pripeljejo pred kralja, in ta mu reče: „Sanje sem imel, pa ga ní, da bi mi jih razložil; slišal sem pa, da jih ti prav modro razlagaš.“ — Jožef odgovori: „Ne jaz, le Bog bo kralju dobro razlagal.“ — Tedaj kralj pové oboje sanje. Na to mu Jožef odgovori: „Bog je Faraonu pokazal, kaj hoče storiti.“ Sedem lepih krav in sedem polnih klasov je sedem rodovitnih let. Sedem suhih krav in sedem osmojenih klasov je pa sedem nerodovitnih let, ki bodo prišla po rodovitnih in použila vso obilnost. Lakota bó trla vso

deželo. Zdaj torej naj se kralj preskrbi z modrim in pridnim možem. Ta naj naredi, da se od obilnosti sedem rodovitnih let peti del pridelkov spravi v žitnice, da bo imela dežela zalogo za sedem let lakote.

Ta svēt je bil Faraonu všeč; reče torej: „Bomo li mogli dobiti takega možá, kateri bi bil poln Božjega duhá, kakor si ti? Glej, postavim te nad svojo hišo in nad vso deželo egiptovsko, in vse ljudstvo naj bo pokorno povelju tvojih ust; le za kraljevi sedež bom viši od tebe.“ — Zdaj Faraon sname prstan s svoje roke



in ga natakne Jožefu na prst, potem ga obleče v oblačila iz tančice, ter mu obesi okoli vratu zlato verižico: rekel je posaditi ga na svoj dragi voz, in ukaže pred njim klicati, naj se vsi pred njim priklanjajo ter vedó, da je postavljen nad vso egiptovsko deželo. Tudi mu kralj izpremeni imé ter ga imenuje Odrešenika svetá.

23. Jožefovi bratje gredó v Egipt po žito.

Sedem rodovitnih let pride, kakor je bil Jožef napovedal. Jožef hodi po vseh mestih, in spravlja žita v žitnice. Silno veliko ga je bilo. Pričelo se je pa tudi

sedem nerodovitnih let, in bila je lakota po vseh deželah. Tudi po Egiptu ljudstvo vpije in kralja kruha prosi. Odgovoril jim je pa Faraon: „Pojdite k Jožefu, in kar koli vam on poreče, to storite.“ Jožef torej odpre vse žitnice in preskrbljuje z žitom ves Egipt. Tudi iz drugih dežel so hodili živeža kupovat v Egipt.

Tudi na Kanaanskem je bila huda lakota. Torej reče Jakob svojim sinovom: „Pojdite v Egipt in kupite, kolikor nam je treba, da od lakote ne umrjemo!“ Tedaj je deset Jožefovih bratov šlo v Egipt. Malega Benjamina pa je Jakob obdržal domá. „Utegnilo bi se mu,“ je dejal, „kaj hudega prigoditi po poti.“

Bratje srečno pridejo v Egipt, gredó do Jožefa, in se mu spoštljivo priklonijo. Spoznali ga pa niso. On pa jih je brž spoznal, ter spomnel se svojih nekdanih sanj. Delal se jim je pa tujega, ter jih vprašal: „Od kod ste? Ogleduhi ste, in prišli ste dežele ogledovat!“ Prestrašeni mu odgovoré: „Ní takó, gospod, prišli smo le nakupit živeža. Mi, tvoji hlapci, smo mirni ljudje, in ne mislimo nič hudega. Nas je dvanajst bratov iz dežele Kanaan. Najmlajši je domá pri očetu, enega pa . . . ní več.“ — Jožef na to pravi: „Ako ste pošteni ljudje, naj eden izmed vas ostane zvezan tukaj v ječi. Vi drugi pa idite, nesite domú žito, in pripeljite k meni svojega najmlajšega brata, da spoznam resnico vaših besedi.“ — Vdajo se in eden drugemu pravijo: „Zaslužili smo, kar trpimo. Zakaj pregrešili smo se nad svojim bratom. Videli smo bridkost njegove duše, ko nas je prosil, pa ga nismo uslišali; zató je prišla nad nas ta nadloga.“ — Niso pa vedeli, da jih Jožef razumé, ker je govoril ž njimi po tolmaču. Razumel je pa vse. Obrne se nekoliko od njih in se zjoka. Da bi pa zvedel, ali je resnično njih kesanje, obrne se zopet k njim, in ukaže Simeona zvezati vpríčo njih. Svojim služabnikom pa reče, vreče jim z žitom napolniti, vsakemu denarje v vrečo nazaj dejati, in jim še dati brašna na pot. Ko se je to zgodilo, bratje žito naložé svojim oslom, in odrinejo domú.

Domá očetu pripovedujejo vse, kar se jim je prigodilo. Ko pa svoje vreče izpraznjujejo, najde vsak svoje denarje na vrhu. Vsi se prestrašijo, in Jakob pravi: „Ob

vse otroke me boste pripravili. Jožefa ní več; Simeon je v ječi; in zdaj mi hočete odpeljati še Benjamina. Ne pustim ga ne z vami v Egipt. Ko bi se mu kakšna nesreča primerila, spravili bi moje sive lasé od žalosti pod zemljo.“

24. Benjamin gré z brati v Egipt.

Žito, ki so ga bili prinesli iz Egipta, je bilo pošlo, lakota pa je še stiskala deželo. Torej reče Jakob svojim sinóm: „Pojdite zopet tja, in kupite nam kaj žita!“ Juda odgovorí: „Mož, ki ondi zapoveduje, nam je rekel: Ne boste videli mojega obličja brez svojega najmlajšega brata. Pošlji mladeniča z nami, da ne umrjemo vsi. Jaz sem porok za mladeniča: ako ga nazaj ne pripeljem, naj bom jaz greha zoper tebe kriv vse svoje žive dni.“ Jakob se jim vendar vdá, rekoč: „Ako mora takó biti, storite, kar hočete. Vzemite najboljšega sadja naše dežele, in nesite ga možu v dar. Tudi še enkrat toliko denarjev vzemite, in povrhu še tiste, ki ste jih našli v vrečah; morebiti je bila kakšna pomota. Bog vsemogočni vam moža stori milostljivega, da z vami nazaj pošlje vašega brata, ki ga imá ujetega, in tega mojega ljubega Benjamina. Jaz pa bom ta čas, kakor ko bi bil izgubil vse otroke.“

Jožefovi bratje pridejo z Benjaminom in z darili srečno v Egipt. Ko jih Jožef ugleda in Benjamina ž njimi, zapové svojemu hišniku: „Pelji té ljudi v hišo in napravi gostijo, zakaj z menoj bodo južinali.“

† Mož jih pelje v hišo. Tega se ustrašijo in med seboj tako le govoré: „Zavoljo denarjev se to godí, ki smo jih našli v svojih vrečah. Po krivem nas dolžé in nas hočejo sužne storiti. Zavoljo tega že med vrati stopijo k hišniku in se izgovarjajo zastran denarjev.“ Ta jim pa odgovorí: „Nič se ne bojte, ne!“ Potem pripelje Simeona k njim, in dá oslom klaje.

Ko Jožef pride k njim, priklonijo se mu do tal, in mu izročé darila. Jožef jih prijazno pozdravi in vpraša: „Ali še živé vaš stari oče, ki ste mi pravili o njem? Ali so zdravi?“ — Oni mu odgovoré: „Naš oče, tvoj hlapec, še živé, in zdravi so.“ Ko Jožef Benjamina ugleda, pravi: „Je-li to vaš mali brat? Bog te blago-

slovi, moj sin!“ — In urno se obrne Jožef, hití iz hiše in se zjoka; zakaj milo se mu je bilo v srcu storilo nad bratom.

* Ko si je bil zmil obraz, pride nazaj, premaguje se in reče: „Nosite na mizo jedí!“ Ko so bile jedí na mizi, posadi Jožef brate po starosti okoli mize. Temu so se bratje zelo čudili. Benjamin je pa vsega petkrat več dobil, kot drugi. Južinali so in pili, in so bili prav dobre volje.

25. Jožefova srebrna kupa.

* Jožef se je hotel do dobrega prepričati, če so se njegovi bratje popolnoma poboljšali, in po južini zapové svojemu hišniku: „Napolni jim vreče z žitom, kolikor ga gre v nje, in deni vsakemu denarjev na vrh vreče; v vrečo najmlajšega pa polóži še mojo srebrno kupo!“ Storilo se je takó. Drugo jutro, ko se dan zazná, odrinejo. — Ko so bili že nekoliko iz mesta, Jožef hišnika pokliče in pravi: „Vzdigni se, ter híti za možmi, in ko jih dojdeš, reci jim: Zakaj ste dobro povrnili s hudim? Kupa, ki ste jo ukradli, je ravno tista, iz katere pije moj gospod. Grozno hudo reč ste storili!“

* Hišnik jih dojde, ter jim reče, kakor mu je bilo zapovedano. Prestrašeni in strmeč odgovoré: „Kaj, mi da smo ukradli zlató in srebró iz hiše tvojega gospoda? Pri katerem izmed nas se najde kupa, on naj umrje, in mi drugi bomo sužnji tvojega gospoda.“ — Reče jim: „Naj se zgodi po vaši besedi!“ — Hitro denejo vreče z oslov, in vsak odveže svojo. Hišnik preiskuje vse od najstarijega do najmlajšega in najde kupo v vreči Benjaminovi. Od groze vsi svoja oblačila raztrgajo, osle zopet obložé in se vrnejo v mesto.

* Juda gre s svojimi brati prvi k Jožefu, in vsi se vržejo na tla pred njega. Jožef pa jim reče: „Zakaj ste to storili?“ Juda odgovorí: „Kaj hočemo reči svojemu gospodu, s čim se opravičevati? Bog je našel krivico nad nami, zato se nam je to primerilo. Glej, vsi smo tvoji sužnji, mi in on, pri katerem se je našla kupa.“ Ali Jožef odgovorí: „Kratko nikar tega ne storim! Kateri je ukradel kupo, tisti bodi moj suženj; vi pa idite prosti k svojemu očetu!“ — Zdaj Juda bliže stopi in pripoveduje, kako neradi so oče pustili Benjaminá ž njimi. „Ako torej,“ govori dalje, „brez mladeniča pridemo domú, umrli bi nam oče, in mi bi jim sive lasé od žalosti spravili pod zemljo. Jaz sem za mladeniča porok. Jaz naj torej ostanem, in sem tvoj suženj namesto mladeniča; mladeniča pa pústi z brati domú!“

26. Jožef se dá spoznati.

Zdaj se Jožef ne more več premagovati. Ukaže torej vsem tujim, ki so stali okoli, vun iti. Zdaj pa na glas zažene jok, da so ga vun slišali, in pravi: „Jaz sem Jožef! — Ali še živé moj oče?“ — Bratje od prevelikega strahú ostrmé, in kar besedice ne morejo izpregovoriti.

On jim pa prijazno reče: „Stopite k meni!“ Jaz sem Jožef, vaš brat, ki ste me bili prodali v Egipt. Nikar se pa zavoljo tega ne bojte. Zakaj k vaši sreči me je Bog poslal pred vami v Egipt, da morete dobivati jedi za živež. Nisem sem prišel po vašem naklepu, ampak po volji Bogá, kateri me je postavil poglavarja črez ves Egipt. Hitite torej in idite k mojemu očetu, ter mu recite: „Jožef, tvoj sin, ti to le poroča: Bog me je naredil gospoda vse egiptovske dežele; pojdi k meni in nikar se ne múdi! V najlepšem kraju dežele boš prebival, in blizu mene boš z vsemi svojini!“

* * „Tu te bom živil; zakaj še pet let bo lakota. Oznanite mojemu očetu vso mojo čast in vse, kar ste videli v Egiptu; hitite in očeta seboj pripeljite.“

Na to objame Benjamina, oklene se ga okoli vratu in se joka; pa tudi Benjamin se joka. Tudi vse druge svoje brate je poljubil ter se je pri vsakem zjokal; potem so si še le upali ž njim govoriti.

† Zaslišalo se je in zaslovelo je po kraljevem dvoru: „Bratje Jožefovi so prišli!“ Kralj se tega veseli in vsa njegova hiša, in dejal je Jožefu, da bi svojim bratom zapovedal, iti po očeta in pripeljati v Egipt njega in vse, kar ima. — Jožef jim je dal vozov in živeža na pot; ukazal je prinesiti vsakemu dvoje oblačilo; Benjaminu pa 300 srebrnikov in pet najlepših oblačil. Ravno toliko denarjev in oblačil je poslal svojemu očetu in pridejal je še deset oslov, ki so nesli vsega egiptovskega blagá, in toliko oslic z živežem in brašnom.

27. Jakob gre v Egipt.

Ko Jožefovi bratje pridejo k svojemu odetu, rekó: „Jožef, tvoj sin, še živí in je gospod črez ves Egipt.“ Jakob jim tega ne verjame, dokler mu ne povedó vsega,

in ne izkažejo kraljevih vozov in vseh prelepih daril. Zdaj pa mu je bilo, kakor da bi se bil prebudil iz trdega spanja. Niegov duh se zopet oživi, in reče: „Dosti mi je, da le še Jožef, moj sin, živi: šel bom tja, da ga vidim, preden umrjem.“ Jakob se torej na pot napravi z vsem, kar je imel.

* * Na meji dežele kanaanske Bogu daruje, in Bog mu ponoči v prikazni reče: „Ne boj se, pojdi doli v Egipt! Tam hočem tvoje otroke namnožiti v velik narod, in jih zopet nazaj peljati, in Jožef ti bo zatisnil oči.“ Jakob vstane, gré dalje in pride v Egipt.



K. P. MATOJ DNI WIPN

Jakob je pred seboj poslal Juda, Jožefu povedat, da oče že gré. Jožef ukaže svoj voz napreči in se pelje naproti svojemu očetu. Ko ugleda očeta, skoči z voza, oklene se ga okoli vrata in se od veselja milo zjoka. Oče pa reče Jožefu: „Zdaj rad umrjem, ker sem še enkrat videl tvoje obličje.“

* * Potem je Jožef svojega očeta peljal h kralju. Faraon med drugimi rečmi vpraša Jakoba: „Koliko let imaš?“ — Jakob mu odgovori: „Sto in trideset let je mojega potovanja; malo jih je, in huda so, in ne dosežejo dni mojih očetov.“ Jakob je

kralja blagoslovil, preden je šel od njega. Jožef pa je dal očetu in svojim bratom selišča v najlepšem kraju egiptovske dežele, v gesenski deželi, in je obilno z vsem preskrbel vse.

28. Jakobove in Jožefove poslednje besede.

* Jakob je v gesenski deželi živel še sedemnajst let. Ko pa vidi, da se bliža dan njegove smrti, pošlje po Jožefa. Jožef pride in seboj pripelje svoja dva sina Efrajma in Manaseta. Jakob poljubi oba mladeniča, objame ju ter blagoslovi, rekoč: „Angel, ki me je od moje mladosti varoval vsega zlega, naj vaju blagoslovi!“ Jožefu pa reče: „Glej, jaz umrjem, Bog pa bo z vami, in vas bo nazaj peljal v deželo vaših očetov.“ Potem Jakob skliče tudi svoje otroke in otrók otroke k sebi, da jim dá poslednji blagoslov. Juda pa še posebno blagoslovi, ter mu obljubi to-le: „Juda, tvoja roka bo nad tilnikom tvojih sovražnikov; pred teboj se bodo priklanjali sinovi tvojega očeta. Kraljeva palica ne bo vzeta od Juda, dokler ne pride tisti, ki ima poslan biti, katerega čakajo narodi.“ Poslednjič še vsem pravi: „Pokopljite me zraven mojih očetov na Kanaanskem.“ Ko to izreče, umrje.

† Jožef pade zdaj svojemu očetu na obraz, joka se ter ga poljublja. Potem ukaže svojim zdravnikom, očeta maziliti z dišečimi mazili. Na kraljevo povelje ga sedemdeset dni obžaluje ves Egipt. Ko pa mine čas žalovanja, gre Jožef s svojimi brati in z vsemi starejšinami Faraonove hiše gori v Kanaan, in v Hebronu pokoplje truplo svojega očeta.

† Jožef je živel 110 let in je videl otrók otroke do tretjega rodú. Ko se mu je bližala poslednja ura, reče svojim bratom: „Po moji smrti vas bo Bog obiskal, in vas preselil v deželo, ki jo je s prisego obljubil Abrahamu, Izaku in Jakobu; takrat vzemite tudi moje kosti iz tega kraja.“ — Nato umrje; pomazilili so ga z dišečimi mazili in ga položili v rakev.

29. Jobova potrpežljivost.

† Ob času očakov je živel v Arabiji mož, v katerem je Bog hotel ljudém vseh časov dati prelep zgled potrpežljivosti. Temu možu je bilo imé Job. Sedem sinov in tri hčere je imel, in silno veliko premoženje, namreč: 7000 ovác, 3000 kamel, 500 jarmov volov, 500 oslic in veliko poslov. Zavoljo tega, še bolj pa zavoljo svoje bogaboječnosti in zavoljo svojega velikega usmiljenja do siromakov je bil v veliki časti pri vseh ljudéh jutrove dežele. — Nekega dné pa reče Gospod satanu: „Ali si že videl Joba, mojega služabnika, da mu ní enakega na zemlji? Satan

odgovori: „Ali se mari Job zastonj Bogá bojí? Delo njegovih rok si blagoslovil, in posestvo v deželi se mu je narastlo. Iztegni pa le malo svojo roko, in vzemi mu vse, kar imá, videl boš: v obličje te bo klet.“ — Gospod reče satanu: „Glej, vse, kar imá, bodi v tvoji roki; le njega se ne dotikaj!“

† Jobovi sinovi in hčere so imeli o rojstnem dnevu svojega najstarejšega brata v njegovi hiši gostijo. Kar pride poročnik k Jobu in reče: „Vôli so orali, in oslice so se zraven njih pasle. Tedaj planejo nad nas Sabejci, odženo vse vole in oslice, pastirje pa so končali z mečem: le jaz sem jim ušel, da ti to oznanim.“ — Še je govoril, že pride drugi in pravi: „Ogenj je z neba padel na ovce in pastirje, in pokončal jih je: in jaz sem ubežal, da ti to oznanim.“ — Tudi ta je še govoril, ko pride tretji in reče: „Kaldejci so udarili na velblode in so jih odgnali, tudi pastirje so pokončali; le jaz sem utekel, da ti to oznanim.“ — Še je govoril, in glej četrti stopi noter in pravi: „Tvoji sinovi in hčere so jedli v hiši tvojega prvorojenega, in pri ti priči se iz puščave priválí vihar in pretrese vse štiri hišne vogle. Hiša se podere in podsuje otroke tvoje. Le jaz sem ušel, da ti to oznanim.“ — Na to vstane Job, pretrga svoja oblačila, pade na tla in moli rekoč: „Gospod je dal, Gospod je vzel. Kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo. Ime Gospodovo bodi češčeno.“

† Satan zopet reče Gospodu: „Vse, kar ima človek, dá za svoje življenje. Ali iztegni svojo roko, dotakni se njegovih kostí in njegovega mesá, potem boš videl, da te bo klet v obličje.“ Gospod mu odgovori: „Glej, v tvoji roki je, toda njegovemu življenju prizaněsi.“ — Satan obdá Joba s silno hudo oteklinó od podplata do temena. Job sedí na gnojišču in si strže gnoj s črepino, da bi si polajšal bolečine. Zdaj ga še njegova žena zaničuje v tem strašnem stanu, ter mu pravi: „Ali še ostaneš v svoji preprostosti? Le hvali Bogá, pa umri!“ — On pa ji odgovori: „Kakor nespametna ženska govoriš! Ako imamo dobro iz roke Božje, pokaj bi tudi ne sprejeli hudega?“ Ní je rekel Job ne ene grešne besede.

† Trije prijatelji so slišali vso nesrečo Jobovo, ki se mu je pripetila, in ga pridejo tolažit. Pa ga niso več spoznali, tako se je bil izpremenil. Zato zavpijejo na glas, in se jokajo, svoja oblačila pretrgajo in si pepela potresejo na glavo. In dolgo mu ní nobeden rekel besedice; zakaj videli so, da je bila njegova bolečina silno velika. Ko pa Job zine ter jim toži svoje silne bolečine, očitajo mu, da si je moral svoje trpljenje z grehi zaslužiti, ker Bog, kakor so mislili po svoji nespameti, le hudobneža obiskuje z nadlogami. Job se pa stanovitno za svoje poštenje poganja, in v trdnem prepričanju pravi: „Glej, v nebesih je



moja priča. Dokler je sape v meni, ustnice moje ne bodo govorile nič krivičnega. Ako me tudi Bog končá, hočem še upati vanj. Vem namreč, da živi mój Odrešenik; in poslednji dan bom vstal iz zemlje, bom zopet s svojo kožo obdan, in v svojem mesu bom gledal svojega Boga.“

† Jobovo zaupanje v Boga ni bilo osramoteno, temuč bilo mu je že na tem svetu povrnjeno. Zakaj kmalu mu je Bog odvil bolezen, ter mu dal po dvojno vsega blagá, kar ga je imel poprej. Tudi sedem sinov in tri hčere je zopet dobil. In živel je potem še 140 let v sreči in veselju, ter je videl sinove svojih sinov do četrtega rodú.

† Potrpežljivi Job je ginljiva predpodoba Jezusa Kristusa, ki je, da bi nas odrešil, neizrečeno velike bolečine trpel v čudoviti potrpežljivosti. Z odrešenikovim prihodom se je Job popolnoma utolažil.

II. Bog čudovito vzreja in vodi izraelsko ljudstvo; — ali od Mojzesa do kralja Davida. (1500—1055 pred roj. Kr.)

30. Mojzesovo rojstvo.

† Bog je bil očakom Abrahamu, Izaku in Jakobu obljubil, da bodo očetje velikega ljudstva. In ta obljuba se je tudi izpolnila.

Jakobovih ali Izraelovih mlajših je bilo čez dve sto let vélik narod. Med tem nastopi v Egiptu nov kralj, kateri ní poznal Jožefa, in je dejal Egipčanom: „Glejte, ljudstvo Izraelovo je večje in močnejše od nas! Dajte, zatirajmo ga, da se preveč ne pomnoži; zakaj primeri naj se kakšna vojska, in pridružilo se bo našim sovražnikom.“ Postavil je torej čez nje tlačanske priganjače. Ti so jih morali siliti k težkim delom v opekarnicah in na polju. Pa huje ko so zatirali Izraelce, bolj so se množili. Torej zapové kralj Faraon svojemu ljudstvu:



F. MATULONY, WIEN.

„Kar koli se narodí pri Izraelcih moškega spola, vrzite v reko.“

Bila je mati, ki je imela jako lepo dete. Iz ljubezni ga je skrivala tri mesece. Ker ga pa ní mogla več prikrivati, vzame jerbašček iz bičja, zamaže ga s smolo, dene vanj dete, ter ga položi v ločje kraj reke. Njegova sestra je pa od daleč stala in gledala, kakó se bo godilo z otročičem. Po Božji previdnosti pride ravno Faraonova hči k reki, da bi se kopala. Ko jerbašček ugleda v ločju, pošlje eno izmed svojih dekel ponj, in ko ga je prinesla k nji, odpre ga, in vidi v njem dete,

ki se je jokalo. Usmili se ga in reče: „Oh, to je eden izmed hebrejskih otrok.“ Sestra otrokova zdaj srčno stopi h kraljevi hčeri in roče. „Hočeš-li, da grem in ti pokličem katero hebrejsko mater, da ga bo redila?“ Ona ji odgovori: „Le pojdi!“ Deklica vesela teče domu, in pokliče svojo mater. Faraonova hči ji pravi: „Vzemi to le dete, in dóji mi ga; plačala ti bom.“ — Mati vzame dete, in ga redí. Ko dete odraste, izroči ga Faraonovi hčeri. Ona ga vzame za sina in mu dá imé Mojzes, t. j. iz vode otet.

31. Mojzes beží.

Mojzes se je podučeval v vseh egipčanskih vednostih, bil je poln modrosti in moči. Ko je bil pa odrastel, videl je stisko Izraelcev, svojih bratov. Zeló mu je to k srcu šlo. Raji je hotel z Božjim ljudstvom nadloge trpeti, kakor uživati vse veselje in zaklade egipčanske. Potezal se je torej za svoje stiskane brate.

Ko Faraon to zvé, hoče Mojzesa umoriti. Ali Mojzes pobegne v deželo madjansko. Na poti pride do studenca, kjer so hotele hčere duhovna madjanskega po imenu Jetro napajati čredo svojega očeta. Kar pridejo pastirji in jih odganjajo. Mojzes pa se zanje potegne in napoji njih ovce. Ko pridejo k svojemu očetu, povedó mu vse to. On jim reče: „Zakaj pa niste seboj pripeljale moža? Pokličite ga, da bo jedel z nami.“ Mojzes pride in ostane pri Jetru štirideset let.

32. Goreči grm.

Mojzes je pasel Jetrove ovce. Nekdaj je gnal čredo daleč v puščavo in je prišel do gore Horeb. Tu se mu pa Bog prikaže v ognjenem plamenu izsredi grma. Mojzes se čudi, da grm gori, pa ne zgorí, in mu gré bliže. Gospod pa ga pokliče: „Ne bližaj se lesem; sezuj svoje črevlje sè svojih nog; zakaj mesto, kjer stojiš, je sveta zemlja. Jaz sem Bog tvojih očetov!“ — Mojzes, poln svetega strahu, zakrije svoje obličje; kajti ní si upal pogledati v Boga. Gospod pa govori dalje: „Videl sem stisko svojega ljudstva v Egiptu. Rešil ga bom iz

rok Egipčanov in ga izpeljal iz te dežele v dobro in prostorno deželo, po kateri se cedi med in mleko. Pojdi in poslal te bom k Faraonu, da izpelješ moje ljudstvo iz Egipta!“ Mojzes odgovori: „Kdo sem jaz, da bi šel k Faraonu in izpeljal Izraelove otroke iz Egipta?“ Ali Bog mu reče: „Jaz bom s teboj.“

* * Mojzes se izgovarja: „Ne bodo mi verjeli, temuč rekli bodo: Ni se ti Gospod prikazal.“ Na to reče Bog: „Vzemi svojo palico, in vrzi jo na tla!“ — Mojzes to stori, in palica se



izpremení v kačo, tako da je Mojzes zbežal. Gospod pravi dalje: „Iztegni svojo roko, in primi jo!“ Mojzes to stori, in izpremenila se je v palico. „To znamenje,“ reče Gospod, „stóri pred Izraelci, in verjeli ti bodo.“ Mojzes se še izgovarja: „Gospod, jaz nisem zgovoren, in težko govorim.“ — Ali Gospod mu odgovori: „Jaz te bom učil, kaj govôri. Tvoj brat Aron je zgovoren. Moje besede polagaj njemu v usta, in on naj govori z ljudstvom namesto tebe.“

* * Mojzes gre torej v Egipt. Na povelje Božje mu Aron pride naproti. Ko se snideta na gori Horeb, pové Mojzes svojemu bratu vse besede Gospodove. Potem gresta skupaj v Egipt in zbereta ljudstvo Izraelovo. Tam pravi Aron vse besede, katere je Gospod govoril z Mojzesom. Mojzes pa je napravil čudež s palico; zdaj je ljudstvo verjelo in Boga častilo.

33. Strašni čudeži v Egiptu.

* * Mojzes in Aron gresta k Faraonu, in mu rečeta: „Tako govori Gospod, Izraelov Bog: Izpusti moje ljudstvo, da mi daruje v puščavi!“ Faraon prevzetno odgovori: „Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas? Ne poznam ga Gospoda in Izraelcev ne izpustim!“ Od tega dne je Faraon zapovedal tlačanskim priganjačem in županom, ljudstvo še bolj stiskati, kot dozdej.

† Zdaj pravi Bog Mojzesu: „Reči Aronu: vzemi palico in vrzi jo pred Faraona, in izpremenila se bo v kačo.“ Mojzes in Aron gresta k Faraonu; Aron vrže svojo palico pred Faraona in služabnike njegove, in izpremenila se je v kačo. Faraon se sicer zavzame, ali srce njegovo ostane trdovratno kakor poprej.



† Gospod reče Mojzesu: „Idi zjutraj z Aronom Faraonu naproti, ko pojde na breg reke!“ To storita, in Aron vzdigne na povelje Božje palico ter vpričo Faraona in njegovih služabnikov udari na vodo. Kar se voda izpremeni v kri. Ribe pomrjejo, in voda v reki je smrdela, in bila je kri po vseh rekah in potokih egiptovske dežele. — Faraon si tudi tega ne vzame k srcu.

† Preteklo je sedem dni: zdaj Aron iztegne svojo roko čez vse vode v Egiptu. Na to znamenje se žabe vzdignejo in prekrijejo vso egiptovsko deželo; oblazijo hiše in hrame, jedi in postelje pri kralju in pri služabnikih njegovih. [Faraon pokliče

Mojzesa in Arona ter jima reče: „Prosita Gospoda, da odvzame žabe, in izpustil bom ljudstvo, da daruje Gospodu.“ Mojzes to stori; in žabe poginejo po hišah, po dvorih in po polju. Ko pa Faraon vidi, da mu je dán pokoj, zakrknje zopet svoje srce.

† Na povelje Gospodovo Aron zopet iztegne svojo palico in udari po prahu zemlje. In bili so komarji po ljudeh in živini vse dežele, Toda Faraonovo srce ostane trdovratno.

† Zdaj pride silno veliko muh v hiše Faraonove in njegovih služabnikov, in po vsi egiptovski deželi je bila zemlja pokažena od teh muh. Faraonovo srce se omeči. Ko pa Bog na Mojzesovo molitev odvzame muhe, zakrknje se Faraonovo srce zopet, da tudi zdaj ne izpusti ljudstva.

Potem pošlje Bog grozovito kugo, in poginila je Egipčanom vsa živina; živine Izraelovih otrok pa celó nič ní poginilo.

† Na to Mojzes po povelju Božjem strese pepela proti nebu, in naredé se tvori in gnojni mehurji po ljudéh in po živini.

† Potem iztegne Mojzes svojo palico proti nebu, in Gospod je dal blisk in točo tako debelo, kakršne ní bilo nikoli poprej po vsi egiptovski deželi. Toča je pobila vsa zelišča na polju in polomila vse drevje po deželi; v gesenski deželi, kjer so bili Izraelovi otroci, pa ní bilo toče.

Za tem privleče gorak veter kobilic brez števila, vso površino so pokrile in vse so pokončale: celó nič ni zelenega ostalo na drevesih in na zelišču po vsem Egiptovskem.

† Zdaj Mojzes še enkrat iztegne svojo roko proti nebu, in bila je strahovita tema tri dni po vsi egiptovski deželi, da človek ní videl več človeka, in si ni upal nihče geniti se z mesta.

34. Velikonočno jagnje in izhod iz Egipta.

† Po teh strašnih stiskah pokliče Faraon Mojzesa in Arona, ter jima pravi: „Idite vsi in darujte Gospodu; le vaša drobnica in goveja živina naj tu ostane.“ Mojzes mu odgovori: „Vse črede pojdejo z nami, kar parklja ne bo ostalo tukaj.“ Faraon srdito reče: „Spravi se izpred mene, in varuj se, da mi več ne prideš pred oči. Zakaj ako mi še enkrat prideš pred obličje, moral boš umreti.“ Mojzes odgovori: „Tako bo, kakor si rekel; nič več me ne bo pred tvoje oči, ako me ne pokličeš. Toda védi, Gospod tako govori: Črez malo dní bo umrl vsak prvo-rojenec v Egiptu, in veliko vpitje bo po vsi deželi, kakršnega ní bilo in ga tudi več ne bo. Pri vseh Izraelovih otrocih pa kar pes ne bo zalajal, da veste, s kolikim čudežem Gospod loči

Egipčane in Izraelce. Tedaj nas boste, ti in tvoje ljudstvo, milo prosili, da bi šli odtod. Potem pojdemo odtod.

† Ko Mojzes in Aron zapustita Faraonovo poslopje, reče jima Bog: „Recita vsemu ljudstvu Izraelovemu: Štirinajsti dan tega meseca na večer zakolji vsak jagnje brez mēdeža, toda kosti naj mu nobeden ne zlomi; ž njegovo krvjó pomažite obá podboja in naddurje tistih hiš, v katerih ga boste jedli. Tisto noč jejte njegovo mesó pečeno, in pa opresen kruh. Svoja ledja prepašite, črevlje imejte na nogah, palice držite v rokah; pa hitro jejte jagnje; zakaj „Fase“ je Gospodovo, to je: mimohod Gospodov. Tisto noč namreč bom pobil vse prvorojeno v egip-tovski deželi. Ko bom videl kri na vaših hišah, pojdem mimo vas, in peljal vas bom vse iz Egipta.“ Izraelci storé, kakor jim je bil ukazal Gospod.



* * O polnoči je Gospod pomoril vse prvorojeno po Egiptu, od prvorojenega sina Faraonovega do prvorojenca sužnje. Zavaljo tega vstane veliko vpitje po vsem Egiptu; zakaj bilo ni hiše, v kateri bi ne bilo mrliča. Zdaj Faraon Mojzesa in Arona ponoči pokliče k sebi, ter ju prosi rekoč: „Vstanita in pojdite izmed mojega ljudstva, vidva in Izraelovi otroci: idite in darujte Gospodu! Tudi svojo drobnico in svoja goveda seboj ženite, le blagoslovita me, preden se odpravite.“ Še bolj pa so Egipčani tiščali ljudstvo, naj hitro gre iz dežele, „kajti sicer,“ so dejali, „bomo vsi pomrli.“ Tako so torej Izraelci šli iz Egipta.

Bilo jih je kakih 600.000 mož, brez žen in brez otrok. Tudi Jožefove kosti so vzeli seboj.

* Velikonočno jagnje je bila predpoda brezmadežnega jagnjeta Božjega, ki se je dalo zaklati na križu, da bi bili mi rešeni večne smrti, in ki nam daje uživati svoje meso in svojo kri v presvetem rešnjem Telesu.

35. Izraelci gredó skozi rdeče morje.

* * Bog sam je šel pred Izraelci ter jim kazal pot, po dnevi v oblačnem stebru, po noči pa v ognjenem. Tako pridejo do rdečega morja; tu med dvema gorama razpnó šatore *). — Zdaj se začne Faraon kesati, da je izpustil Izraelce. Torej urno zbere vozove, konjike in skličé vso vojsko; udari za Izraelci ter jih dojde še pred nočjó pri rdečem morju. Ko Izraelci Egipčane ugledajo za seboj, se silno prestrašijo in vpijejo h Gospodu za pomoč. Mojzes pa jim pravi: „Ne bojte se, Gospod se bo bojeval za vas!“ Potem iztegne na Božje povelje svojo palico nad morje. In glej, oblačni steber, ki je dozdej stal pred Izraelci, se vzdigne ter se ustavi mednje in med Egipčane. Egipčanom je tako temen, da celo noč ne morejo priti do Izraelcev: Izraelcem pa razsvetljuje noč. Ob enem se



*) Glej zemljevid, kod so hodili Izraelci do rdečega morja, potem pa skozi puščavo.

tudi morje razdeli na dvojce, in bila je voda kakor zid na njih desnici in na njih levici, in vroč veter posuši morska tla. Tako gredó Izraelci po suhem skozi morje.

* * Ko se zdani, planejo Egipčani za njimi v morje. Ali mahoma se iz oblačnega stebra uderejo viharji, in grom in blisk, in polomijo se jim vozovi in kolesa. „Nazaj, nazaj!“ so vpili Egipčani, „bežimo pred Izraelci; zakaj Gospod se vojskuje zanje zoper nas. Gospod pa reče Mojzesu: „Iztegni svojo roko nad morje!“ Mojzes stori tako. Morski valovi se zopet strnejo, zalijejo vozove, konjike in vso vojsko Faraonovo; ne eden ni ušel. — Tako je Bog ta dan čudovito otél Izraelce Egipčanom iz rok. Ljudstvo se pa boji Gospoda, in veruje njemu in Mojzesu, njegovemu služabniku.

† Hoja skozi rdeče morje je predpodoba svetega krsta. Le skozi vode rdečega morja je bila pot iz sužnosti Faraonove v obljubljeno deželo. Le po krstni vodi uidemo oblasti hudičevi in pridemo v nebesa.

36. Božji čudeži v puščavi.

† Izraelci, ki so bili zdaj ónkraj morja, se vzdignejo in pridejo v puščavo, kjer niso imeli nič jesti. Tedaj začno godrnjati in pravijo: „O, ko bi bili umrli v egiptovski deželi! Tam se nam je dobro godilo, ko smo sedeli pri loncih, polnih mesa, in jeli kruha do sitega! Zakaj sta nas pripeljala v to puščavo, pomoriti vso množico z lakoto!“ — Gospod dobrotljivi je imel ž njimi usmiljenje in je rekel Mojzesu: „Slišal sem godrnjanje Izraelovih otrok; reci jim: Na večer boste jedli meso, in zjutraj boste s kruhom nasiteni, in spoznali boste, da sem jaz Gospod, vaš Bog.“ In glej, zvečer prileti toliko prepelic, da so pokrile tla vsega šatorišča. Zjutraj pa, ko več ni bilo rose, bila je puščava pokrita z drobnim zrnjem kakor s slano. Neizrečeno se začudijo Izraelci, ko to vidijo, ter se poprašujejo: „Man hu?“ t. j. kaj je to? Mojzes jim reče: „To je kruh, ki vam ga je Gospod dal jesti. Vsak si ga naberi, kolikor potrebuje za živjež.“ Veseli začno nabirati, slast tega zrnja se jim zdí kakor medene potice. S tem kruhom, ki so ga imenovali „mana“, jih je Bog živil štirideset let, dokler niso prišli do meje kanaanske dežele.

† Nekoliko potem se ljudstvo vzdigne in se ušatori v drugem kraju puščave, kjer pa ni bilo vode. Tukaj ljudstvo zopet godrnja zoper Mojzesa, rekoč: „Zakaj si nas izpeljal iz Egipta, da pomoriš z žejo nas, naše otroke in našo živino?“ Mojzes jim odgovori: „Čemu se prepirate z menoj? Zakaj ne zaupate v Gospoda?“ Potem Mojzes kliče k Bogu: „Kaj hočem storiti s tem ljudstvom? Še malo, in kamenalo me bo.“ Gospod mu pravi: „Vzemi palico



v roko, pojdi na goro Horeb, in udari po skali, in voda bo pritekla iz nje.“ Mojzes tako stori. In glej, priteklo je obilo vode iz nje, da so napojili sebe in živino.

† Mana, ki je vsak dan z neba padala in hranila telesa Izraelovih otrok, bila je predpodoba onega pravega Božjega kruha, ki vsak dan pri sveti maši pride z nebes in za večno življenje siti našo dušo. — Voda iz skale pa je pomenila obilne milosti, ki nam dohajajo iz presvetih zakramentov, ki jih je postavil Jezus Kristus.

37. Bog dá deset zapovedi na gori Sinaj.

Tretji mesec po izhodu iz Egipta pridejo Izraelci do gore Sinajske, in šatorijo v tem kraju. Mojzes gre na goro. Tu se mu Bog prikaže ter mu pravi:

* * „Oznani otrokom Izraelovim: Sami ste videli, kaj sem storil Egiptčanom, in kako skrbno sem vas varoval. Ako boste torej poslušali moj glas in izpolnjevali mojo zavezo, boste moje izvoljeno ljudstvo.“ Mojzes pokliče ljudstvo in mu razloži vse Gospodove besede; in ljudstvo z enim glasom odgovori: „Karkoli je Gospod govoril, vse bomo storili!“ Potem gre Mojzes zopet na goro, in Gospod mu zopet govori:

„Pojdi tja in zapovej jim, naj se posvečujejo danes in jutri, da si operejo svoja oblačila, in da so pripravljeni

na tretji dan. Postavi tudi pregrajo okoli gore, da ne pride kdo preblizu gore. Kadar zadoni trobenta, pa obstopite goro!”

Ko se zasvita v jutro tretjega dne, začne se strašno bliskati in grmeti. Črn oblak pokriva vso goro; vsa se kadi, gorí in trese. Čedalje močnejše buči trobentni glas, ljudstvo pa, ki je bilo v šatoru, bojí se in trepeče. Mojzes ga pelje pod goro Bogu naproti. Bog začne govoriti:



- I. Jaz sem Gospod, tvoj Bog. Ne imej tujih bogov zraven mene. Ne delaj si izrezane podobe, da bi jo molil!
- II. Ne imenuj po nepridnem imena Gospóda, svojega Bogá!
- III. Spomni se, da posvečuješ sobotni dan!
- IV. Spoštuj očeta in mater, da dolgo živiš in ti bo dobro na zemlji!
- V. Ne ubijaj!
- VI. Ne prešuštuj!

VII. Ne kradi!

VIII. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega!

IX. Ne žêli svojega bližnjega žene!

X. Ne žêli svojega bližnjega hiše, njive, hlapca, dekle, vola, osla, in ničesar, kar je njegovega!

* * Trepetaje je ljudstvo stalo pod hribom in s spoštovanjem reklo: „Vse, kar je Bog zapovedal, hočemo izpolnjevati!“ Da bi ljudstvo utrdil v tem sklepu, postavi Mojzes pod goro oltar in daruje. Potem vzame darilne krvi, ter pokropi ljudstvo ž njo, rekoč: „To je kri zaveze, ki jo je Gospod sklenil z vami.“

38. Zlato tele.

* Mojzes se vrne zopet na goro, in ostane štirideset dni in štirideset noči na nji, ter se pogovarja z Bogom. Ko se Bog dogovori z Mojzesom, dá mu dve kameneni tabli, na katerih je bilo zapisanih deset zapovedi.

* Ko je ljudstvo videlo, da se Mojzes dolgo mudi na gôri, reče Aronu: „Narêdi nam bogov, kakršne imajo Egipčani, da



bodo hodili pred nami; zakaj, ne vemo, kaj se je prigodilo Mojzesu.“ Da bi Izraelce odvrnil od njih brezbožnega početja, odgovori Aron: „Vzemite zlate uhané iz ušes svojih žen in svojih hčer, ter jih prinesite meni!“ Česar se ni nadejal Aron, to se je zgodilo: prinesó mu zlate uhané. Zdaj si Aron iz grešnega strahú ne upa, ustavljati se jim. Iz uhanov vlije tele, in napravi otlar pred njim. Ljudstvo pa prinese teletu darov, in okoli njega je in pije, igra in raja prav po nevérsko.

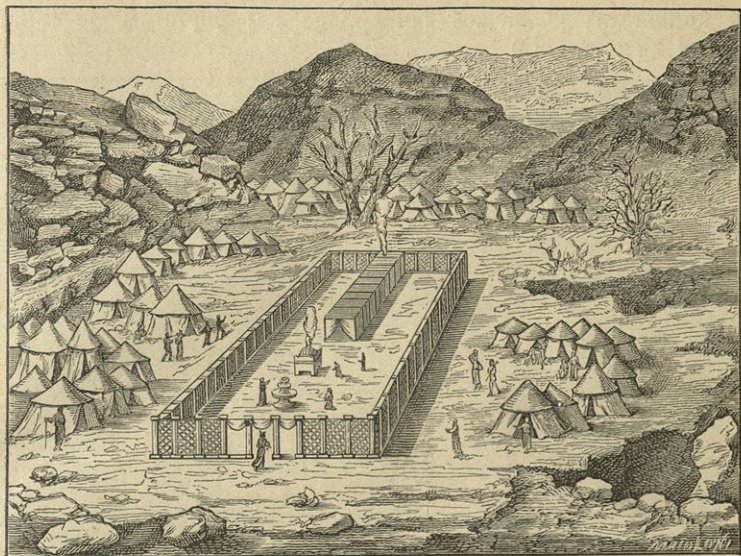
* Med tem pride Mojzes z gore s tablama postave v roki. Ko pa sliši hrup vpijočega ljudstva, ter vidi tele in ples, se silno razsrdí in zažene tabli na tla, da se razdrobite. Potem zgrabi tele, sežgè ga, in stere v prah, ki ga strese v vodo. Na to Aronu očita greh in reče Levijevim sinom: „Pripaši si vsak svoj meč okoli ledja, in hodite sem ter tja od vrat do vrat sredi stanišča, in umorite vsakega, kogar koli najdete pri malikovanju.“ Levijevi sinovi storé po Mojzesovi besedi, in padlo jih je tisti dan blizu 23.000 mož.

* Drugi dan se Mojzes vrne h Gospodu na goro in milo prosi ljudstvu odpuščanja. Gospod usliši njegovo prošnjo ter mu zapové, izrezati novi kameneni tabli. Mojzes to storí, in Gospod mu vnovič nanji zapiše deset zapovedi. Ko Mojzes s tablama v roki pride z gore, lesketal se mu je obraz tako, da so se Izraelci bali pogledati vanj.

39. Sveti šator.

* Izraelci do zdaj niso imeli posebnega svetišča, v katerem bi bili Bogá častili, in tudi posebnega duhovenstva ne. Njih pobožni očaki so Bogu darovali zdaj na tem mestu, zdaj na ónem. Pozneje so starejšine posameznih družin opravljali duhovska opravila. Zdaj pa je imelo to drugače biti.

† Bog je Mojzesu, ko je bil štirideset dní in nočí na góri, dal določne zapovedi, kako naj uredi službo Božjo. Najpred je postavil sveto stanovanje Gospodu, kakršnega je bilo treba za njih vedno potovanje; naredil je razložen svet šator. Naredil ga je iz desak dragega lesá; bil je trideset komolcev dolg, deset visok in deset širok. Deske so bile z zlatom preprežene, in s srebrnimi nožicami. Potem jih je ogrnil s četverimi pregrinjali. V strop, ki je bil znotraj šatora na vrhu, so bili vdeleni kerubimi, palme in cvetice. Pred vhod je naredil drago pregrinjalo. Enako pregrinjalo je ločilo „sveto“ od „presvetega“.



† V „presveto“ je postavil skrinjo zaveze Gospodove, katero je zunaj in znotraj prevlekel z najdražjim zlatom. Štiri zlate ročke je imela v štirih voglih, v katere so vtikali štiri pozlačene droge, da so jo nosili na njih. V skrinjo je dejal tabli z zapovedmi zaveze Božje, od tod njeno ime: skrinja zaveze. Na skrinjo je postavil pokrov iz čistega zlatá in na obé strani dva keruba eden proti drugemu obrnjena z obrazom, vsak pa je eno perotnico razprostiral nad pokrovom.

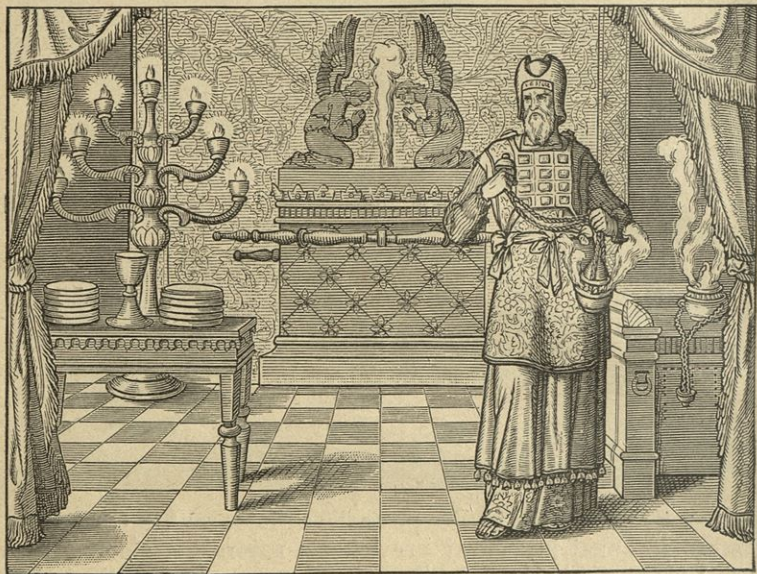
† V „sveto“ je postavil mizo s čistim zlatom prevlečeno za dvanajst kruhov iz najlepše pšenične moke in za skledico z vinom; tudi zlat svečnik s sedmimi svetilnicami, ki so mu kupe bile napolnjene z najčistejšim oljem, in kadilni oltar, na katerem se je zažigalo kadilo iz najdražjih dišečih reči.*)

† Okoli svetega šatora je Mojzes napravil velik dvor, in vanj postavil bronast daritven oltar za žgalne daritve, in bronasto umivalnico za duhovne.

† Ko je bilo na povelje Božje vse dodelano, pomazili Mojzes šator in vse njegovo orodje z oljem. In glej, oblak obdál šator in napolni ga veličastvo Božje. Odsehal je Gospod prebival v „presvetem“ nad skrinjo zaveze med keruboma;

*) Glej prvo podobo na drugi strani.

in kolikorkrat je Mojzes hotel Boga kaj poprašati, je tukaj zvedel njegovo voljo.



K. A. MATOLSKI, WIEN.

† Sveti šator in njegove mnogotere naprave so bile predpodobne svete katoliške cerkve in njenih zakladov.

40. Vnanja služba Božja.

† Po Gospodovem povelju je Mojzes vpeljal mnogovrstne daritve. Nekatere so bile krvave: zanje so jemali brezmadežna goveda, ovce, koze in golobe. Nekatere so bile nekrvave, in sicer jédne iz lepe nekvašene moke, pitne pa iz vina. Oboje daritve so bile ali žgalne t. j. mólne, pri katerih so bili darovi vsi sežgani na oltarju, ali hvalne, prosilne ali spravne daritve, pri katerih se je le mastnina sežgala na oltarju, vse drugo pa se je zaužilo.

† Mojzes je dalje postavil praznike Gospodove. Gospod mu je namreč zapovedal: „Reci Izraelcem: To so sveti prazniki Gospodovi: Obhajajte 1) „Fase“ t. j. velikonočni praznik ali praznik opresnih kruhov. Tedaj zakoljite jagnje brez vsega madeža in jejte mesó; sedem dní le opresni kruh jejte v spomin izhoda iz Egipta — Sedem tednov potem obhajajte 2) binkošti, praznik postave, ki vam je dana na Sinaju. Tedaj prinesite in darujte prvín svoje žetve. — Potem

ko spravite vse pridelke, obhajajte 3) praznik šatorov. Iz drevesnih vejic si napravite šatore in pod njimi stanujte, da bodo vaši mlajši vedeli, da ste v puščavi prebivali pod šatori. O teh tréh praznikih morajo vsi moški predme priti.“

„Prazničen in svet vam bodi tudi dan sprave. Ta dan delajte pokoro. Veliki duhoven naj zakolje govedo za svoje grehe, in kozliča za grehe ljudstva. Potem naj z daritveno krvjo in z zlato kadilnico stopi za pregrinjalo v „presveto“, naj pokadi pokrov skrinje zaveze, ter naj s krvjo poškropi skrinjo zaveze in tla pred njo.“

† Poslednjič je Mojzes na povelje Božje posvetil Arona v vélikega duhovna, njegove sinove v duhovne, in vse druge iz rodú Levijevega za služabnike v svetišču. Umil je Arona ter ga oblekel v mnogotera sveta oblačila, zlasti je nanj dejal: naramnik, iz zlata, škrlata in tančice narejen, z zlatimi zvončki ob robu; naprsnik, v kateri so bila vrezana imena dvanajsterih rodov na dvanajst dragih kamenih; na glavo drago kapo, ki je imela nad čelom zlato ploščico, v katero je bilo vrezano: „Sveto Gospodu“ *)! Potem mu je vlil olja na glavo ter ga pomazilil. Ko so bili njegovi sinovi in leviti posvečeni, stopi Aron k oltarju in daruje; potem iztegne svoje roke nad ljudstvo in ga blagoslovi. In glej, ogenj šine iz oblakovega stebra in použije vso daritev. Ko je ljudstvo to videlo, hvalilo je Gospoda in padlo na svoje obličje.

† Vsa služba Božja izraelskega ljudstva je bila predpodobna. Mnoge krvave daritve so merile na krvavo daritev na križu, katera je srd Božji v resnici utolažila; nekrvave daritve pa so pomenjale nekrvavo daritev presvete maše, po kateri nam vedno dohaja sad krvave daritve na križu, in je ob enem tudi v resnici molna, hvalna, prosilna in pravna daritev. Veliki duhoven je podobil Kristusa, ki je sam krvavo daritev na križu daroval svojemu nebeškemu Očetu, in mu še vedno daruje nekrvavo daritev svete maše po mašnikovih rokah.

41. Ogledniki.

† V drugem letu po izhodu iz Egipta Izraelci vstanejo od gore Sinaj in gredó dalje. Mojzes pošlje dvanajst mož, med njimi Jozveta in Kaleba, ogledat obljubljeno deželo. Čez štiri-deset dni se ogledniki vrnejo in vsemu ljudstvu pokažejo sadje te dežele: grozd, ki sta ga nosila dva moža na drogu, margarantovih jabolk in smokev. Tudi jim pripovedujejo: „Zares, to je dežela, po kateri se cedí med in mleko; ali jako močni prebivavci so tam in velika obzidana mesta. Videli smo tam še

*) Glej prvo podobo spredaj.

celó velikane, bili smo mi kakor kobilice zraven njih.“ — Zdaj vse ljudstvo svoj glas povzdigne, ter godrnjá zoper Mojzesa in Arona, rekoč: „O da bi bili vendar pomrli v Egiptu, ali da bi vsaj poginili v ti puščavi.“ — Zastonj je bilo, da sta Jozve in Kaleb, ki sta tudi ogledovala to deželo, rekla: „Dežela, ki smo jo obhodili, je prav dobra. Ne bojte se ljudstva té dežele; zakaj Gospod je z nami!“ Vse ljudstvo je še glasneje vpilo in hotelo s kamenjem posuti Jozveta in Kaleba.



KLA-MATOLNJI WIEN.

† Kar se oblak Gospodov, ki je bil nad svetim šatorom, pokaže v strašni podobi, in Gospod reče Mojzesu: „Doklej me bo zaničevalo to ljudstvo? Doklej mi ne bo verjelo po vseh čudežih, ki sem jih delal pred njim? S kugo jih bom torej udaril in pokončal: tebe pa bom naredil poglavarja močnejšega ljudstva, kakor je to.“ Mojzes pa začne prositi, rekoč: „Odpústi ljudstvu greh po svojem velikem usmiljenju.“ Gospod mu odgovori: „Odpustim mu po tvoji besedi. Povej pa Izraelcem: Kakor resnično živim, reče Gospod, kakor ste želeli, vam bom storil. V ti puščavi naj počivajo vaša trupla. Nobeden izmed vas vseh, ki ste godrnjali zoper mene, naj ne pride v obljubljeno deželo razen Jozveta in Kaleba. Vaše otroke pa hočem tja peljati. Bodo se pa štirideset let potikali po ti puščavi, da strohné trupla njih očetov.“

† Kakor bi z očmi trenil, umrje deset oglednikov, ki so obrekovali deželo in v godrnjanje zapeljali ljudstvo.

42. Upor in kazen zavoljo njega.

† Črez nekoliko časa se 250 levitov, na čelu Kore, Datan in Abiron, vzdigne zoper Mojzesa in Arona, rekoč: „Vsa množica je sveta, zakaj se vidva vzdigujeta zoper Gospodovo ljudstvo?“ Mojzes, ko to sliši, pade od žalosti nad toliko prevzetnostjo na svoj obraz, in reče upornikom: „Ali vam je Gospod zato dovolil, da mu služite v šatoru, da si še duhovenstvo prilastujete, in da se vzdigujete zoper Gospoda?“ Jutri bo Gospod oznanil, kateri so njegovi. Z Aronom vred se vstopite pred Gospoda, sleherni s svojo kadilnico.“

† Drugi dan, ko 250 levitov s svojimi kadilnicami stopi pred Gospoda, ostanejo trije uporniki domá v šatorih; Mojzes jih pokliče. Oni mu pa srdito odgovoré: „Ne gremo, ne.“ Mojzes in Aron gresta v šatore k njim in rečeta vsemu ljudstvu: „Odstopite od šatorov hudobnih mož in ne dotikajte se nobene izmed njihovih reči, da se ne zapletete v njihove grehe. Dobro si to zapomnite: Ako bodo ti umrli navadne smrti, ní me Gospod poslal. Ako pa Gospod naredí čudež, da zemlja odprè svojo žrelo in jih požrè, in se živi pogreznejo v brežno, vedite, da so preklinjali Gospoda.“ — Komaj je Mojzes to izgovoril, razpoči se zemlja pod nogami teh treh upornikov, požrè jih ž njih šatori vred, in vse njih premoženje, in živi se pogreznejo v brežno. Pa tudi ogenj šine od Gospoda in pokončá 260 mož, ki so darovali kadilo.

† Da bi takim uporom za vselej konec storil, reče Gospod potem Mojzesu: „Vzemi vsakemu vojvodu dvanajsterih rodov palico in vsakaterega imé zapiši na njegovo palico. Potem vseh dvanajst palic polóži v šator. Kogar palica ozelení, tega sem izmed njih izvolil v više duhovenstvo.“ Mojzes stori, kakor mu je Gospod ukazal. Ko torej drugi dan stopi v sveti šator, najde, da je zelenela palica Aronova; pognali so bili namreč popki ter se razcvetli in naredili sad. Mojzes potem nese vse palice pred vse Izraelce, vsak je ogledal svojo palico in vzel. Gospod pa reče Mojzesu: „Nesi nazaj Aronovo palico v sveti šator, položi jo v skrinjo zaveze, da se hrani tam v znamenje zoper uporne Izraelove otroke.“

43. Mojzesova nezaupnost. Bronasta kača.

* * * Konci potovanja Izraelcem zopet zmanjka vode; zavoljo tega vnovič godrnjajo zoper Gospoda. Gospod reče Mojzesu: „Vzemi palico, govôri skali, in dala bo vode.“ Mojzes

uboga, vzame palico iz svetega šatora in zbere ljudstvo pred skalo, ki je bila pred njimi. Nekoliko dvomi in reče Izraelcem: „Ali bom mogel vam upornikom iz skale pritrkati vode?“ — Vendar vzdigne roko, in s palico dvakrat udari na skalo. Še le na drugi udarec priteče vode, in sicer toliko, da se je napilo ljudstvo in živina. Gospóda je razžalil dvom, ki ga je imel Mojzes nad njegovo besedo, torej mu reče: „Ker mi nisi popolnoma verjel, ne boš peljal ljudstva v deželo, katero mu bom dal.“

† Kmalu potem se Izraelci naveličajo vednega potovanja po puščavi, in zopet godrnjajo zoper Boga in Mojzesa. Zatorej pošlje Bog strupene kače med nje, pik je pekel kakor ogenj.



Prav veliko Izraelcev je bilo pičenih, jako veliko jih je pomrlo. Zdaj ljudstvo skesano pride k Mojzesu in pravi: „Grešili smo, da smo govorili zoper Gospoda in zoper tebe; prosi, da nam odvzame kače!“ Mojzes, poln usmiljenja in potrpljenja, jih usliši in prosi zanje. Na to mu reče Gospod: „Narêdi bronasto kačo ter jo postavi na kol; kdor koli bo pičen, in jo bo pogledal, bode živel!“ Mojzes tako storí, in vsi pičeni, ki so pogledali bronasto kačo, so ozdraveli.

† Bronasta kača je bila predpoda Jezusa Kristusa na križu. On vsem, ki z vérnim srcem pogledajo nanj, ozdravlja rane, katere jim je naredila peklenska kača.

44. Balaamovo prerekovanje.

Izraelci so prišli do moabskih mej blizu Jordana. Med Moabljani je živel mož, po imenu Balaam, ki je poznal sicer pravega Bogá, vendar pa se je pečal z vedeževanjem kakor neverniki. Do njega pošlje Moabljski kralj, Balak po imenu, ter mu poroči: „Glej, številno ljudstvo je prišlo iz Egipta, in se je ustavilo meni nasproti. Pridi torej, in prekolni ga.“ Gospod pa se je ponoči prikazal Balaamu ter mu rekel: „Pojdi tja, toda le samo to stóri, kar ti bom jaz zapovedal!“ Balaam zjutraj vstane in gre h kralju.

Kralj pelje Balaama na tri gore, od koder je videl tabor izraelski, ter misli, da bo Balaam po njegovem povelju preklel Izraelce. Gospod pa navdihne Balaama, naj blagoslovi Izraelce. Balaam torej pravi kralju: „Kako bom preklinjal, kogar Bog ne preklinja: kako bom rotil, kogar Bog ne roti? Blagoslovit sem poklican, blagoslova torej ne morem zadrževati.“ In blagoslavljal je Izraelove otroke ter jim prerokoval: „Videl ga bom, toda ne zdaj. Gledal ga bom, toda ne blizu. Zvezda vzhaja iz Jakoba, in žezlo se vzdiguje iz Izraela.“ Na te besede mu Balak reče nevoljen: „Poklical sem te, da bi mi sovražnike preklel, ti pa si jih blagoslovil. Pojdi, odkoder si prišel.“ — Nato se Balaam zopet vrne domu.

45. Mojzesovo poslednje opominjanje in njegova smrt.

† Prišli so dnevi, ko se je moral Mojzes ločiti od svojega ljudstva. Tedaj mu reče Gospod: „Svojo roko polóži vpričo vsega ljudstva na Jozveta, da bo v prihodnje pokorno njemu.“ Mojzes to stóri in ljudstvu še to le govori: „Glejte, jaz moram v ti puščavi umreti, in ne pojdem čez Jordan. Vi pa pojdete in prejeli boste lepo deželo v last. Varujte se torej, da nikdar ne pozabite zaveze, ki ste jo sklenili z Gospodom, svojim Bogom. Ljubite Gospoda iz vsega srcá, iz vse duše in iz vseh svojih močí! Spomnite se vse poti, po kateri vas je Gospod štirideset let vodil po puščavi, vas sitil in redil, kakor oče svojega sina. Vse njegove besede v srcu hranite, premišlujte jih s svojimi otroci, kadar sedite domá, in kadar ste na poti, kadar se ulegate spat in kadar vstajate. Izpolnjujte zapovedi Gospodove, in blagoslovljene bodo vaše hiše in vaša polja; blagoslovljen bo sad

vaše dežele in vaše živine; blagoslovljeni boste vi, kadar domu pridete in kadar greste od doma. Ako pa nočete poslušati glasú svojega Gospoda, bo v vseh rečeh prekletstvo prišlo nad vas. Nebó in zemljo danes kličem na pričo, da sem pred vas postavil blagoslov in prekletstvo, življenje in smrt. Izberite si torej življenje zase in za svoj zarod!

* * Mojzes je ljudstvu obljubil še to: „Preroka, meni enakega, vam bo Gospod obudil; tega poslušajte.“ — Potem Mojzes blagoslovi ljudstvo, in gre na goro Nebo. Z nje mu Gospod pokaže vso deželo kanaansko, rekoč: „To je dežela, katero sem obljubil Abrahamu, Izaku in Jakobu. Videl si jo z očmi, v njo pa ne pojdeš!“ Ta prekrasni pogled Mojzesa z veseljem napolni. Zahvali se Gospodu za srečo, ki jo je namenil njegovemu ljudstvu, in mirno in srečno zaspí v Gospodu. — Ves Izrael je trideset dní žaloval po njem.

Mojzes je po svojih lastnih besedah podoba najvišega preroka Jezusa Kristusa. On je tako kakor Jezus oznanjal postavo Božjo, in je s čudeži, prerokovanjem in s svetim življenjem potrjeval, da je bil poslanec Božji. Še celó njegovo posamezno dejanje je bilo nekako Odrešenikovemu podobno: kot dete je ušel splošnji moritvi grozovitega Faraona, v puščavi ga je Bog poklical in poslal v čudoviti prikazni, bil je čudovito izpremenjen, z daritveno krvjo je sklenil zavezo i. t. d.

46. Izraelci gredó v obljubljeno deželo.

* * Po Mojzesovi smrti Bog tako le govori Jozvetu: „Vzdigni se, in pojdi črez Jordan! Kakor sem bil z Mojzesom, takó bom s teboj.“ Ljudstvo se torej vzdigne proti Jordanu, in duhovni nesó pred njim skrinjo zaveze. Ko stopijo v Jordan, ki je bil ob tistem času narastel, obstoji voda, ki je od zgoraj tekla, in se nakopiči ko gora; voda pa, ki je bila spodaj, je tekla v mrtvo morje. Ljudstvo pa je šlo skozi suho strugo. Ustavilo se je pri mestu Jerihi. Tukaj so obhajali velikonočni praznik in jedli pridelkov te dežele. Odsehmaj je nehala mana.

* Jeriho je bilo obzidano mesto im je imelo veliko brambovcev. Zavoljo tega si ga ljudstvo ne upa premagati. Toda Gospod reče Jozvetu: „Pojdite vsi vojščaki skozi šest dní po enkrat na dan okoli mesta! Sedmi dan pa pojdite sedemkrat okoli mesta; duhovni naj pred skrinjo zaveze hodijo in naj trobijo s trobentami, in ljudstvo naj zažene velik krik; in ozidje mesta se bo razvalilo iz dna.“ Jozve stori, kakor mu je Gospod zapovedal, in hodili so okoli mesta sedem dní. Ko pa duhovni sedmi dan pri sedmem obhodu zatrobijo s trobentami, pravi Jozve vsemu Izraelu: „Zaženite velik krik, zakaj Gospod vam je dal mesto v oblast.“ Zdaj vse ljudstvo zavpije, trobente



zabuče, in brž se poderejo zidovi, da Izraelci mesto vzamejo brez truda.

* Po mnogih bojih se Jozve polasti vse dežele, ter jo razdeli z vadjanjem med dvanajstere rodove, na katere so bili razdeljeni Jakobovi sinovi*). Tako se je na tanko izpolnilo, kar je bil Bog obljubil očakom Izraelovim.

Obljubljena dežela in njena težavna pridobitev je podoba obljubljenih presrečnih nebes, kamor bomo prišli iz puščave tega življenja, ako si jih privojskujemo z velikim trudom.

47. Sodniki. — Gedeon.

† Dokler je živel rod, ki je bil zrastel v puščavi in je videl čudeže, katere je Bog delal po Mojzesu in Jozvetu, so Izraelci zvesto služili Gospodu. Novi rod pa je zopet hudo delal pred Gospodom. Zoper prepoved Božjo so se jeli družiti z nevérniki, ki so prebivali okoli njih; so pa tudi začeli malikovati in posnemati njih hudobijo. Zato jih je Bog v roke dal sovražnikom, kateri so jih hudo stiskali. Kadar so se pa poboljšali in se vrnili zopet k Bogu, usmilil se jih je zopet. Pošiljal jim je modre in

*) Le duhovski rod Levijev ni dobil dela, ker je živel ob desetini in daritvah. Namesto njega so pa Jožefovi mlajši dobili ona dela po njegovih sinih Efrajmu in Manasetu. Glej zemljevid.

srčne možé, ki so jih reševali iz rok sovražnikov. Tem možém se je reklo sodniki, ker so jih reševali in vodili po Gospodovi postavi. Ti možjé so bili: Barak, Jefte, čudovito močni Samson, izmed vseh najimenitniši pa je bil Gedeon.

† Gedeon je bil sin preprostega Izraelca in je živel ob tistem času, ko je bil Bog Izraelce zavoljo njih hudobij v roke dal Madjanom. — Vsako leto o žetvi so prihajali in jim pokončavali vse, kar je bilo zelenega. Ko se je nekdanj spet bližala žetev, obrnejo se Izraelci h Gospodu, ter ga prosijo pomoči. Gospod pošlje angela h Gedeonu, ki je ravno v tlačilnici žito otepal in čistil, da bi ga skril Madjanom. Angel mu reče: „Gospod bodi s teboj, ti najmočnejši izmed mož! Pojdi, in reši Izraela iz roke Madjanov!“ — Gedeon odgovori: „Prosim, moj Gospod, s čim bom rešil Izraela? Glej, moja rodovina je poslednja v Manasetu, in jaz sem najmanjši v hiši svojega očeta.“ Gospod pa mu reče: „Jaz bom s teboj, in pobil boš Madjane kakor enega moža.“

† Kmalu potem udarijo Madjani z veliko vojsko črez Jordan in se ušatorijo na veliki planjavi. Kar duh Gospodov navdà Gedeona, Izraelce skliče, in 32.000 mož se zbere okoli njega. Toda Gospod reče Gedeonu: „Preveč ljudstva je s teboj, in Madjanu mu ne bodo dani v roke; sicer bi se Izraelci hvalili in rekli: S svojo močjo smo rešeni. Oznani ljudstvu: Kdor je bojazljiv in plašljiv, naj se vrne!“ Na to se jih vrne 22.000, in le 10.000 mož ostane. Gospod zopet reče Gedeonu: „Še je preveč ljudstva, pelji jih k vodi. Kateri bodo vodo pili iz perišča, odloči jih posebe; ravno tako one, ki bodo pili na pripognjenih kolenih.“ In bilo je le 3000 mož, ki niso poklekli na tla, ampak so naglo iz perišča pili, vsi drugi pa so na pripognjenih kolenih pili polagoma. Na to pravi Gospod: „S temi 300 možmi vas bom rešil, vsi drugi naj se vrnejo domú!“

† Vsi drugi množici ukaže Gedeon vrniti se domú. Svojih 300 mož pa razdeli na tri krdela; vsakemu dá trobento v roke in prazen vrč in gorečo baklo sredi vrča, rekoč: „Kar boste videli delati mene, to storite tudi vi!“ Proti polnoči se nati-homa bližajo šatorišču sovražnikov, ki so še trdno spali, in ga obstopijo od vseh strani. Gedeon gre v šatorišče, zatrobi na trobento, razbije vrč, zasuje gorečo baklo ter zavpije: „Meč Gospodov in Gedeonov!“ Ko bi z očmi trenil, storé ravno tako njegovi ljudje. Strah in groza izpreletí sovražnike, vse šatorišče je bilo zmoteno; vpijejo, tulijo, in beže ter se med seboj moré. — Izraelci, ko zvedó slavno zmago svojih, vzdignejo se kakor en mož ter pot zapró Madjanom. In tako se izmed 135.000 Madjanov le 15.000 vrne domú. Izraelci pa so imeli mir veliko let.

48. Kako je Ruta ljubila svojo taščo.

† Ob času, ko so v Izraelu gospodovali sodniki, bila je nekdanja lakota v deželi. Neki mož iz Betlehema se torej preseli s svojo ženo in z dvema sinovoma v Moabsko deželo. Njemu je bilo ime Elimelek, njegovi ženi pa Noema. Čez nekaj časa Elimelek umrje, deset let pozneje umrjeta tudi sinova, ki sta se bila oženila pri Moabljankah. Noema se vzdigne od tod in se vrne v svojo domovino. Njeni snahi, Orfa in Ruta, jo spremljate.

† Ko ste jo že daleč spemile, reče jima Noema: „Vrnite se v hišo svoje matere, Gospod naj vama povrne, kar ste storili meni in ránjima! Onedve se začnete jokati na glas in pravite: „S teboj pojdeve k tvojemu ljudstvu!“ — Ona jima odgovori: „Vrnite se, moji hčeri, zakaj hočete z menoj? stara sem že, vajina stiska pa bi me še bolj težila.“ Zdaj se začnete še bridkeje jokati. Vendar pa se Orfa dá pregovoriti, poslovi se od svoje tašče in se vrne domú. Ruta pa pri nji ostane ter reče: „Kamorkoli pojdeš ti, pojdem tudi jaz, in kjerkoli ostaneš ti, ostanem tudi jaz. Tvoje ljudstvo je moje ljudstvo, in tvoj Bog je moj Bog. V deželi, kjer boš pokopana ti, hočem umreti tudi jaz.“ Zdaj ji Noema več ne brani, in šli ste skupaj ter prišli v Betlehem.

† Ravno so želi ječmen, ko pridete v Betlehem. Ruta reče Noemi: „Ako hočeš, pojdem na polje in bom pobirala klasje, ki ostaja za ženjci.“ Noema ji odgovori: „Le pojdi, moja hči! Ruta gre. Primeri se pa po volji Božji, da Ruta klasje pobira ravno na njivi, vi je bila Bocova. Boc pa je bil bogat mož in Elimelekov rodovine. In glej, on sam pride tisti dan k ženjcem, ter jim reče: „Gospod z vami.“ Oni mu odgovoré: „Gospod te blagoslovi.“ Ko pa zagleda Ruto, vpraša: „Čigava je ta deklica?“ Odgovoré mu: „To je Moabljanka, ki je prišla z Noemo: prosila je, da bi smela za ženjci hoditi in ostalo klasje pobirati, in od jutra do zdaj je na polju, in se ní še trenotek vrnila domú.“

† Zdaj Boc prijazno reče Rutí: „Poslušaj, hči: Drži se le mojih dekel, in kjerkoli bodo žele, pojdi za njimi; ukazal sem svojim hlapcem, da naj ti nihče ne bode nadležen. In ko bi te žejalo, pij iz posode, iz katere pijo moji ljudje.“ Ruta se ponižno prikloni do tal, ter mu pravi: „Odkod ta sreča, da sem jaz tujka milost našla pred tvojimi očmi?“ On ji odgovori: „Vse mi je bilo povedano, kar si storila svoji tašči po smrti svojega možá. Gospod naj ti povrne!“ Potem ji reče: „Ko bo prišel čas za jed, le sem pridi, z nami jej in svoj kruh moči v kis!“ Ko je torej prišel čas za jed, prisede Ruta k ženjcem in je to, kar se ji je dalo; in nekoliko še za Noemo

dene na stran. Potem precej vstane in pobira klasje do mraka. Boc je pa bil zapovedal svojim hlapcem: „Nekatere svojih snopov navlašč tja vrzite in jih pustite ležati, da jih brez strahú pobere!“

† Ko je zvečer klasje otepla s paličico, dobila je skoraj tri merice ječmena. Nese jih domú svoji tašči, in tako tudi ostanke jedí. Drugo jutro pa in več dní zapored je šla vselej zopet za Bocovimi deklami, in je ž njimi žela dotlej, dokler nista bila ječmen in pšenica spravljena v skednje.

† Nekoliko potem Boc reče Ruti: „Moja hči, vse mesto vé, da si pobočna ženska.“ In vzame jo za ženo. Gospod je blagoslovil njun zakon, ter jima je dal sina, ki se mu je reklo Obed; Obed pa je imel sina Isaja, očeta Davidovega, iz čigar rodú je bil rojen Odrešenik svetá.

49. Samuel. Helijeva hudobna sina.

Ob času, ko je veliki duhoven Heli bil sodnik, živela sta dva pobožna zakonska, Elkan in Ana po imenu. Ana ní imela otrok, in je bila zavoljo tega žalostna. Sla je nekda j v šator Gospodov, ki je bil v Silu, in je, milo jokaje se, molila Gospoda, ter mu obljubo storila, rekoč: „Gospod vojnih trum, ako se mene spomniš in mi daš sinú, dala ga bom tebi vse dni njegovega življenja!“ Gospod usliši njeno molitev ter ji dá sinú, kateremu je bilo dano ime Samuel, t. j. izprošen od Bogá. Ko je bil Samuel tri leta star, nese ga k Heliju v Silo, da bi Gospodu služil v šatoru. In Samuel je služil Gospodu, je rastel in je bil Bogu in ljudém prijeten.

* * Heli je imel dva sina, reklo se je jima Ofni in Finees. Bila sta zelo hudobna in sta še celó ljudi odvrčala od daritev. Če je kdo prišel v Silo in prinesel dar Gospodu, sta v tem, ko se je kuhalo mesó, s triroglatimi vilicami v pisker dregala in mesó jemala zase. Še celó, preden je bila mast zažgana, sta ljudem po sili jemala sirovo meso. Heli je vse to slišal in tudi zvedel, da sta še druge hudobije uganjala v svetišču. Sicer ju je posvaril zavoljo tega; da bi jima dal starček hujši strah, za to je bil premehek.

* * Nekega dné se je zgodilo, da je Heli eno noč spal v preddvoru svetega šatora, Samuel pa blizu njega. In Gospod zakliče: „Samuel, Samuel!“ On méni, da gla kliče Heli, precej vstane, teče k Heliju in pravi: „Glej, tu sem!“ — Heli pa mu reče: „Jaz te nisem klical. Vrni se in spi!“ — Samuel

se vrne in zaspi. Gospod Samuela spet pokliče. Samuel zopet vstane, gre k Heliju in pravi: „Glej, tu sem, ker si me klical.“ On pa mu odgovori: „Jaz te nisem klical, moj sin, vrni se in spi!“ — Kmalu potem v tretje Gospod pokliče Samuela. Ko Samuel zopet pride k Heliju, spozná Heli, da kliče Gospod mladeniča, in mu reče: „Pojdi in spi, in če te še pokliče, reci: Govóri, Gospod, tvoj hlapec posluša.“ Samuel gre in spet zaspi; Gospod ga spet pokliče, kot poprej: „Samuel! Samuel!“ Samuel reče: „Govóri, Gospod, tvoj hlapec posluša.“ Gospod torej reče Samuelu: „Dan se bliža, da bom kaznoval Helija in njegova sinova. On je vedel, da njegova sinova nespodobno ravната, pa ju vendar ní strahoval.“ Za jutra Heli Samuela pokliče in mu pravi: „Kaj je Gospod s teboj govoril? Prosim te, nikár mi nič ne skrivaj.“ Tedaj mu Samuel vse pové. Heli ponižno vdan, odgovori: „Gospod je, naj stóri, kar je dobro v njegovih očéh.“

* * Nekaj let potem se prigodí, da Filistejci hudo stiskajo Izraelce, ker so bili Gospodu nezvesti. Izraelci torej gredó nad Filistejce na vojsko. Komaj pa se začne boj, pobegnejo Izraelci pred Filistejci v svoje šatorišče, in pobitih jih je bilo kakih 4000 mož. Zdaj pravijo starejšine Izraelski: „Prinesimo skrinjo zaveze sem, da nas reši iz rok naših sovražnikov!“ Tedaj pošljejo v Silo po skrinjo zaveze, in spremljata jo v šatorišče Helijeve sinova. Filistejci z dvojno močjo zopet planejo nad Izraelce in jih otepó še huje. Padlo jih je 30.000 mož, med katerimi sta bila tudi obá sina Helijeve, in še celó skrinja zaveze je bila zajeta, Heli, ko sliši žalostno novico, pade vznak s stola, zlomi si vrat in umrje.

* Filistejci skrinjo zaveze vzamejo in jo nesejo v tempelj Dagona, svojega malika. Ko pa drugo jutro vstanejo, glej, Dagon z obrazom na tleh leží pred skrinjo Gospodovo. Vrhu tega obišče Bog Filistejce še z mnogimi nadlogami. Njih polja jim miši pokončajo, v mestih in vaseh pa zbolí in umrje veliko ljudi. Filistejci se tega zeló prestrašijo in pravijo: Skrinja Izraelovega Bogá naj ne ostane pri nas, zakaj trda je njegova roka nad nami.“ — In naložili so skrinjo Božjo na voz, v kateri so vpregli dve doječi kravi. Kravi pa ste šli naravnost po poti, ki drži v Betsames, in tako je skrinja spet prišla v deželo izraelsko.

* V tem je bil namesto Helija Samuel sodnik. On Izraelce skliče, očita jim njih pregrehe in pravi: „Ako se iz vsega svojega srca vrnете h Gospodu, vas bo otel iz Filistejskih rok.“ Izraelci se postijo in pravijo: „Grešili smo zoper Gospoda.“ Nato se jih Gospod usmili, ter jim dá tako slavno zmago nad Filistejci, da si veliko let več ne upajo hoditi do Izraelske meje.

50. Kraljestvo ustanovljeno. Savel prvi kralj (1095 pred rojst. Krist.).

Ko se je Samuel postaral, pridejo vsi Izraelovi starejšine k njemu ter mu pravijo: „Postavi nam kralja, kakor ga imajo vsi narodi!“ Ta govor Samuelu ni bil všeč, ker je hotel, da ostane Gospod sam njih kralj. Bog pa mu vendar reče: „Slušaj njih glas; vendar pa jim naznani pravice, katere bo imel kralj nad njimi.“ Ob tistem času pride k Samuelu mož Benjaminovega rodu, Savel po imenu. Bil je mlad in lep junak, od pleč in višje je molel črez vse ljudstvo. Ni ga bilo med Izraelovimi otroci goršega od njega. Ko ga Samuel zagleda, reče mu Gospod: „Glej, to je mož, katerega pomazili, da gospoduje nad mojim ljudstvom.“ — Samuel vzame posodico z oljem, izlije ga nad njegovo glavo, rekoč: „Glej, Gospod te je mazilil v kneza črez svoje ljudstvo.“ Potem ga postavi pred vse ljudstvo, rekoč: „Glejte ga, kogar je Gospod izvolil. Ni mu ga enakega med vsem ljudstvom.“ In vse ljudstvo je zavpilo: „Živi, kralj!“

* * Gospod je bil s Savlom in mu je dal zmago nad vsemi sovražniki Izraelovimi. Enkrat pa Samuel reče Savlu: „Tako govori Gospod vojnih trum: Premišljeval sem, kaj je Amalek storil Izraelu, ko je šel iz Egipta. Torej pojdi in pobij Amalečane, nič njihovega blaga pa ne jemlji zase!“ Savel torej skliče ljudstvo in pobije Amalečane. Ali Gospodove besede ni izpolnil, ampak pridržal si je najlepše črede; tudi si je v svoji prevzetnosti postavil zmagovalen slavolok. — Samuel gre Savlu naproti ter mu pravi ves nevoljen: „Kaj je beketanje čred, ki šumi v mojih ušesih?“ Savel se izgovarja rekoč: „Prizanesel sem najboljšim ovcam in govedom, da jih darujem Gospodu.“ Toda Samuel mu odgovori: „Ali mari hoče Gospod žgalnih in klalnih darov, in ne veliko bolj, da se posluša njegov glas? Pokorščina je boljša, kakor darovi. Ker si torej zavrgel Gospodovo besedo, je tudi Gospod tebe zavrgel. Nič več ne bodeš kralj.“

51. David pastirček.

* Samuel je srčno ljubil kralja Savla; zato ga je zelo bolelo, da ga je Gospod zavrgel. Nekega dne mu Gospod torej reče: „Doklej boš še obžaloval Savla? Napolni svoj rog

z oljem, in pojdi k Isaju v Betlehem; zakaj izmed njegovih sinov sem si izvolil kralja.“ Samuel gre v Betlehem, tam Gospodu daruje in na skrivnem povabi Isaja in njegove sinove k daritvi. Najstariji sin, lep in velik mož, vstopi prvi. Samuel misli: „Ta le bo Gospodov maziljenec.“ Ali Gospod mu reče: „Ne glej na njegovo postavo in visokost. Njega nisem izvolil; zakaj jaz ne sodim po pogledu človekovem.“ Potem Isaj svojih šest drugih sinov po vrsti pripelje pred Samuela. Toda Samuel reče: „Nobenega izmed teh ni Gospod izvolil; ali so to že vsi tvoji sinovi?“ — Isaj odgovori: „Še najmanjši je ostal, namreč David, ki ovce pase.“ Samuel reče na to: „Pošlji ponj!“ Ko pride David, Gospod reče Samuelu: „Vzdigni se, ter ga mazili!“ — Samuel torej vzame rog z oljem in ga pomazili v pričo njegovih bratov, in Duh Gospodov je bil od tega dneva z Davidom.



* * In Gospodov Duh je šel od Savla, in hud duh ga je nadlegoval; in bil je ves pobit, otožen, klavrn in žalosten. Ko Savlovi služabniki to zapazijo, pravijo mu: „Poiskati ti hočemo možá, ki zná na citre brenkati, da zabrenka pred teboj, in da ti odleže.“ Eden izmed služabnikov pa še pristavi: „Glej, jaz poznam najmlajšega sina Isajevega, Betlehemljana, ki zna dobro brenkati, ki je silno močen korenjak in junaški mož in moder v besedi.“ Tako pride David k Savlu. Savel je kmalu začel

Davidu zelo ljubiti in izvolil si ga je za oprodo, t. j. vojaka, ki mu je nosil orožje. Kakor je prišel hudi duh nad Savla, zabrenkal mu je David na citre, in Savlu je odleglo.

52. Davidov boj z velikanom Golijatom.

* * Filistejci se zopet vzdignejo z vojsko nad Izraelce. Filistejci so stali na gori od te strani, Izraelci pa na drugi gori njim nasproti, tako da je bila dolina med njimi. Kar stopi iz Filistejskega šatorišča velikan, Golijat po imenu. On ni bil le veči od drugih navadnih mož, ampak tudi zelo močen. Imel je na glavi bronasto čelado, oblečen je pa bil v luskinast oklep, ki je tehtal več od centa; na nogah je imel bronaste škornje; bronast ščit mu je pokrival rame, in drog njegove sulice je bil kot tkalsko vrtilo. Ta velikan torej stopi pred Izraelove vrste in kliče: „Izvolite izmed sebe moža, in naj gre doli na posebni boj. Ako on pobije mene, bomo mi vaši sužnji; če pa jaz premagam njega in ga ubijem, boste vi služili nam.“ Ko pride potem k svojim, pravi: „Danes sem zasmehoval Izraelova krdela.“ Tako je ta Filistejec hodil jih zasramovat zjutraj in zvečer štirideset dni; Savel in Izraelci pa so se ga silno bali.

* * Ker so bili Davidovi trije starejši bratje s Savlom na vojski, vrnil se je David od Savla domú, da bi pasel čredo svojega očeta. Isaj tedaj reče Davidu: „Pojdi v šatorišče k svojim



bratom, in glej, kako jim je.“ David vstane in pride k svojim bratom. Še govori ž njimi, kar pride Golijat iz šatora filistejskega in Izraelce zasmehuje. David to sliši in reče: „Kdo je ta Filistejec, ki zasmehuje vojsko živega Boga?“ Pred Savla stopi in pravi: „Nikomur naj srce ne upada zavoľjo njega; jaz, tvoj hlapec, pojdem ter se bom bojeval zoper Filistejca.“ Savel pa mu pravi: „Ti se ne moreš bojevati zoper tega Filistejca, zakaj mladenič si še, on pa je že z mladega vojščak.“ David odgovori: „Pasel sem čredo svojega očeta. Ako je prišel lev ali medved in je vzel ovna izmed črede, tekel sem za njim, ter sem mu ga iztrgal iz žrela; in ako sta se zoper mene vzdignila, sem ju za brado zgrabil, davil in ubil. Ravno tako pojdem zdaj in bom ljudstvu vzel osramotenje. Gospod, ki me je otel iz levove in medvedove roke, me bo tudi rešil iz roke tega Filistejca.“ Nato Savel reče: „Pojdi, in Gospod bodi s teboj.“

* * Zdaj Savel obleče Davida v svoja oblačila. Dá mu na glavo bronasto čelado, in z oklepom ga obdá. Ali David ne more hoditi v orožju, ker tega ni bil vajen; sleče se torej, vzame svojo palico ter si izbere pet prav gladkih kamenov iz potoka, dene jih v pastirsko torbico, vzame pračo v roke in gre nad Filistejca. Ko Filistejec ugleda Davida, pravi: „Ali sem mar pes, da greš s palico k meni? Le pojdi k meni, in dal bom tvoje mesó pticam pod nebom in zverinam po zemlji.“ — David mu pa odgovori: „Ti greš k meni z mečem in sulico in s ščitom; jaz pa grem k tebi v imenu Gospoda vojnih trum, katerega si danes zasmehoval.“ Golijat se vzdigne in se bliža Davidu. Tudi David hití in teče v boj, seže v torbico, vzame kamen, dene ga v pračo, pračo zasúče, kamen zažene ž njo, ter zadene Filistejca v čelo tako močno, da je padel na svoj obraz na zemljo. Potem stopi David k Filistejcu, vzame mu meč, potegne ga iz nožnic, ter mu odseka glavo. Ko vidijo Filistejci, da je mrtev najmočnejši izmed njih, pobegnejo; Izraelci pa se vzdignejo za njimi, jih podé, veliko jih pobijejo in planejo nad njihovo šatorišče.

53. Jonatanova ljubezen in Savlovo sovraštvo do Davida.

* Ko gre Savel z Davidom domu, pridejo jima naproti žene iz vseh mest z bobni in cimbalami, ter plesaje prepevajo: „Savel jih je pobil tisoč, David pa deset tisoč.“ Savel se silno razsrdí, in od tega dné več z lepim očesom ne pogleda Davida. Drugi dan pa hudi duh napade Savla. David brenka pred njim kakor vsak dan. Kar Savel sulico, ki jo je imel v roki, vanj zažene ter misli, da bo Davida k steni pribodel ž njo. Ali David se umakne, in sulica se zasadí v steno. — Nekoliko

potem postavi Savel Davida za višega nad tisoč mož ter mu obljubi svojo hčer Miholo, ako pobije sto Filistejcev. Savel je namreč mislil, da bo tako David prišel Filistejcem v roke. Ali David pobije dve sto Filistejcev, in vse ljudstvo ga je ljubilo.

† To Savlu obudi sum, da David hrepeni po kraljevem sedežu, in še bolj se razsrdi. V svojem slepem sovraštvu še celó svojemu sinu Jonatanu in svojim služabnikom ukaže, umoriti Davida. Jonatan pa, ki si je bil Davida močno priljubil, in ž njim sklenil zavezo pristrčne ljubezni, svari Davida, po nedolžnem preganjenega, pred svojim očetom. Vrh tega tudi svojemu očetu, ko ga vidi dobre volje, reče: „Kralj, ne pregrešuj se zoper Davida; saj se on ni pregrešil zoper tebe in njegova dejanja so tebi zeló koristna. On je svoje življenje prostovoljno postavil v nevarnost in je umoril Filistejca. Zakaj se torej hočeš pregrešiti nad nedolžno krvjó?“ — Ko Savel to sliši, utolaži se in pri-seže: „Kakor resnično Gospod živi, naj ne bo umorjen!“ Jonatan torej pelje Davida spet k svojemu očetu, in David je bil pri Savlu kot poprej.

† Prične se pa na novo vojska. David se torej vzdigne, se vojskuje zoper Filistejce, jih pobije, in bežali so pred njim. Zdaj hudi duh zopet pride v Savla, in ta zažene zopet sulico v Davida; ali zopet se David umakne in zbeži. Ko je nekoliko potem Jonatan zavoljo Davida zopet govoril s svojim očetom, razsrdi se Savel in reče: „Dobro vém, da ljubiš Isajevega sinú, sebi v sramoto in škodo; zakaj dokler on živi, ti kraljestva ne dosežeš; pri tej priči pošlji ponj, zakaj sin smrti je!“ Jonatan odgovori: „Zakaj bi umrl? Kaj je storil?“ Nato Savel sulico zagrabi, da bi prebodel Jonatana. Jonatan zbeži in uide nevarnosti. Iz tega pa spozná, da je Savel sklenil Davida umoriti. Zavoljo tega gre Jonatan k Davidu v skrivališče ter se jokata obá; Jonatan pa pravi: „Pojdi v miru; kar sva si prisegla v imenu Gospodovem, pri tem naj ostane!“

54. Davidova velikodušna ljubezen.

† David ni bil nikjer varen pred Savlom, torej pobegne na gore Judove. Smrtne nevarnosti ga obdajajo od vseh strani. Toda David ne obupa. Z mislijo se tolaži: „Kdor prebiva pod varstvom Najvišega, je varen, in nič se mu ní bati!“ Njegovo zaupanje v Boga pa tudi ní bilo osramoteno. Bog ga ne reši le iz vsega Savlovega zalezovanja, temuč mu še celó dá Savlovo življenje v roke, da je poskusil njegovo čednost. David poskušnjo slavno prestopi.

† Savlu je bilo povedano, da je David skrit na neki gori. Savel se torej vzdigne s 3000 možmi, da bi poiskal Davida.

Ko David to zvé, pride skrivši na tisto mesto, kjer je Savel prenočeval. Vidi, da vse spi po šatoru, gre natihoma z Abisajem, svojim tovarišem, v Savlov šator ter ga najde, ko je spal. Tudi Abner, Savlov vojvoda, in ljudstvo okoli njega spi. Abisaj tedaj reče Davidu: „Danes ti je dal Gospod tvojega sovražnika v roke; zdaj ga bom torej s sulico enkrat zabodel k zemlji, in v drugič ne bo treba.“ David mu pravi: „Ne umóri ga; zakaj kdo bi iztegnil svojo roko nad maziljenca Gospodovega, in bi bil nedolžen? Vzemi sulico, ki je pri njegovi glavi, in kozarec za vodo, in daj ju meni, in odriniva!“ To se zgodi, in nikdo ne vidi in ne čuti nič. Ko David vrnivši se pride vrh gore, zavpije proti Abnerju in pravi: „Zakaj nisi varoval svojega gospoda kralja? Poglej, kje je kraljeva sulica, kje kozarec za vodo!“ Savel se zbudi na Davidov glas in reče: „Ali je to tvoj glas, moj sin David!“ David odgovori: „Moj glas je, gospod moj in kralj! Zakaj vendar preganjaš mene, svojega hlapca? Kaj hudega sem ti storil?“ — Savel zdaj spozná svojo krivico in pravi: „Grešil sem, vrni se, moj sin David! Nič več ti ne bom žalega delal. Bodi blagoslovljen, moj sin David!“ Potem se ločita v miru.

* * Ne dolgo potem je bil med Izraelci in Filistejci boj na gorah Gelboe. Ker je Savel vedel, da ga je Bog zapustil, zato je trepetaje šel na vojsko. Veliko Izraelcev pade v boju, med njimi tudi Jonatan in dva druga sina Savlova. Poslednjič je bil tudi Savel sam, ki se je srčno vojskoval, s sovražno sulico težko ranjen. Filistejci so od vseh strani planili nanj, ter so ga hoteli ujeti. Savel pa, da bi ne prišel sovražnikom v roke, zgrabi meč in se obupno sam nanj natakne in umrje.

† David je bil torej rešen svojega največega sovražnika. Ko mu je bila naznanjena Savlova smrt, spominjal se je pa v svoji blagosrčni ljubezni le njegovih dobrih lastnosti. Od žalosti je pretrgal oblačila, milo se je zjokal in rekel: „Gore Gelboe, posehmal naj ne pada na vas ne rosa, ne dež! Kako so popadali junaki v boju! Savel in Jonatan, ljubezniva in lepa v svojem življenju, tudi v smrti nista ločena. Moj brat Jonatan! Kakor ljubi mati svojega edinega sina, tako sem jaz ljubil tebe!“

III. Moč izraelskega ljudstva ali od Davida do Roboama (1055.—975. pred rojst. Kr.).

55. David, pobožni kralj. Njegova skrb za nvanjo službo Božjo.

Po Savlovi smrti izvoli izraelsko ljudstvo Davida za kralja. V Jeruzalemu si izbere kraljevi sedež. Kmalu

začne sloveti njegovo imé po vseh deželah; zakaj bil je jako hraber in imel je okoli sebe trideset junakov, ki so opravljali imenitna dejanja. Z njimi je premagal Filistejce in veliko drugih ljudstev. — Še slavnije je bilo njegovo vladanje zavoljo skrbi, ki jo je imel za srečo svojega ljudstva. Ker ga je navdajal strah Božji, bil je pravičen do vsega ljudstva, in si je volil tudi take svetovavce, ki so mu pomagali pravično in modro vladati. Še bolj goreče je skrbel za Božjo čast.

* * Tik mesta Jeruzalemskega je bil lep hrib Sijon po imenu. Na tem hribu David napravi drag in krasen šator za skrinjo zaveze. Ko je bil dodelan, jo ukaže z veliko slovesnostjo vanj nesti. Brez števila ljudstva se zbere; vsi knezi izraelski v škrlat oblečeni, duhovni v svojih najslovesniših oblačilih in nič manj kot 3000 oboroženih mož jo spremlja.



X.A. MATLONI WICN.

Ti, ki gredó pred njo in za njo, brenkajo na harpe in citre, na zvončke, bobne in cimbale. David sam, gredé pred duhovni, od veselja raja in brenka na harpo.

Prepeval je pa: „Gospod, kdo bo prebival v tvojem šatoru? ali kdo bo počival na tvoji sveti gori? Kdor hodi brez madeža in pravo dela; kdor resnico govori v svojem srcu; kdor s svojim jezikom ne goljufá, tudi ne dela hudega svojemu bližnjemu, in zasramovanja

ne sprejema zoper svoje bližnje; kdor svojega bližnjega ne goljufá, in svojega denarja ne daje na obresti in ne jemlje daril zoper nedolžnega. Kdor takó dela, ne omahne vekomaj.“

† Kolikorkrat leviti, ki skrinjo nosijo, storé po šest stopinj, daruje David vola in ovna. Še večé darí pa daruje, ko je bila skrinja postavljena v svetem šatoru. Duhovne razdelí na 24 vrst, da po vrsti opravljajo sveto službo. Ravno tako razdelí tudi levite. Izmed njih ne izvoli nič manj ko 4000 pevcev, da so po vrsti v čast Božjo peli svete pesmi in igrali na glasbeno orodje.

56. Davidovo prerokovanje o Zveličarju.

David je tudi, pastirček še in zdaj ko kralj, v Božje poveličevanje zlagal svete pesmi, katerim pravimo psalmi, in je v vseh rečeh ravnal po volji Božji. Zavoljo tega ga Gospod blagoslovi, da se mu izide vse po sreči, in mu tudi dá obljubo, rekoč: „Iz tvojega rodú bom obudil enega, čigar sedež bo trdno stal na vekomaj. Jaz mu hočem biti Oče, on pa mi bodi sin.“

† Bog je Davidu dal tudi dar prerokovanja. Najimenitniše njegovo prerokovanje o Božjem Odrešeniku in o njegovi sveti cérkvi je:

† „Gospod mi je rekel: Ti si moj sin, danes sem te rodil. Požéli od mene, in dati hočem nevérnike v tvojo dedščino, in v last tečaje svetá.

„V njegovih dneh bo vzhajala pravica in polnost mirú. Pred njim se bodo priklanjali Etiopci; kralji iz Tarza in otokov mu bodo darov darovali; kralji iz Arabije in Sabe bodo prinesli darí.“

„Jaz sem črv, ne pa človek: ljudém v zasmehovanje in zaničevanje. Vsi, ki me vidiijo, se mi posmehujejo, in majejo z glavo. Druhal hudobnežev me je obdala: roke in nogesomi prebodli, moja oblačila med se razdelili, in za mojo obleko so vadljali.

Ti, o Gospod, ne boš pustil moje duše v predpeklju, in tudi ne boš pripustil svojemu svetemu videti trohnobe.“

„Odprite se, večna vrata, da pojde noter slavní kralj! Ti grešna višave, ujete pelješ jetníke, in

darila seboj jemlješ za ljudi. Hvalite Gospoda, hvalite Boga, ki grenad nebes nebesa proti vzhodu.“

„On je rekel mojemu Gospodu: Sedi na mojo desnico, da tvoje sovražnike položim v podnožje tvojih nog. Gospod je prisegel in se ne bo kesal: Ti si duhoven vekomaj po redu Melkizedeka.“

David, čigar rodú je Zveličar, ki se večkrat imenuje sin Davidov, je tudi Zveličarjeva predpodoba: v rojstnem mestu, v tihoti in nizkosti, v kateri je živel v svoji mladosti, v zmagi sovražnika Božjega ljudstva, ko kralj in prerok.

57. Absalom se vzdigne zoper svojega očeta in je kaznjevan.

* David, dasiravno poprej ves po volji Božji, bil se je vendar že poznejša leta dvakrat hudó pregrešil, s prešuštvom z Urijevo ženo in z ubojem nedolžnega Urije. Gospod je torej k njemu poslal preroka Natana, da mu je očital hudi pregrešek. David je spoznal svojo pregreho in rekel ves skesan: „Grešil sem zoper Gospoda.“ Na to pravi Natan Davidu: „Gospod ti je greh odvzel; vendar pa naj ti umrje najmlajši sin!“ K ti časni kazni mu jih je Bog dodal še več. David jih je pa ves vdan prenašal in si tudi še sam prostovoljno nalagal ostro pokoro.

* Najhujšo šibo mu je spletel poredni Absalom, njegov lastni sin. — Absalom je bil najlepši mož v vsem Izraelu. Od podplatov do temena ni bilo madeža na njem. Zlasti pa je imel lepe dolge lasé. Da bi se ljudje zgledovali nad njim, zato si omisli vozov in konjikov in 50 mož, ki so hodili pred njim. Vrhu tega je vsako jutro stal pri vratih kraljevega poslopja. Vsakega, ki je imel kako opravilo pred kraljevo sodbo, je k sebi poklical, prav prijazno ž njim govoril, ter mu rekel nazadnje: „Tvoje govorjenje se mi zdi dobro in pravično; pa kralj ni postavil nikogar, da bi te poslušal. O, ko bi bil jaz postavljen za sodnika črez vso deželo, vse bi sodil po pravici!“ Ko je kdo — ginjen, da je bil tako prijazno sprejet, — pred njega padel na kolena, podal mu je svojo roko, objel ga in poljubil. S to zvijačo si je naklanjal in tudi naklonil srca Izraelovih mož.

* Ko je mislil, da si je že pridobil zadosti sre, gre nekega dne k očetu kralju in pravi: „Rad bi šel v Hebron, da izpolnim obljubo, ki sem jo storil Gospodu.“ — Kralj mu odgovori: „Pojdi v miru!“ Absalom pa iz Hebrona pošlje oglednikov po vseh Izraelovih rodovih, ter jim velí reči: „Kakor

hitro boste slišali bučanje trobent, recite: Absalom je kralj v Hebronu!" In res, veliko zarotnikov se vzdigne, preslepljeno ljudstvo od vseh strani prihaja in se zbira okoli Absaloma. Ko David to zvé, reče svojim služabnikom: „Vzdignite se, bežimo, da nas ne napade Absalom in ne pokončá nas in mesta.“ — David torej s svojimi ljudmi iz Jeruzalema čez potok Cedron peš in jokaje gre na Oljsko goro. Ko pa dalje beží, sreča ga mož iz hiše Savlove po imenu Semej, kateri je kamene lučal vanj, preklinjaje ga, rekoč: „Pojdi iz dežele; pojdi, ti mož krvi!“ Abisaj, nevoljen zoper to hudobijo, reče kralju: „Zakaj preklinja ta pes mojega gospoda kralja? Pojdem, in mu bom odsekal glavo!“ Ali kralj mu odgovori pohlevno in mirno: „Pústi ga preklinjati, zakaj morebiti, da se Gospod ozrè na mojo nadlogo, in da mi z dobrim povrne današnje preklinjanje!“

* David gre potem s svojimi ljudmi čez Jordan. Ko mu pa Absalom tja naproti hití, pripravi se David za boj, rekoč: „Tudi jaz grem z vami v boj!“ Vojščaki mu odgovoré: „Ne hòdi; zakaj ako bi tudi izmed nas padla polovica, ne bodo veliko marali; ti pa sam veljaš za deset tisočev.“ Tako torej kralj ostane, zapové pa Joabu in vsem poglavarjem: „Obranite mi mladeniča Absaloma!“ V velikem gozdu se boj začne, in pobita je bila Absalomova vojska, Absalom na mezgu pobegne. Ko mezeg pride pod košat velik hrast, obvisi Absalomova glava z dolgimi lasmi na hrastu in mezeg, na katerem je



sedel, zdirja izpod njega. To vidi nekdo in pové Joabu. Joab vzame tri sulice v roke, letí k hrastu in jih Absalomu zasadi v nehvaležno srce. In ko še živi na hrastu in visé trepeče, priteče deset Joabovih mladeničev tja; oni mahnejo po njem in ga ubijejo. Potem njegovo truplo vržejo v globoko jamo in silno velik kup kamenja nanosijo nanj.

* Poslanec prinese Davidu novico, da se je boj srečno končal zaní. David pa precej vpraša: „Je-li dobro mladeniču Absalomu?“ Poslanec odgovori: „Kakor njemu, bodi vsem sovražnikom mojega kralja.“ — David začne nato zelo žalovati, in jokaje se govori: „Moj sin Absalom! Absalom moj sin! Kdo mi dá, da bi bil jaz umrl namesto tebe, Absalom, moj sin, o Absalom, moj sin!“ Ko se David vrne v Jeruzalem, pride mu vse ljudstvo naproti ter ga pelje z velikim veseljem v mesto.

† David je Jezusu zelo podoben tudi v tem, da je šel črez potok Cedron na Oljsko goro, da je blagosrčno odpustil svojemu preganjavcu in zasmehovavcu, in slovesno šel po zmagi v mesto Božje.

58. Davidovo poslednje opominjanje in njegova smrt.

† Trideset let je bil David star, ko je prišel na kraljev sedež, in je vladal štirideset let. Bližal se je torej čas njegove smrti. Tedaj skliče vse poglavarje in prvake, ter jim tako le govori: „Poslušajte me, bratje moji, moje ljudstvo! Mislim sem Gospodu hišo zidati, in sem pripravil vse za zidanje. Bog pa mi je rekel: Ti mi ne boš zidal hiše, ker si v tolikih vojskah kri prelival. Šalomon, tvoj sin, naj mi zida hišo, in jaz mu bom utrdil prestol njegovega kraljestva, ako bo stanovitno izpolnjeval moje zapovedi. Opominjam vas torej zdaj: Izpolnjujte vse Gospodove zapovedi! Ti pa, moj sin Salomon! Spoznavaj Bogá, svojega očeta, in služi mu s popolnim srcem in z voljnim duhom; zakaj Gospod vsem v srce vidi in vé vse njih misli. Ako pa iščeš, boš ga našel; ako ga pa zapustiš, bo te zavrzel vekomaj.“

† Potem izročí David svojemu sinu zlato in srebro za svete posode, obris za tempelj, za vse potrebno poslopje in za dvorišča, rekoč: „Tako mi je roka Gospodova zapisala v srce. Zidaj torej sveto hišo, in Gospod bo s teboj.“

† Na to reče vsem: „Delo je veliko, zakaj ne pripravlja se prebivališče človeku, ampak Bogu. Po svojem uboštvu sem pripravljajl troške za hišo svojega Boga: zlatá in srebra za posode, brona, železa, lesá, dragega kamena in mramorja na kupe. Tudi vi svoje roke napolnite z darili, ter jih darujte Gospodu!“ In poglavarji in ljudstvo so z veselim srcem dali darov za hišo Gospodovo. David je tega vesel in pravi: „Češčen

bodi Gospod, Bog Izraelov, od vekomaj do vekomaj! Tvoje je vse, in kar smo prejeli iz tvojih rok, smo ti vrnili. Gospod vedno ohrani sveto voljo njih src, in daj jim, vedno stanovitim biti v tvoji službi. Tudi Salomonu, mojemu sinu, daj popolno srce, da tvoje zapovedi vedno ohrani v svojem srcu.“ Na to David mirno zaspí v Gospodu.

59. Salomonova molitev in modra sodba.

* * Po Davidovi smrti je bil Salomon kralj v Izraelu. On je ljubil Gospoda in je živel po priporočilih svojega očeta. Gospod se mu nekdam v spanju po noči prikaže rekoč: „Prosi, kar hočeš, da ti dam.“ Salomon odgovori: „Ti, o Gospod, si me postavil za kralja: pa mlad sem še in ne vém, kám se dejati. Daj mi torej podučno srcé, da prav sodim tvoje ljudstvo, in da vém razločevati med dobrim in hudim.“ — Všeč je bila Gospodu ta beseda. Gospod mu torej reče: „Ker si prosil teh reči, in si nisi prosil dolgega življenja, ne bogastva ne pogina svojih sovražnikov, ampak modrosti, glej, storil sem ti po tvojih besedah, in dal sem ti srcé modro in razumno takó, da nihče pred teboj ni bil tebi enak, in ti tudi za teboj ne bo. Pa tudi to, česar nisi prosil, sem ti dal, bogastvo namreč in slavo. Ako boš hodil po mojih potih in boš izpolnjeval moje zapovedi, kakor tvoj oče, bom tudi podaljšal tvoje dni.“

† Kmalu potem pridete dve ženi k Salomonu, da bi jima prav razsodil v prepiru, ki ste ga imeli; zakaj vsakemu so bile duri odprte do njegovega prestola. Ena izmed nju reče: „Jaz in ta žena sve sami stanovali v eni hiši. Iméli sve vsaka svojega otroka. Umrí je pa sin te žene po noči, zadušila ga je namreč spé. O polnoči na tihem vstane, ter vzame mojega sina od moje strani, ko sem spala, in ga položi v svoje naročje; svojega sina pa, ki je bil mrtev, dene meni v naročje. Ko zjutraj vstanem, najdem ga mrtvega; ko ga pri belem dnevu skrbno ogledujem, vidim, da ni moj.“ — Ona žena pa pravi: „Ni tako, kakor govoriš, ampak tvoj sin je umrl, moj pa živi.“ — Nasproti pa reče prva: „Lažeš, zakaj moj sin živi, tvoj sin pa je mrtev.“ — In tako ste se prepirali pred kraljem. Na to reče kralj: „Meč mi prinesite!“ Ko se to zgodi, reče kralj: „Razdelite živega otroka na dva dela, in dajte polovico eni, polovico pa drugi!“ Pri teh besedah se prava mati živega otroka silno prestraši, in na glas zavpije rekoč: „Prosim, gospod, dajte raji oni otroka živega, nikar ga ne umorite!“ Nasproti pa ona pravi: „Naj ne bo ne moj, ne tvoj, ampak razdeli naj se.“ Na to kralj razsodi ter reče: „Dajte oni otroka živega, ne da bi

ga umorili; zakaj ona je njegova mati.“ — Ves Izrael je to sodbo zvedel in v časti so imeli svojega kralja, ker so videli, da je Božja modrost v njem.

60. Salomonovi pregovori.

Salomon je modrost, ki mu jo je bil Bog dodelil, tudi izkazal v prelepih pregovorih, katere nam je zapustil. Nekateri najlepših so ti le:

„Prevzetnost hodi pred potrjem in napuh pred padcem.“

„Kdor hodi z modrimi, bo moder. Kdor je prijatelj z nespametneži, ta bo njim enak. Ako te vabijo grešniki, ne hodi za njimi po njih potih: zakaj njih noge tekó v pogubljenje. Ne bodi kakor ptiči, katerim se zastonj meče mreža pred oči.“

„Kdor varuje svoja usta in svoj jezik, ta varuje svojo dušo. Veliko govoriti ni brez greha. Beseda o pravem času je zlato jabolko v srebrni skledici.“

„Lažnive ustnice so Gospodu gnusoba; všeč so mu pa, ki odkritosrečno ravnajo.“

„Kdor skriva svoje pregrehe, ne bo mu dobro; kdor se jih pa obtoži, bo milost dosegel.“

„Majhna je mravlja, pa je vendar modrejša od modrih. Pójdi k mravlji, lenuh, in ogleduj njena pota ter se uči modrosti. Ona nima ne vojvoda, ne učitelja, ne oblastnika, pa si vendar po leti hrano napravlja in zalogo nabira ob žetvi.“

„Mirna vest je vedna gostija. Bolje je malo po pravici, kakor veliko po krivici.“

„Usmiljenje izkazovati in prav delati je Gospodu bolj po volji, kakor klalne daritve. — Kdor se usmili ubogega, na obresti posoja Gospodu; on mu bo povrnil.“

„Pravični skrbi tudi za svojo živino, krivični pa je neusmiljen.“

„Kakor oglje pri žerjavici in les pri ognju, tako jezen človek napravlja prepir. Pohlevno govorjenje jezo hladí.“

„Ako je tvoj sovražnik lačen, daj mu jesti; ako ga žeja, daj mu piti vode; ker tako vsipaš živo oglje na njegovo glavo, in Gospod ti bo povrnil.“

61. Zidanje in posvečenje templja.

* * Četrto leto svojega vladanja začne Salomon Gospodu sveto hišo (tempelj) zidati v Jeruzalemu na hribu Morija. Izbere si delavcev iz vsega Izraela, in sicer: 10.000 takih, ki so cedre in hoje sekali na Libanonu, 70.000 takih, ki so nosili bremena, 80.000 kamenarjev in 33.000 višjih, ki so zapovedovali delavcem. Lahko si je torej misliti, kolika je bila ta hiša Božja! Narejena in razdeljena je bila sicer po obrisu svetega šatora, toda je bila brez vse primere večja in krasnejša od šatora. Šestdeset komolcev dolga, dvajset komolcev široka in trideset komolcev visoka razen lop, ki so bile okoli nje, in razen dvorišč za duhovenstvo in ljudstvo. Notranje stene so bile prevlečene vse s cedrovim lesom, v katerega so bili vrezani kerubimi, palmova drevesa in mnogotere cvetice, in sicer takó umetno, da se je videlo, kakor da bi rastle iz stene. Vse sveto orodje, zlasti 10 miz in svečnikov in 100 posod, je bilo iz čistega zlatá. Tudi Presveto in Svetišče je bilo okoli in okoli pozlačeno, še celó tla so bila z zlatom prevlečena, tudi žreblji so bili zlati. Sedem let je Salomon zidal tempelj. Ko ga je dodelal, zbere vse starejšine in poglavarje okoli sebe, da prenese skrinjo zaveze v slovesnem obhodu iz svetega šatora v tempelj.

† Salomon, starejšine in prvaki rodov in vsa množica je šla pred njo, in gredé so darovali toliko ovác in volov, da jih



ni bilo ne prešteti, ne ceniti. Leviti so ubirali in brenkali na cimbele, harpe in citre, 120 duhovnov je pa trobilo s troben-tami. Vse je na ves glas, da se je daleč razlegalo, pelo rekoč: „Hvalite Gospoda, zakaj dober je, in njegovo usmiljenje trpi vekomaj!“ Ko skrinjo zaveze prinesó pred tempelj, jo sami duhovni spremijo v Presveto. Precej potem oblak napolni hišo Gospodovo. Salomon pa pade na kolena, svoje roke razpnè proti nebesom in reče: „Gospod, Bog Izraelov! Ni ga tebi enakega ne v nebésih gori, ne na zemlji doli. Ako te nebo in nebés nebésa ne morejo obseči, koliko manj ta hiša, ki sem ti jo sezidal! Vendar pa naj bodo tvoje oči odprte nad to hišo, in uslišuj molitev svojega ljudstva. Kdor koli moli na tem svetem kraju, usliši ga, ter mu bodi milostljiv.“

† Ko Salomon odmoli svojo molitev, kar ogenj z nebes šine in zažgè vse pripravljene daritve. Vse ljudstvo na obraz popada in moli Gospoda. Potem se veselega srca vrnejo domú. Salomonu pa se Gospod v drugo prikaže ter mu reče: „Uslišal sem tvojo molitev in tvojo prošnjo; posvetil sem to hišo, in moje oči in moje srce bodo ondi vse dni, in bodo pazile na tega, ki bo molil na tem mestu.“

Kakor velik in krasen je bil Salomonov tempelj, pa je vendar le slaba podoba naših hiš Božjih, v katerih je Bog in človek Jezus Kristus v vidnih podobah kruha in vina pričujoč, ter nam deli svojo obilno milost. S kakim spoštovanjem in veseljem bi morali torej biti v naših sv. cérkvah!

62. Salomonovo veličastvo in njegova smrt.

† Salomon je tudi zase napravil veličastno kraljevo poslopje. Njegov sedež je bil slonokoščen, in z jako rumenim zlatom ga je prevlekel. Imel je šest stopnic, na katerih je stalo dvanajst levčkov po obeh straneh. Tudi si je dal narediti 500 ščitov iz čistega zlata, in jih je obesil po svojem poslopju. Ravno tako so bile zlate vse posode, iz katerih je sam pil, in vse mizno in hišno orodje. Zakaj srebra niso visoko cenili, ker so njegove ladje iz daljnih krajev obilo prinašale le drago cenjenih reči in plemenitih kovin. — Zidal je veliko mest, in vsa mesta je obdal s trdnjavami, zlasti Jeruzalem, tako da je to mesto v lepoti in trdnjavi presežalo skoraj vsa druga tedajšnja mesta po vsem svetu. Salomon je gospodoval od reke Evfrata do egiptovskih mej. Imel je mir z vzemi sosedi, in vsak je brez strahu v njegovem kraljestvu srečno prebival pod svojo trto in smokvovim drevjem. Bližnji in daljni kralji in narodi so ga spoštovali in čistili ter mu pošiljali darov. Kraljica iz

Sabe je celó sama prišla, gledat njegovega veličastva in poslušat modrosti njegove. Salomon je bil najbogatejši in najmodrejši izmed vseh kraljev na svetu.

Kakor veličastna so bila prva, tako žalostna so bila poslednja leta Salomonovega kraljevanja. Ko se je bil že postaral, so mu nevérske ženske srcé spačile. Salomon, dozdej tako moder, je tako globoko zašel, da je ženskam za ljubo častil malike in jim zidal templje. Zato se je Gospod razsrdil nad njim, ter mu rekel: „Ker si to storil, bom tvoje kraljestvo tvojemu sinu vzel in ga dal enemu tvojih služabnikov. Vendar bom dva rodova pustil tvojemu sinu zavoljo Davida, tvojega očeta.“ In res, upori so se vzdignili po vseh krajih, ker je preslepljeni Salomon zeló stiskal svoje podložne. Sredi teh stisek pa je Salomon umrl.

Tretja doba.

Slava izraelskega ljudstva otemni,

ali od Roboama do Kristusa (975 pred rojst. Kr. do 1.).

63. Razdelitev kraljestva.

* * Po Salomonovi smrti pride vse izraelsko ljudstvo k Roboamu, Salomonovemu sinu, in mu reče: „Tvoj oče nam je naložil pretrd jarem; zljajšaj nam ta težki jarem, pa ti bomo služili.“ Roboam pa jim odgovori: „Črez tri dni zopet pridite!“ Potem se je posvetoval s starimi svetovavci svojega očeta, ter jih vprašal: „Kako mi svetujete, da naj odgovorim temu ljudstvu?“ In oni mu odgovoré: „Če danes slušaš to ljudstvo, in jim govoriš pohlevne besede, bodo tvoji hlapci vse svoje žive dni.“ Roboam pa zapusti svèt starih in si privzame mladeniče, ki so bili ž njim vred zrejeni v mehkužnosti. Ti mu pravijo: „Tako govóri temu ljudstvu: Moj oče vam je naložil težek jarem, jaz mu bom pa še dodal; moj oče vas je tepel z biči, jaz pa vas bom tepel s škorpijoni.“

* * Ko torej ljudstvo tretji dan zopet pride k Roboamu, govoril jim je tako, kakor so mu bili nasvetovali mladeniči. Ko ljudstvo zasliši ta trdi odgovor, reče: „Kaj nam je Roboam mari?“ In deset rodov si je izvolilo za svojega kralja Jeroboama, ki je poprej bil Salomonov služabnik; Roboamu pa ostaneta le dva rodova: Juda in Benjamin. Od tega časa je bilo izraelsko ljudstvo razcepljeno na dve kraljestvi: Izrael in Juda. Jeruzalem je ostal poglavitno mesto judovskemu kraljestvu, Samarija pa izraelskemu.

* Žalostni nasledki razcepljenosti se kmalu pokažejo. Jeroboam, kralj judovskega kraljestva, namreč v svojem srcu pravi: „Če bo to ljudstvo hodilo v Jeruzalem opravljat daritve v hiši Gospodovi, obrnilo se bo tudi srcé tega ljudstva k Roboamu, in kraljestvo bo zopet prišlo k Davidovi hiši.“ Da bi to ubranil, naredí dve zlati teleti, postavi eno v Betelu, eno pa v Danu, in reče ljudstvu: „Nikar ne hodite več v Jeruzalem! Glejte, to sta vaša bogova, ki sta vas izpeljala iz Egipta!“ Tako je ljudstvo zapeljal v malikovanje; zakaj ljudstvo je hodilo teleti molit.

* Roboam, judovski kralj, ní mogel pozabiti odpada deseterih rodov, in se je z Jeroboamom vojskoval vse svoje žive dni. Tudi njuni nasledniki so bili v vedni vojski med seboj; večkrat so še tuja, celó nevérska ljudstva klicali na pomoč. Kralji so bili pa tudi većinoma hudobni in so še ljudstvo zapeljevali v mnoge pregrehe. V svojih pregrehah so se tudi judovski kralji vdali malikovanju, ter so s svojim zgledom tudi ljudstvo judovsko potegnili za seboj.

I. Izraelovo kraljestvo polagoma razpada.

64. Preroki. Bog pošlje Elijo (912 pr. rojst. Kr.).

* * Kralje in ljudstvo boljše in na pravo pot pripeljati, je Bog od časa do časa pošiljal svete može, ki se jim je reklo preroki. Z veliko srčnostjo so kraljem in ljudstvu očitali pregrehe, jih z besedo in zgledom k pokori budili, in s čudeži pričali, da jih je Bog poslal. Njim je Bog tudi veliko prihodnjih reči razodel, zlasti o obljubljenem odrešeniku, čigar rojstvo, življenje, trpljenje, smrt in vstajenje so natanko popisovali z vsemi okolnostmi.

* * Tak prerok je bil Elija. — Živel je ob času Ahaba, kralja Izraelovega. Ahab je storil več hudega, kakor vsi njegovi predniki. Vrhú drugih pregreh si je še celó nevéško Jezabelo vzel za ženo, in je v velikem mestu Samariji maliku Balu tempelj sazidal in log zasadil. Tudi 450 Balovih duhovnov je poklical, duhovne Gospodove pa je ukazal pomoriti. Zdaj Elija stopi predenj rekoč: „Kakor res živi Gospod, Izraelov Bog, pred čigar obličjem stojim, ne bo ta leta ne rose, ne dežja, dokler jaz ne porečem!“ Ahab se razsrđi nad temi besedami in Eliji skrivaj po življenju streže. Torej Gospod pravi Eliji: „Umakni se od tod, in pojdi in skrij se pri potoku Karitu, ki je Jordanu nasproti, in ondi pij iz potoka! Krokarjem sem že ukazal, da te ondi živé.“ — Elija stori po besedi Gospodovi,



in krokarji mu prinašajo kruha in mesá vsako jutro in vsak večer; pije pa iz potoka.

* * Črez nekoliko dni pa se tudi potok posuši. Zdaj Gospod reče Eliji: „Vstani in pojdi v Sarepto na Sidonsko; zakaj óndi sem zapovedal ženi vdovi, da te preživi.“ Elija vstane in gre v Sarepto. Ko pa pride do mestnih vrat, najde ženo, ki nabira drv. Pokliče jo, rekoč: „Daj mi malo vode, da pijem.“ In ko ona gre, da bi mu je prinesla, zavpije zanjo, rekoč: „Prinesi mi, prosim, tudi grižljaj kruha v svoji roki.“ Ona odgovori: „Kakor resnično živi Gospod, nimam kruha, razen peščice moke v loncu in malo olja v vrču; glej, ravno sem malo drv nabrala, da ga napravim sebi in svojemu sinu, da jeva, potem pa umrjeva.“ Elija pa ji reče: „Nikar se ne boj! Pojdi in stóri, kakor si rekla; vendar meni najprej narédi iz tiste močice majhen podpepelnik, potem ga speci sebi in svojemu sinu! Zakaj Gospod tako le govori: Moka v loncu ne bo pošla, in olje v vrču se ne bo zmanjšalo do dneva, ko bo Gospod dežja dal na zemljo!“ — Vdova gre in stóri po Elijevi besedi; in od tega dné ni pošla moka v loncu, in olja ni zmanjkalo v vrču.

* Nekoliko potem ženi sin zbolí in umrje. Elija se obrne h Gospodu rekoč: „Gospod, moj Bog, prosim te, naj se vrne duša tega dečka v njegovo teló!“ Gospod usliši Elijevo

prošnjo, — deček je oživel. Hvaležna vdova pravi Eliji: „Zdaj spoznavam, da si ti mož Božji, in da je Gospodova beseda v tvojih ustih.“

65. Elija daruje.

* Potem ko ni bilo tri leta in šest mesecev dežja, Gospod zapové Eliji: „Pojdi, in pokaži se Ahabu; zakaj zopet hočem dati dežja na zemljo.“ Elija gre. Ko ga Ahab ugleda, reče mu srdit: „Si-li ti tisti, ki nesrečo napravlja Izraelu?“ Elija mu odgovori: „Izraelu nesreče ne napravljam jaz, ampak ti in hiša tvojega očeta, ki ste zapustili zapovedi Gospodove in ste hodili za maliki. Vendar pa zdaj pošlji in zberi k meni ves Izrael na goro Karmel in tudi 450 duhovnov Balovih.“ Ahab tako stori, ker ga stiska huda lakota, in tudi sam gre na goro.

* Zdaj stopi Elija pred ljudstvo, rekoč: „Kako dolgo omahujete na dve strani? Če je Gospod Bog, hodite za njim: če je pa Bal, hodite za onim.“ Ljudstvo osupnjeno mu besede ne odgovori. Torej Elija zopet pravi ljudstvu: „Jaz sem sam, prerokov Balovih pa je štiristo petdeset. Dajte nam dva vola; oni naj si izberejo enega ter naj ga razsekajo na kose in položijo na drva, ognja pa naj ne podtikajo; — jaz bom pa pripravil drugega vola in položil na drva, ognja pa ne bom podteknil. Potem kličite imena svojih bogov; jaz pa bom klical imé svojega Gospoda: in bog, kateri pošlje ogenj, on bo Bog.“ — Vse ljudstvo odgovori: „Prav dober je ta svet.“

* Balovi preroki, ki so se bili slovesno opravili in si glave ovenčali s pérjem, vzamejo enega vola ter ga zakoljejo. Potem postavijo oltar, okoli njega plešejo, ter od jutra do poldné vpijejo: „Bal, usliši nas!“ Ali ni ga bilo, da bi bil odgovoril. Elija jih zasmehuje, rekoč: „Bolj na glas vpijte! Morebiti se Bal pogovarja, ali je v gostilnici, ali na potu, ali morda spi; kličite, kličite, da se zbudi!“ Še bolj na glas torej vpijejo, in se po svoji šegi tudi vrezujejo z noži in suličicami, da jih kri oblije. Tako so se spakovali do večera; toda Bal ni slišal njih molitve.

* Tedaj reče Elija vsemu ljudstvu: „Pojdite k meni!“ In ko ljudstvo k njemu stopi, postavi iz dvanajst kamenov oltar, dá izkopati strugo okoli in okoli njega, drva nanj naloži, razseka vola na kose, dene ga na drva in reče vode trikrat vlti nanj, tako da se tudi struga z vodo napolni. Na to Elija k oltarju stopi ter moli, rekoč: „Gospod, pokaži danes, da si ti Bog Izraelov, jaz pa tvoj hlapec, ki delam po tvoji zapovedi. Usliši me, Gospod, da se uči to ljudstvo, da ti, Gospod, si Bog,

in da si ti izpreobrnili njih srca! — Kar ogenj z nebes pade in použije žgalni dar in drva in kamenje, in polži tudi



prah in vodo, ki je bila v vodotoku. Ko ljudstvo to vidi, pade na svoj obraz in kliče: „Gospod sam je Bog! Gospod sam je Bog!“

* Elija gre potem na vrh Karmela, skloni se k zemlji in moli. Glej, kar od morja sem vstaja meglica. Kmalu se pa zatemni nebó, in dež se vsuje in vse se z novega oživi.

66. Ahabova in Jezabelina pregreha in kazen.

Ahab je imel tudi v Jezrahelu poslopje. Tik njega je imel neki mož, Nabot po imenu, vinograd. Nekega dne reče Ahab Nabotu: „Daj mi svoj vinograd, da si iz njega naredim vrt, ker je tako blizu in tik moje hiše. Dam ti boljši vinograd zanj, ali če se ti zdi pripravnejše, srebra, kolikor je vreden.“ Nabot pa mu odgovori: „Bog me varuj, da bi ti prodal dedščino svojega očeta.“ Zakaj po Mojze-sovi postavi ni bilo pripuščeno prodajati očetovskih dedščin. Ahab se nad tem odgovorom razsrdi in razkači, tako da se vrže na svojo posteljo ter svoj obraz obrne v steno in nič ne jé.

Jezabela, njegova žena, pride k njemu, ter ga vpraša: „Kaj je to? odkod je razžaljena tvoja duša? in zakaj nič ne ješ?“ Ahab ji pové, zakaj. Ona pa mu, zasmehovaje ga, reče: „Pač si velike veljave! Vstani, in jej in dobre volje bodi. Nabotov vinograd ti bom že jaz dala.“ — Jezabela se usede in piše list do starejšin in viših v mestu: „Napravite dva hudobna možá, da bosta krivo pričala zoper Nabota, rekoč: Preklinjal je Bogá in kralja. Na to ga izpeljite ter ga kamenajte, da umrje.“ In storili so tako. Nedolžni Nabot je bil kamenan, in psi so lizali kri njegovo.

Ko Jezabela to zvé, reče Ahabu: „Vstani in vzemi v last vinograd Nabotov, zakaj on nič več ne živi.“ Ahab vstane in gre v vinograd Nabotov. Ali Elija mu na Božje povelje pride naproti ter mu reče: „To pravi Gospod: Umoril si in krivično blagó si prilastil! Na tem mestu, kjer so psi lizali Nabotovo kri, bodo tudi lizali tvojo kri. Jezabelo pa bodo psi snedli na Jezrahelskem polju.“

Besede Elijeve se na tanko izpolnijo. Tri leta pozneje je bil Ahab na vojski smrtno ranjen. Da bi svojim vojščakom ne podrl srca, je na svojem vozu stal sovražnikom nasproti, ali tekla mu je kri iz rane po dnu vozá, da je umrl. In kò so po njegovi smrti umivali voz, so psi lizali njegovo kri. — Nekoliko potem je bil Jehu izraelski kralj in je prišel v Jezrahel. Ko Jezabela zvé, da ide, namaže si obraz z lepotico, nališpa svojo glavo in skozi okno gleda proti vratom, kjer je Jehu šel v mesto. Jehu kvišku pogleda, pri oknu zagleda Jezabelo in reče dvornikom, ki so pri nji stali: „Vrzite jo doli!“ In vrgli so jo. Mestni zid je bil oškropljen s krvjo, in konjska kopita so jo pomandrala, in psi so jedli njeno mesó. Ko Jehu po jedi ukaže pokopati jo, niso našli drugega, kakor črepiňjo, noge in konce rok.

67. Bog pošlje preroka Elizeja.

* * Na Božje povelje pokliče Elija Elizeja za svojega naslednika. Elizej je videl, kako je Bog Elijo v nebesa vzel v viharju na ognjenem vozu z ognjenimi kolesi. Elijev duh je bil v njem, in tudi on je delal velike čudeže.

* * Elizej je prebival v Jerihi. Odtod je šel enkrat v Betel, kjer so molili zlato tele. Otroci mu iz mesta naproti pridejo in ga zasmehujejo in vpijejo, rekoč: „Pojdi gori, plešec, pojdi gori, plešec!“ Elizej se k njim obrne, in jim preti v Gospodovem imenu. Kar neutegoma iz gozda planeta dva medveda in jih raztrgata dva in štirideset.



† Nekoliko pozneje Elizej s čudežem ozdravi Namana, bogatega in hrabrega poveljarja vojske sirskega kralja. Naman je bil namreč gobov. Bila je pa pri njem v službi izraelska deklica, katero so roparji ujeto pripeljali na Sirsko: In ona nekega dne reče Namanovi ženi: „O da bi bil pač moj gospod pri preroku v Samariji: gotovo, on bi ga gob ozdravil!“ Naman to sliši, ter se brž s konji in vozní na pot odpravi. Ko pride pred Elizejevo hišo, pošlje mu Elizej poročnika, rekoč: „Pojdi, in sedemkrat se umij v Jordanu, in očiščen boš!“ Srdit se Naman obrne in pravi: „Menil sem, da bo prišel k meni, in bo klical imé svojega Boga in me ozdravil. Čemu bi se neki kopal v Jordanu? Niso-li boljše naše sirske reke od vseh vod Izraelovih?“

† Naman se srdit obrne ter se odpravlja. Njegovi hlapci pa k njemu stopijo, rekoč: „Oče, ko bi ti bil tudi kaj težkega naložil prerok, bil bi gotovo storil; kolikanj bolj moraš storiti po njegovih besedi, ko ti je le rekel: Umij se, in boš očiščen!“

Naman se vdá, gré, umije se sedemkrat v Jordanu, in bil je čist. — Na to se vrne k možu Božjemu in reče: „Res vem, da ní drugega Bogá na vsi zemlji razen Izraelovega! Prosim te torej, vzemi kako darilo od svojega hlapca!“ Elizej pa mu odgovorí: „Kakor resnično živi Gospod, ničesar ne vzamem!“ In dasiravno mu je Naman zeló ponujal, ní ga mogel pregovoriti, da bi bil kaj vzel.

† Ko pa Naman nekoliko pota od Elizeja pride, Giezi, hlapec Elizejev, za njim priteče ter mu reče: „Moj gospod me je poslal k tebi, rekoč: Zdaj sta prišla k meni dva mladeniča izmed sinov preroških, daj jima talent srebrá*) in dvoje praznično oblačilo!“ — Na to pravi Naman: „Boljše je, da vzameš dva talenta.“ Ko torej Giezi domu pride z darili, poskrije jih in gre k svojemu gospodu. Elizej pa reče: „Giezi, odkod si prišel?“ On odgovorí: „Nikamor ni bil šel tvoj hlapec.“ Elizej se razsrdi nad predrzno lažjo, in pravi hlapcu: „Ali ni bilo moje srce vpričo, kadar se je mož vrnil s svojega vozá tebi naproti? Zdaj si prejel srebro in oblačila, da si kupiš oljnikov in vinogradov, ovác in volov in hlapcev in dekel; pa tudi gobe Namanove se bodo prijele tebe za vselej.“ In Giezi gré izpred njega, že ves od gob bel kakor sneg.

† S takimi čudeži in prerokovanjem je Bog Elizeja še velikokrat potrdil za svojega poslanca ter ga povelíčal. Najbolj ga je pa povelíčal po njegovi smrti. Nekoliko časa po njegovi smrti namreč tuji razbojniki prideró v deželo. Ravno neki možje mrliča pokopavajo zraven Elizejevega groba; kar razbojnike ugledajo, in v tem strahu mrliča vržejo v Elizejev grob. Komaj se pa mrlič dotakne kostí svetega preroka, zopet oživi ter se postavi na noge.

68. Prerok Jona Ninivam, nevérskega mestu, oznanja pokoro (826 pred rojst. Kr.).

Po Elizejevi smrti je Bog obudil preroka Jona, da bi tudi nevérnikom izkazal milost. Ninive, veliko in poglavitno mesto asirskega kraljestva, je bilo namreč vdano vsem pregreham. Zato Gospod pravi Joni: „Pojdi v Ninive, in ondi pokoro oznanjaj; zakaj njih hudobija je prišla do mene.“ Jona pa s tem poveljem Božjim ni zadovoljen; zakaj bolj všeč bi mu bilo, da bi bil Bog Ninive pokončal zavoljo njih pregreh. Torej gre k morju, in stopi v ladjo, ki je imela odriniti na Špansko, da bi pobegnil črez morje in se umaknil Gospodu. Ali Bog silen vihar pošlje, tako da je bila ladja v nevarnosti potopiti se. Da

*) Talent srebrá je kakih 1500 goldinarjev našega denarja.

zlajšajo ladjo, mornarji in brodarji vse težje orodje in blago pomečejo v morje. V sili vsak k svojemu Bogu vpije in ga kliče na pomoč. Jona pa je spal na dnu ladje. Viši brodar gre k njemu ter mu reče: „Kako vendar moreš tako trdo spati? Vstani, kliči k svojemu Bogu, morebiti se nas On usmili, da ne poginemo.“ Brodarji pa med seboj tako le govoré: „Vadljajmo, da zvemo, kdo je kriv té nesreče, ki nas je zadela.“ Vadljajo, in vadmja zadene Jona. Zdaj spozná Jona možem svoj greh, in pravi: „V morje me vržite, zakaj jaz vem, da je zavoljo mene prišel ta vihar nad vas.“ Brodniki mu hočejo prizanesti, in veslajo proti suhemu, da bi ga na suho dejali; todà ni se dalo, ker morje žene čedalje više valove, tako da jih zagrinjajo. Primejo torej Jona ter ga vržejo v morje, — in pri ti priči utihne morje in je jenjalo divjati. Ravno ob tem času Bog nakloni, da pride velika morska riba, in požrè Jona. Jona je bil v ribjem trebuhu tri dni in tri noči, in je ondi molil in Gospoda klical na pomoč. Bog ga usliši; — na Gospodovo povelje riba tretji dan Jona vrže na suho.



* Zdaj Bog Joni vnovič zapové, naj gre v Ninive pokoro oznanjat. Jona se vzdigne in gre dan hodá noter v mesto in vpije: Še štirideset dní, in Ninive bodo pokončane! Ninivljani jamejo verovati Gospodovim besedam, napovedó post in vsak, bodi velik ali majhen, se obleče v izpokorno obleko. Tudi kralj

raševnik obleče, potrese se s pepelom in ukaže po Ninivah razklicati: „Sleherni naj se izpreobrne od svojih hudobnih potov; kdo vé, morebiti se Bog potolaži in nam odpustí, da ne poginemo!“ In zares! ko Bog vidi, da so se Ninivljani izpreobrnili, usmili se jih in odvrne od njih nesrečo, katero jim je bil zapretil.

* Jona pa je bil v tem šel iz mesta ter sedel proti vzhodu v senco, da bi videl, kaj se bo zgodilo z mestom. Ko vidi, da je Bog prizanesel mestu, obide ga nevolja, da si želi umreti. Bog mu torej prav očitno pokaže, kako napačne so njegove misli in želje. Gospod namreč dá, da nad Jonom zraste kloščevina (neka buča) in senco dela njegovi glavi. Tega je Jona prav vesel. Drugo jutro pa Bog pošlje črva v kloščevino, ki jo izpodjé, da usahne. Ko vzhaja solnce, pošlje Bog vroč veter, in solnce Jona tako žgè v glavo, da je skoraj medlel. Zopet se ga loti nevolja, in želi si smrti. Pa zdaj mu reče Gospod: „Tebi je žal za kloščevino, katere nisi ne sadil, ne redil, ki je v eni noči zrastla in v eni noči usahnila; meni pa bi se ne smilile Ninive, v katerih je več ko 120.000 ljudi, ki ne vedó, katera roka je desnica, katera levica, in zraven še toliko živine?“

† Jona, ki je bil tri dni v ribjem trebuhu in je bil vržen na suho tretji dan, je predpoda Odrešenika, ki je bil tudi tri dni v grobu in je tretji dan vstal od smrti.

69. Izraelovo kraljestvo jenja za vselej (722 pred rojst. Kr.) Tobija v asirski sužnosti.

* * Gospod ni jenjal pošiljati Izraelu svetih prerokov, ki so mu oznanjali pokoro z besedo in z dejanjem; vendar so Izraelci vedno hudobniši prihajali in čedalje globokeje se pogrezali v pregrehe. Zastonj so jim preroki pretili strašne kazni Božje. Kar se utruži Božje usmiljenje, in strašne kazni pridejo nadjne: Salmanasar, asirski kralj, udari z veliko vojsko v deželo; oblega poglavitno mesto Samarijo tri leta, ga premaga in skoraj vse prebivavce Izraelovega kraljestva v sužnost odpelje na Asirsko.

* Namesto odpeljanih Izraelcev naseli Salmanasar neverska ljudstva iz svojega kraljestva v zapuščeno deželo. Asirski naseljenci se pa čedalje bolj družijo z ostalimi Izraelci, tako da so bili ž njimi eno ljudstvo. Ti, ki so prebivali proti severu, so se imenovali Galilejci; oni proti jugu Samarijani, po Samariji, nekdanjem poglavitem mestu; ti onkraj Jordana pa Perejci*).

*) Glej zemljevid.

— Vera samarijskih prebivavcev je bila mešanica iz judovske in nevérške; zavoljo tega so jih jako sovražili prebivavci Judovega kraljestva, ki so se radi imenovali Jude, da so se ločili od njih.

† Ti, ki so bili odpeljani na Asirsko v sužnost, niso se nikdar več vrnili, in konec je bilo Izraelovega kraljestva. Bog pa tudi teh nesrečnih ni popolnoma zapustil; to nam kaže zlasti zgodba pobožnega Tobija. Tobija se je z mladega, ko je bil še v Izraelovem kraljestvu, ogibal hudobnežev, ter natančno izpolnjeval Gospodove zapovedi. Zato mu je Bog naklonil Salmanasarjevo srce, tako da mu je ta kralj dal privoljenje, iti kamor koli je hotel. Hodil pa je okoli vseh, ki so bili v sužnosti, in jih je opominjal in tolažil. Tudi svojega premoženja jim je delil, lačne je sitil in nage oblačil.

† Salmanasar umrje, in namesto njega je bil kralj njegov sin Senaherib. On Tobiju ni bil vdan; preganjal je Izraelce in jih je dal veliko pomoriti. Tobija pa se je bolj bal Bogá, kot njega; v svoji hiši je skrival trupla pomorjenih ter jih pokopaval o polnoči. Kralj to zvé in dá povelje, Tobija umoriti; tudi mu vzame vse premoženje. Tobija s svojo ženo in svojim sinom zbeži od tod in se skriva kralju. Črez 45 dni umoré kralja lastni njegovi sinovi. Zdaj se Tobija vrne domú, in vse svoje premoženje zopet dobí nazaj.

† Vendar pa Asirjani ne nehajo Izraelcev preganjati; ravno tako tudi ne jenja Tobija dobro delati; ubite je pokopaval kakor prej, in skoraj vse premoženje je razdal. Nekega dné pride od pokopavanja truden domú, leže k steni in zaspi. Kar mu iz lastovičjega gnezda pade gorkega blata v oči, — in oslepel je. Tobija pa ne toži zato, temuč nepremakljiv ostane v strahu Božjem in Bogu še hvalo daje za trpljenje vse dni svojega življenja.

† Ana, njegova žena, je vsak dan hodila tkat, in ga je živila z delom svojih rok. Prigodi se, da dobí kozlička v dar in ga prinese domú. Tobija dvomi, da bi si ga bila prislužila, torej ji reče: „Glejte, da bi ne bil kje ukraden! Dajte ga gospodarju nazaj; ker kaj ukradenega ne smemo ne jesti, ne dotekniti se!“ Ana, sicer pridna in poštena, pa prenagla žena, zameri mu zelo té besede in pogostoma očita. Tobija pa le na tihem zdihuje in moli.

70. Stari Tobija jemlje slovó, mladi Tobija pa gre na pot.

† Tobija, ki so ga trle mnogotere nadloge, meni, da bi utegnil kmalu umreti. Torej pokliče svojega sina k sebi ter mu za slovó dá veliko lepih nauk in ginjažljivih opominov.

† „Moj sin,“ tako govori, „kadar Bog k sebi vzame mojo dušo, pokoplji moje teló! Spoštuj svojo mater vse dni njenega življenja, in spominjaj se, kakšne in kolikšne nevarnosti je prestala zavoljo tebe! In kadar bo tudi ona dopolnila čas svojega življenja, pokoplji jo zraven mene.“

Vse dni svojega življenja imej Boga v spominu, in varuj se, da kdaj ne privoliš v greh in da v nemar ne puščaš zapovedi Gospoda našega Bogá.“

„Varuj se, moj sin, vse nečistosti, in napuhu ne puščaj gospodovati ne v svojih mislih, ne v svojih besedah: zakaj v njem se je začela vsa spačenost!“

„Kdor ti kaj dela, daj mu brž plačilo! Glej, da ti nikdar drugemu ne storiš, česar nočeš, da bi kdo drugi storil tebi!“

„Od svojega premoženja dajaj miloščino! Ako imaš veliko, obilno dajaj; če imaš malo, daj tudi malo iz dobrega srca!“

„Bogá vsak čas hvali, in prôsi ga, da vodi tvoja pota! Nikar se ne boj, moj sin, ubožno sicer živimo, pa veliko dobrega bomo imeli, ako se Bogá bojimo, se vsega greha ogibamo in dobro delamo!“

† Ginjenega srca odgovori mladi Tobija: „Oče, vse bom storil, karkoli ste mi zapovedali.“

† Po tem podučevanju Tobija svojega sina pošlje v daljno mesto Ragez, star dolg izterjat. Preden pa mladi Tobija odide, reče mu oče, naj si poišče zvestega tovariša. Tedaj Tobija gre in najde lepega mladeniča stati prepasanega in kakor za pot pripravljenega. Bil je angel Rafael. Toda Tobija ni vedel, da je angel Božji. Pozdravi ga in pravi: „Dobri mladenič, ali veš pot, ki drži v medijansko deželo?“ On mu odgovori: „Vem!“ Mladi Tobija torej mladeniča seboj pelje k očetu. In ta mu pravi: „Ali bi peljal mojega sina do Gabela v Ragez?“ Mladenič odgovori: „Peljal ga bom tja, in spet nazaj pripeljal k tebi.“ Na to stari oče reče obema: „Srečno hodita. Bog bodi na vajinem potu, in njegov angel naj vaju spremlja!“

† Na večer prvega dné prideta do reke Tigride. Tobija gre k vodi, da bi si noge umil; kar pride silno velika riba, da bi ga požrla. Tobija se ustraši in na ves glas zavpije: „Gospod, nadme gre!“ Angel pa mu reče: „Primj jo za čeljusti, in potegni jo k sebi?“ Tobija tako stori, in potegne ribo na suho. Potem mu angel reče: „Iztrebi to ribo, in ohrani si njeno srce in žolč, in jetra; zakaj te reči se potrebujejo za ozdravljanje.“ Tobija stori tako. Nato speče ribo; kolikor je ne snesta, jo osolita in seboj vzameta na pot.

† Ko prideta do nekega mesta, reče Tobija: „Kje hočeš, da ostaneva?“ Angel odgovori: „Tukaj je neki mož, po imenu Raguel, iz tvojega rodú je, in ima hčer z imenom Sara. Snubi jo pri njenem očetu, in dal ti jo bo za ženo.“ Tobija odgovori: „Slišim, da je že imela sedem mož, katere je hudi duh



pomoril. Zato se bojim, da bi se tudi meni kaj takega ne zgodilo, in da bi po tem takem svojih staršev, ker sem njih edini otrok, od bridkosti ne spravil v zemljo.“ — Ali angel Rafael mu reče: „Poslušaj, povedal ti bom, kdo so, čez katere ima hudič oblast: Oni so namreč, ki tako stopijo v zakon, da Bogá od sebe in iz svojega srca odženo in strežejo le svoji poželjivosti. Ti pa, kadar jo boš vzel, tri dni móli ž njo! in pregnan bo hudobni duh.“

† Šla sta torej k Raguelu. On ju z veseljem sprejme; in ko se mu Tobija dá spoznati, objame ga jokaje, in poljubi rekoč: „Blagor ti, moj sin, ker si sin dobrega in premožnega moža.“ In Ana, Raguelova žena, in Sara, njegova hči, ste se tudi jokali. Potem ukaže Raguel napraviti gostijo. Ko sedejo za mizo, reče Tobija: „Jaz danes tukaj ne bom ne jedel, ne pil, dokler moje prošnje ne uslišiš, in mi ne obljubiš v zakon dati Sare, svoje hčere.“ Raguel si pomišlja. Ali angel mu reče: „Nikar se ne boj mu je dati; zakaj on se Bogá boji.“ Raguel zdaj privoli, prime desnico svoje hčere, položi jo v desnico Tobijevo in reče: „Bog Abrahamov, Izakov in Jakobov bodi z vama, on naj vaju zveže in dopolni nad vama svoj blagodar!“ Potem gostujejo. Tobija in Sara molita tri dni, in hudobni duh je — izginil. Na Tobijevo prošnjo gre angel sam v Ragez po denarje.

71. Tobija se vrne domú.

† Ko že štirinajst dní preteče, pravi Raguel Tobiju: „Ostani tukaj, in jaz bom poslal tvojemu očetu povedat, da si zdrav.“ Tobija mu odgovori: „Vem, da moj oče in moja mati že dni štejeta, in da trpita zavoljo mene.“ Raguel dá zdaj Tobiju Saro in polovico vsega svojega premoženja, rekoč: „Sveti angel Gospodov bodi na vajinem potu in vaju zdrava tja pripelji, da najdeta vse prav pri svojih starših.“ — Ko so bili na pol pota, hitita Tobija in Rafael naprej. Rafael pa reče Tobiju: „Kadar prideš v svojo hišo, precej moli, stopi k svojemu očetu, in namaži nad njegovimi očmi tega ribjega žolča, ki ga seboj neseš, in vedi, da se bodo kmalu odprle njegove oči, in tvoj oče bo zopet gledal svetlobo nebá, ter se bo veselil tvojega pogleda.“

† Med tem Tobijevi starši silno žalujejo, da sina še ni domú. Njegova mati se neprenehoma joka, in pravi: „Oh, moj sin, zakaj sva te poslala na tuje, tebe, svetlobo najinih oči, palico najine starosti, tolažbo najinega življenja, upanje najinega zaroda? Ne bi te bila imela od sebe spustiti!“ Zastonj jo Tobija tolaži, ni se dala utolažiti. Vsak dan teka vun in hodi posedat ob potu na hribček, od koder se je videlo daleč okrog. Kar od daleč zagleda svojega sina in ga v tem hipu spozná. Naglo se vrne možu povedat ter pravi: „Tvoji sin gre!“ Komaj to izgovori, že priteče psiček, katerega je bil sin seboj vzel, dobrička še in mahljá z repom. Slepi oče vstane, gre ob roki svojega hlapca sinu naproti, objame ga in poljubi, in on in njegova žena jameta od veselja jokati. Tudi sin je jako vesel, zlasti, da najde svojega ljubega očeta ne le živega, ampak tudi še pri moči.

† Ko so Boga molili in zahvalili, so se usedli. Zdaj vzame Tobija ribjega žolča in pomaže ž njim oči svojega očeta. Črez pol ure se jame bela mrena luščiti z oči, kakor jajčja kožica; Tobija jo prime in potegne z oči, — in starček zopet izpregleda. Vsi pričujoči hvalijo Boga, in Tobija reče: „Hvalim te, o Gospod, Izraelov Bog, da si me pokoril in zopet ozdravil; glej, zopet vidim Tobija, svojega sina.“ Črez sedem dni tudi Sara pride, in vsa družina se neizrečeno veseli.

† Mladi Tobija svojim staršem pripoveduje vse dobrote, ki mu jih je angel izkazal. Poslednjič sklene svoj govor, rekoč: „Nemogoče je sicer, da mu vredno povrnemo vse njegove dobrote; pa prosim te, moj oče, da ga prosiš, morebiti da vzame polovico vsega, kar smo prinesli.“ Pokličeta ga v hišo ter ga prosita, da bi vzel polovico. On pa jima reče: „Častita Boga nebeškega in hvalita ga, ker vama je izkazal svojo milost.

Molitev s postom in z miloščino je boljša, kakor spravljati zaklade zlatá. Ko si molil s solzami, in mrliče pokopaval, nosil sem jaz tvojo molitev pred Gospoda. In ker si bil Bogu prijeten, je bilo treba, da te je izkušnja izkusila. Gospod pa me je poslal, tebe ozdravit in Saro rešit hudiča; jaz sem namreč Rafael, eden izmed sedmerih angelov, ki stojimo pred Gospodom.“ — Ko to zaslišita, ustrašita se in trepetaje padeta



na svoj obraz. Angel pa jima reče: „Mir vama bodi, nikar se ne bojta! Po Božji volji sem bil pri vama, Bogá torej hvalita in njemu prepevajta slavo!“ — Rekši izgine izpred njunih očí. Ona sta tri ure ležala na obrazu in Boga hvalila, in ko vstaneta, sta oznanjala vsa njegova čuda. — Oče in sin sta še dolgo vesela živela, in potem mirno in srečno zaspala v Gospodu.

II. Judovo kraljestvo polagoma razpada.

72. Preroka Joel in Mihej (790 do 730 pred rojst. Kr.).

Tudi v Judovo kraljestvo je Bog pošiljal mnogo prerokov, ki so z močnim glasom oznanjali pokoro. In res, Judje so se večkrat s pravim kesanjem vrnili k Bogu, ter so mu zopet odkritosrčno služili. Toda njih izpreobrnjenje je trpelo le malo časa. Torej so preroki z žalostnim

srcem začeli tudi njim napovedovati Božje kazni, ki so tudi kmalu prišle nadnje. Edino tolažbo so našli v mislih na prihodnjega odrešenika, katerega jim je Bog čedalje očitneje stavil pred oči.

Tako, na primer, je prerok Joel govoril o Mesiju:

„Poslušajte to, vi stari, in vlecite na ušesa, vsi prebivavci po deželi; trobite na trobento na Sijonu in tulite na sveti Božji gori! Dan Gospodov pride in je blizu: dan tmote in mraka, dan oblakov in viharja. Ljudstvo se vzdiguje, močno in brezštevilo; pred njim je žroč ogenj, za njim pa smodeč plamen; od hiše Božje bodo vzete jedne in pitne daritve. Torej pretrgajte svoja srca, ne pa svojih oblačil, in preobrnite se h Gospodu, svojemu Bogu. Duhovni naj plakajo, rekoč: Prizaněsi, o Gospod, prizaněsi svojemu ljudstvu! In Gospod odgovorí: Svojemu ljudstvu bom spet milostljiv. In zgodilo se bo poslednje dni: izlil bom svojega Duha črez vse mesó.“

Skoraj ravno tako prerokuje prerok Mihej:

„Poslušajte, poglavarji Izraelove hiše, ki studite pravico in Jeruzalem napolnjujete s krevjo in krivico! Zavoljo vas bo Jeruzalem kakor groblja, in templjeva gora, kakor gozdna višava. Toda, zgodilo se bo de poslednje dni, da bo gora hiše Gospodove povišana nad griče, in ljudstva bodo vrela k nji. Ti Betlehem Efrata, majhen si med tisočerimi v Judu, iz tebe pride Gospodovavec v Izraelu, in njegov izhod je od začetka, od večnih dni.“

73. Kralj Ozija si prilastuje duhovsko oblast, in Bog ga kaznuje z gobami (770 pred rojst. Kr.).

† Med malim številom dobrih vladarjev Judovega kraljestva je bil kralj Ozija, ki je vladal dve in petdeset let. Dolgo je delal dobro pred gospodom. Zato je bil tudi Gospod ž njim v vseh njegovih delih. Ali v svoji veliki sreči se prevzame, da si prilastuje celó duhovsko oblast. — Nekega dne gre v tempelj Gospodov ter hoče zažgati kadilo na kadilnem oltarju. Precej za njim gre Azarija, véliki duhoven in ž njim 80 duhovnov Gospodovih, prav srčnih môž, in se kralju ustavi, rekoč: „Ni tvoje opravilo, Ozija, da bi zažigal kadilo Gospodu. To gré le duhovnom, ki so posvečeni v tako službo.

Pojdi iz svetišča, ne zaničuj ga, ker ti to ne bo škodovalo v čast pri Gospod-Bogu.“ — Na to se Ozija razsrdi in v roki kadilnico drže preti duhovnom. Pri ti priči pa se spočnejo gobe na njegovem čelu v pričo duhovnov pri kadilnem oltarju. Z grozo in strahom zagleda viši duhoven in vsi drugi duhovni na njegovem čelu gobe in naglo ga izženejo iz svetišča. Pa tudi on sam se šibe Gospodove prestraši in hiti iz svetišča. Poln gob je stanoval v posebni hiši, da bi se jih kdo ne nalezal od njega. In bil je gobov do smrti.

74. Izaijevo prerokovanje (760 — blizu 700 pred rojst. Kr.).

Prebivavci Judovega kraljestva so malikovali še celo ob času, ko je kralj Ozija še ponižno služil Gospodu. Bog jim torej pošlje velikega preroka Izaija. Ta prerok je nezvestemu ljudstvu z ostrimi besedami napovedoval mnogotere šibe Božje, ki so se natanko izpolnile. Vrh tega je pa od Boga prejel toliko in tako razločnega razodenja o prihodnjem odrešeniku, da bi bravec njegovega prerokovanja lahko mislil, da je Izaija živel z Mesijem ob enem času, ne pa 700 do 800 let pred njim.

Med njegovimi mesijskimi prerokbami so najimenitnejše te le:

„Glejte, Devica bo spočela in Sinu rodila, in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel (Bog z nami).“

„Mladika bo pognala iz Jesejeve*) korenine. Duh Gospodov bo počival nad njim, duh modrosti in razumnosti, duh sveta in moči, duh vednosti in pobožnosti, in duh strahu Božjega ga bo napolnjeval.“

„Dete nam je rojeno, in Sin nam je dan, in na njegovi rami je poglavarstvo, in imenuje se Prečudežni, Svetovavec, Bog, Močni, Oče prihodnjih časov, Poglavar miru.“

„Glas vpijočega v puščavi (zadoni): Pripravite pot Gospodu, poravnajte v puščavi steze našemu Bogu. Vsaka dolina bodi zvišana, in vsak hrib in grič bodi znižan, in krivo bodi ravno, in grudasto bodi ravna pot.“

„Gospodov duh je nad menoj, ker me je Gospod pomazilil: poslal me je oznanjat krotkim, da ozdravim

*) Jesej = Isaj.

pobite v srcu, in oznanim jetnikom prostost, in zaprtim rešenje; da okličem spravno leto Gospodovo in dan maščevanja našega Bogá.“

„Bog sam bo prišel, in vas bo rešil. Tedaj se bodo slepim odprle oči, in ušesa gluhih bodo odmašena; tedaj bo kruljevi skakal kakor jelen, in jezik mutastih bo razrešen.“

„Svoje teló sem dal njim, ki so me bíli, svojega obličja nisem obrnil od njih, ki so me zasramovali in zapljuvali.“

„Darovan je, ker je sam hotel; kakor ovca je peljan v klanje, in ne odprè svojih ust.“

„Njega bodo molili narodi, in njegov grob bo častitljiv.“

75. Pobožni kralj Ezekija (728—699 pred rojst. Kr.).

Ena najstrašnejših šib Božjih je Judove prebivavce zadela, ko je Ahaz vladal kraljestvo. Ahaz je bil namreč najhudoobniši izmed vseh kraljev; on ní maral ne za Bogá, ne za postavo, ne za preroke. Še celo svoje lastne otroke je daroval Molohu, maliku ognja; vse posode v templju je potrl in njegova vrata zaklenil. Torej ga je Bog dal sovražnikom v roke, in bilo je ob enem dnevu 120.000 mož pomorjenih, 200.000 žen, sinov in hčér pa v sužnost odpeljanih.

Kmalu potem umrje Ahaz. Na kraljevi sedež pride njegov sin Ezekija. On razdene mališke oltarje, vrata templjeva zopet odprè, zbere dohovne ter jim pravi: „Posvetite se in očistite hišo Gospodovo! Naši očetje so jo zapustili, njena vrata zaprli, svetilnice pogasili, kadila niso zažigali in ne darovali žgalnih daritev v svetišču Gospodovem. Zato je srd Gospodov prišel nad Juda in nad Jeruzalem, in z mečem so bili pokončani naši očetje.“

Blagoslov Gospodov očitno spremlja vsa dela tega pobožnega kralja, in Judovo kraljestvo je kakor vnovič oživeló. Črez nekaj let se dogodi, da Senaherib, asirski kralj, pridere v deželo in oblega Jeruzalem. Ezekija v silni stiski gre v Božjo hišo mólit. Tudi duhovnov v izpokornih oblačilih pošlje k preroku Izaiju, ter ga prosi, da

bi tudi on Boga klical na pomoč. Izaija pa mu poroči, rekoč: „Nikar se ne boj, Gospod je uslišal tvojo prošnjo. Asirski kralj se bo vrnil v svojo deželo in tam bo z mečem pokončan.“ Še tisto noč pride angel Gospodov in v asirskem šatorišču pobije 185.000 množ. Groza obide Senaheriba, ko zjutraj zagleda tolikanj mrličev, od oblege odjenja in se sramotno vrne v svojo deželo. In ko stopi v hišo svojega malika, umorita ga z mečem njegova lastna sinova.

Tiste dni Ezekija za smrt zbolí. Na Božje povelje pride prerok Izaija k njemu, ter mu reče: „Naróci za svojo hišo, ti boš namreč umrl.“ Ezekija se utraši, obrne se poln zaupanja na stran proti templju in s solznimi očmi moli: „Gospod, spomni se, kako sem hodil pred teboj v resnici in s popolnim srcem, in sem delal, kar je bilo prijetno pred teboj.“ Njegovo zaupanje ní bilo osramoteno. Zakaj preden Izaija pride črez polovico kraljevega poslopja, oglasi se Gospod ter mu pravi: „Vrni se, in v mojem imenu reci Ezekiju: Videl sem tvoje solze in uslišal tvojo molitev. Tretji dan že pojdeš zdrav v tempelj Gospodov, in dodal bom tvojemu življenju še petnajst let.“ In kakor mu je Gospod obljubil, tako se je zgodilo. Ezekija še petnajst let srečno vlada in potem umrje.

76. Judita.

† Prebivavci Judovega kraljestva po kratki pokori kmalu spet pozabijo Gospoda. Torej pošlje Gospod nadnje novo strašno šibo, ki bi bila konec storila vsemu kraljestvu, ako bi ga ne bila rešila junaška srčnost neke svete žene. Asirski vojvoda Holofern namreč z veliko vojsko udari v deželo, da bi tudi Judovo kraljestvo asirskemu kralju spravil pod oblast. Holofern je bil že osvojil vsa utrjena mesta in gradove okoli in okoli in nesrečnim prebivavcem pokazal svojo divjo grozovitost. Zdaj pride pred Betulijo, oblega to mesto, zaprè prebivavcem vodo, ki je tekla v mesto, in postavi straže k studencem, ki so bili zunaj mestnega obzidja. Prebivavci v mestu trpé veliko žejo ter sklenejo podati se, ako jim Bog ne pošlje pomoči v petih dneh.

† To stisko sliši pobožna vdova, po imenu Judita; bila je silno bogata in prelepega obličja, pa vendar je s svojimi deklami živela na tihem, ostra oblačila nosila in se postila

razen praznikov vse dni svojega življenja. Iz usmiljenja do stiskanega ljudstva gré k mestnim starejšinam, tolaži jih, in poslednjič reče: „Ponižajmo se pred Gospodom, in osramotil bo naše sovražnike. Šibe Gospodove so nam v poboljšanje, in ne v pokončanje.“ Starejšine ji odgovoré: „Vse, kar si govorila, je resnično. Prôsi torej zdaj za nas, ker si sveta žena.“ Zdaj se Judita odpravi v svojo molitvenico, obleče ostro oblačilo, potrese svojo glavo s pepelom, pade pred Gospoda ter moli.

† Gospod jo usliši ter ji razodene, kako naj reši svoje ljudstvo. S trdnim sklepom, svoje delo dovršiti, vstane, izpokorno oblačilo sleče, umije se, pomazili, v najlepša oblačila obleče, in gre s svojo deklo v asirsko šatorišče. Vojščaki jo peljejo k Holofernu; ona pa najde pri njem in pri njegovih služabnikih s svojim govorjenjem milost. Holofern namreč misli, da se je ločila od svojega ljudstva, torej svojim dvornikom ukaže, naj Judito pusté hoditi iz šatorišča in v šatorišče, kadarkoli se ji bo zdélo. Četrti dan Holofern napravi gostijo svojim vojvodom. Bil je dobre volje in je pil silno veliko vina, tako da ves pijan na posteljo leže in v šatoru obleži. Njegovi gostje pa še dalje pijejo in še le v pozni noči se vsi vinjeni podajo iz šatora. Okoli šatora je bilo vse v trdem spanju. Ta hip si Judita izvoli, da izvrši svoj sklep. K Holofernovi postelji namreč stopi, moli s solzami in giblje z ustnicami na tihem, rekoč: „Potrdi me, o Gospod, v ti uri.“ Na to seže po Holofernov meč, ki je na stebru visel, potegne ga iz nožnic, prime za lasé njegove glave, udari dvakrát po njegovem vratu ter mu odseka glavo, dá jo svoji dekli, ki je zunaj šatora čakala, in ji ukaže, dejati jo v svoje malho.

† Na to gre po navadi iz šatorišča v mesto, skliče ljudstvo, in pokaže Holoferново glavo, rekoč: „Hvalite Gospoda, ki ní zapustil teh, ki vanj zaupajo, in je z mojo roko umoril sovražnika svojega ljudstva! Kakor resnično Gospod živi, me je njegov angel varoval, ko sem odtod šla in tam bila, in se od ondod sem vračala, in Gospod ní pripustil oskruniti svoje dekle.“ — Zdaj vsi molijo Gospoda, in Ozija, poglavar Judovega ljudstva, reče: „Oblagodaril te je, o hči, Gospod pred vsemi ženami na zemlji.“ Po tem z velikim vpitjem planejo nad Asirjane. Prve straže tečejo v šatorišče praviti, da gredó Judje na boj. Ogledniki, ki to vidijo, tečejo k Holofernovemu šatoru, in pred vrati ropotajo, da bi ga zbudili. Ali vse zastonj. Holofern se ne zbudi. Zdaj se nekateri predrznejo, gredó v hram, in, o groza, Holoferново truplo ugledajo brez glave, vse, okrvávljeno na tleh. Nestrpen strah in trepet prepade vse, neznansko vpitje vstane po šatorišču, in Asirjani na vso moč bežé. — Od veselja, da so čudovito rešeni, zberejo se vsi prebivavci mesta Betulije in

enoglasno hvalijo Judito, rekoč: „Ti si slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva!“ Potem tri mesece veselo praznujejo zavoljo srečne zmage. In Judita je bila visoko spoštovana pri vsem Izraelu. V visoki starosti umrje, vse ljudstvo žaluje za njo.

† Judita je nekako predpodoba Marije Device, ki je po svojem Božjem Sinu slavno premagala najhujšega sovražnika vsega človeškega rodú. Zato jo angeli in ljudje blagrujejo izmed vseh njenega spola.

77. Judovo kraljestvo razpade (588 pred rojst. Kr.).

Danijel v babilonski sužnosti.

* * Tudi pri prebivavcih Judovega kraljestva poslednjič vse šibe Božje nič ne pomagajo. Vdajo se gnusobnemu malikovanju. V svoji trdovratnosti tudi tako globoko zabredejo, da preroke Božje preganjajo in nekatere izmed njih celó pomoré. Tedaj pa tudi Božjo milost utrudijo, in ostra pravica jim hudo šibo splete, kakor jim jo je bil napovedal prerok Izaija. — Leta 606. pr. K. pride Nabuhodonozor, babilonski kralj, z veliko vojsko v Judovo deželo, plane nad Jeruzalem, ga premaga, in kralja in najimenitniše prebivavce pelje v sužnost na Babilonsko. Šestnajst let pozneje se ti, ki so bili še domá ostali, v svoji slepoti upró zoper Nabuhodonozorja; on pa še z večjo vojsko pride nadnje, Jeruzalem poldrugo leto oblega, ga zopet premaga, in do malega vse prebivavce odpelje, mesto pa in tempelj, iz katerega je vzel drage posode, z ognjem popolnoma pokončá. Strašne so bile razvaline nekdanj tolikega in prekrasnega mesta. Še zdaj mu srce trepeče, kdor bere žalostne pesmi, ki jih je prerok Jeremija pel nad temi razvalinami. Tako le tugujoč žaluje:

† „Oh, pota na goro Sijon žalujejo, ker ni nikogar, da bi prišel k praznovanju! Vsa njena vrata so podrta, nje duhovni zdihujejo, nje device so nesnažne, in sama je utopljena v bridkosti. O, vi vsi, ki mimo hodite po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja. — Vsi, ki po potu hodijo, ploskajo nad teboj z rokami in s svojimi glavami majó, rekoč: Je-li to tisto mesto dovršene lepote, veselje vsega sveta!“

* * Pri toliki nesreči je bilo tolažilno le edino to, da je Nabuhodonozor sam sploh usmiljeno ravnal z odpeljanimi in sužnimi Judi. Med njimi je bilo več mladeničev kraljevega in knežjega rodú. Kralj ukaže najumnejše in najpripravnije njemu v službo odbrati, ter jim hrano dajati s kraljeve mize. Med izvoljenimi so: Danijel, Ananija, Mizaël in Azarija. Oni pa sklenejo, ne jesti kraljevih jedí, ker so jim bile mar-

sikatore prepovedane po judovski postavi. Kraljevega hišnika torej poprosijo, da bi jim dajal le sočivja jesti in vode piti. Hišniku je to sicer všeč, vendar Danijelu reče: „Bojim se kralja; ako on vaša obličja vidi medlejša, kot drugih mladeničev, vaših vrstnikov, izgubil bom glavo.“ Danijel pa dalje prosi, rekoč: „Poskusi z nami vsaj deset dni. In potem stóri, kakor se ti bo zdelo.“ Hišnik usliši njegovo prošnjo. In glej! Njih lica so lepša in obilnejša, kakor vseh onih, ki so živeli ob kraljevi hrani. Torej jim hišnik še dalje daje sočivja in vode. Bog pa jim je podaril visoko razumnost in modrost.

* * Ko minejo dnevi, po katerih je bil kralj ukazal pripeljati jih, pelje jih viši hišnik pred Nabuhodonozorja. Kralj se ž njimi pogovarja, in najde desetkrat več modrosti in umnosti pri njih, kakor pri vseh vedeževavcih in modrijanih svojega kraljestva. Pridrži jih torej v svoji službi.

78. Danijel smrti reši čisto Suzano.

Med Judi, ki so prebivali v Babilonski sužnosti, je bil tudi mož, po imenu Joakim. Imel je ženo, po imenu Suzano, ki je bila silno lepa in bogaboječa. Judje so se pri njem shajali, ker je bil med vsemi najčastitljivši. Pri njem sta se shajala tudi dva sodnika, ki si jih je bilo ljudstvo malo poprej izvolilo, ker so mislili, da sta poštena moža. Bila sta pa silna hudobneža. Joakim je imel blizu svoje hiše saden vrt, in ko je bilo ljudstvo okoli poldne domu odšlo iz hiše od sodbe, hodila je Suzana tja izprehajati se. To sta vedela stara hudobneža. Nekega dne se skrijeta. In ko Suzana po svoji navadi pride na sadni vrt, in ukaže zapreti vrata, starca brž k nji pritečeta ter jo nagovarjata, da bi privolila v velik greh. „Ako pa ne,“ pravita ji, „bova zoper tebe pričala, da sva te zapazila v grehu.“ Suzana zdihne rekoč: „V stiskah sem od vseh strani: če namreč storim to, kar hočeta, je moja smrt (pred Bogom); če pa ne storim, vajinim rokam ne ubežim. Pa bolje mi je, brez greha vama pasti v roke, kakor grešiti pred Gospodovim obličjem.“ Nato na ves glas zakliče na pomoč. Toda tudi starca zavpijeta zoper njo, in eden teče k vrtnim vratom in jih odpre, da bi priklical ljudi. Domači hlapci, ki so zaslišali kričanje, pritekó gledat, kaj se je zgodilo. In starca hudo govorita zoper Suzano.

Drugi dan se ljudstvo zbere pri Joakimu, in sodnika pokličeta Suzano pred sodbo. Suzana pride s svojimi starši in sorodniki, in vsi, ki jo poznajo, se jokajo. Suzana jokaje proti nebu pogleda, zakaj njeno srce je zaupalo v Gospoda. Starca lažeta ter jo dolžita, da sta jo zapazila v hudem dejanju. Množica jima verjame, ker sta bila starejšini in sodnika, in Suzano obsodi na smrt. Suzana pa reče z močnim glasom: „Večni Bog, ki poznaš skrito in veš vse, preden se zgodi; ti veš, da sta krivično pričala zoper mene.“ In Gospod usliši njeno molitev.

Ko so jo peljali k smrti, Gospod svetega duha obudi v Danijelu, ki zavpije z močnim glasom: „Nedolžen sem nad njeno krvjo!“ Vse ljudstvo se vanj obrne, ter reče: „Kaj je to, kar si ti govoril?“ Danijel odgovori: „Vrnite se k sodbi, zakaj sodnika sta krivo pričala zoper njo.“ Na to se ljudstvo hitro vrne, in Danijel jim reče: Odločite ju daleč narazen, in ju bom zaslišal.“ Ko sta bila torej ločena, pravi Danijel prvemu: „Zastarani hudobnež, zdaj so prišli na dan tvoji grehi. Zdaj torej, če si jo videl, povej, pod katerim drevesom se je zgodilo?“ On reče: „Pod mastikom.“ Danijel odgovori: „Prav sam sebi na glavo si se zlegal!“ — Danijel ukaže odpeljati ga, in pripeljati drugega, kateremu reče: „Povej mi, pod katerim drevesom si jo ti videl v grehu?“ Odgovori mu: „Pod slivo.“ Danijel mu reče: „Tudi ti si se zlegal prav sebi na glavo.“ Množica tedaj spozná, da sta hudobneža krivo pričala zoper Suzano; torej začne enoglasno hvaliti neskončno usmiljenega in pravičnega Bogá, ki reši tiste, kateri zaupajo vanj. Potem se ljudstvo vzdigne nad stara hudobneža, ter ju s kamenjem pobije, in oteta je bila nedolžna kri. Danijel pa je bil velik pred ljudstvom od tistega dne.

79. Trije mladeniči v ognjeni peči.

* Nabuhodonozor si dá narediti malika na zlatem steburu, ter ga postaviti na ravnini pred Babilonom. K posvečevanju skliče vse velikaše svojega kraljestva in dá po oklicevavcu oklicati, rekoč: „Tisto uro, kadar boste zaslišali trobentni glas, padite na obraz in molite zlato podobo! Kdor ne pade in ne moli, bode ravno tisto uro vržen v peč gorečega ognja.“ Brž torej,

ko ljudstvo zasliši trobentni glas, vse pade na tla in moli zlato podobo; le Ananija, Mizael in Azarija ne. Danijela namreč ni bilo vpričo, sicer bi se bil branil tudi on. Ko ti trije mladeniči ne padejo na obraz, pristopijo Babilonci ter jih zatožijo kralju.

* Nabuhodonozor ves togoten ukaže, da se peč sedemkrat bolj zakuri, kakor je bila navada, in najmočnejšim možem izmed svojega vojaškega krdela zapové, te tri mladeniče zvezati in jih z oblačili vred vreči v razbeljeno peč. Brž se to zgodi. Toda angel Gospodov pristopi k mladeničem, in pahne



plamen iz peči, tako da može, ki so jih bili vrgli vanjo, zažgè in končá; sredi peči je pa hladil, kakor da bi pihal večérni veter. Ogenj se mladeničev celó nič ne dotakne, sežgè le vezí, s katerimi so bili zvezani. Mladeniči torej kakor na ena usta Boga hvalijo, slavé in časté.

* Ko kralj sliši hvalno petje, začudi se, in pogleda v peč; kar ostrmí in svojim imenitnikom reče: „Ali nismo tri zvezane može vrgli v sredo ognja? Glejte, jaz vidim štiri može, razvezane, v sredi ognja hoditi, in nič niso poškodovani; in podoba četrtega je lepa in krasna, kakor sinú Božjega.“ Potem kralj stopi pred isteje razbeljene peči in reče: „Vi, služabniki najvišega Boga, pojte iz peči!“ In mahom pridejo iz peči, in vsi se prepričajo, da ogenj ní imel moči do njih teles, in kar lás ni bil prismodil na njih glavi. Strmé nad tolikim čudežem, Nabu-

hodonozor zavpije, rekoč: „Češčen bodi njih Bog, ki je poslal svojega angela ter je rešil svoje služabnike. Zato od danes dajem to povelje, da mora umreti, kdorkoli kletev izreče zoper tega Bogá! Zakaj ní drugega Bogá, kateri bi mogel tako rešiti!“ Tudi je kralj povišal v Babilonski deželi té tri mladeniče.

80. Kral Baltazar in malik Bel (Bal).

† Danijelu je Bog v poznejši starosti dodedil tudi dar prerokovanja in čreznaturnega razlaganja. To je očitno dokazal ob času, ko je bil stopil na kraljevi babilonski sedež Nabuhodonozorjev vnuk, Baltazar po imenu. Ta kralj svojim velikašem in ženam svojim napravi veliko gostijo. Že vinjen se predrzne, in ukaže prinesiti zlate in srebrne posode, katere je bil njegov stari oče odnesel iz templja jeruzalemskega. Iz teh posod pije kralj, njegovi velikaši in njegove žene. Kar se prikaže roka, ki zapiše nekaj besed na steno. Vsi se prestrašijo in ostrmé; kralj pa obledí in se trese po vsem životu. Urno skliče vse modrijane, da bi mu razložili besede. Ali niso mógli ne pisanja brati, ne ga kralju razložiti. Zdaj Danijela pokličejo pred kralja. Danijel pa odkritosrčno tako-le govori: „Ti, o kralj, si se vzdignil zoper nebeškega Gospodovavca. Ní ti bilo zadosti, da je tvoj stari oče svete posode vzel iz njegove hiše. Ti si jih dal še prinesiti, da ste iz njih vino pili, ti, tvoji veljaki in tvoje žene. Zato je Gospod dal pisati na steno. To pa je napisano: Mene, tekel, fares. To pa je razlaga: Seštel — je Bog tvoje kraljestvo in ga dokončal. Tehtan — si bil na tehtnici, in prelahek si najden. Razdeljeno — je tvoje kraljestvo in dano Medijanom in Perzijanom.“ — Še tisto noč se prerokovanje izpolni: Cir pridere v mesto ter ga zažgè; Baltazar je bil umorjen, Perzijani in Medijani si razdelé kraljestvo.

† Cir, perzijski kralj, se je kmalu polastil vsega Babilonskega kraljestva. Danijela je Cir visoko cenil in častil ter ga še celó k svoji mizi jemal. — Babilonci so pa imeli malika, z imenom Bel, kateremu so vsak dan darovali dvanajst mér pšenične móke in štirideset ovác in šest vrčev vina. Danijel pa je molil svojega pravega Bogá. — Nekega dné mu torej kralj reče: „Zakaj ne molíš Bela?“ Danijel mu odgovori: „Ker častim živega Bogá, ki je ustvaril nebó in zemljo, in ima oblast črez vse, kar živí.“ Kralj se začudi in vpraša: „Ali se ti Bel ne zdí živ bog? Ne vidiš li, koliko vsak dan použije in popije?“ — Danijel se mu posmeje in pravi: „Ne dajaj so motiti, kralj; ta Bel je znotraj iz ila, in iz brona zunaj, in nikoli nič ne jé.“ Na to se kralj razsrdí, pokliče Belove duhovne, katerih

je bilo sedemdeset, in jim reče: „Ako mi ne poveste, kdo použiva te darove, boste umrli! Ako pa izkažete, da Bel použiva to, bo Danijel umrl, ker je Bela klet.“ Danijel kralju odgovori: „Zgôdi se po tvoji besedi.“

† Potem gresta kralj in Danijel v Belov tempelj, in njegovi duhovni pravijo: „Glej, mi gremo vun, in ti kralj, postavi jedi in vina, ter zakleni vrata, in zapečati jih s svojim prstanom. In ko jutri noter prideš, in najdeš, da Bel ní vsega pojedel, naj umrjemo mi.“ — In celó nič niso bili v skrbi zavoljo napovedane smrti; zakaj naredili so si bili pod mizo skriven vhod, po katerem so noter hodili in použivali darí. — Ko torej odidejo, postavi kralj pred Bela jedi in vina; Danijel pa ukaže svojim služabnikom prinesiti pepela in ga vpričo kralja narešeta po vsem templju. Potem izideta, zakleneta vrata in jih zapečatita s kraljevim prstanom. Duhovni pa, njih žene in otroci po noči po svoji navadi v tempelj gredó in vse pojedó in popijejo.

† Kralj vstane o prvem zoru in gre z Danijelom k templju. Pečati so celi; zdaj odpreta vrata; brž pogleda kralj na mizo in zavpije na ves glas: „Velik si, o Bel, in ní je goljufije pri tebi!“ — Danijel se mu nasmeje in reče: „Poglej na tla, čigave so té stopinje.“ Kralj se začudi in pravi: „Vidim moške in ženske in otročje stopinje.“ Kralj bolj na tanko preiskuje, in prikažejo se mu skrita vratca Belovih duhovnov. Cir se razsrdí, ter ukaže duhovne zgrabiti in pomoriti. Bela pa izroči Danijelu, ki razdene njega in njegov tempelj.

81. Danijel v levnjaku.

* Babilonci so častili tudi velikega zmaja. Še celo kralj je bil tako nespameten, da je molil divjo zvér. Nekega dné torej reče Danijelu: „Glej, zdaj ne moreš reči, da to ní živ bog, móli ga torej!“ Danijel pa odgovori: „Kralj, daj mi le oblast, in ubil bom zmaja brez meča in brez kola.“ Kralj mu privoli. Na to Danijel vzame smole, masti in dlak, skuha jih skupaj, iz tega naredí kóp ter jih zmaju daje v gobec, — zmaj pa se razpoči. Potem pa reče: „Glej, kakšnega boga ste častili!“

* Ko Babilonci to slišijo, se silno razsrdé in se zoper kralja zberejo, rekoč: „Kralj je postal Jud; Bela je razdejal, pobil zmaja in umoril duhovne!“ Ko pridejo do kralja, pravijo: „Daj nam Danijela, ali pa bomo pomorili tebe in tvojo rodovino!“ Kralj se ustraši, sili odjenja in jim s težkim srcem dá Danijela, katerega je srčno ljubil. Uporna druhal vrže Danijela v levnjak. V jami je pa bilo sedem levov, katerim so

vsak dan dali dve trupli in dve ovci; le takrat jim jih niso dali, da bi požrli Danijela. Divje zveri pa mu nič žalega ne storé.

* Šest dni je Danijel že v levnjaku, in silno lačen je. — Ta čas je pa blizu razdejanega mesta Jeruzalema živel prerok, po imenu Habakuk. Ravno je skuhal podmet ter ga na polje nesel ženjem. Kar se mu prikaže angel Gospodov, in mu pravi: „Nesi južino, katero imaš v roki, v Babilon Danijelu, ki je v levnjaku.“ Habakuk mu odgovori: „Gospod, Babilona še



nisem nikdar videl, in za jamo tudi ne vem!“ Ali angel ga prime vrh glave, in ga nese za lase s hitrostjo svojega duha v Babilon na jamo. Habakuk zavpije rekoč: „Danijel, služabnik Božji, vzemi južino, katero ti je Bog poslal!“ Danijel s hvaležnim srcem odgovori: „Spomnil si se me torej, o Bog, in pokazal, da ne zapustiš njih, ki tebe ljubijo!“ Potem vstane in jé. — Angel Gospodov pa Habakuka brž spet nazaj postavi na njegovo mesto.

* Sedmi dan gré kralj sam k levnjaku, da bi obžaloval svojega ljubega Danijela. Stopi torej k jami, pogleda vanjo, in glej, Danijel sedí zdrav in vesel sredi levov. Ostrmí in zavpije na ves glas: „Velik si Gospod, Danijelov Bog!“ Na to ukaže Danijela iz levnjaka potegniti, nje pa, ki so ga hoteli pokončati, v jamo vreči; in bili so brž požrti vpričo njega. Kralj

se vnovič začudi in pravi: „Bojé naj se vsi prebivavci Danijelova Bogá, ker on je rešnik, ki dela znamenja in čudeže na zemlji!“

82. Judje se iz babilonske sužnosti vrnejo (536 pred-rojst. Kr.). Preroka Agej in Caharija. Duhoven Ezdra.

* * Že Jeremija je prerokoval, da bo babilonska sužnost trpela le 70 let, in da se bodo Judje izpokorjeni vrnili v svojo domačijo. Danijel je to tolažilno prerokovanje ponovil, ter mu pridejal še novo prerokovanje, da od povelja, naj se Jeruzalem zopet sezida, do odrešenikove smrti ne bode prav natanko preteklo sedemdeset letnih tednov, t. j. 490 let. Hudo trpljenje v babilonski sužnosti in opominjanje k pokori po prerokih, zlasti po Danijelu in Ecehijelu, je Jude nagnilo k poboljšanju. Torej gane Bog srce perzijskega kralja Cira, da dovoli Judom, vrniti se iz sužnosti; ravno sedemdeseto leto po odpeljanju v sužnost dá Cir po Božjem navdihnjenju po vsem kraljestvu oklicati: „Kdor je izmed Božjega ljudstva, naj gre gori v Jeruzalem, in naj zida Gospodu hišo!“ Tudi jim nazaj dá vse posode, katere je bil iz templja pobral Nabuhodonozor.

* Tedaj se na pot v Judejo *) napravi veliko tisoč Judov. Vodnika sta jim bila knez Zaróbabel in véliki duhoven Jozva. Leto po svoji vrnitvi so začeli v Jeruzalemu tempelj zidati. Duhovni in leviti so zraven delavcev stali s trobentami in cimbalami ter so hvalili Gospoda, in vse ljudstvo je od veselja vpilo z močnim glasom in hvalilo Gospoda. Ko so pa čez več let dozidali tempelj, ga z mnogimi daritvami posvečujejo in praznike obhajajo.

† Veliko starčkov, ki so videli nekdanji prekrasni tempelj, milo toži, da je oni tempelj tega z veličastnosti daleč presegal. Bog pa pošlje preroka Ageja tolažit jih s prerokovanjem: „Bodite srčni! Še majhen čas, in prišel bo On, ki so ga zaželeli vsi narodi, in večja bo čast te poslednje hiše, kakor poprejšnje.“ Skoraj ravno tako je govoril prerok Caharija: „Utrdite si svoje roke. Zakaj glejte, velika in močna ljudstva bodo prišla v Jeruzalem iskat Gospoda vojnih krdél. Vriskaj, hči jeruzalemska! Glej, tvoj Kralj pride k tebi, pravičen in zveličar; ubog je, in sedí na oslici in na žrebetu oslice.“ Caharija pa tudi vidi, kakšna

*) Judeja se je zdaj imenovala dežela nekdanjega Judovega kraljestva, z rodovoma Simeon in Dan vred, ki sta se bila že poprej odtrgala od Izraelovega kraljestva in se zedinila z Judovim.

žalost se bo pripravljala Odrešeniku, in v njegovem imenu tako le govori: „Gospod mi je rekel: Pasi ovce, ki brez usmiljenja koljejo in prodajajo svoje posestnike. In rekel sem jim: Če se vam prav zdi, prinesite mi plačilo; če pa ne, jenjajte! In natehtali so za mojo plačo trideset srebrnikov . . . Gledali bodo name, katerega so prebôdli, in bodo objokovali, kakor se objokuje edinorojeni sin. Tisti dan bo v Jeruzalemu velika žalost in žalovala bo vsa dežela.“

* Kakih 80 let potem, ko so se bili Judje vrnili domú, so na povelje perzijskega kralja začeli zidati tudi mesto in njegovo zidovje. Samarijani so jim pa hoteli zidanje po sili ubraniti. Judje so Boga molili in straže stavili noč in dan. Polovica mladeničev je delalo, polovica pa jih je bilo na boj pripravljenih s sulicami, ščiti, loki in oklepi. V 52 dneh je stalo zidovje z vrati in stolpi. Samarijani spoznajo, da je bilo to delo pod Božjim varstvom dovršeno, in Judom več ne nadlegujejo. Judje pa se slovesno Bogu zahvaljujejo in s solzami obetajo, da bodo odslej vedno zvesti postavi, katero jim je prebiral duhoven Ezdra.

83. Estera.

† Perzijski kralji so lepó ravnali z Judi, zato jih je še veliko ostalo na Babilonskem. To se je zgodilo po Božji naredbi v prid vevérnikom, da so se če dalje bolj seznanjali s pravim Bogom in z obljubami prihodnjega odrešenika. Kakor nekdanj Danijel in njegovi tovariši, so tudi zdaj pobožni in modri Judje po Božji previdnosti pri nevernih kraljih dosegli veliko veljavo, ki so jo obračali svojim rojakom v prid in v razširjanje prave vere.

† V ta namen je nekdanj Bogu dopadlo izvoliti pobožno Judinjo Estero po imenu. — Estera je živelá ob času kralja Asvera pri svojem redniku Mardoheju, ki mu je bila prav srčno vdana. Ko jo kralj enkrat vidi, mu je bila tako všeč, da ji postavi krono na glavo in jo izvoli za kraljico. Ona pa ni nikomur povedala, da je Judinja; to zamolčati, ji je bil Mardohej svetoval. Ker je Mardohej prav po očetovsko skrbel za njeno srečo, je vsak dan hodil izprehajati se pred kraljevo poslopje. Nekega dne zvê, da sta dva kraljeva hramnika sklenila kralja umoriti. To pové kraljici, Estera pa kralju. Ta reč se preiskuje, in izkaže se, da je bila tožba resnična. Hudobneža sta bila obešena, dogodba pa se je vpričo kralja vpisala v letopisne bukve.

† Nekoliko po tem kralj nekemu Amanu podeli prvo službo v svojem kraljestvu. Vsi kraljevi služabniki svoja kolena

po kraljevem povelju pripogibljejo pred njim in ga skoraj po Božje častí. Le Mardohej tega ne stori, ker ní hotel človeku izkazovati častí, katera gré samemu Bogu. Ko Aman vidi in sliši, da je Mardohej Jud, razsrdi se in kralja pregovori in od njega dobí povelje, vse Jude po vsem kraljestvu od mladih do starih, otroke in žene v enem dnevu pomoriti in njih premoženje v cesarske zakladnice dejati. Aman je bil namreč judovsko ljudstvo pred kraljem počrnil, češ, da so nepokorni in da zaničujejo njegove postave. — Judje silno zdihujejo in jokaje žalujejo. Mardohej poročí Esteri, kaj se je zgodilo, da bi šla h kralju in ga prosila za svoje ljudstvo. Bila pa je postava, da je moral umreti, kdor je nepoklican prišel h kralju. Vendar se Estera predrzne, ko je bila poprej opravila svojo molitev, in gre v kraljevih oblačilih pred kralja. Kralj ravno na svojem zlatem prestolu sedi. Estera pade pred njim na kolena. Kralj, ko jo ugleda, se silno razsrdí, jeza mu šviga iz očí. Estera omedlí, in se zgrudi na tla. — Pri tej priči se kraljevo srce omečí, naglo s sedeža plane, vzdigne jo s tal in v svojih rokah drží, dokler se Estera ne zavé. Na to ji reče kralj: „Nikar se ne boj, Estera, ne boš ne umrla; zakáj ta zapoved je dana za vse druge, le za tebe ne. Kaj hočeš, kraljica?“ Estera mu odgovori: „Ako kralju dopade, pridi danes k meni na kosilo, in Aman s teboj.“

† Zgodi se. Ko jo kralj vpraša pri jedi, kaj želi, odgovori mu: „Ako sem milost našla pred kraljevim obličjem, naj pride kralj in Aman na kosilo tudi jutri, in potem bom razodela kralju svojo željo.“ Kralj obljubi. Aman gre ves vesel take časti iz kraljevega poslopja. Ker pa vidi, da Mardohej pred vrati sedi in ne vstane pred njim, se silno razsrdi, in ukaže, petdeset komolcev visok steber postaviti za Mardoheja.

† Drugo noč kralj ne more nič spati, in si reče prinesti in brati zgodbe in letopise poprejšnjih časov. Ko se bere, kako je Mardohej izdal zalezovanje hramnikov, ki sta želela kralja zadaviti, vpraša kralj: „Koliko častí in plačila je Mardohej prejel za to zvestobo?“ Služabniki odgovoré: „Celó nič plačila ní prejel.“ Na to kralj vpraša: „Kdo je na dvoru?“ Odgovoré mu: „Aman.“ Bil je namreč tako zgodaj prišel kralja pregovarjat, — naj ukaže, Mardoheja obesiti. Kralj mu reče noter stopiti ter mu pravi: „Kaj se mora zgoditi možu, katerega hoče kralj častiti?“ Aman si misli, da kralj noče počastiti nobenega drugega, kakor njega, torej mu odgovori: „Človek, katerega želi kralj častiti, se mora v kraljeva oblačila napraviti in posaditi na konja in prejeti kraljevo krono na glavo, in prvi kraljevih poglavarjev in oblastnikov naj drží njegovega konja in po mestnih trgih gredé naj vpije, rekoč: Tako se častí, kogar hoče kralj

počastiti.“ — Na to mu kralj reče: „Hiti in stóri, kakor si govoril, Judu Mardoheju, ki sedi pred vrati!“ Aman mora, če tudi nevoljen in srdit, izpolniti kraljevo povelje!

† Med tem pride čas, iti h kraljici na kosilo, in hitro se Aman tja odpravi. Pri kosilu vpraša kralj: „Kakšna je tvoja prošnja, Estera? Ako želiš tudi polovico mojega kraljestva, dobila jo boš.“ Ona mu odgovori: Če sem milost našla v tvojih očéh, o kralj, pústi meni in mojemu ljudstvu življenje; zakaj izdani smo, jaz in národ moj, da bomo poteptani, podavljani in pokončani.“ Kralj vpraša: „Kdo je, ki se predrzne to storiti?“ Estera odgovori: „Naš sovražnik in zoprnik je ta le prehudobni Aman!“ Ko Aman to sliši, ves ostrmi in ne more ne kraljevega ne kraljičinega obraza prenesti. Kralj srdit vstane. Eden izmed hramnikov pa reče: „Glej, v Amanovi hiši stoji steber, petdeset komolcev visok, ki ga je postavil Aman za Mardoheja!“ Kralj nato ukaže: „Nanj ga obesite!“ Še tisti dan kralj Mardoheja izvoli za prvega državnega poglavarja namesto Amana, in prekliče dano postavo zoper Jude. Zavoljo tega je med Judi veliko veselje po vsem kraljestvu, in več Perzijancev prestopi k judovski veri.

† Pobožna kraljica Estera, ki je edine kraljeva postava ni vezala, ki je pa svojemu ljudstvu milost izprosila pri srditem kralju, je predpoda Marije, nebes kraljice. Le ona je bila brez izvirnega greha, ona s svojo ljubeznivo priprošnjo jezo Božjo tolaži in nam zadobiva milost in zveličanje pri Bogu.

84. Prestavljanje sv. pisma v grški jezik (okoli leta 300 pred rojst. Kr.). Modri pregovori Jezusa, sina Sirahovega (okoli 280 pred rojst. Kr.).

* Judje, ki so se bili povrnili v domovino, so čez 200 let mirno in zadovoljno živeli pod gospostvom perzijskih kraljev. Njih sreče tudi ni kalil Aleksander véliki, Macedonski kralj, ki je razdril perzijsko kraljestvo; zakaj bil je Judom dober. Ko pa po njegovi smrti razpade njegovo veliko kraljestvo, nastopili so za judovsko deželo žalostni časi. Egipčanski in sirski kralji so bili med seboj v vednih vojskah, v katerih je judovska dežela veliko trpela. Pa tudi velika nevednost in huda spačenost nastopila je med ljudstvo.

† Veliko dejanje odrešitve pa so ti žalostni časi pospeševali. Bog je naklonil, da je na prošnjo egipčanskih kraljev 72 učenih Judov sveto pismo predstavilo v grški jezik. Ker je bil grški jezik skoraj po vsem tedajšnjem svetu znan, so se tudi nevérniki po daljnih krajih po svetem pismu seznanili z besedo Božjo, zlasti pa z obljubami prihodnjega zveličarja.

† Da bi se v okom prišlo nevednosti in spačenosti, navdihnili je Bog pobožnega Juda, z imenom Jezus, sin Sirahov, da je spisal bukve, ki so s prelepimi izreki napeljevale k modrosti in pobožnemu življenju. Najlepšim njegovim pregovorom prištevamo te le:

† „Začetek in venec modrosti je strah Božji. Vir modrosti pa je beseda Božja, in njena pota so zapovedi. Moj sin, nauke sprejemaj v mladosti, in našel boš modrost v starosti. Prizadevaj si za modrost, kakor on, ki orje in seje; in kmalu boš poskusil njenega sadu.“

„Ponižuj svoje srce, in nôsi, kar ti Bog naklada; zakaj v ognju se izkuša zlato in srebró, ljubčki Božji pa v peči poniževanja.“

„Otroci, poslušajte očetova povelja in ne žalite ga v njegovem življenju. Očetov blagoslov utrjuje otrokom hiše, materina kletev pa jim jih podira do tal.“

„Ne zaničuj človeka v njegovi starosti; zakaj tudi izmed nas se nekateri starajo. — Ne zametuj govorjenja starih modrih, ampak vadi se v njihovih pregovorih. — Ne hvali moža zavoljo njegove lepote, in ne zaničuj človeka zavoljo njegovega obraza. — Majhna je čebela med letajočimi živalimi, pa njen sad ima prednost med sladčicami.“

„Imej mir z vsemi, izmed tisoč pa imej le enega svetovavca. — Z zvestim prijateljem se nič ne meri, teža zlatá in srebrá ni nič vredna proti ceni njegove zvestobe. — Ako imaš prijatelja; v sili ga poskusi, in prenašlo mu ne upaj. — Zakaj marsikateri je prijatelj le do svojega časa, v dan nadloge pa ne ostane.“

„Grd madež je laž na človeku. Zoper resnico nikakor ne govôri, in sramuj se, ako si se neprevidoma zlegal. Imena Božjega ne imej vedno v ustih, in tudi imen svetnikov ne vpletaj v svoje govorjenje. Človek, ki veliko prisega, je poln krivice, in šiba ne pojde od njegove hiše.“

„Ne odgovarjaj, dokler ne slišiš, in med govorjenjem nikomur ne segaj v besedo. — Ako si kaj slišal zoper svojega bližnjega, naj s teboj umrje; in prepričan bodi, da se ne boš razpočil od tega. — Zagrádi s trnjem svoja ušesa, hudobnega jezika nikar ne poslušaj; in svojim ustom napravi vrata in ključalnice. Svoje zlato in srebro raztópi, in tehtnico iz njega narédi za svoje besede.“

„Sin, béži pred grehi, kakor pred kačo. Vsaka krivica je kakor na obá kraja oster meč; za njegove rane ni ozdravljenja.“

„Sin, čas prav obračaj, in varuj se hudega! Kdor ljubi nevarnost, v nevarnosti pogine; in kdor se dotakne smole, se umaže ž njo.“

„Pri vseh svojih delih zvesto poslušaj svojo vest; zakaj to se pravi po Božjih zapovedih živeti.“

„V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil.“

85. Eleazar umrje mučne smrti (168 pred rojst. Kr.).

* * Najhujša poskušnja je bila za Jude ob tistem času, ko je črez nje gospodoval prevzetni in grozovitni Antijoh, sirski kralj. Na njegovo povelje so jim svete bukve trgali in požigali; in kogar koli so našli, da je še živel po Božji postavi, so ga umorili. Mnogo jih je od Božje postave odstopilo iz strahú pred kraljevim poveljem. Veliko jih je pa vendar zvestih in stanovitnih ostalo, tako da so raji umrli, kakor da bi bili prelomili sveto Božjo zapoved. Zato jih je bilo tudi 80.000 ali pokončanih, ali v sužnost poprodanih.

† Med temi je bil tudi častitljiv starček, 99 let star, po imenu Eleazar, eden izmed najimenitnejših pismoukov. Po sili so mu razklepali usta, da bi ga prisilili, svinjsko mesó jesti. On pa je hotel raji častitljivo umreti, kakor sramotno živeti; srčno je torej prenašal mnoge muke, s katerimi so ga hoteli prisiliti. Gledavcem se je zelo smilil, ker so bili že zdavnaj prijatelji ž njim. Skrivaj ga prosijo, naj si dá prinesiti mesá, kakršnega smé jesti, in od tega naj jé ter se naj hlini, kakor da bi jedel svinjsko mesó, da si otme življenje. Eleazar pa jim srčno in naravnost odgovori: „Moji starosti se ne spodobi, hliniti se. Ako to storim, bi si mladina mislila: Stari Eleazar se je poprijel tuje vere, ter se je dal v greh zapeljati; jaz pa bi s tem ognusil svojo starost. Kaj bi tudi imel od tega, da se umaknem človeškim mukam! Roki Vsemogočnega vendar ne uidem, ne živ ne mrtev. Torej hočem brez strahú slavno umreti za predrage in presvete postave. Tako se bom po svoji starosti obnesel in mladeničem zapustil junaški zgled.“ Ko to izgovori, zgrabijo ga in vlečejo v trpljenje. Ko pri grozovitih udarcih čuti, da je že blizu smrti, zdihne, rekoč: „Gospod, ti veš, da to rad trpim, ker se tebe bojim.“ Nato se Eleazarjeva duša loči s tega sveta, zapustivši vsem prekrasen zgled junaške srčnosti in stanovitosti.

86. Mučenje sedmih makabejskih bratov.

* Antijoh dá tudi mater in njenih sedem sinov pripeljati pred se, in jim zapové, pri ti priči svinjsko mesó jesti. Ali oni mu odgovoré: „Naša postava nam to prepoveduje, ne moremo, in ne bomo ga jedli.“ Zdaj kralj ukaže, tepsti jih z biči in jermení. Najstarejši mu pa srčno reče: „Raji hočemo umreti,

kakor zapovedi Božje prelomiti.“ Zdaj se kralj razsrdi in zapové, ponve in bronaste kotle razbeliti. Potem ukaže najstarejemu jeziku odrezati, kožo z glave potegniti, roke in noge odsekati, in ga, ko je še dihal, peči v razbeljeni ponvi. Vse to so morali bratje in mati gledati; ali med dolgim mučenjem so se med seboj opominjali, srčno umreti.

* Ko je bil prvi umrl, pripeljejo drugega. Ko so mu kožo z lasmi vred z glave potegnili, vprašajo ga, če bo jedel, preden ga mučijo po vseh udih. On jim pa ravno tako srčno odgovori, kakor njegov stari brat: „Ne bom!“ Zato je trpel ravno tiste muke. Pri zadnjem dihljaju reče kralju: „Ti, hudobnež vseh hudobnežev, nam sicer sedanje življenje vzameš; toda kralj vsega sveta bo nas, ki umrjemo za njegovo postavo, obudil k večnemu življenju.“ — Tretji svoje roke prostovoljno pomoli rekoč: „Z nebes sem jih prejel, in od njega jih upam zopet dobiti.“ Preden je bilo njegovega mučenja konec, oglasi se že četrti in pravi, da hoče za svojimi tremi brati slavno umreti za Bogá. Ko on umrje, mučijo petega in šestega. Tudi ona junaško umrjeta. Zaničevala sta vse muke, tako, da se kralj in vsi, ki so bili okoli njega, čudijo njuni stanovitnosti.

* Le najmlajši sin je bil še živ. Antijoh mu s prisego obeta, obogatiti ga in osrečiti, ako odstopi od svojih očetovskih postav. Ker se pa mladenič nikakor ne dá pregovoriti, kralj pokliče mater, ter ji svetuje, naj ga ona pregovarja, da ji ostane živ vsaj najmlajši. Ona se pa k njemu skloni ter mu



reče: „Prosim te, ljubo moje dete! Poglej nebo in zemljo in vse, kar je na njih, in vedi, da je Bog vse to iz nič ustvaril. Torej se ne boj tega trinoga, temuč izkaži se vrednega svojih bratov, ter sprejmi smrt, da te enkrat nazaj dobim s tvojimi brati vred.“ Ko mati še govori, reče mladenič: „Kaj čakate? Nisem pokoren kraljevi zapovedi, ampak postavi Božji, ki nam je dana po Mojzesu. Ti pa,“ — h kralju obrnjen reče, — „ti pa, ki Judom izmišljuješ vse hudo, jezi Božji ne boš odšel.“ — Kralj, ko to sliši, ves od jeze vrè, in ukaže, še huje mučiti ga kakor njegove brate. Poslednjič umoré tudi mater.

87. Daritev in junaško dejanje Juda Makabejca (166—160 pred rojst. Kr.).

* * Ob času, ko je Antijoh grozovito preganjal Jude, živel je v Judeji duhoven Matatija, ki je imel pet sinov. Ko sliši, da je kralj Antijoh celó tempelj oskrnil in povsod po deželi vpeljal gnusobno malikovanje, Matatija velika žalost prevzame. Spoznal je, da bi hudobija utegnila zmagati pravo vero, ako se dobri trdno ne združijo. Torej na ves glas vpije, rekoč: „Kdor koli gorí za postavo, naj se vzdigne in gre za menoj!“ In vzdigne se s svojimi sinovi, in veliko zvestih ž njim, ter zbeže v hribe. Kamor pridejo, malikovavske oltarje podirajo in se poganjajo za Gospodovo postavo.

* * Po Matatijevi smrti jim je vodnik Juda, njegov sin. Zavoljo njegovega vrlega junaštva so mu rekli *Makabejec* t. j. *kladivar*. V boju je bil srčen, močen in strašen kakor lev; premagal je z malo množico vse Antijohove vojske, in Jeruzalem in tempelj zopet dobil v oblast. In zdaj je še le prav videl, kako je bilo svetišče zapuščeno, oltar oskrnjen, vrata sežgana, in po dvorih hiše Božje je trava rastla, kakor v logu ali po hribih. Tedaj osnaži tempelj, zmagalni praznik obhaja in oltar posveti med hvalnim petjem in godbo.

* Ko Antijoh zvé, da so vse njegove vojske na Judovem izgubljene, raztogotí se silno nad Makabejci, postavi se vsem svojim vojaškim krdelom na čelo, in se ž njimi vzdigne nad Jeruzalem. Da bi se poprej nad njimi znosil in maščeval, ukaže prav hitro voziti. Todà v silnem dirjanju se zvrne voz. Antijoh ž njega pade ter se zeló poškoduje na svojih udih. Zdaj grozno hudo zbolí, živemu lazijo črvice iz trupla, in mesó mu odpada na kosce. Pri njem, ki je ravnokar menil, da bo zvezde na nebu dosegel, ne more nikdo več strpeti zavoljo silnega smradú. Zdaj ga mine njegova velika ošabnost, v sé gre in spozná, da ga je ta stiska zadela zavoljo hudobije, ki jo je počenjal v Jeruzalemu, ko je ropal hišo Božjo in prelival nedolžno krí. Boga začne moliti

in obeta, da hoče popraviti vso krivico in obhoditi vse strani svetá ter razglašati in oznanjati mogočnost Božjo. Ali Bog ga ne usliši, ker je njegovo kesanje izhajalo le iz strahú pred smrtjo — njegovo trpljenje ne odjenja. Umrli je morivec, oskrunjavec in preklinjavec v tuji deželi v strašnih bolečinah, kakor je sam poprej trl in mučil druge.

* Po Antijohovi smrti pošlje njegov sin silno vojsko z najslavnejšimi vojvodi v Judejo, da bi si jo zopet podvrgel in oropal. Zdaj se Makabejec s svojimi zvestimi v molitvi obrne h Gospodu. Po molitvi v zaupanju v Bogá primejo za orožje in gredó v boj. Ko se vojska hudo vname, prikaže se sovražnikom z neba pet svetlih mož na konjih, z zlatom obrzdanih. Dva izmed njih imata Juda v sredi pred seboj in ga s svojim orožjem varujeta. Drugi trije pa puščice in strelé z neba mečejo nad sovražnike, tako da ali oslepljeni padajo, al bežé od strahú. — Dvajset tisoč petstó pešcev in 600 konjikov so po boju našteli mrtvih.

* Tako Juda s pomočjo Božjo premaga vse Izraelove sovražnike še v mnogih krvavih bojih. V nekem boju pa se zgodi, da pade tudi nekoliko Judov. Ko Juda s svojimi zvestimi drugi dan pokopava mrtve, pod njihovimi povrhnimi oblačili najde reči, ki so bile malikom darovane, kar je bilo po Gospodovi postavi prepovedano jemati. Očitno se torej pokaže, da so bili zavoljo tega pokončani. Vsi torej časté pravično sodbo Gospodovo



ter molijo, da bi Bog odpustil storjene grehe. Na to Juda v Jeruzalem pošlje 12.000 drahem srebra *), da bi se spravna daritev obhajala za pobite; ker sveta in dobra je misel, moliti za mrtve, da bi bili rešeni grehov.

* Juda se pa nekaj spusti v boj s sovražnikom, ki je bil veliko močnejši od njega. Premagan — umrje. Z veliko žalostjo žaluje vse ljudstvo po njem, rekoč: „Oh, padel je junak, ki je rešil Izraelovo ljudstvo!“

88. Poslednji časi pred Kristusom.

* * Po Judovi smrti sta bila njegova brata zaporedoma ljudstvu vodnika. Tudi ona sta se srčno vojskovala in slavno zmagovala Izraelove sovražnike. Njuni nasledniki pa so hudobije uganjali pred Gospodom, in so tudi omahljivo ljudstvo zapeljali v velike pregrehe. Judje so sicer še častili edino pravega Bogá, toda večidel le z ustnicami. Njih življenje je pa bilo tako hudobno, da neki judovski zgodovinar Jeruzalem primérja Sodomi in pravi, da je bila Sodoma boljša od Jeruzalema. Dobro seme, ki je bilo še sem ter tja med njimi, zadušili so Farizeji svetohlinci in nevéрни Saduceji; ker ti dvoji, akoravno med seboj sovražni, so gospodovali ljudstvu. — V vseh drugih deželah po svetu pa so bili malikovavci. Silna spačenost nastane po vsem svetu, neizmerne nadloge tarejo vsa ljudstva. Torej so vsi dobri po vsem svetu zdihovali po obljubljenem Odrešeniku.

† Tako je bilo vse pripravljeno na prihod Odrešenika vsega svetá. Že poslednji prerok, Malakija (okoli l. 400 pr. Kr.), je veselo oznanjal, rekoč: „Glej, zdaj bo kmalu prišel on, po katerem hrepenite. Potem bodo jenjale vse živalske daritve. Nad vami nimam več dopádanja, reče Gospod vojnih trum, in daritev nočem več iz vaših rok. Zakaj od solnčnega vzhoda do zahoda bo moje imé veličastno med narodi, in v vseh krajih se bo mojemu imenu opravljala čista daritev.“ — Le óno znamenje se še ni bilo izpolnilo: namreč Jakobova obljuba, ki jo je bil dal svojemu sinu Judu. Tudi ta se izpolni. Nasledniki Makabejcev so bili v vednih prepirih med seboj. Bratje se vojskujejo zoper brate in se med seboj moré ter pokličejo Rimljane, da bi jih pomirili, Rimljani pa se samí polasté Judeje ter Judom postavijo tujega kralja, Heroda Idumejca. Tako je bila torej kraljeva palica vzeta od Juda, in prišel je čas, da je imel poslan biti obljubljeni in silno zaželeni Odrešnik, ki je

Jezus Kristus.

Bodi mu čast in hvala vekomaj!

*) Blizu 4200 kron našega sedanjega denarja.

Drugi del.

Zgodbe svetega pisma nove zaveze.

Prvi oddelek.

Zgodbe Jezusa Kristusa.

Jezusovo rojstvo in njegova mladost.

1. Oznanjevanje Janezovega rojstva.

Ob času Heroda kralja je živel na Judovskem bogaboječ duhoven, Caharija po imenu. Njegovi ženi je bilo imé Elizabeta. Bila sta sredi grešnega ljudstva pravična pred Bogom, ker sta živela brez madeža po Božjih zapovedih. Otrók nista imela. To jima je bilo na veliko žalost. Srčno sta prosila Boga, da bi jima dal sintú; pa zdelo se je, kakor da bi bila zastonj njuna molitev. Obá sta se bila že postarala.

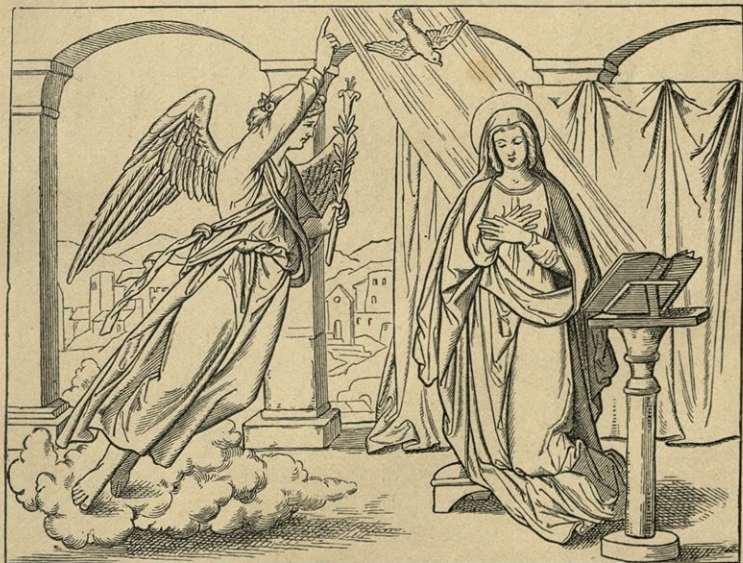
Prigodilo se je pa, da je Caharija prišel na vrsto, duhovsko službo v Jeruzalemskem templju opravljat. Tedaj gre v svetišče pred kadilni oltar kadila zažigat. Ljudstvo pa moli zunaj na dvoru. Kar se mu angel Gospodov prikaže na desni strani oltarja. Caharija se prestraši, in groza ga obide. Angel pa mu reče: „Ne boj se, Caharija! Tvoja prošnja je uslišana. Tvoja žena Elizabeta ti bo rodila sintú, in njegovo ime imenuj Janez. Vesel boš ti, in veliko se jih bo veselilo njegovega rojstva; zakaj velik bo pred Gospodom. Vina in močne pijače ne bo pil, in že pred svojim rojstvom bo s svetim Duhom napolnjen. Veliko Izraelovih otrok bo izpreobrnil h Gospodu, njih Bogu. V duhu in v moči Elijevi pojde pred Gospodom, da mu bo sveto ljudstvo pripravljat.“

Caharija odgovori angelu: „Po čem bom spoznal, da se bo to zgodilo? Zakaj jaz sem star, in tudi moja žena je že priletna.“ Angel mu odgovori: „Jaz sem Gabrijel, ki stojim pred Bogom, in sem poslan, tebi prinesť to veselo oznanilo. Ker pa nisi verjel mojim besedam, boš mutast do dneva, ko se bo to zgodilo.“ Na to angel izgine.

Ljudstvo pa čaka Caharija ter se čudi, da se tako dolgo muđi v svetišču. Ko pa vendar izide, ni mogel govoriti blagoslova nad ljudstvom. Iz njegovega miganja spoznajo, da je imel prikazen v templju. In ko minejo dnevi njegovega opravila, vrne se vesel domú.

2. Oznanjevanje Jezusovega rojstva.

V šestem mesecu potem, ko je bilo Janezovo rojstvo oznanjeno, bil je angel Gabrijel poslan v galilejsko mestece Nazaret, k devici, ki je bila sicer ubožna v posvetnem blagu, v čednostih pa silno bogata. Marija ji je bilo imé. Zaročena je bila svetemu mužu, Jožefu po imenu, ki je bil tesár in kakor Marija iz kraljevega rodú Davidovega. Ravno je v svoji izbici pobožno



molila, ko pride angel k nji, rekoč: „Češčena, milosti polna, Gospod jesteboj, blažena si med ženami.“

Ko Marija to sliši, pretaši se in premišluje, kaj bi pomenilo to pozdravljenje. Angel ji pa reče: „Ne boj se, Marija, ker milost si našla pri Bogu. Glej, sina boš dobila, in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik in Sin Najvišega imenovan. Gospod Bog mu bo dal sedež Davida, njegovega očeta, in njegovemu kraljestvu ne bo konca.“ Marija reče angelu: „Kako se bo to zgodilo, ko sem vendar Bogu vedno čistost obljubila?“ Angel ji odgovori: „Sveti Duh bo prišel v té, in moč Najvišega te bo obsenčila. Za tega voljo bo sveto, ki bo rojeno iz tebe, Sin Božji imenovano. Glej, tudi Elizabeta, tvoja teta, bo v svoji starosti, in sicer že čez tri mesece, dobila sinú; ker pri Bogu ni nemogoča nobena reč.“ Tedaj pravi Marija: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ In angel je šel od nje.

3. Marija obišče Elizabeto.

Marija se mahoma vzdigne in hiti v gore k Elizabeti, svoji teti, povedat ji veselo oznanilo. Ko pride k nji, jo



prisrčno pozdravi. Ko bi trenil, bila je Elizabeta napolnjena s svetim Duhom, in na ves glas zavpije: „Blažena si med ženami, in blažen je sad tvojega telesa! In odkod meni to, da pride mati mojega Gospoda k meni? Blagor tebi, da si verovala; ker dopolnilo se bo, kar ti je povedal Gospod.“

Marija od veselja zavoljo čudovite milosti, ki jo je od Gospoda prejela, zapoje Bogu prelepo hvalno pesem.

† Tako le je pela: „Moja duša poveljuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem zveličarju. Ker se je ozrl na nizkost svoje dekle. Zakaj, odsehnal me bodo srečno imenovali vsi narodi; ker velike reči mi je storil on, ki je mogočen, in sveto njegovo ime. Njegovo usmiljenje je od roda do roda njim, ki se njega boje. Moč je izkazal s svojo roko in razkropil je napolnjene v misli njih srcá. Mogočne je pahnil s sedeža, ponižne vzdignil. Lačne je z dobrim napolnil, in bogate izpustil prazne. Sprejel je Izraela, svojega služabnika, in se je spomnil svojega usmiljenja, kakor je obljubil našim očakom, Abrahamu in njegovemu narodu na vekomaj.

Marija ostane pri Elizabeti več tednov, potem pa se vrne v Nazaret na svoj dom.

4. Rojstvo Janeza krstnika.

Ko se dopolni obljubljeni čas, dobí Elizabeta sina. Veselili so se ga njeni sosedge in vsa rodovina ž njo. Hoteli so detetu po očetu dati imé Caharija. Elizabeta pa reče: „Tega, ne, ampak Janez naj se imenuje!“ Oni ji odgovoré: „Saj ni nikogar v tvojem rodu, komur bi bilo tako imé,“ — in na to vprašajo očeta, kako naj bo otroku imé. Caharija pa je bil še mutast. Ukaže si torej dati tablico in zapiše nanjo! „Janez je njegovo imé!“ In pri ti priči se mu razveže jezik, on izpregovori in hvali Boga. Tedaj so se vsi začudili in rekli: „Kaj neki bo iz tega deteta? Zakaj roka Gospodova je ž njim.“

† Caharijevo srcé pa je polno veselja in hvale. Napolnjen s svetim Duhom hvali Boga in prerokuje, rekoč:

† „Hvaljen Gospod, Izraelov Bog; ker je obiskal in storil odrešenje svojemu ljudstvu. In postavil nam je róg zveličanja v hiši Davida, svojega služabnika, kakor je govoril skozi usta svojih svetih prerokov, kateri so od nekdanj. Hoče nas odrešiti naših sovražnikov in iz rók vseh, kateri nas črté. Hoče

storiti usmiljenje nam kakor nekdanj našim očetom in spomniti se svoje svete zaveze, prisege, ki jo je prisegel Abrahamu, našemu očetu. Hoče nam dati, da iz rok svojih sovražnikov rešeni, njemu služimo brez strahú v svetosti in pravici vse svoje dni. In ti, dete, boš prerok Najvišega imenovano. Pojdeš namreč pred obličjem Gospodovim njegova pota pripravljat; dat znanje zveličanja njegovemu ljudstvu v odpuščanje njih grehov, po pristrčnem usmiljenju našega Boga, po katerem nas je obiskal on, ki izhaja z visokosti, da razsvetli té, ki sedé v temi in smrtni senci, ter da ravná naše noge na pot mirú.“

Mali Janez pa je rastel in močen prihajal v duhu. Še prav mlad je šel v puščavo in živel tam do tistega časa, ko se je imel pokazati pred Izraelom in začeti očitno učiti.

5. Jezusovo rojstvo.

* * Jožef še celó nič ni vedel, kaj se je zgodilo z Marijo. Zdaj Bog tudi njemu razodene skrivnost. Angel Gospodov se mu v spanju prikaže in reče: „Jožef, sin Davidov, vzemi Marijo k sebi. Z močjo svetega Duha je mati Sinu Božjega. Imé Jezus mu daj, ker bo svoje ljudstvo rešil od njegovih grehov.“ Jožef stori, kakor mu je zapovedal angel.

Ob tistem času pride povelje od cesarja Avgusta, da naj se popíše vsa dežela. Vsak je moral iti tja, kjer so bili njegovi spredniki doma, in ondi se dati zapisati. Marija in Jožef gresta torej v Betlehem, v Davidovo mesto, ker sta bila iz rodú kralja Davida. Ko v Betlehem prideta, bilo je že tujih ljudi vse polno, in nikjer ne moreta dobiti prenočišča. Torej gresta v neki pastirski hlev (štalico) pred mesto. In tukaj je ponoči prišel na svet Jezus Kristus, Sin Božji. — Marija devica dete s pristrčnim veseljem povije v plenice in položi v jasli.

6. Pastirji pri jasliah in Jezusova obreza.

Ne daleč od Betlehema je bilo na polju nekaj ubožnih pastirjev, ki so čuli pri svojih čredah. Kar stojí angel Gospodov pred njimi, in nebeška svetloba jih obsveti. Zelo se prestrašijo. Angel pa jim reče: „Ne bojte se, zakaj glejte, oznanjam vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu. Danes vam je v mestu Davidovem

rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod. In to vam bodi v znamenje: Našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno!" In mahom je bila pri angelu množica drugih angelov, ki so Bogá hvalili, rekoč: Čast Bogu na visokosti in mir ljudem na zemlji, kateri so svete volje."

Ko angeli spet odidejo v nebesa, veseli pastirji rekó med seboj: „Pojdimo do Betlehema in poglejmo, kar



nam je oznanil Gospod!" Hitro gredó in najdejo v hlevu Marijo in Jožefa in dete, v plenice povito in v jasli položeno. S svetim spoštovanjem ga gledajo, srčno se ga veselé ter ga molijo. Potem pa se k svojim čredam vrnejo. Bogá časté in hvalijo za vse, kar so slišali in videli.

Čez osem dni je bilo dete obrezano. Dano mu je bilo imé Jezus, kakor je bil angel že pred njegovim rojstvom zapovedal.

7. Marija izkaže Jezusa v templju.

Ko je bil Jezus štirideset dní star, neseta ga Marija in Jožef po postavi v Jeruzalem v tempelj, da ga

postavita pred Gospoda. Tudi zapovedani dar za uboge prineseta, namreč dva mlada goloba.



* * Ob tistem času je pa v Jeruzalemu živel pravičen in bogaboječ mož, Simeon po imenu. On je željno pričakoval Zveličarja; zakaj sveti Duh je bil v njem in mu je bil razodel, da ne bo umrl, dokler ne vidi Gospodovega Kristusa (Maziljenca). Po navdihnjenju svetega Duha pride Simeon ravno tisti čas v tempelj. Ko Marija in Jožef v tempelj prineseta otroka Jezusa, precej spozná, da je to dete obljubljeni odrešenik. V naročje vzame nebeško dete, ter hvali Bogá, rekoč: „Zdaj, o Gospod, izpustiš svojega hlapca po svoji besedi v miru; ker so videle moje oči tvoje zveličanje, katero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvetljenje nevérnikom in v čast Izraelu, svojemu ljudstvu.“ Na to Simeon Marijo in Jožefa blagoslovi, obrne se k Mariji ter ji reče: „Glej, ta je postavljen v padeč in v vstajenje mnogim v Izraelu, in v znamenje, kateremu se bo zoper govorilo. Tvojo lastno dušo pa bo meč presunil.“

* V Jeruzalemu je bila tudi prerokinja, Ana po imenu, vdova pri 84 letih, ki ni šla iz templja, in je s postom in molitvami noč in dan Bogu služila. Tudi ona ravno tisto uro pride v tempelj in časti Gospoda. Ona potem drugim pobožnim dušam, ki so čakale Izraelovega odrešenika, veselo pripoveduje, da ga je že videla.

8. Modri od jutra molijo Jezusa.

Ko sta bila Jožef in Marija z Jezusom nazaj prišla v Betlehem, pridejo iz daljne jutrove dežele modri v Jeruzalem, ter vprašajo: „Kje je novorojeni judovski kralj? Zakaj videli smo njegovo zvezdo na jutrovem in prišli smo ga molit.“ Ko kralj Herod to sliši, se prestraši in ves Jeruzalem ž njim. Skliče torej vse velike duhovne in pismarje ljudstva, in jih izprašuje, kje bi imel Kristus rojen biti. Oni mu odgovoré: „V Betlehemu na Judovskem. Zakaj tako je pisano po preroku: Ti, Betlehem, zemlja Judova, nisi nikakor najmanjša med vojvodi Judovimi; zakaj iz tebe bo prišel vojvoda, kateri bo vladal moje ljudstvo Izrael.“ — Tedaj Herod modre skrivaj pokliče k sebi in jih skrbno izprašuje, kdaj se jim



je prikazala zvezda. Potem jih pošlje v Betlehem, ter jim hinavsko reče: „Pojdite in skrbno poprašujte po detetu; in kadar ga najdete, pridite mi nazaj povedat, da tudi jaz grem in ga molim.“

Modri se precej odpravijo proti Betlehemu. In glej, zvezda, ki so jo videli na jutrovem, pa jim je bila za

nekoliko časa izginila, prikaže se jim zopet in gre pred njimi. Silno so se obveselili, ko jo ugledajo. Kar obstane nad hišo, v kateri je bilo dete Jezus. Tedaj gredó v hišo, najdejo dete z Marijo in Jožefom, padejo predenj in ga molijo. Tudi odpró svoje zaklade in mu darujejo zlata, kadila in mire. Po noči pa jim Bog v spanju zapové, naj se ne vračajo k Herodu. Modri so pokorni Božjemu povelju, ter hvalijo Bogá in se po drugem potu vrnejo v svojo deželo.

9. Sveta družina beži v Egipt in se vrne v Nazaret.

Herod je že težko čakal modrih. Ko pa vidi, da zastonj čaka, razsrdi se silno in ukaže pomoriti vse dečke, kar jih je bilo v Betlehemu in v vseh njegovih pokrajinah po dve leti in manj starih. Tako, misli si, tudi dete Jezus gotovo ne bo ušlo smrti.

Toda Bog je čul nad detečnim življenjem. Po noči se Jožefu v spanju prikaže angel Gospodov ter mu reče: „Vstani, vzemi dete in njegovo mater in béži v Egipt, in ostani ondi, dokler ti ne porečem; zakaj Herod bo dete iskal, da bi ga končal.“ Jožef kar



vstane, vzame dete in njegovo mater in še tisto noč pobegne v Egipt.

Ko deteta Jezusa več ni bilo v Betlehemu, prideró morivci, katere je bil Herod poslal. Z golimi meči hodijo po hišah, materam iz naročja trgajo nedolžne dečke in jih moré. Strašen jok in krik zaženo matere in se ne dajo utolažiti.

Ali Božja kaznen ne izostane. Le malo let po krvavi moritvi zadene Heroda gnusobna bolezen, za katero umrje med strašnimi bolečinami. Nato se angel Gospodov Jožefu v Egiptu zopet v spanju prikaže, rekoč: „Vstani, in vzemi dete in njegovo mater, in vrni se v svojo domovino! Zakaj pomrli so, kateri so detetu stregli po življenju.“ Tedaj vstane Jožef, vzame dete in njegovo mater in se vrne na Galilejsko v mesto Nazaret.

Jezus je rasel ondi na tihem in skrivnem. Bil je pa že ko deček poln nebeške modrosti, in milost Božja je bila v njem.

10. Dvanajstletni Jezus v templju.

Marija in Jožef sta vsako leto šla v Jeruzalem na velikonočni praznik. Ko je bil Jezus dvanajst let star, vzameta ga seboj. Daljna je bila sicer pot, vendar z veseljem ž njima gré. Še večje je bilo njegovo veselje, ko ugleda sveto mesto in prvič stopi v prekrasni tempelj. Ko minejo prazniki, vrneta se Marija in Jožef in napotita domú. Jezus pa v Jeruzalemu ostane, in starši tega niso vedeli; mislili so, da je pri tovarišiji, in so šli brez skrbi dan hodá od Jeruzalema. Zvečer pa ga iščejo med sorodniki in znanci. Ali, kako se ustrašijo, ko ga ne najdejo med njimi! V veliki skrbéh se vrnejo v Jeruzalem in ga iščejo.

Tretji dan še le ga najdejo v templju. Sredi med učniki je sedel, poslušal jih in popraševal, ter jim tako modro odgovarjal, da so se njegovi umnosti čudili vsi, kateri so ga slišali. Starši se silno obveselé, ko ga ugle-dajo. Njegova mati pa mu zavoljo velike skrbi, ki jo je imela zastran njega, reče: „Sin, kaj si nama to storil? Glej, tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala!“ Jezus odgovori krotko in prijazno: „Kaj je, da sta me

iskala? Nista-li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?"



SA MATOLONI, WIEN

Potem se vrne v Nazaret s svojimi starši. Pokoren jim je bil, in rasel je kakor v letih tako v modrosti in v milosti pri Bogu in pri ljudéh.

Jezus je ko Božji Sin od vekomaj vse vedel. Hotel je pa le polagoma razodevati svojo nebeško modrost, in je torej, kakor človeški otroci, poslušal učnike in njih nauke, da jim je bil najlepši zgled tudi v poslušanju svetih naukov.

Jezusovo pripravljajanje na očitno učenje.

11. Sveti Janez pripravlja Jezusu pót.

Približeval se je čas, da je Jezus kot odrešenik svetá imel pričeti očitno učiti. Torej je Gospod govoril Janezu, Caharijevemu sinu, naj gre odrešeniku pot pripravljat. Janez, Božjemu povelju pokoren, pride v vse kraje ob Jordanu. Po zgledu nekdanjih prerokov nosi oblačilo iz kamelje dlake, in usnat pas okoli svojega ledia; in živež njegov so bile kobilice in podlesni med. Vina ni pil in nobene močne pijače. Prebival je v kaki

skalnici, in za svét se ni pečal. Ljudi je opominjal ter jim na glas klical: „Delajte pokoro; zakaj Božje kraljestvo se je približalo!“ Da bi svoje poslušavce še bolj zbudil k pokori in k poboljšanju, ter jih pripravljaj na sveti krst Jezusov, krščuje v Jordanu tiste, ki si k srcu jemljejo njegovo opominjanje. Od vseh strani in iz vseh stanov hodijo ljudje, pazljivo poslušajo Janezove nauke, dajejo se mu krstiti in se obtožujejo svojih grehov.

* Med drugimi tudi hinavski Farizeji in nevéni Saduceji pridejo k Janezu. Ko jih ugleda, reče jim Janez ves nevoljen: „Gadja rodovina, kdo vam je pokazal bežati pred prihodnjo jezo? Storite vreden sad pokore in nikar ne govorite: Abrahama imamo očeta. Zakaj pravim vam, Bogu je mogoče, iz teh kamenov Abrahamu otrok obuditi. Sekira je drevesom že v korenino nastavljena. Vsako drevó, katero ne rodi dobrega sadú, bode posekano in v ogenj vrženo.“

* * Janezova prikazen sploh, zlasti pa vse njegovo govorjenje pretreslo je njegove poslušavce tako, da so začeli misliti, da bi Janez utegnil biti odrešenik. Iz Jeruzalema so celó poslali duhovnov in levitov do njega, vprašat ga, če je morebiti on Kristus. Janez pa je rekel: „Jaz nisem Kristus; za menoj pa pride on, ki je močnejši kakor jaz, kateremu nisem vreden odvezati jermena njegovih črevljev. Jaz vas krščujem, pa le z vodo; on vas be krstil v svetem Duhu in v ognju. Velnico ima v roki in bo očedil svoje gumno. Pšenico bo spravil v svojo žitnico, pleve pa bo sežgal z neugasnim ognjem.“

12. Jezus krščen in izkušán.

Ko je bil Jezus trideset let star, šel je tudi on k Jordanu, da bi se dal Janezu krstiti. Ko torej Jezus hoče stopiti v Jordan, brani mu Janez v reko, ter poln najvišega spoštovanja do njega pravi: „Meni je potreba od te be krščenemu biti, in ti prihajaš k meni?“ Jezus mu pa odgovori: „Pústi za zdaj; zakaj spodobi se nam, da izpolnimo vse naredbe Božje.“ Tedaj Janez odjenja ter v Jordanu krsti Jezusa. In glej, kar se nad Jezusom nebesa odpró, in sveti Duh v podobi goloba pride nad njega in se ustavi nad njim. Ob enem se pa z nebes zasliši glas: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopádanje.“ Tako je bilo torej óčitno oznanjeno, da je Jezus Sin Božji in odrešenik svetá.



* * Preden pa Jezus nastopi svoje delo, gré po nagibu svetega Duha od Jordana v puščavo. V ti samôti se štirideset dni in štirideset noči posti in moli. Potem je bil lačen. Zdaj izkušnjavec stopi k njemu, da bi ga izkušal, in reče: „Ako si Sin Božji, reci, da naj bodo ti kameni kruh.“ Jezus pa mu odgovori: „Pisano je: Človek ne živi le ob kruhu, ampak ob vsaki besedi, katera pride iz ust Božjih!“

* * Satan se predrzne, Jezusa v drugo izkušati. Tedaj ga vzame seboj v sveto mesto, postavi ga ondi na vrh templja, in mu reče: „Ako si Sin Božji, vrzi se doli; zakaj pisano je: Svojim angelom je zavoljo tebe zapovedal, in na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo ne zadeneš ob kamen.“ Jezus pa odgovori satanu: „Zopet je pisano: Ne izkušaj Gospoda, svojega Bogá?“

* * Tudi zdaj hudič še ne miruje. Jezusa seboj vzame na silno visoko goro, pokaže mu vsa kraljestva svetá in njih veličastvo, in mu reče: „Vse to bom tebi dal, ako pred me padeš in me moliš.“ Tedaj mu Jezus poln svete jeze reče: „Poberi se, satan; zakaj pisano je: Gospoda, svojega Bogá, môli in njemu samemu služi!“ Tedaj ga hudič zapustí, pa glej, angeli z nebes pristopijo in strežejo Jezusu.

13. Jezusovi prvi učenci.

* * Jezus se iz puščave vrne k Jordanu. Ko ga Janez ugleda, reče množici, ki je bila okoli njega: „Glejte jagnje Božje, ki odjemlje grehe svetá! Ta je, za katerega sem rekel: Za menoj pride mož, ki je bil pred menoj; zakaj on je bil poprej kakor jaz. Jaz pričam, da je Sin Božji.“

Ko je bil Janez z dvema učencema zopet pri Jordanu, vidi Jezusa vnovič iti. Tedaj zopet reče: „Glejte jagnje Božje.“ Učenca, ki to slišita, gresta za Jezusom. Jezus se ozre, in jima prijazno reče: „Kaj iščeta?“ Rečeta: „Učenik, kje stanuješ?“ Odgovori jima: „Pojdita in poglejta!“ — Z veseljem gresta ž njim, in tisti dan ostaneta pri njem. Učencema je bilo imé Andrej in Janez. Andrej je pa imel brata, kateremu je bilo imé Simon, ki je silno željno pričakoval odrešenika. Hitro ga Andrej poišče in mu reče vesel: „Mesija smo našli,“ in ga pelje k Jezusu. Ko ga Jezus pogleda, pravi mu: „Ti si Simon, Jonov sin; odsehal se ti poreče: Peter, t. j. skala.“

* * Drugi dan se Jezus odpravi na Galilejsko. Gredé sreča moža, z imenom Filip, ki je že dolgo željno pričakoval odrešenika, in mu reče: „Hodi za menoj!“ Filip pa je imel prijatelja, ki je bil ž njim enih misli; imé mu je bilo Natanael ali Jernej. K temu torej najprej teče, najde ga pod figovim drevesom in mu vesel reče: „Njega, o katerem so pisali Mojzes in preroki, smo našli; — našli smo Jezusa iz Nazareta. Pojdi in poglej!“ Ko Jezus vidi Natanaela iti, reče: „Glej, to je pravi Izraelec, v katerem ni zvijače.“ Natanael se začudi in ga vpraša: „Od kod me poznaš?“ Jezus mu odgovori: „Preden te je Filip poklical, ko si bil pod figovim drevesom, sem te videl.“ Natanael ostrmi in poln spoštovanja reče: „Učenik, ti si Sin Božji, ti si kralj izraelski!“ Jezus mu odgovori: „Ker sem ti rekel, da sem te videl pod figovim drevesom, veruješ; še kaj večega, kakor to, boš videl. Resnično vam pravim: videli boste nebo odprto in angele Božje gori in doli hoditi nad Sinom človekovim.“

14. Jezusov prvi čudež v Kani.

Tri dni potem je bila ženitnina v Kani, nekem galilejskem mestecu. Mati Jezusova je bila tam; tudi Jezus in njegovi učenci so bili povabljeni v svate. Prezgodaj je bilo zmanjkalo vina. Ko mati Jezusova to vidi, reče Jezusu: „Vina nimajo!“ Jezus ji odgovori:



„Moja ura še ni prišla.“ Marija iz tega spozná, da bo Jezus pomagal, in da le prave ure čaka; torej reče služabnikom: „Kar koli vam poreče, storite!“

V hiši je bilo šest kamenatih vrčev za vodo postavljenih po šegi judovskega očiščevanja. Vsak je držal dve ali tri mere. Črez nekoliko časa reče strežnikom: „Napolnite te vrče z vodo.“ Napolnijo jih do vrha. Na to jim Jezus reče: „Zajmite zdaj, in nesite starejšini!“ Natočijo in nesó. Starejšina ni vedel, kaj se je zgodilo, ter misli, da mu dajejo pokušati vina. Pokusi ga in vidi, da je jako dobro vino. Torej pokliče ženina in mu reče: „Vsak človek dá najprej dobro vino, in kadar se napijejo, tedaj slabejšega; ti si pa dobro vino prihranil do zdaj.“

Ta začetek čudežev je storil Jezus v Kani galilejski. Razodel je s tem svoje veličastvo, in njegovi učenci so verovali vanj.

Prva velika noč.

15. Jezus v templju in njegov pogovor z Nikodemom.

* * Judovski velikonočni praznik se bliža. Tedaj gre Jezus gori v Jeruzalem v tempelj. Ondi najde ljudi, ki so prodajali

vole, ovce in golobe, in menjavce. Sveta jeza ga obide, naredí kakor bič iz vrvic, izžene vse sejmarje z volmi in drobnico vred iz templja, menjavcem prevrne mize, golobarjem pa pravi: „Spravite se odtod, in ne delajte iz hiše mojega Očeta hiše kupčijske!“ Zdaj se njegovi učenci spomnijo prerokovanja svetega pisma, po katerem je imel odrešenik Bogu tako le govoriti: „Gorečnost za tvojo hišo me izjeda.“



J. A. MATTEOLI, RIEN

* * Ostali Judje pa rekó Jezusu: „S kakšnim čudežem nam izkažeš, da smeš to delati?“ Jezus jim, na se kazaje, odgovori: „Poderite ta tempelj, in v treh dneh ga bom postavil.“ Judje mislijo, da govori o kamenitem templju, torej mu rečejo: „Šest in štirideset let se je zidal ta tempelj, in ti ga boš postavil v treh dneh?“

* Da bi jih Jezus popolnoma prepričal o svoji Božji oblasti, stori pred njimi mnogo čudežev, in veliko jih veruje vanj. Med temi je bil tudi mož velikega zbora, Nikodem po imenu. On je jako želel, Jezusov učenec biti. Torej gre k Jezusu, toda po noči iz strahú pred Judi, ter mu reče: „Učenik, vemo, da si učenik od Bogá prišel, zakaj nihče ne more delati teh čudežev, katere delaš ti, ako Bog ni ž njim.“ Jezus mu nato razlaga, česa mu je treba, da bo ud njegovega kraljestva. „Resnično, resnično ti pravim,“ reče mu, „ako kdo ni prerojen iz vode in iz svetega Duha, ne more iti v Božje kraljestvo.“

† „Kakor je Mojzes povišal kačo v puščavi, tako mora povišan biti Sin človekov; da kdor koli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. Zakaj Bog je svet takó ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdor koli veruje vanj, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temuč da bi bil svet po njem zveličan. Kdor vanj veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v imé edinorojenega Sina Božjega.“

16. Jezus pri Jakobovem vodnjaku.

* Iz Jeruzalema je Jezus hodil po Judeji, oznanjajoč prihod Božjega kraljestva, ter je svojim učencem ukazal krščevati. Veliko jih je verovalo, in bili so Jezusovi učenci. Odondod se je pa vrnil v Nazaret. Moral je iti skozi Samarijo. Pride torej do mesta Sihar po imenu. Ondi je bil vodnjak, ki ga je bil Jakob dal izkopati. Od pota truden se Jezus usede k vodnjaku. Njegovi učenci so pa v mesto šli, da bi kupili jedí.

* Ko Jezus sedí pri vodnjaku, pride iz mesta Samarijanka po vode. Jezus ji reče: „Daj mi piti!“ Žena se zavzame nad prijaznim ogovorom, in mu reče: „Kako ti, ker si Jud, piti zahtevaš od mene, ki sem samarijska žena?“ Jezus ji odgovori: „Ako bi ti spoznala dar Božji in kdo je, kateri ti pravi: daj mi piti, bila bi ti njega morebiti prosila, in dal bi ti bil žive vode.“ Žena mu reče: „Gospod, saj nimaš s čim zajeti, in studenec je globok: odkod imaš torej živo vodo? Ali si ti večí, kakor naš oče Jakob, kateri nam je dal studenec?“ Jezus ji odgovori: „Sleherni, kateri pije té vode, bo spet žejen; kdor pa pije vode, katero mu bom jaz dal, ne bo žejen vekomaj, ampak voda, katero mu bom jaz dal, bode v njem studenec vode, ki izvira v večno življenje.“ Na to reče žena: „Gospod, daj mi té vode!“

* Zdaj pové Jezus ženi skrivne grehe njenega življenja. Sramote in kesanja polna mu žena reče: „Gospod, vidím, da si prerok!“ — Vidi se ji, da so se ji zbudile želje, odsehnal Bogu prav služiti, torej reče: „Naši očaki so molili Boga na ti-le gori“ — pokaže na Garicim, ki je bil blizu Sihema, — „vi pa pravite, da v Jeruzalemu je mesto, kjer se mora moliti.“ Jezus ji odgovori: „Žena, verjemi mi, da pride ura, in je že zdaj, ko bodo, kateri prav molijo, Očeta molili v duhu in resnici. Bog je duh, in kateri ga molijo, morajo ga moliti v duhu in resnici.“ — Žena spozná, da Jezus govori o uri mesijevega prihoda, in mu torej pravi: „Vem, da Mesija pride; kadar torej on pride, nam bo vse oznanil.“ Jezus reče: „Jaz sem, ki govorím s teboj.“

* Žena, ko to sliši, strmé popustí vrč pri vodnjaku, vesela teče v mesto in reče ljudém: „Pojdite in pogledjte človeka, kateri mi je vse povedal, kar koli sem storila; sami razsodite, ali ni on Kristus!“ — Med tem učenci z jedni pridejo iz mesta, in prosijo Jezusa: „Učenik, jej!“ On pa jim reče: „Jaz imam jesti jed, katere vi ne znate. Moja jed je, da storim voljo tega, kateri me je poslal.“ Še govori, ko iz mesta pridejo ljudje, ter ga prosijo, da bi ondi ostal. In ostal je dva dni pri njih, in jih učil. In veliko jih je vanj verovalo, in rekli so ženi: „Zdaj več ne verujemo zavoljo tvojega govorjenja; zakaj sami smo ga slišali, in vemo, da je on v resnici Zveličar svetá.“

17. Jezusova pridiga v Nazaretu.

* Črez dva dni Jezus zapustí Sihar, gre na Galilejsko, in oznanjuje ondi evangelij o Božjem kraljestvu, rekoč: „Čas se je dopolnil, in kraljestvo Božje se je približalo. Delajte pokoro, in verujte evangeliju.“ Ko pride v Nazaret, je šel po svoji navadi sobotni dan v shodnico; ondi vstane v znamenje, da hoče kaj iz svetih bukev brati. In dali so mu bukve Izaija preroka. Ko razgrne bukve, najde mesto, kjer je bilo to le zapisano: „Duh Gospodov je nad menoj. Zato me je on mazilil in me poslal, evangelij oznanjat ubogim, ozdravljat te, ki so potrtega srcá, oznanjat jetnikom odpuščenje, in slepim pogled, in oznanit dan vračila.“ Ko prebere te vrste, bukve služabniku podá, in se usede. Tedaj so bile vseh očí obrnjene vanj. On pa je začel tako le govoriti: „Danes se to pismo izpolnjuje pred vami.“

† Vsi so se čudili prijetnim besedam, ki so mu šle iz ust. Toda verovali mu niso, kar je sam o sebi govoril, ampak rekli so: „On ima sicer veliko modrost in čudovito moč, ali tesarjev sin je vendar le.“ Jezus jim torej reče: „Resnično, pravim vam, nobeden prerok ni prijeten v svojem kraju. V dneh Elijevih je bilo veliko vdóv v Izraelu, ko je bilo nebó zaprto tri leta in šest mesecev, in ko je bila velika lakota po vsej deželi; in k nobeni izmed njih ni bil Elija poslan, ampak le v Sarepto k ženi vdovi. Tudi je bilo veliko gobovih ob času preroka Elizeja v Izraelu; in nobeden izmed njih ni bil očiščen, ampak le Naaman Sirec.“

† Vsi, ki so bili v shodnici, se zdaj silno razjezé. Z velikim hrupom vstanejo, Jezusa iz shodnice in iz mesta izženejo ter ga peljejo na rob gore, na kateri je bilo njih mesto zidano, da bi ga pahnili z njega. Jezus pa se obrne in odide po sredi med njimi. Vsi so ostrméli, stojé kakor okameneli, in nikdo mu ne more braniti.

18. Jezusova čudovita dela v Kafarnavmu.

* Iz Nazareta je šel Jezus v Kafarnavm. Ondi je bil v shodnici ob sobotah. Vse se je čudilo njegovim naukom; zakaj njegovo govorjenje je bilo polno oblasti in je segalo globoko v srce. Med poslušavci je bil tudi človek, kateri je imel nečistega duha; in ta zavpije z velikim glasom: „Kaj je nam in tebi, Jezus Nazareški? Ali si prišel nas pogubit? Poznam te, kdo si, Sveti Božji!“ Jezus pa ga zarotí, rekoč: „Obmolkni, in pojdi iz tega človeka!“ Nečisti duh na to človeka vrže na sredo in gre iz njega. Vse strah obide, in med seboj govoré, rekoč: „Kaj je to? Z oblastjo in močjó celó nečistim duhovom zapoveduje, in pokorni so mu.“

Iz shodnice je šel Jezus v hišo Simona Petra in njegovega brata Andreja. Petrova tašča je imela hudo mrzlico. Torej Jezusa prosijo, da bi jo ozdravil. Jezus stopi k nji, prime jo za roko, zapové mrzlici, in glej, mahom jo mrzlica zapusti; ona vstane in streže Jezusu in njegovim učencem.

* Na večer, ko je solnce zašlo, prinesó mu vse bolne in obsedene iz mesta pred vrata. In ljudstvo vsega mesta se zbere pred vrati. Jezus stopi pred vrata, na slehernega bolnika roke položi in ga ozdravi. Hudiče pa izžene z besedo.

* Zjutraj Jezus zgodaj vstane in gre v pust kraj molit. Množice pa ga poiščejo in ga pridržujejo, da ne bi šel od njih. On jim pa reče: „Tudi drugim mestom moram oznanjati kraljestvo Božje, ker sem zato poslan.“ In učil je po vsej Galileji, hudiče izganjal, in ozdravljaval vse bolezni in slabosti med ljudstvom. In razglasi se njegov sloves po vsi Siriji in velike množice iz vseh krajev prihajajo k njemu in hodijo za njim.

19. Obilni ribji lov.

* * Iz Kafarnavma je nekega dne Jezus prišel h Geneza-reškemu jezeru, ki se mu je reklo tudi Galilejsko morje, da bi ondi oznanjal besedo Božjo. Velike množice ga obsujejo, ki ga želé videti in slišati. — Pri kraju sta bila dva čolna; eden je bil Petrov in njegovega brata Andreja, eden pa Cebedejevih sinov, Janeza in Jakoba. Ravno so bili iz čolnov stopili ter so izpirali mreže. Jezus stopi v Petrov čoln in ga prosi, da nekoliko odrine od kraja. Potlej se usede in iz čolna uči ljudstvo. Ko neha učiti, reče Simonu in njegovemu bratu: „Peljita na globoko, in na lov vrzita svoje mreže!“ Simon mu odgovori: „Učenik, vso noč smo delali, pa nismo nič ujeli; na tvojo besedo pa bom vrgel mrežo.“ — In ko so bili to storili, zajeli so toliko število rib, da se jim je mreža trgala.

Torej mignejo tovarišema Janezu in njegovemu bratu Jakobu, naj jim gresta pomagat. Prideta, in napolnili so oba čolna z ribami, tako da sta se topila.



K.A. MATULONI WIEN.

* * Ko Simon Peter to vidi, ostrmi in se ustraši, in pade Jezusu h kolenom, rekoč: „Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek!“ Jezus pa mu pravi: „Ne boj se, odslej boš lovil ljudi.“ — Tedaj h kraju potegnejo čolna, vse popusté in hodijo za Jezusom. Odslej so bili zmeraj pri njem in so ga spremljali po njegovih potih.

20. Mrtvoudni.

Jezus se čez nekaj dni spet vrne v Kafarnavm, in uči v neki hiši. Iz vseh krajev je prišlo veliko ljudi, ki so hoteli Jezusa poslušati. Kar štirje moške prinesó na postelji človeka, ki je bil mrtvouden. Zavoljo tolike množice ljudstva ga niso mogli prinesiti pred Jezusa, torej gredó na streho, ki je bila ploščata po šegi jutrovih dežel, in ga s posteljo vred spusté doli v sredo pred Jezusa. Jezus vidi njih trdno vero, in reče mrtvoudnemu: „Zaupaj, sin, tvoji grehi so ti odpuščeni!“

Med poslušavci so bili tudi Farizeji in pismarji, ki so sami pri sebi mislili: „Kdo je ta, da preklinja?

Kdo more grehe odpuščati, kakor Bog sam?“ Ker je Jezus poznal njih misli, reče jim: „Zakaj mislite hudo v svojih srcih? Kaj je lažje reči: Grehi so ti odpuščeni, ali reči: Vstani, in hodi? Da pa veste, da ima Sin človekov oblast na zemlji, grehe odpuščati, rečem ti“ — obrne se k mrtvoudnemu, — „vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom.“ Bolnik precej vstane, vzame posteljo in gre na svoj dom. Vse pa groza obide. Bogá časté in rekó: „Danes smo videli čudne reči!“

21. Jezusova pridiga na gori.

Neki dan se je bilo zopet zbralo sila veliko ljudi okrog Jezusa. Ko ugleda množico, gre na goro. Ondi séde, učenci ga obstopijo po obeh straneh, spodaj so pa cela krdela ljudi. Zdaj vse utihne, in željno pričakuje Jezusovih besedi.



K.A. MATOLONI WIEN

* * Tedaj Jezus izpregovori in uči:

A. Osem zveličanskih čednosti.

* * „Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo.

Blagor krotkim; ker bodo zemljo posedli.

Blagor žalostnim; ker bodo oveseljeni.

Blagor lačnim in žejnim pravice; ker bodo nasiteni.

Blagor usmiljenim; ker bodo usmiljenje dosegli.

Blagor jim, ki so čistega srca; ker bodo Bogá gledali.

Blagor mirnim; ker bodo otroci Božji imenovani.

Blagor zavoljo pravice preganjanim; ker njih je nebeško kraljestvo.

Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažnivo govorili zavoljo mene; veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“

B. O službi in dolžnostih apostolov in njihovih naslednikov.

† Zdaj se Jezus obrne k svojim apostolom, ki imajo biti prednjiki njegove cérkve, in jih zlasti tako le opominja:

† „Vi ste sol zemlje. Sol je dobra reč. Ako pa sol izgubi svojo moč, s čím se bo solila (zemlja)? Ni za drugega več, kakor da se proč vrže, in jo ljudje poteptajo. — Vi ste luč svetá. Podobni ste mestu, ki stoji na gori. Mesto pa, kadero je na gori, se ne more skriti. Tudi ne prižigajo luči, da bi jo pod mérník stavili, ampak na svečnik, da sveti vsem, kateri so v hiši. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmí, da vidijo vaša dobra dela, in časté vašega Očeta, ki je v nebesih.“

C. O krščanski pravičnosti.

* Potem se k množicam ozrè ter jim reče:

* „Nikar ne mislite, da sem prišel razvezovat postavo ali preroke. Ne ravezovat, ampak dopolnit sem jih prišel. Resnično vam pravim: ako ne bo obilniša vaša pravica, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Slišali ste pa, da so pismarji zapoved: ne ubijaj, tako le razlagali: Le kdor ubija, bo sodbe kriv; jaz pa vam pravim, da vsak, kateri se jezi nad svojim bratom, bo sodbe kriv. Kdor pa svojega brata hudo zasramuje, bo kriv zbora; kdor pa svojemu bratu reče: norec, bo kriv peklenškega ognja.“

* „Dalje ste slišali, da so pismarji zapoved: ljubi svojega bližnjega, tako le razlagali: Sovražiti pa smeš svojega sovražnika. Jaz pa vam pravim: Ljubite tudi svoje sovražnike, dobro delajte njim, kateri vas sovražijo, in molite

zanje, kateri vas preganjajo; da boste otroci svojega Očeta, kateri daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in daje deževati na pravične in krivične. Zakaj ako ljubite tiste, kateri vas ljubijo, kakšno plačilo boste imeli? Ali ne delajo tega tudi cestninarji? In ako pozdravljate le svoje brate, kaj posebnega storite? Ali ne delajo tega tudi malikovavci? Bodite torej popolni, kakor je vaš Oče nebeški popoln.“

D. O čistem in dobrem namenu pri dobrih delih.

* „Glejte, da svojih dobrih del ne delate, da bi vas ljudje videli; sicer ne boste imeli plačila pri svojem Očetu, ki je v nebesih. Kadar torej vbogajme daješ, ne trobi pred seboj, kakor hinavci delajo po shodnicah in po trgih, da bi jih ljudje hvalili. Resnično, pravim vam, prejeli so svoje plačilo. Kadar pa daješ vbogajmé, naj ne vé tvoja levica, kaj dela tvoja desnica, da bo tvoja miloščina na skrivnem, in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, bo ti povrnil.“

* „In kadar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri in moli svojega Očeta na skrivnem, in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, bo ti povrnil.“

* „In kadar se postiš, ne delaj se žalostnega, da bi ljudje videli, da se postiš, in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, bo ti povrnil.“

E. O edini skrbi, ki je pristojna kristjanu.

† „Ne spravljajte si zakladov na zemlji, ki jih rja in molj končá, ali tatje izkopljejo in ukradejo, temuč zbirajte si zaklade v nebesih, katerih ne končá ne rja ne molj in jih tudi tatje ne izkopljejo in ne ukradejo. Kjer je namreč tvoj zaklad, tam je tudi tvoje srcé. Nihče ne more dvema gospodoma služiti. Ne morete torej služiti Bogu in mamonu.“

† „Zato vam pravim: Ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje teló, kaj boste oblačili. Ali ni življenje več, kakor jed, in teló več, kot oblačilo? Poglejte ptice pod nebom; one ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice; in vaš Oče nebeški jih živi. Ali niste ví veliko več, kakor one? Poglejte lilije na polju, one ne delajo in ne predejo, pa pravim vam, da še Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih ena. Ako torej travo na polju, katera danes stoji in se jutri v peč vrže, Bog tako oblači, koliko bolj bo vas, malóvéni! Ne skribte torej, rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? Ker po vsem tem poprašujejo neverniki. Saj vé vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete. Išcite torej najpoprej Božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo privrženo.“

F. O krščanskem obnašanju do bližnjega.

* „Ne sodite, da ne boste sojeni. Ne pogublajte, in ne boste pogubljeni, temuč odpustčajte, pa bo tudi vam odpuščeno. S kakršno mero merite, s takšno se vam bo odmerilo. Kaj vidiš pezdir v očesu svojega brata, bruna pa v svojem očesu ne čutiš? Ali kako praviš svojemu bratu: Pusti, naj izderem pezdir iz tvojega očesa; in glej, bruno je v tvojem očesu? Hinavec, izderi poprej bruno iz svojega očesa.“

† „Vse, kar koli hočete, da vam ljudé storé, to tudi vi njim storite. To je postava in preroki.“

* * *

† Po teh in še veliko drugih opominih sklene Jezus svoj govor s temi le besedami:

† „Pojdite v večno življenje skozi ozka vrata. Zakaj široka so vrata in prostorna je pot, katera pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kateri po nji hodijo noter. Kako ozka so vrata, in tesna je pot, katera pelje v življenje, in malo jih je, kateri jo najdejo.“

† „Vsak, kateri sliši te moje besede in jih izpolni, podoben je modremu možu, kateri je sezidal svojo hišo na skalo. In ploha se je ulila, in prišle so vode, in pihali so vetrovi in se uprli v tisto hišo; — in ni padla, zakaj vstavljena je bila na skalo. — Vsak pa, ki sliši te besede moje, in jih ne izpolni, podoben je neumnemu možu, kateri je sezidal svojo hišo na pesek. In ploha se je ulila, in prišle so vode, in pihali so vetrovi in se uprli v tisto hišo — in padla je, in velika je bila njena podrtija.“

* Ko je bil Jezus dokončal ta svoj govor, so bile množice v srcu ginjene, zakaj učil jih je, kakor kdor ima oblast z nebes, ne pa kakor njih pismarji in farizeji.

22. Jezus ozdravi gobovega in pa stotnikovega hlapca.

* * Ko je Jezus zopet šel z gore, pride mu gobov človek naproti, pred njega pade in ga moli, rekoč: „Gospod, ako hočeš, moreš me očistiti.“ In Jezus iztegne roko, se ga dotakne, rekoč: „Hočem, bodi očiščen!“ In kar čist je bil od svojih gob. Tedaj mu reče Jezus: „Glej, da nikomur ne poveš; temuč pojdi, izkaži se duhovnu in opravi dar, ki ga je Mojzes zapovedal, da te spozná za čistega.“

† Tako duhovsko očiščevanje ali odvezovanje, ki je bilo v stari zavezi zapovedano vsem, kateri so bili gobovi na telesu, je bilo predpoda odveze grehov, ki jo je Jezus zapovedal v novi zavezi za gobove na duši. Torej je Jezus gobovemu ukazal, iskati odveze pri duhovnu.

* Jezus pride v Kafarnavm. Ondi je bil neki rimski stotnik, ki je bil Judom zeló dober, ter jim je dal na svoje troške zidati shodnico. Imel je za smrt bolnega hlapca, katerega si je bil prav priljubil. Ko stotnik sliši, da je Jezus na potu v Kafarnavm, pošlje mu mestne starejšine naproti, ter ga prosi, da bi prišel in mu ozdravil hlapca. Jezus gre ž njimi. Ko ni bil že več daleč od hiše, pride mu stotnik sam naproti ter pravi: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen.“ Jezus se tem besedam začudi in reče



tistim, ki so šli za njim: „Resnično vam pravim, toliko vere nisem našel v Izraelu! Pravim vam pa, da jih bo veliko od vzhoda in zahoda prišlo, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v skrajno temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.“ — Potem reče stotniku: „Pojdi, in kakor si veroval, tako se ti zgódi! In hlapec je bil ozdravljen tisto uro.“

23. Mladič v Najmu.

Prigodilo se je, da je Jezus šel v mesto, Najm po imenu. Ž njim so šli njegovi učeni in veliko svetá. Ko se približa mestnim vratom, glej, mrliča nesó. Bil je edini sin svoje matere, ki je bila vdova. Jokaje in zdihovaje je šla reva za mrličem. Veliko ljudi iz mesta

je bilo ž njo. Ko Gospod ugleda mater, se mu v srce smili, ter ji ljubeznivo reče: „Ne jokaj!“ Potem pristopi,



in se dotakne mrliča v znamenje, da naj nosci obstojé. Nosci obstojé. Potem Jezus reče mrliču: „Mladenič, velim ti, vstani!“ In mrlič sede in začne govoriti. In Jezus ga dá materi. Vse pa je strah obšel, in Bogá so hvalili, rekoč: „Velik prerok je vstal med nami, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.“

24. Janezova poslanca.

Herod, sin tistega Heroda, ki je bil dal pomoriti otroke v Betlehemu, je bil oblastnik na Galilejskem in Perejskem. Za ženo si je bil vzel Herodijado, ženo svojega brata Filipa, ko je ta še živel. Janez ga svarí in mu odkritosrčno naravnost reče: „Ni ti pripuščeno imeti žene svojega brata!“ Heroda te besede zelo razžalijo, zlasti pa Herodijado, torej ona Janeza črti in Heroda nagovarja, naj bi ga spravil s poti. Da bi ji ustregel, ukaže Janeza vkleniti in v ječo vreči.

Janez tudi v jeci nič drugega ne želi, kakor da bi vsi verovali v Jezusa in za njim hodili. Ali njegovi lastni

učenci niso nič kaj mogli verovati v Jezusa; spotikali so se nad njegovim ubožnim in nizkim stanom. Torej Janez dva izmed njih pošlje k Jezusu vprašat ga: „Ali si ti ta, kateri ima priti; ali naj čakamo drugega?“ Namesto kakega odgovora se Jezus sklicuje na svoje čudeže, ki jih je storil nad bolniki, in reče: „Pojdita in povejta Janezu to, kar sta slišala in videla. Slepi izpregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi izpreslišujejo, mrtvi vstajajo in ubogim se evangelij oznanja; in blagor mu, kateri se ne pohujša nad menoj!“

25. Magdalena izpokornica.

* Nekdo izmed farizejev, Simon po imenu, je prosil Jezusa, da bi pri njem jedel. Jezus gre v hišo farizejevo in séde za mizo. V tistem mestu je pa živela žena, Marija Magdalena po imenu, ki je bila grešnica in na slabem glasu. Po Jezusovih govorih se je pa bila izpreobrnila, in polna ljubezni je bila do njega in polna kesanja za svoje grehe. Ko torej zvé, da je Jezus v farizejevi hiši pri jedi, vzame alabastrovo púšico, dragega mazila polno, in gre tja, da bi mazilila Jezusu noge. K njegovim nogam se torej spusti, kesanje in žalost nad grehi jo presune, in milo jame jokati. Solze polivajo Jezusu noge. Ko ona to zapazi, briše jih z lasmi svoje glave, potlej jih poljublja in mazila.



* Farizej, ki je to videl, sam pri sebi reče: „Ko bi bil on prerok, pač bi vedel, kdo in kakšna je žena, ki se ga dotika, da je grešnica.“ Jezus pa mu reče: „Simon, nekaj ti imam povedati. Neki posojevavec je imel dva dolžnika; eden mu je bil dolžen petsto denarjev, drugi pa petdeset. Ker nista imela s čim plačati, odpustil je obema. Kateri torej ga bolj ljubi?“ Simon odgovori: „Menim, da tisti, kateremu je več odpustil.“ Jezus mu reče: „Prav si razsodil!“

* Zdaj se Jezus obrne k ženi, in reče Simonu: „Vidiš-li to ženo?“ — Prišel sem v tvojo hišo, in vode za noge mi nisi dal; ta pa mi je s solzami noge močila in s svojimi lasmi jih brisala. — Ti me nisi poljubil, ta pa, od kar je prišla v hišo, ni jenjala, mi nog poljublja. Moje glave nisi z oljem mazilil, ta pa mi je noge mazilila z dragim mazilom. Zato ti pravim: „Veliko grehov ji je odpuščenih, ker je veliko ljubila. Komur se pa manj odpusti, manj ljubi.“ — Na to reče ženi milostljive besede: „Odpuščeni so ti grehi. Tvoja vera ti je pomagala. Pojdi v miru!“

Druga velika noč.

26. Osem in tridesetletni bolnik.

Drugo leto o veliki noči je šel Jezus zopet v Jeruzalem. Ondi je bila ovčja kópel, kateri se je po hebrejsko reklo Betzajda. Bila je v velikem poslopju, ki je imelo pet lóp. V teh je ležala velika množica bolnih, slepih, kruljevih in suhouldnih, kateri so čakali plivkanja vode. Zakaj angel Gospodov je ob določenih časih hodil v kópel, in plivkal je vodo. Kdor je po plivkanju vode prvi stopil v kópel, ta je ozdravel, katero bolezen koli je imel. Med drugimi je bil ondi tudi človek, ki je bil osem in trideset let bolan. Ko ga Jezus vidi ležati, mu ljubeznivo reče: „Ali hočeš biti ozdravljen?“ Bolnik mu odgovori: „Gospod, nimam človeka, da bi me dejal v kópel, kadar se voda skalí; in preden jaz tja pridem, že drug pred menoj stopi vanjo.“ Tedaj mu Jezus pravi: „Vstani, zadeni svojo posteljo in hodi!“ Pri ti priči človek ozdravi, vzame svojo posteljo in gre ves vesel in hvaležen odtod.

* Tisti dan je pa bila sobota. Ko Judje vidijo ozdravljenega hoditi in posteljo nositi, rečejo mu: „Sobota je, ne smeš torej svoje postelje nositi!“ On jim odgovori: „Ta, ki me je ozdravil, mi je rekel: Zadeni svojo posteljo in hodi!“ Tedaj ga

vprašajo: „Kdo je tisti človek, kateri ti je to rekel?“ On jim pa ne more povedati; zakaj Jezus se je bil precej spet umeknil. Kmalu potem pa ga Jezus najde v templju ter mu pravi: „Glej, ozdravljen si; nikar več ne gréši, da se ti kaj hujšega ne zgodi!“ — Tedaj človek gré in pové Judom, da je Jezus tisti, ki ga je ozdravil. Judje pa Jezusa preganjajo, ker je to storil v soboto.

* Jezus jih izkuša prepričati, da ima oblast za to, torej jim reče: „Moj Oče do zdaj dela, in tudi jaz delam.“ Na to Judje iščejo še celó umoriti Jezusa, ki ni le sobote prelomil, temuč je tudi Bogá preklinjal, ker je Boga imenoval svojega Očeta. Jezus jim pa še slovesneje pritrdi: „Resnično, resnično vam pravim, kar koli dela Oče, to dela tudi Sin tako. Kakor ima Oče življenje sam v sebi, tako je tudi Sinu dal imeti življenje v samem sebi. Kakor Oče mrtve zbuja in oživlja, tako tudi Sin oživlja, kogar hoče. Oče tudi nikogar ne sodi, temuč je vso sodbo dal Sinu, da vsi časté Sinú, kakor časté Očeta. Resnično, resnično vam pravim, da pride ura, ko bodo mrtvi slišali glas Sinú Božjega. In prišli bodo, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri pa so delali hudo, v vstajenje obsojenja.“

27. Greh zoper svetega Duha. — Žena blagruje Marijo.

Ko so minili velikonočni prazniki, vrnil se je Jezus zopet na Galilejsko in je po mestih in trgih gredé učil in bolnike ozdravljaj. Nekega dné pripeljejo k njemu človeka, ki je bil obseden, slep in mutast. Jezus ga ozdravi, tako da je videl in govoril. Vse množice se zavzamejo, rekoč: „Ali ni ta sin Davidov?“ Farizeji pa, ko to slišijo, rekó: „Ta ne izganja hudičev drugače, kakor z Belcebubom, višim hudičem.“ Jezus vidi njih misli in jim pravi: „Vsako kraljestvo, samo zoper sebe razdeljeno, bo razdejavano. Če torej satan satana izganja, je sam zoper sebe razdeljen; kako bo torej obstalo njegovo kraljestvo? Ako pa jaz z Božjim duhom izganjam hudiče, je torej k vam prišlo Božje kraljestvo. Torej vam pravim: Vsak greh in preklinjanje bo odpuščeno ljudem; preklinjanje zoper sv. Duha pa ne bo odpuščeno, ne na tem svetu, ne v vrihodnjem.“

Neko ženo izmed množice te Jezusove besedo tako presunejo, da na glas zavpije: „Blagor telesu, ki te je nosilo, in blagor prsom, ki so té dojile!“ Jezus ji pa odgovorí: „Se ve da, blagor vsem, ki poslušajo besedo Božjo ter jo izpolnjujejo.“

28. Govor Jezusov na jezeru: sedem prilik o nebeškem kraljestvu.

* * Jezus je šel neki dan h galilejskemu jezeru; ondi se je usedel na bregu in je učil. Ker je bilo pa sila veliko ljudi pri njem, je stopil v čoln in učil iz njega. Pripovedoval jim je naslednje prilike:

A. O sejavcu in semenu.

* * „Sejavec je šel sejati. Ko seje, nekaj semena pade poleg pota, in je bilo pohojeno; tudi so prišle ptice izpod neba, ter ga pozobale. Nekaj ga pade na kamenito. To je hitro pognalo; ali ko solnce izide, je zvenelo in usehnilo, ker ni imelo mokrote. Nekaj ga pade med trnje, in trnje je zrastle ter ga zadušilo. Drugo pade na dobro zemljo; in to je vzhajalo in obrodilo sad, eno stotérno, eno šestdesetérno, eno pa tridesetérno.“



K.A. MATOLONI WIEN.

* * Ko je bil Jezus to povedal, je rekel: „Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša! — Ta prilika to le pomeni: Seme je beseda Božja. Pri katerih seme pade poleg pota, so ti, ki sicer poslušajo besedo Božjo, pride pa hudič, in jim besedo vzame iz srca, da ne verujejo in ne bodo zveličani. Na kameniti zemlji so tisti, ki z veseljem sprejemajo besedo, kadar jo slišijo; toda korenin nimajo in le nekoliko časa verujejo, ob času izkušnje

pa odpadejo. — Kar ga pade med trnje, so tí, ki sicer poslušajo besedo, potem pa gredó ter jo zadušé v skrbéh, v bogastvu in sladnostih tega življenja, tako da ne obrodi sadú. Kar ga pa pade na dobro zemljo, so tí, ki radi poslušajo besedo, jo v srcu hranijo in stanovitno sad obrodé.“

B. O ljuljki med pšenico.

* Potem jim Jezus pripoveduje drugo priliko, rekoč: „Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme vsejal na svojo njivo. Kadar so pa ljudje spali, prišel je njegov sovražnik, in je prisejal ljuljke med pšenico in je šel. Ko je pa zelenje zrastle in sad storilo, tedaj se je tudi ljuljka prikazala. Pristopili so torej hlapci hišnega gospodarja, in so mu rekli: Gospod, ali nisi dobrega semena vsejal na svojo njivo? od kod ima torej ljuljko? On jim reče: Sovražen človek je to storil. Hlapci pa so mu rekli: Hočeš-li, da gremo in jo pobereмо? On reče: Nikar, da kje ljuljko pobiraje ž njo vred ne porujete tudi pšenice. Pustite oboje rasti do žetve, in ob času žetve porečem ženjcem: Poberite najprej ljuljko, in jo povežite v snopke, da se sežgè; pšenico pa spravite v mojo žitnico.“

* To priliko Jezus tako le razlaga: „Kateri dobro seme seje, je Sin človekov. Njiva je svet. Dobro seme so otroci kraljestva Božjega, ljuljka pa otroci hudobe. Sovražnik, ki jo je sejal, je hudič. Zetev je konec svetá, ženjci pa so angeli. Kakor se torej ljuljka ob žetvi pobere in v ognju sežgè, tako se bo konec svetá godilo hudobnim. Sin človekov bo poslal svoje angele, in pobrali bodo vse pohujšanje in tiste, kateri delajo krivico, in jih bodo vrgli v ognjeno peč. Ondi bo jok in škripanje z zobmi. Pravični pa se bodo svetili kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta.“

C. O gorčičnem zrnju, kvasu, skritem zakladu, biseru in ribji mreži.

* Jezus je dalje govoril: „Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnju, katero je človek vzel in vsejal na svojo njivo. To je sicer najmanjše izmed vseh semen, kadar pa zraste, je večje kakor vsa zelišča, in je drevó, tako da ptice izpod neba pridejo, in prebivajo na njegovih vejah.“

* „Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, katerega je žena vzela, in vmesila med tri mere moke, da se je vse skvasilo.“

† „Nebeško kraljestvo je podobno zakladu, v njivi skritemu, katerega človek, ki ga je našel, prikriva, in od veselja nad njim gre in prodá vse, kar ima, in kupi tisto njivo.“

† „Spet je nebeško kraljestvo podobno kupcu, kateri išče dobrih biserov. Ko je našel drag biser, gre in prodá vse, kar je imel, in ga kupi.“

† „Spet je podobno nebeško kraljestvo mreži, katera se vrže v morje, in zajme rib vsake vrste. Ko je napolnjena, jo izvlečejo in na bregu sedé odberó dobre ribe v posode, malovredne pa odmečejo. Tako bo tudi ob koncu svetá. Angeli pojdejo in bodo odločili hudobne izmed pravičnih, in jih bodo vrgli v ognjeno peč; ondi bo jok in škripanje z zobmi.“

† Takih prilik je Jezus še veliko pravil ljudstvu, tako da se je izpolnilo perokovanje: „Svoja usta bom odrpl v prilikah ter povedal, kar je bilo skritega pred začetkom svetá.“

29. Vihar na morju.

† Zvečer je Jezus rekel svojim učencem: „Prepeljimo se na ono stran morja.“ Tedaj neki pismar pristopi k njemu, in mu reče: „Učenik, za teboj pojdem, kamor koli greš!“ Jezus pa, ki je vedel, da mu je le svét mari in njega dopadanje, reče mu: „Lisice imajo jame in ptice pod nebom gnezda: Sin človekov



pa nima, kamor bi glavo naslonil.“ Na te besede pismar Jezusa zapustí in gre od njega.

Potem stopi Jezus v čolnič, in njegovi učenci gredo za njim. Ker je bil od opraviła truden, usede se in zaspi. Kar vstane velik vihar na morju, tako da valovi pokrivajo čolnič. Učence prevzame strah in groza, torej stopijo k njemu in ga zbudé rekoč: „Gospod, otmi nas, poginemo!“ Jezus jim odgovori: „Kaj ste boječi, malovérni? Tedaj vstane in zapové vetru in morju — in bila je velika tihota. Vsi se čudijo in pravijo: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“

30. Jairova hči in bolna žena.

Ko se je bil Jezus nazaj prepeljal od onstran morja, sprejelo ga je ljudstvo ob bregu z velikim veseljem. Med drugimi stopi k njemu eden izmed viših v shodonici, Jair po imenu. On je imel hčer, dvanajst let staro, ki je bila za smrt bolna. Jezusu k nogam pade in milo prosi: „Gospod, moja hči umira; ali pridi in polóži svojo roko nanjo, in bo živela!“ Jezus vstane in gre ž njim. Njegovi učenci in velika množica ga spremljajo.

* Med množico je bila tudi žena, ki je na krvotoku trpela že dvanajst let; vse svoje premoženje je bila že izdajala zdravnikom, pa nobeden ji ni pomogel. Ona se torej skozi ljudstvo pririne do Jezusa in se od zad dotakne roba njegovega oblačila; zakaj prepričana je bila, da bo ozdravljena, ako se le dotakne njegovega oblačila. In res, pri ti priči, ko se ga dotakne, popolnoma ozdravi. Menila je, da je to storila skrivaj. In res, nihče je ni videl. Jezus pa je hotel, da si množica v zgled vzame trdno vero te žene in da jo posnema; zato se obrne in reče: „Kdo se je dotaknil mojega oblačila?“ Žena, ki vidi, da Jezusu ni skrito njeno dejanje, trepetaje predenj pade in pred vsem ljudstvom pripoveduje, zakaj je to storila, in kako naglo je bila ozdravljena. Jezus pa ji ljubeznivo reče: „Hči, tvoja vera ti je pomagala. Pójdí v miru!“

* Jezus je še govoril, kar pride nekdo k višemu shodnice in mu reče: „Tvoja hči je ravnokar umrla, ne nadleguj torej dalje Učenika!“ Oče se silno prestraši. Ali Jezus mu reče: „Ne boj se; le veruj, in bo oživela.“ Ko Jezus stopi v hišo, najde ondi veliko ljudi, ki so jokali po otroku, in tudi piskače, ki so po šegi tistih krajev žalostne piskali. Jezus jim pa reče: „Kaj delate hrup in jokate? Deklica ni mrtva, ampak le spi!“ Tedaj so se mu posmehovali, ker so dobro vedeli, da je umrla; pomislili pa niso, da je Jezus prišel, jo spet oživit. Jezus veli vsem ljudém iti iz hiše, in gre s starši in svojimi tremi učenci

v hram, kjer je deklica ležala. Potem stopi k mrliču, prime ga za roko in reče: „Deklica, vstani!“ Deklica mahom vstane in hodi. — In ta glas je šel po vsi deželi.

31. Jezus si izvoli apostole ter jih prvič razpošlje.

* Brez števila ljudi iz daljnih krajev in celó od bregov srednjega morja se je nabíralo okoli Jezusa. Ko je nekega dne spet toliko svetá videl okoli sebe, da je bil pri poslušanju njegovih beséd človek človeku napoti, so se mu ljudje v srce similili, ker so bili kakor ovce brez pastirjev. Torej reče svojim učencem: „Žetev je sicer velika, ali delavcev je malo. Prosite torej Gospoda, naj pošlje delavcev v svojo žetev!“ Proti večeru prejde Jezus na goro in premóli vso noč. Ko se dan storí, pokliče svoje učence, izvoli si jih izmed njih dvanajst, ter jih imenuje apostole, t. j. poslanca. Imena teh dvanajsterih so: Simon, imenovan Peter, in njegov brat Andrej, Jakob in njegov brat Janez, Filip in Jernej, Matevž in Tomaž, Jakob mlajši in Juda Tadej, Simon, imenovan gorečnik, in Juda Iškarjot.

† In te je poslal rekoč: „Pojdite k izgubljenim ovcam hiše Izraelove, in oznanjujte: Nebeško kraljestvo se je približalo. Ozdravljajte bolnike, zbujajte mrtve, očiščujte gobove, hudiče izganjajte. Na pot nič ne jemljite, zakaj delavec je vreden svoje jedí. Kadar stopite v hišo, recite: Mir bodi ti hiši! In ako bo tista hiša vredna, prišel bo vaš mir nadnjo: ako pa ne bo vredna, se bo vaš mir povrnil k vam. In kateri koli vas ne sprejme, in ne posluša vaših besed, pojdite iz hiše ali mesta, in otriesite prah od svojih nog. Resnično vam pravim, lažje bo zemlji Sodonski in Gomorski sodnji dan, kakor tistemu mestu.“

† „Glejte, jaz vas pošiljam, kakor ovce med volkove. Bodite torej razumni, kakor kače, in preprosti, kakor golobje. Varujte se pred ljudmi; zakaj izdajali vas bodo v zборе, in v svojih shodnicah vas bodo bičali, in pred poglavarje in kralje vas vodili in sovražili zavoľjo mojega imena. Saj učenec ni nad učenika, in hlapec ne nad svojega gospodarja. Učencu je zadosti, da je, kakor njegov učenik, in hlapcu, kakor njegov gospodar. Ne bojte se njih, kateri umoré teló, duše pa ne morejo umoriti; temuč bojte se veliko bolj tistega, ki more pogubiti dušo in teló! Ali se ne prodajata dva vrabca za en vinar? In le eden izmed njih ne pade na zemljo brez vednosti in volje vašega Očeta. Nikar se torej ne bojte: boljši ko veliko vrabcev ste vi. Še celó vsi lasje na glavi so vam prešteti.“

† „Srčno me spoznavajte pred ljudmi! Resnično vam pravim: kdor koli bo mene spoznal pred ljudmi, bom ga tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih; kdor pa mene zataji pred ljudmi, bom ga tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Morali se boste od svojih ločiti. Toda kdor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden; in kdor ljubi sina ali hčer bolj ko mene, ni mene vreden. In kdor ne vzame svojega križa, in ne hodi za menoj, ni mene vreden. Kdor najde življenje, bo ga izgubil, in kdor izgubi svoje življenje zavaljo mene, bo ga našel. Veliko jih je pa tudi, kateri vas bodo sprejeli. Kdor torej vas sprejme, mene sprejme; in kdor sprejme mene, sprejme njega, kateri je mene poslal. In kdor koli dá piti komu izmed vas kozarec mrzle vode v mojem imenu, resnično vam pravim, ne bo izgubil svojega plačila.“

* Tedaj so šli izvoljeni apostoli, po dva in dva. Hodili so po vaséh, ter so oznanjali pokoro in bližnje nebeško kraljestvo. Tudi hudiče so izganjali in mazilili so z oljem veliko bolnikov ter jih ozdravljali.

† To maziljenje z oljem, akoravno še ni bilo svet zakrament, je bilo pa podoba poslednjega olja, o katerem govori sveti Jakob (5, 14, 15.).

32. Obglavljenje svetega Janeza Krstnika.

* Herodijada je Janezu, ki je bil še zmeraj v ječi, vedno stregla po življenju. Ali Herod ga je spoštoval, vedoč, da je pravičen in svet mož, varoval ga je, rad poslušal in veliko storil tako, kakor mu je on svetoval. Tudi se je bal ljudstva, ker ga je imelo za preroka.

* Črez nekaj časa Herod v dan svojega rojstva napravi gostijo knezom, vojvodom in prvakom svojega kraljestva. Tedaj pride hči Herodijadina, in pleše in dopade vsem pričujočim. Herod si ne vé kaj od veselja, tako da ji reče: „Prôsi me, kar hočeš, pa ti bom dal.“ In še priseže ji rekoč: „Kar koli boš prosila, bom ti dal, tudi polovico svojega kraljestva!“

* Deklica gre urno vun k svoji materi in jo vpraša: „Kaj naj prosim?“ Mati ji odgovori: „Glavo Janeza Krstnika.“ Hči gré hitro noter h kralju in prosi rekoč: „Hočem, da mi jadrno daj v skledi glavo Janeza Krstnika.“ Herod se ustraši in je žalosten. Pa zavaljo prisege — ki pa ni imela veljave za kaj hudega — ni ji hotel pred gosti odreči. Brž pošlje rablja ter mu ukaže prinesti Janezovo glavo v skledi. Rabelj gre, in Janezu v ječi glavo odseka; prinese jo v skledi, in jo dá hudobnemu dekletu, dekle pa hudobni in grozoviti materi.

* Ko Janezovi učenci to zvedó, žalostni pridejo, vzamejo njegovo truplo in ga položé v grob. Potem so šli k Jezusu in so mu vse povedali.

33. Jezus nasiti 5000 mož.

* * Velikonočni praznik se je zopet bližal. Razposlani apostoli so se vrnili in Jezusu pripovedovali vse, kar koli so bili storili. Na to jim Jezus reče: „Pojdite na stran v samotni kraj, in si malo počijte!“ Ž njim torej stopijo v čoln in se peljejo v samotni kraj. Pa tudi sem gre množica ljudi za njim. Usmili se jih Jezus, ko jih ugleda. Še počitka si ne privoščijo; iz čolna stopi in gre na goro, da bi ga vsi videli in slišali, in začne učiti. Ko je izgovoril, gre k bolnikom, ki so mu jih prinesli, in jih ozdravi.

* * Kadar je pa bilo pozno, stopijo učenci k njemu in mu reko: „Spusti ljudstvo na bližnje trge in vasi, da si kupijo kaj jesti.“ Jezus pa jim pravi: „Ni jim treba hoditi odtod. Koliko kruhov imate?“ Andrej odgovori: „Mladenič je tukaj, ki ima pet ječmenovih kruhov in dve ribi; ali kaj je to med toliko ljudi?“ Potem ukaže Jezus: „Recite ljudem sesti!“ In truma za trumo sedita na travo. Bilo jih je pa pet tisoč mož brez žen in brez otrok.



KA MATOLINI WIEN

* * Tedaj vzame Jezus tistih pet kruhov in dve ribi, v nebo pogleda, blagoslovi jih, razlomi in dá svojim učencem, naj jih položé med množice. Vsi jedó in se nasitijo. Potem Jezus veli učencem: „Poberite kosce, da ne vzamejo konca.“ Pobrali so torej

ostanke koscev, in bilo jih je dvanajst polnih košev. Ljudje, ko vidijo čudež, začudijo se in rekó: „On je resnično prerok, ki ima priti na svet!“ Ker so vedeli, da ima obljubljeni odrešenik tudi biti kralj, hočejo ga v Jeruzalem peljati ter po sili postaviti za kralja. Jezus pa je to vedel, umakne se jim natihoma nekam na goró, moli ondi do pozne noči, in se po noči črez jezero prepelje v Kafarnavm.

34. Jezus obeta presveto rešnje Teló.

† Ko množica, katero je bil Jezus čudovito nasitil, drugi dan vidi, da Jezusa ni več tam, hití po suhem v Kafarnavm Jezusa iskat. Najdejo ga v shodnici. Ko jih Jezus ugleda, reče jim: „Iščete me, ne ker ste videli čudeže, temuč ker ste kruhov jedli in ste bili nasiteni. Delajte, ne za jed, katera mine, ampak za jed, ki ostane za večno življenje, in vam jo dá Sin človekov.“ Oni mu tedaj rekó: „Gospod, daj nam za vselej ta kruh!“ Jezus jim pa razlaga, rekoč: „Jaz sem živi kruh, ki je prišel z nebes. Kdor jé tega kruhu, živel bo vekomaj. Kruh pa, ki ga bom jaz dal, je moje mesó, katero bom dal za življenje svetá.“

† Zdaj se Judje, ki so bili v shodnici, med seboj prepirajo, in veliko jih reče: „Kako nam more ta svoje mesó dati jesti?“ Jezus pa noče Judov nalašč potolažiti in reči, da je govoril v podobi, temuč jim še bolj zatrdi, rekoč: „Resnično, resnično vam pravim, ako ne boste jedli mesá Sina človekovega, in ne pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor jé moje mesó, in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan; zakaj moje mesó je res jéd, in moja kri je res pijača. Kdor jé moje mesó, in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem. Kakor je mene poslal živi Oče in jaz živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, kateri mene jé, živel zavoljo mene. To je živi kruh, kateri je prišel z nebes. Ne kakor so jedli vaši očetje mano, in so umrli. Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.“

† Zavoljo teh besedi veliko Jezusovih učencev dvomi in reče med seboj: „To govorjenje je trdo, kdo ga more poslušati?“ Oni ali niso razumeli, da Jezus more svoje mesó in svojo kri dati v jed in pijačo, ali so pa menili, da bodo morali njegovo mrtvo truplo jesti. Obema spotikljajema Jezus poskuša v okom priti. Zoper prvi jih zavrača na svoj čudoviti vnebohod, ki jih bo prepričal, da njemu, ki je iz nebes, ni nemogoča nobena reč; torej jih vpraša: „Ali vas to pohujšuje? — Kaj torej, kadar boste videli Sinú človekovega gori iti, kjer je bil poprej!“ Zoper drugi spotikljaj pa reče: „Duh je, ki oživlja; mesó nič ne pomaga. Besede, katere sem vam jaz govoril, so duh in

življenje.“ Jezus še pristavi: „So pa nekateri med vami, kateri ne verujejo.“ In res, več učencev odsehnal odstopi od njega, in več ne hodijo ž njim. Kakor je Jezusu k srcu šlo pogubljenje toliko duš, vendar le pri tem ostane, da je treba verovati to skrivnost, in tudi svojim ljubim dvanajsterim apostolom dá na voljo, ali verovati ali pa se ločiti od njega. Torej jih vpraša: „Ali hočete tudi vi proč iti?“ V imenu vseh mu Simon Peter odgovori: „Gospod, h komu pojdemo? Ti imaš besede večnega življenja; mi pa smo verovali in spoznali, da si ti Kristus, Sin Božji.“

Tretja velika noč.

35. Kananejska žena.

Ker so Judje Jezusa zalezovali, zato ni šel to leto v Jeruzalem k velikonočnim praznikom, ampak je hodil po Galileji. Povsod ga je spremljala velika množica, in seboj vodila slepe, gluhe, mutaste, hrome, gobove in veliko drugih bolnikov. K njegovim nogam so jih polagali, in Jezus je vse ozdravil.

Nekdaj je prišel do Tira in Sidona, kjer so prebivali nevétni mlajši nekdanjih Kananejcev. Kar žena iz tistih krajev priteče za Jezusom in vpije, rekoč: „Gospod, Sin Davidov, usmili se me! Moja hči veliko trpi od hudiča.“ Jezus ji kar besede ne odgovori. Ker pa ne jenja klicati, učenci k Jezusu stopijo ter ga prosijo zanjo. Jezus jim odgovori: „Jaz sem poslan le k izgubljenim ovcam hiše Izraelove.“ Ali žena pride, pade mu k nogam, moli ga in reče: „Gospod, pomagaj mi!“ Jezus pa hoče njeno vero še bolj poskusiti in utrditi. Torej ji odgovori: „Pústi, naj se otroci prej nasitijo. Ni prav, jemati otrokom kruha, in ga psom metati.“ Žena mu odgovori: „Kaj pa da, Gospod! Ali psički dobivajo vsaj drobtinice, ki padajo z mize njih gospodov.“ Tedaj ji Jezus odgovori, rekoč: „O žena, velika je tvoja vera! Zgôdi se ti, kakor želiš.“ In ozdravljena je bila njena hči tisto uro.

36. Jezus obeta Petru najvišjo cerkveno oblast.

* * Ko je Jezus prišel v kraje Cezareje Filipove, vprašal je gredé svoje učence, rekoč: „Kdo, pravijo ljudje, da je Sin človekov?“ Oni rekó: „Nekateri, da je Janez Krstnik, nekateri,

da Elija, nekateri pa, da Jeremija ali prerokov kdo.“ Jezus dalje vpraša: „Vi pa, kdo, pravite, da sem?“ Tedaj odgovori Simon Peter, rekoč: „Ti si Kristus, Sin živega Bogá.“ Na to spoznanje mu Jezus reče slovesno: „Blagor ti, Simon, Jonov sin; ker mesó in kri ti ni tega razodela, ampak moj Oče, ki



je v nebesih. Pa tudi jaz pravim tebi: Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cérkev, in peklenska vrata je ne bodo zmagala. In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva. In kar koli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in kar koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“

37. Jezus se izpremeni.

* * Črez šest dní vzame Jezus seboj Petra, Jakoba in Janeza in jih pelje na visoko goro (Tabor) molit. In ko je molil, izpremenil se je pred njimi; njegov obraz se je svetil kakor solnce, njegova oblačila pa so bila bela ko sneg. In glej, prikazala sta se jim Mojzes in Elija, in sta ž njim govorila o njegovi smrti, v kateri imajo odrešenje in zveličanje najti vsi ljudje. Peter od prekrasnega pogleda ostrmi in reče Jezusu: „Gospod, dobro nam je tukaj biti! Ako hočeš, naredimo tukaj tri šatore, tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.“ Ko je pa še govoril,



glej, obsenčil jih je svetel oblak, v katerega sta šla Mojzes in Elija, in glas se je zaslísal iz oblaka: „Ta je moj ljubi sin, nad katerim imam dopádanje, njega poslušajte!“

* * Učenci se prestrašijo in popadajo na obraz, Jezus pa k njim pristopi in se jih dotakne, rekoč: „Vstanite, in nikar se ne bojte!“ Ko so pa zopet pogledali, niso nikogar videli, kakor Jezusa samega. In ko so šli z gore, zapové jim Jezus: „Nikomur ne pravite prikazni, dokler Sin človekov ne vstane od mrtvih.“

38. Davek za tempelj.

Ko je Jezus s svojimi učenci prišel spet v Kafarnavm, so k Petru pristopili tisti, kateri so pobirali davek, ki ga je moral vsak Izraelec, ko je bil star čez dvajset let, o veliki noči plačati v tempelj, ki je bil hiša nebeškega kralja in Gospoda. Vprašajo ga, rekoč: „Ali vaš učenik ne plačuje davka dveh drahem?“ Peter odgovori: „Kaj pa da,“ in gre v hišo, to Jezusu povedat. Ko v hišo stopi, prehití ga Jezus, rekoč: „Kaj se ti zdí, Simon! Od katerih jemljejo kralji zemlje davek ali glavni dac? Od svojih otrok ali od tujih?“ Peter mu odgovori: „Od tujih.“ Jezus mu tedaj reče: „Otróci so torej prosti. Ali da jih ne pohujšamo, pojdi k morju in vrzi trnek. Prvo

ribo, ki se ujame, vzemi in odpri ji usta in našel boš stater t. j. štiri drahme. Tega vzemi in jim ga daj zame in zase.“ Peter je storil po Gospodovi besedi, in je res našel, kakor mu je bil Jezus povedal.

39. Jezus prijatelj otrok. O pohujšanju.

Neki dan so pobožne matere k Jezusu pripeljale svoje otročiče, da bi roke nanje polagal in molil nad njimi. Ker je bil Jezus od učenja truden, jih učenci niso hoteli k njemu pustiti; zavoljo tega je bil Jezus



WATOLINI KA VIEN.

nad njimi nevoljen in je rekel: „Pustite otročiče, in nikar jim ne branite k meni, zakaj takih je nebeško kraljestvo.“ Potem je Jezus otroke objemal, roke nanje pokladal in jih blagoslavljal.

* * Potlej Jezus reče tem, ki so stali okoli njega: „Resnično vam pravim, ako se ne izpreobrnate in niste, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdor koli se pa poniža, kakor ta otrok, ta je večji v nebeškem kraljestvu. In kdor sprejme katerega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme. Kdor pa pohujša katerega teh malih, ki verujejo v mé, bilo bi mu bolje, da bi se mu obesil mlinjski kamen na vrat, in bi se

potopil v globočino morja. Glejte, da ne zaničujete katerega teh malih! Ker pravim vam: Njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, kateri je v nebesih.“

40. Jezus dá apostolom oblast vezati in razvezovati.

Prilika o neusmiljenem hlapcu.

* * Jezus je dalje učil: „Ako greši zoper tebe tvoj brat, ne maščuj se nad njim, temuč pojdi in ga posvârî med seboj in med njim samim. Ako te posluša, pridobil si svojega brata: ako te pa ne posluša, vzemi seboj še enega ali dva. Ako ne posluša tujih teh, povej cerkvi. Če pa cêrkve ne posluša, naj ti bo kakor nevérnîk in očitni grešnik. Resnično, resnično vam pravim, — to govore se obrne k apostolom, — kar koli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in kar koli boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“

* Na te besede pristopi Peter k Jezusu, in vpraša: „Gospod, kolikokrat naj odpustim svojemu bratu, ako greši zoper mene, ali do sedemkrat?“ Peter misli, to bi bilo že silno velikodušno. Toda Jezus mu odgovori: „Ne rečem ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat. Zakaj v nebeškem kraljestvu je, kakor pri kralju, kateri je hotel račun delati



s svojimi hlapci. Ko je začel računiti, bil je predenj postavljen eden, kateri mu je bil dolžan deset tisoč talentov. Ker pa ni imel s čim plačati, ukazal je gospod, prodati njega, njegovo ženo in njegove otroke, in vse, kar je imel, in poplačati.“ Tedaj pade hlapec na kolena in ga prosi, rekoč: „Potrpi z menoj, in vse ti bom povrnil. In gospod se usmili tistega hlapca, izpusti ga in mu odpusti dolg.“

* „Izpred njega gredé pa je tisti hlapec našel nekega svojih sohlapcev, kateri mu je bil dolžan sto denarjev. In zgrabil ga je in davil, rekoč: Plačaj, kar si dolžan! Tedaj njegov sohlavec pade predenj in ga prosi, rekoč: Potrpi z menoj, in vse ti bom povrnil! On pa noče, temuč gré, in ga vrže v ječo, dokler ne plača dolgá. — Ko so pa videli njegovi sohlapci, kar se je zgodilo, bili so silno žalostni, ter so šli in povedali svojemu gospodu vse, kar se je bilo zgodilo.“ Tedaj neusmiljenega hlapca pokliče njegov gospod in mu reče: „Hudobni hlapec! Ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil; ali nisi bil torej tudi ti dolžan usmiliti se svojega sohlapca, kakor sem se tudi jaz tebe usmilil? In gospod se razsrdi in ga izročí trinogom, dokler ne poplača vsega dolgá.“

„Tako“ — sklene Jezus — „bo tudi moj nebeški Oče storil vam, ako ne odpustite vsakateri svojemu bratu, iz svojih src.“

41. Jezus razpošlje 72 učencev.

* Ko je šel Jezus iz Galileje spet v Judejo, izvoli apostolom pomočnike, in sicer dva in sedemdeset učencev, in jih, kakor apostole, pred seboj pošlje po dva in dva. Reče jim: „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, kateri me je poslal.“

* Črez nekoliko časa so se dva in sedemdeseteri z veseljem vrnili, rekoč: „Gospod, tudi hudiči so nam pokorni v tvojem imenu.“ Jezus jim reče: „Ne veselite se tega, da so vam duhovi pokorni, temuč veselite se, da so vaša imena zapisana v nebesih.“ In Jezus se razveseli v svetem Duhu in reče: „Zahvaljujem te, Oče, Gospod nebes in zemlje, da si to skril modrim in razumnim, in si razodel malim. Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil. Vzemite moj jarem nase, in učite se od mene; ker jaz sem krotek in iz srca ponižen. Tako boste pokoj našli svojim dušam; moj jarem je sladek, in moje breme je lahko.“

42. Zapoved ljubezni. Usmiljeni Samarijan.

Ko gré Jezus skozi Judejo v Jeruzalem, učenik postav k njemu stopi, da bi ga izkušal, in reče: „Učenik, kaj naj storím, da bom zadobil večno življenje?“ Jezus ga vpraša: „Kaj je v postavi pisano? Kako bereš?“ Oni mu odgovori: „Ljubi Gospoda, svojega Bogá iz vsega svojega srcá, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje moči, in iz vse svoje misli; — svojega bližnjega pa kakor samega sebe.“ Jezus mu na to reče: „Prav si odgovoril; to stori, in živel boš!“ Oni pa se hlini, kakor da bi resnično želel postavo natanko spoznati, torej vpraša: „Kdo pa je moj bližnji?“



KA MATOLONI WIEN

Jezus reče: „Neki človek je šel od Jeruzalema v Jeriho. Gredé pade med razbojnike. Ti ga slečejo, z ranami obdajo, in pusté na pol mrtvega. Primeri se pa, da ie neki duhoven šel po tistem potu; in ga je videl, in je šel mimo. Potem pride levit. Tudi on ga vidi, in gré mimo. Neki popoten Samarijan pa pride do njega, in ko ga ugleda, smili se mu v srce. Pristopi torej k njemu, vlije mu v rane olja in vina, in mu jih

obveže; potem ga vzdigne, posadí ga na svoje živinče, ter ga pelje v gostilnico in ga oskrbljuje. Drugi dan, ko je imel dalje iti, vzame dva denarja, dá ju gostilničarju in reče: „Skrbi zanj, in kolikor več izdaš, bom ti jaz nazaj gredé povrnil.“ — „Kateri teh treh“ — sklene Jezus — „se ti zdí, da je bil bližnji tistemu, ki je bil padel med razbojniké?“ — Učenik odgovori: „Tisti, kateri mu je storil usmiljenje.“ — Nato mu Jezus reče: „Pojdi, in tudi ti tako stori!“

43. Marija in Marta.

* Ko je Jezus dalje šel proti Jeruzalemu, prišel je v vas Betanijo. Neka žena, Marta po imenu, ga je sprejela v svojo hišo. Imela pa je sestro, ki se ji je reklo Marija. Marija se je usedla k nogam Gospodovim in poslušala njegove besede. Marta pa si je dajala s postrežbo veliko opraviti, ter je pristopila in rekla: „Gospod, ali ti ni mari, da me moja sestra samo pustí streči? Reci ji torej, da naj mi pomaga!“ Gospod pa ji



MATOLONI. K. WIEN

odgovori, rekoč: „Marta, Marta, skrbna si, in veliko si prizadevaš. Pa le eno je potrebno. Marija si je izvolila najboljši del, ki ji ne bo odvzet.“

44. Jezus, dobri pastir. Izgubljena ovca.

* Ko je Jezus o prazniku šatorov prišel v Jeruzalem, šel je v tempelj učit. Rekel je:

* „Jaz sem luč svetā. Kdor hodi za menoj, ne hodi v temi, temuč imel bo luč življenja.“

* „Jaz sem dobri pastir. Dober pastir vódi svoje ovce na dobro pašo in hodi pred njimi, in ovce hodijo za njim, ker poznajo njegov glas. Tako hodijo moje ovce za menoj; zakaj jaz poznam svoje, in moje poznajo mene. Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir dá svoje življenje za svoje ovce. Najemnik pa jih popustí in beží, kadar vidi volka iti. Jaz dam življenje za svoje ovce. Imam še drugih ovác, katere niso iz tega hleva. Tudi tiste moram pripeljati, in poslušale bodo moj glas, in en hlev bo in en pastir.“

* Jezusove besede so tako presunile ljudi, da je vse k njemu tiščalo poslušat ga. S posebno gorečnostjo so se mu celó krivični cestinarji in drugi očitni grešniki približevali, ker jih je njegova nebeška krotkost in ljubezen mikala. Zavoljo tega so pa godrnjali pismarji in farizeji, ki so v svoji prevzetnosti zaničevali te ljudi. Jezus jih v več prilikah osramoti in posvari,



rekoč: „Kdo izmed vas, ako ima sto ovác, in eno izmed teh izgubi, ne popustí devet in devetdesetih v puščavi, in ne gre za izgubljeno, dokler je ne najde? In kadar jo najde, zadene jo

vesel na svoje rame. In ko pride domú, pokliče prijatelje in sosede, in jim reče: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo izgubljeno ovco. Pravim vam, da tako bo v nebesih več veselje nad enim grešnikom, kateri se izpokori, kakor nad devet in devetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.“

45. Izgubljeni sin.

Jezus dalje govori: „Neki človek je imel dva sina. Mlajši reče: Oče, daj mi del blagá, kateri gré meni. Oče jima razdelí premoženje. Malo dni potem mlajši sin vse pobere in se napoti v dalino deželo. Tam pa je zapravil vse svoje premoženje z razuzdanim življenjem. Ko je bil vse zapravil, nastane velika lakota v tisti deželi. Tudi on je začel pomanjkanje trpeti. Tedaj je šel in se pridružil nekemu meščanu tiste dežele; in ta ga pošlje na svojo pristavo svinje past. In tu je želel svoj trebuh napolniti z luščinami, katere so jedle svinje; pa nihče mu jih ni dal.“

Tedaj je šel sam v sé, in je rekel: „Koliko najemnikov v hiši mojega očeta ima obilo kruha; jaz pa tukaj od lakote ginem! Vzdignil se bom, ter pojdem k svojemu očetu, in mu porečem: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; več nisem vreden, tvoj sin imenovan biti; stori me, kakor enega svojih najemnikov! In vzdignil se je in šel k svojemu očetu.“

„Ko je bil pa še daleč, zagleda ga njegov oče, in milo se mu stori, teče mu naproti, oklene se ga okoli vratú ter ga poljublja. Sin pa mu reče: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; več nisem vreden, tvoj sin imenovan biti. Ali oče mu ne pusti dalje govoriti, in svojim hlapcem reče: Hitro prinesite najboljše oblačilo, in oblecite ga in dajte mu prstan na roko in črevlje na noge, in pripeljite pitano tele, in zakoljite ga, in hočemo jesti in se gostiti. Zakaj ta moj sin je bil mrtev, in je spet oživel; bil je izgubljen, in je najden. In začeli so se gostiti.“

„Starji sin je bil pa ravno na polju. Ko se domú vrne in približa hiši, zaslišal je petje in ples. Nekega hlapca pokliče in ga vpraša, kaj je to? Ta mu odgovori: Tvoj brat je prišel, in tvoj oče je zaklal pitano tele, ker ga je spet zdravega nazaj dobil. Tedaj se je starji



brat razsrdil in ni hotel v hišo iti. Ko oče to sliši, pride vun, in ga začne prositi. Sin pa reče očetu: Glej, toliko let ti služim, in nisem nikoli prestopil tvojega povelja, pa še nikdar mi nisi dal kozliča, da bi se bil pogostil s svojimi prijatelji. Ko je pa prišel ta tvoj sin, ki je svoje premoženje zapravil z malopridnimi osebami, zaklal si mu pitano tele. Na to mu oče odgovori: Moj sin, ti si zmeraj pri meni, in vse moje je tvoje. Gostiti se in veseliti pa se je spodobilo, ker je ta tvoj brat bil mrtev in je spet oživel, bil je izgubljen in je najden.“

46. Bogatin in ubogi Lazar.

* * Jezus dalje govori: „Bil je neki bogat mož. Oblečel se je v škrlat in v tančico, in se vsak dan imenitno gostil. Bil je pa tudi neki ubožec, po imenu Lazar. Ležal je pred vrati bogatinovimi in je bil poln ran. Želel se je nasititi z drobtinami, katere so padale z bogatinove mize; ali nikdo mu jih ni dal. Le psi so hodili lizat njegove rane. Prigodilo se je pa, da je umrl ubožec. Angeli so ga nesli v naročje Abrahama. Umrl je pa tudi bogatin, in je bil pokopan v pekel. Ko je v trpljenju povzdignil svoje oči, ugledal je od daleč Abrahama in Lazarja v njegovem naročju. Tedaj je vpil in

rekel: Oče Abraham, usmili se me vendar, in pošlji Lazarja, da pomóči konec svojega prsta v vodo, in ohladi moj jezik, ker grozovitno trpím v tem plamenu. — Ali Abraham mu odgovorí: Sin, pomisli, da si prejel dobro v svojem življenju, Lazar pa húdo; zdaj je ta oveseljen, ti pa trpiš. Vrhú vsega tega pa je med nami in med vami velik prepad postavljen, da, kateri hočejo odtod iti k vam, ne morejo, in tudi ne odondod sem priti.“



* * „Bogatin nato reče: Prosim torej, oče, pošlji pa vsaj Lazarja v hišo mojega očeta; pet bratov namreč imam, da jim pové, kako je v peklu, da tudi oni ne pridejo v ta kraj trpljenja. Toda Abraham mu odgovorí: Imajo Mojzesa in preroke, nje naj poslušajo. Bogatin reče: Nikar, oče Abraham, ampak če pojde kdo izmed mrtvih k njim, bodo se izpokorili. Abraham mu odgovorí: Ako ne poslušajo Mojzesa in prerokov, tudi ne bodo verovali, čeravno kdo vstane od mrtvih!“

(47. Sleporojeni.

Iz templja gredé Jezus nekega dné med ubožci ugleda človeka, ki je bil od rojstva slep. Učenci Jezusa vprašajo: „Učenik, kdo je grešil, ali on, ali njegovi starši, da je rojen slep?“ Jezus jim odgovorí: „Ni grešil ne on, ne njegovi starši, temuč zgodilo se je, da se

razodenejo Božja dela nad njim.“ Ko je bil to izrekel, pljune na tla, iz pljunka stori blato, s tem blatom slepemu pomaga oči in mu reče: „Pojdi, umij se v kopeli Siloe!“ Slepec gre, umije se, in ko se vrne, je videl.

Ko farizeji to zvedó, vprašajo ga, kako je izpregledal. On jim pripoveduje. Tedaj ga dalje vprašajo: „Kaj ti praviš o njem, kateri ti je oči odprl?“ On jim odgovori: „Prerok je.“ Zdaj mu niso hoteli verjeti, da je bil slep in da je izpregledal. Pošljejo torej po njegove starše, ter jih vprašajo: „Je-li ta vaš sin, za katerega vi pravite, da je bil slep rojen? Kako torej, da zdaj vidi?“ Starši jim odgovoré: „Vemo, da je ta naš sin, in da je bil slep rojen; kako pa, da zdaj vidi, ne vemo. Njega vprašajte! Zadosti je star, sam naj govori o sebi.“ To so pa rekli, ker so se bali farizejev; zakaj sklenili so že bili, vsakega, ki Jezusa spozná za odrešenika, pehniti iz shodnice.

Farizeji torej vdrugič pošljejo po človeka, kateri je bil slep, in mu rečejo: „Kako ti je odprl oči?“ On jim odgovori: „Saj sem vam že povedal, zakaj hočete še enkrat slišati? Ali hočete tudi vi biti njegovi učenci?“ Tedaj so ga kleli in mu rekli: „Ti bodi njegov učenec! Mi pa smo Mojzesovi učenci, ker vemo, da je z Mojzesom Bog govoril; za tega pa ne vemo, odkod je.“ Človek jim odgovori: „To je čudno, da vi ne veste, odkod je, pa je vendar meni oči odprl. Kar svet stoji, še ni bilo slišati, da bi bil kdo sleporojenemu odprl oči. Ko bi ta ne bil od Boga, ne bi bil mogel nič storiti.“ Razsrdé se in mu rekó: „V grehah si rojen ves, pa ti nas učiš!“ In pahnejo ga vunkaj. Ko je Jezus to slišal in ga srečal, rekel mu je: „Ali veruješ ti v Sinú Božjega?“ On mu odgovori: „Gospod, kdo je, da verujem vanj?“ Jezus reče: „Videl si ga, in kateri s teboj govori, on je.“ Tedaj reče: „Gospod, verujem!“ In predenj pade in ga moli.

(48. Oče naš. — Nadležni prijatelj.

Ko je bil Jezus spet zapustil Jeruzalem, in je molil v nekem samotnem kraju, reče mu nekdo izmed učencev: „Gospod, úči nas moliti, kakor je tudi Janez svoje

učence učil.“ Tedaj jim Jezus reče: „Kadar molite, recite: Očenaš, kateri si v nebesih. Posvečeno bodi tvoje ime. Pridi k nam tvoje kraljestvo. Zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. Daj nam danes naš vsakdanji kruh. In odpústi nam naše dolgé, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom. In ne vpelji nas v izkušnjo, temuč reši nas hudega. Amen.“

† Jezus pristavi: „Ko bi kdo izmed vas imel prijatelja, pa bi šel k njemu o polnoči ter bi rekel: Prijatelj, posodi mi tri hlebe, ker je dober prijatelj prišel s pota k meni, pa nimam kaj predenj položiti. Prijatelj bi mu znotraj odgovoril: Ne delaj mi nadlege; duri so že zaprte, in moji otroci so z menoj v hramu; ne morem vstati in ti dati. Pa ako óni le še trka, pravim vam: ko bi ravno ne vstal, in mu ne dal zató, ker je njegov prijatelj, vstal bo vendar zavoljo njegove nadležnosti in mu dal, kolikor potrebuje. Jaz vam torej pravim: Prosite, in vam se bo dalo; iščite, in našli boste; trkajte, pa se vam bo odprlo. Zakaj sleherni, kateri prosi, prejme; kdor išče, najde, in kdor trka, se mu odpre. — Kdó izmed vas prosi očeta kruha, pa mu bo dal kamen? ali ribe, bo-li mu namesto ribe dal kačo? ali če ga prosi jajca, bo-li mu podal škorpionja? Ako torej vi, ki ste grešniki, veste dobre darove dajati svojim otrokom: kolikanj bolj bo vaš Oče z nebes dal dobrega duha njim, kateri ga prosijo!“

49. Prilika o bogatem možu.

Jezus je zopet hodil po Galileji, in je čedalje resnobneje opominjal k veri in pokori. Nekega dne mu tedaj nekdo iz množice reče: „Učenik, reci mojemu bratu, naj deli dédščino.“ Jezus mu odgovori nevoljen: „Človek, sem-li jaz za delivca dedščine postavljen vama?“ Potem reče vsem: „Glejte in varujte se vse lakomnosti! Zakaj nikdo ne živi ob obilnosti svojega premoženja.“

Da bi jim razjasnil to resnico, pové jim to le priliko: „Nekega bogatega človeka polje je obilo sadú rodilo. In človek je sam pri sebi mislil: Kaj bom storil, ker nimam, kamor bi spravil svoje pridelke? In rekel je: Podrl bom svoje žitnice, in naredil večje. In porečem svoji duši: Duša, veliko blagá imaš spravljenega za prav veliko let;

počivaj, jej, pij in bodi dobre volje! Bog pa mu je rekel: Neumnež, to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe; kar si pa spravil, čigavo bo? Tako je s tem,“ pravi Jezus, „kateri si bogastvo nabira, pa ni bogat v Bogu.“

50. O nerodovitni smokvi ali o nerodovitnem figovem drevesu.

Že tretje leto je bilo, da je Jezus učil. In če ravno se je neprenehoma trudil za zveličanje svojega ljudstva, je vendar le malo sadú našel nad njimi. Zavoljo tega jim pripoveduje to le priliko: „Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu. Nekega dne pride in išče sadú na njem, pa ga ne najde. Tedaj reče gorniku: Glej, tri leta je, kar hodim iskat sadú na tem figovem drevesu, pa ga ne najdem. Posekaj ga torej! Čemu še prostor jemlje? Gornik mu odgovori: Gospod, še to leto ga pusti, da ga okopljem, in mu pognojim. Morebiti vendar obrodi sad! Če pa ne, boš ga potlej posekal.“

51. Deset gobovih.

Ko je Jezus zopet šel v Jeruzalem, srečalo ga je deset gobovih mož, kateri so od daleč stali in vpili: „Jezus, učenik, usmili se nas!“ Jezus jim reče: „Pojdite in izkažite se duhovnom.“ Ko so šli, bili so očiščeni. Eden izmed njih pa, ko je videl, da je očiščen, vrne se, na ves glas Boga časti, pade na obraz pred Jezusa, in se mu zahvali. In ta je bil Samarijan. Nato reče Jezus: „Ali jih ni bilo deset očiščenih? Kje je pa onih devet? Nobeden se ni našel, da bi se bil vrnil in Bogu čast dal, kakor ta tujec.“ Ozdravljenemu pa pravi: „Vstani in pojdi, ker tvoja vera ti je pomagala!“

52. Farizej in cestninar.

Ko je Jezus dalje šel po potu v Jeruzalem, k njemu pristopijo nekateri, ki so sami v sé zaupali, da so pravični, in so druge zaničevali. Tem pripoveduje to le priliko: „Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden je bil farizej, eden pa cestninar.“ Farizej je stal in je sam pri sebi to molil: „Bog, zahvaljujem te, da nisem kakor drugi ljudje,

razbojniki, krivičniki, prešuštniki, ali tudi kakor ta cestninar. Dvakrat v tednu se postim; desetino dajem od vsega, kar imam.“ — Cestninar pa je od daleč stal, in še oči si ni upal povzdigniti proti nebu, temuč trkal je na svoje prsi, rekoč: „Bog, bodi milostljiv meni grešniku! — Pravim vam: Ta je šel opravičen v svojo hišo, oni pa ne. Zakaj vsak, kateri se povišuje, bo ponižan, kdor se pa ponižuje, bo povišan.“

53. Jezus o prazniku templjevega posvečevanja.

Jezus pride o prazniku posvečevanja templjevega v Jeruzalem. Judje ga v templju obstopijo ter mu rekó: „Doklej nas pustiš v nevednosti? Ako si Kristus, nam naravnost povéj.“ Jezus jim odgovorí: „Saj vam pravim, pa ne verujete. Dela, katera jaz delam v imenu svojega Očeta, ta vričajo záme. Jaz in Oče sva eno.“ Tedaj začnó kamenje pobirati, da bi ga kamenjali. Jezus pa jim odgovorí: „V imenu svojega Očeta sem vam pokazal veliko dobrih del; zavoljo katerega me hočete kamenjati?“ Judje mu pravijo: „Zavoljo kakega dobrega dela te nočemo kamenjati, ampak zavoljo preklinjanja Božjega, ker se sam delaš Bogá, ko si vendar le človek.“ Jezus jim pa odgovorí: „Ako ne delam del svojega Očeta, mi ne verujete. Ako jih pa delam, verujte vsaj delom, ako nočete verjeti meni, da spoznate, da je Oče v meni, jaz pa v njem.“ Tedaj ga hočejo zgrabiti. On pa jim uide iz rok, in gre onkraj Jordana.

54. Bogati mladenič.

† Nekoliko potem pride bogat mladenič Gospodu naproti, pade predenj ter ga vpraša: „Učenik, kaj naj storím, da zadobím večno življenje?“ Jezus mu odgovorí: „Ako hočeš v življenje iti, izpolnjuj zapovedi.“ Mladenič dalje vpraša: „Katere?“ Jezus mu odgovori: „Te le: Spoštuj očeta in mater; ne ubijaj; ne prešuštuj; ne kradi; ne pričaj po krivem; ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.“ Mladenič mu vesel reče: „Vse to sem izpolnjeval od svoje mladosti; kaj mi še manjka?“ Jezus ga ljubeznivo pogleda in mu reče: „Eno ti še manjka. Ako hočeš popoln biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim; in boš velik zaklad imel v nebesih; potlej pridi in hòdi za menoj.“ Ko mladenič to sliši, odide žalosten; imel je namreč veliko premoženje.

55. Večno plačilo. Delavci v vinogradu.

Peter je bil zavoljo obljube, katero je Jezus dal bogatemu mladeniču, zelo vesel in ga je vprašal: „Glej, mi smo vse zapustili, in smo vsi šli za teboj; kaj bo torej nam?“ Jezus jim je rekel: „Resnično vam pravim, da ob prerokenju, kadar bo Sin človekov sedel na sedežu svojega veličastva, boste tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na dvanajst sedežih, in sodili dvanajstere Izraelove rodove. In sleherni, kateri zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena, bode stotérno prejel in dosegel večno življenje.“

Da bi pa ne mislili, da se bo v Božjem kraljestvu plačilo delilo tako, kakor na tem svetu, pripoveduje jim to le priliko: „Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, kateri je zjutraj zgodaj šel najemat delavcev v svoj vinograd. Kadar je najel delavcev po denarju na dan, poslal jih je v svoj vinograd. — In ob tretji uri je vun šel, in videl druge na trgu brez dela stati, in jim je rekel: Pojdite tudi vi v moj vinograd, in kar bo prav, vam bom dal. In oni so šli. — Spet je vun šel ob šesti in deveti uri, in je storil ravno tako. — Okoli enajstih pa je vun šel, in našel druge postajati, in jim reče: „Kaj stojite tukaj brez dela ves dan? Rekó mu: Ker nas ni nihče najel. Tedaj jim reče: Pojdite tudi vi v moj vinograd! — Kadar se je pa storil večer, reče gospod vinograda svojemu hišniku: Pokliči delavce in daj jim plačilo, in začni od poslednjih do prvih. Prišli so torej, kateri so bili okoli enajste ure najeti, in so prejeli vsak po denarju. Ko so pa prišli tudi prvi, menili so, da bodo več prejeli; pa tudi oni so prejeli po denarju. In ko so ga prejeli, so godrnjali nad hišnim gospodarjem, rekoč: Le-ti poslednji so le eno uro delali, pa si jih enake storil nam, ki smo prenašali težo dneva in vročino. On pa je odgovoril in rekel enemu izmed njih: Prijatelj, ne delam ti krivice; ali se nisi z menoj pogodil za denar? Vzemi, kar je tvojega, in pojdi; hočem pa tudi temu poslednjemu dati, kolikor tebi. Ali mi ni pripuščeno, storiti, kar hočem? Je-li tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober?“ — „Tako,“ sklene Jezus, „bodo poslednji prvi, prvi pa poslednji; zakaj veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih.“

56. Jezus obudi Lazarja.

† Sestri Marija in Marta v Betaniji ste imeli brata, po imenu Lazar, katerega je Jezus jako ljubil. Lazar hudo zbolí. Sestri torej pošljete do Jezusa in mu izporočite: „Gospod, glej, on, ki ga ljubiš, je bolan.“ Ko Jezus to sliši, reče: „Ta bolezen ni za smrt, temuč je na čast Božjo, da bo Sin Božji po nji povelíčan. Črez dva dni pa je rekel svojim učencem: „Pojdimo v Betanijo!“ Lazar, naš prijatelj, spi; pa grem, da ga zbudim iz spanja.“ Tedaj mu pravijo učenci; „Gospod, ako spi, bo ozdravel.“ Zakaj oni so menili, da Jezus govori o navadnem spanju. Torej jim Jezus nato razločno reče: „Lazar je umrl, in vesel sem zavoljo vas, da me ni bilo tam, zato da verujete; pa pojdimo k njemu!“

† Ko je Jezus tja prišel, je Lazar v grobu ležal že štiri dni. Sestri ste bili silno žalostni, in veliko prijateljev in znancev ju je obiskalo, da bi ju tolažili zavoljo brata. Ko Marta sliši, da gré Jezus, zapusti obiskavce, teče Jezusu naproti in mu reče: „Gospod, ko bi bil ti tukaj, moj brat ne bi bil umrl. Pa tudi zdaj vem, da česar koli boš Bogá prosil, ti bo Bog dal.“ Jezus ji reče: „Tvoj brat bo vstal.“ Marta mu odgovori: „Vem, da bo vstal ob vstajenju poslednji dan.“ Jezus ji pravi: „Jaz sem vstajenje in življenje: kdor veruje v mé, bo živel, akoravno umrje: in kdor koli živi, in v mé véruje, ne bo umrl vekomaj. Veruješ-li to?“ Ona mu reče: „Kaj pa, da verujem, Gospod, da si ti Kristus, Sin živega Bogá, ki si prišel na ta svet.“

† Ko je bila izgovorila, vrnila se je domú in je natihoma poklicala Marijo, svojo sestro, rekoč: „Učenik je tukaj, in te kliče.“ Marija hitro vstane in gre k Jezusu. Ko so znanci, ki so bili pri nji v hiši, videli, da je Marija hitro vstala, šli so za njo, rekoč: „H grobu gre, da bo tam jokala.“ Ko je torej Marija prišla k Jezusu, pade mu k nogam in jokaje reče: „Gospod, ko bi bil ti tukaj, moj brat ne bi bil umrl.“ Tudi Judje, ki so bili ž njo prišli, so jokali. Ko jih Jezus vidi, zgrozi se v duhu in se mu užali, in reče: „Kam ste ga položili?“ Rekó mu: „Gospod, pojdi in poglej!“ In Jezus se je zjokal. Tedaj so Judje rekli: „Glejte, kako ga je ljubil!“

† Grob pa je bil v skalo vsekan in s kamenom pokrit. Ko Jezus pride pred grob, reče: „Odvalite kamen!“ Marta pa mu pravi: „Gospod, že smrdí, zakaj štiri dni že leží.“ Jezus pa ji reče: „Ali ti nisem rekel, da, ako veruješ, boš videla čast Božjo?“ Tedaj so kamen odvalili. Zdaj Jezus oči kvišku povzdigne in reče: „Oče, zahvaljujem te, da si me uslišal. Jaz sem vedel, da me vselej, uslišiš; toda zavoljo ljudstva, ki okoli stoji,



X. J. MATOLONI WIEN

rekel sem, da verujejo, da si me ti poslal.“ Potem na ves glas zavpije: „Lazar, pridi vun!“ — In ta, ki je bil umrl, je pri ti priči vun prišel, povezan na nogah in rokah s povoji, in njegov obraz je bil v prt zavit. Torej jim Jezus reče: „Razvežite ga, da bo mogel iti.“

57. Jezus prerokuje svoje trpljenje in svojo smrt. — Cahej.

† Veliko Judov, ki so videli Lazarjevo obujenje, je verovalo v Jezusa. Nekateri izmed njih pa so šli k farizejem povedat, kaj je Jezus storil. Farizeji in pismarji se torej snidejo ter se posvetujejo rekoč: „Kaj hočemo storiti? Ta človek dela veliko čudežev. Če ga pa pustimo tako delati, bo vse ljudstvo vorovalo vanj.“ In sklenili so ta dan, Jezusa umoriti. Jezus pa se jim odmakne, ker njegova ura še ni bila prišla, in je šel v kraj blizu puščave.

† Črez šest dni pa reče dvanajsterim: „Glejte, gremo gôri v Jeruzalem, in sin človekov bo izdan vélikim duhovnom in pismarjem. Na smrt ga bodo obsodili in izdali nevérnikom, in ti ga bodo zaničevali, bičali in križali, in tretji dan bo vstal od smrti.“

† V Jeruzalem gredé je prišel blizu mesta Jerihe. Ondi je živel mož, po imenu Cahej. Ta je bil viši cestnarjev in bogat. Tudi on bi bil rad videl Jezusa; ni ga pa mogel videti

zavoljo ljudstva, ker je bil majhne postave. Torej je naprej tekel in je zlezel na divjo smokey, mimo katere je bilo Jezusu iti. Ko Jezus pride na tisto mesto, ozrè se na drevo in reče: „Cahej, stopi hitro doli, ker danes moram ostati v tvoji hiši.“ Cahej hitro doli stopi in ga z veseljem sprejme v svojo hišo. Vsi, kateri so to videli, so gordnjali in rekli: „H grešnemu človeku je šel v hišo!“ Cahej pa je pristopil h Gospodu, in rekel: „Glej, Gospod, polovico svojega premoženja dam ubogim, in ako sem koga kaj ogoljufal, četverno povrnem!“ Jezus mu odgovori: „Danes je zveličanje došlo ti hiši; ker Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega.“

58. Marija mazili Jezusa.

Iz Jerihe je šel Jezus dalje v Betanijo. Ondi so mu napravili večerjo. Lazar je bil eden izmed njih, ki so bili pri mizi. Marta je stregla Gospodu, Marija pa je prinesla libro dragega mazila prave narde v alabastrovi pušici, zlila ga je na njegovo glavo, mazilila mu noge ter jih brisala s svojimi lasmi, in vsa hiša je bila napolnjena z duhom tega mazila. Nekateri učenci so bili zavoljo tega nevoljni in so rekli med seboj: „Čemu ta potrata?“ Eden izmed njih pa, Juda Iškarjot, je rekel: „Zakaj se to mazilo ni prodalo za tri sto denarjev, in dalo ubogim?“ To pa je rekel, ne da bi mu bilo skrb za uboge, temuč ker je mošnje imel in nòsil miloščino, ki so jo vanjo metali za Jezusa in za njegove učence, in si je iz lakomnosti večkrat kaj ukradel iz nje. Jezus je vedel, kaj je med učenci, torej jim reče: „Kaj nadlego delate ti ženi? Dobro delo je nad menoj storila; zakaj ker je to mazilo zlila na moj život, je to storila za moj pogreb. Uboge imate vselej med seboj, mene pa nimate vselej. Resnično vam pravim, kjer koli se bo oznanjal ta evangelij, pràvilo se bo tudi v njen spomin, kar je nad menoj storila.“

59. Jezusov slovesni vhod v Jeruzalem.

* Drugi dan je šel Jezus iz Betanije v Jeruzalem. Ko je prišel blizu trga Betfage pri Oljski gori, poslal je dva svojih učencev in jima je rekel: „Pojdita v vas, katera je pred vama, in brž bosta našla oslico privezano in žrebe pri nji; odvežita ga in mi pripeljita. In če vama kdo kaj poreče, recita, da ga Gospod potrebuje, in brž vama ga bo izpustil.“

* Učenca sta šla in sta vse tako našla, kakor jima je bil Jezus povedal. Pripeljeta mu žrebe. Pregrneta ga s svojimi oblačili in posadita Jezusa nanj. Ko je jezdil dalje, nabiralo

se je okrog njega silno veliko ljudi, ki so vpili od veselja na ves glas. Nekateri so razgrinjali svoja oblačila po potu,



nekateri pa veje sekali z drevja in stlali na pot. Množice pa, katere so šle spredaj in zadaj, so vpile, rekoč: „Hozana sinu Davidovemu. Hvaljen bodi, kateri ide v imenu Gospodovem! Hozana na višavi!“ Med množicami so bili tudi nekateri farizeji, ki so iz nevoščljivosti in sovraštva pregánjali Jezusa po vseh njegovih stopinjah. Torej se nad toliko veseljem vpitjem, s katerim so množice Jezusa v Jeruzalem spremljale, tako razsrdé, da Jezusu samemu rekó: „Učenik, posvári svoje učence!“ Jezus pa jim odgovorí: „Pravim vam, da bodo kameni vpili, če ti molché!“

* Kolikor bliže je Jezus Jeruzalemu, toliko večé prihaja veselo vpitje. In izpolnilo se je staro prerokovanje Caharija preroka: „Veséli se, Jeruzalem! Glej, tvoj kralj ide k tebi ko Zveličar: ubog je, sedí na žrebetu osličinem.“ Med tem se pa Jezus spomni trdovratnosti Jeruzalemskega mesta, in razjoka se nad njim, rekoč: „Da bi bilo spoznalo tudi tí, zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir. Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi. Glej, prišli bodo dnevi nadte, in tvoji sovražniki te bodo obdali z nasipom, in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani. V tla bodo pomandrali tebe in tvoje otroke, in v tebi ne bodo kamena na kamenu pustili, zato ker nisi poznalo časa svojega obiskanja.“

* Jezus je šel skozi Jeruzalemske ulice naravnost v tempelj. Vse mesto je bilo po koncu. Od vseh strani so mu prinesli bolnikov, hromovih in slepih, in vse je ozdravil. Od veselja so začeli vnovič otroci vpiti: „Hozana sinu Davidovemu!“ Farizeji se še bolj razjezé in mu rečejo: „Ali slišiš, kaj ti pravijo?“ Jezus jim pa odgovori: „Kaj pa da! Ali niste nikoli brali: Iz ust otrok in sesajočih si hvalo si napravil?“

60. Kraljeva ženitnina in davčni denar.

Na večer se je Jezus iz Jeruzalema vrnil v Betanijo. Vsak dan pa je šel spet v mesto, in je učil v templju. Žalostnega srca se je spominjal omahljivosti in trdovratnosti judovskega ljudstva ter jim pripoveduje to-le priliko: „Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je napravil ženitnino svojemu sinu. Poslal je torej svoje hlapce poklicat povabljene na ženitnino; pa niso hoteli priti. Spet je poslal drugih hlapcev, rekoč: Povejte povabljenim: Glejte, svoje kosilo sem pripravil, moji junci in vitana žival je zaklana, in vse je pripravljeno, pridite na ženitnino! Ali oni niso marali, in so šli, eden na svojo pristavo, eden pa po svoji kupčiji. Drugi pa so zgrabili njegove hlapce, ter so jih zasramovali in pobili. Ko je kralj to slišal, se je razsrdil, in je poslal svoje vojske, in je pokončal tiste ubijavce, in požgal njih mesto. Potlej reče svojim hlapcem: Ženitnina je sicer pripravljena, toda povabljeni je niso bili vredni. Pojdite torej na razpotja, in katere koli najdete, pokličite jih na ženitnino. In šli so njegovi hlapci na ceste, in so jih nabrali, kolikor so jih našli, hude in dobre; in ženitnina je bila napolnjena s svati.“ Prišel je pa kralj gledat svatov; in je videl ondi človeka, ki ni bil svatovsko oblečen, in mu reče: „Prijetelj, kako si lesem prišel, ker nimaš svatovskega oblačila! On pa je umolknil. Tedaj je kralj rekel služabnikom: Zvežite mu roke in noge, in vrzite ga v skrajno temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.“

Farizeji in pismarji so dobro vedeli, da ta prilika zadeva zlasti nje. Jezni torej se snidejo in posvetujejo, kako bi Jezusa ujeli v besedi, da bi ga mogli obsoditi. In pošljejo do njega v tempelj svojih učencev s herodijani vred, rekoč: „Učenik, vemo, da si resničen, in po resnici

učiš pot Božjo, in da ti ni mari za nikogar, ker ne gledaš na veljavo ljudi. Povej nam, kaj se ti zdi, ali se sme davek dajati cesarju, ali ne?" — Judje so namreč silno neradi prenašali rimsko gospostvo; Herod pa in njegovi so bili za Rimljane. Farizeji so si torej mislili: Ako Jezus reče, da se sme, razžalil bo Jude; ako poreče, da ne, bo pa razžalil Heroda in Rimljane. Toda Jezus je spoznal njih zvijačo in je rekel: „Pokažite mi davčni denar!“ In podali so mu denar. Tedaj jih Jezus vpraša: „Čigava je ta podoba in napis?“ Reko mu: „Cesarjeva.“ Tedaj jim reče: „Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega!“ — Ko so to slišali, so se začudili njegovi modrosti, s katero je osramotil njih zvijačnost, in so ga molče popustili.

61. Dar uboge vdove. Prerokovanje o razdejanju Jeruzalemskega mesta in o končanju sveta.

† Jezus je bil še dalje v templju. Nekega dné je gledal, kako so ljudje denarje metali v pušico. Veliko bogatih je veliko vrglo vanjo. Med drugimi je prišla tudi uboga vdova, in je dva denarca vrgla vanjo. Ko Jezus to vidi, pokliče svoje učence in jim reče: „Resnično vam pravim, da ta uboga vdova je več vrgla vanjo, kakor vsi. Zakaj ti vsi so vrgli od svoje obilnosti; ta pa je vrgla vse, kar je imela.“

† Ko je šel Jezus ravno pred solnčnim zahodom iz templja, so učenci pregledovali prelepo tempeljsko poslopje. In izmed njih mu eden reče: „Učenik, poglej, kakšni kameni, in kakšno zidanje!“ Jezus jim odgovori: „Ali vidite vsa ta poslopja? Resnično vam pravim: Dnevi bodo prišli, ob katerih ne bo puščen kamen na kamenu, kateri bi ne bil razvaljen.“ Ko pridejo na Oljsko goro, usede se Jezus s svojimi učenci ondi. S te visočine je bilo mesto in tempelj ravno pred njihovimi očmi. Pri tem lepem pogledu ga učenci vprašajo: „Učenik, povéj nam, kdaj bo to? in kakšno bo znamenje tvojega prihoda in končanja svetá?“ Jezus jim odgovori:

† „Kadar boste videli, da je Jeruzalem z vojsko obležen, takrat vedite, da je blizu njegovo razdejanje. Tedaj naj beži na gore, kdor je zunaj mesta v Judeji, in kdor je na polju, ne vračaj se jemat svoje suknje. Zakaj takrat bo velika stiska, kakršne ni bilo od začetka svetá do zdaj, in je ne bo. Padali bodo pod mečem, in ujeti bodo odpeljani med vse narode; Jeruzalem pa bodo nevérniki poteptali, dokler se ne izpolnijo časi nevérnikov.“

† Preden se pa to zgodi, bo jih veliko prišlo, ki bodo rekli: „Jaz sem Kristus, in veliko jih bodo zapeljali. Slišali boste o vojski in uporih; narod bo vstal zoper narod, in kraljestvo zoper kraljestvo; in tu in tam bo kuga, lakota in potresi.“

† „Vse to pa je začetek vseh stisk. Zakaj kmalu potem, ko bo evangelijski oznanjevan vsem narodom, bo solnce otemnelo, in luna ne bo dala svoje svetlobe, in zvezde bodo z neba padale, in moči nebeške se bodo gibale. Na zemlji bo stiska med narodi zavoljo strašnega šumenja morja in valov. In ljudje bodo koprnili od strahu in čakanja tistega, kar ima priti nad ves svet. In takrat se bo prikazalo znamenje Sinu človekovega na nebu, in vsi rodovi bodo videli Sinu človekovega priti v oblakih nebá z veliko močjó in veličastvom. In on bo poslal svoje angele s trobento, in zbrali bodo njegove izvoljene od četrterih vetróv od konca do konca nebá. Nebo in zemlja bo prešla, moje besede ne bodo prešle.“

Razdejanje Jeruzalemskega mesta, ki se je 37 let pozneje zgodilo natanko po prerokovanju, nam je zvest porok, da se bo tudi prerokovanje o končanju svetá gotovo do pičice izpolnilo.

62. O deseterih devicah in o talentih.

† Jezus dalje govori: „Varujte se, da vaša srca ne bodo preobložena v požrešnosti in pijanosti in časnih skrbih; in da tisti dan nagloma na vas ne pride. Zakaj kakor zadruga bo prišel nad vse, ki prebivajo po vsi zemlji.“ Potem jim je Jezus razjasnil to opominjanje v naslednjih prilikah:

† „Nebeško kraljestvo bo podobno deseterim devicam, katere so vzele svoje svetilnice, in so šle ženinu in nevesti naproti. Pet jih je bilo nespametnih, pet pametnih. Pet nespametnih je vzelo svetilnice, olja pa niso vzele s seboj. Pametne so pa vzele olja v svojih posodah s svetilnicami vred. Ker se je pa ženin mudil, so vse podremale in zaspale. O polnoči pa je nastal šum: Glejte ženine gre, pojdite mu naproti. Takrat so vstale vse tiste device, in so pripravljale svoje svetilnice. Nespametne pa so rekle modrim: Dajte nam svojega olja, ker naše svetilnice ugasujejo. Pametne pa so odgovorile, rekoč: Da ga kje ne zmanjka nam in vam, pojdite raje k prodajavcem, in si ga kupite. Kadar so pa šle kupovat, prišel je ženin; in pripravljene so šle ž njim na ženitnino, in duri so se zaprle. Poslednjič pa pridejo tudi óne device, rekoč: Gospod, gospod, odpri nam! On pa je odgovoril in rekel: Resnično vam pravim, ne poznam vas. Cujte torej,“ sklene Jezus priliko, „ker ne veste ure, ne dneva.“

† „Zgodilo se bo kakor imenitnemu možu, kateri je šel na tuje, da bi se ondi polastil kraljestva. Preden odide, je



poklical svoje hlapce, in jim je izročil svoje blagó. Dal je enemu pet talentov, enemu dva, enemu pa eden, vsakemu po njegovi zmožnosti. Kupčujte ž njimi, reče jim, dokler domú ne pridem; in brž potem odrine. Sel je tedaj tisti, ki je bil prejel pet talentov, in je kupčeval ž njimi, in je pridobil pet drugih. Ravno tako je tudi oni, ki je bil prejel dva, pridobil dva druga. Ta pa, ki je bil prejel le eden, je šel in ga je zakopal v zemljo in skril denarje svojega gospoda. Črez dolgo časa pa pride gospod tistih hlapcev in ima račun ž njimi. Pristopil je najprej tisti, ki je bil prejel pet talentov, in je prinesel pet drugih talentov, rekoč: „Gospod, pet talentov si mi izročil; glej, pet drugih sem pridobil.“ Njegov Gospod mu je rekel: „Prav, dobri in zvesti hlapec! Ker si bil v malem zvest, bom te postavil nad veliko; pojdi v veselje svojega gospoda. — Pa tudi oni, ki je bil prejel dva talenta, pristopil je, in rekel: Gospod, dva talenta si mi izročil; glej, dva druga sem pridobil. Njegov gospod mu je rekel: Prav, dobri in zvesti hlapec! Ker si bil v malem zvest, bom te postavil nad veliko; pojdi v veselje svojega gospoda.“

† „Poslednjič je pristopil tudi ta, ki je bil prejel en talent, in rekel: Gospod, vem, da si trd človek, da žanješ, kjer nisi sejal, in pobiraš, kjer nisi razsipal. Zato sem se te bal, ter sem šel in skril tvoj talent v zemljo. Glej, tukaj imaš, kar je tvoje. Njegov gospod pa je odgovoril nevoljen, in mu rekel:



Hudobni in leni hlapec! Vedel si, da žanjem, kjer nisem razsipa; torej bi bil moral moje denarje dati menjavcem, in kadar bi bil jaz prišel, bil bi prejel svoje z obrestjo. Vzemite mu torej talent, — reče okoli stoječim — in dajte ga onemu, ki ima deset talentov. Zakaj vsakemu, kateri ima, bo se dalo, in imel bo obilno; kdor pa nima, mu bo še to, kar se zdi da ima, odvzeto. Nepridnega hlapca pa vrzite v skrajno temo; tam bo jok in škripanje z zobmi.“

63. Poslednja sodba in ločitev na vekomaj.

* * Ko je bil Jezus svoje učence opomnil, naj se za poslednjo sodbo dobro pripravijo, jim tudi popiše to sodbo, in sicer s temi le besedami: „Kadar pride Sin človekov v svojem veličastvu, in vsi angeli z njim, takrat bo sedel na sedežu svojega veličastva. In zbrali se bodo pred njim vsi narodi, in bo jih ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov. Ovce bo postavil na svojo desnico, kozle pa na levo.“

* „Takrat poreče nebeški kralj tistim, kateri bodo na njegovi desnici: Pojdite, blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Zakaj lačen sem bil, in dali ste mi jesti; žejen sem bil, in dali ste mi piti; tujec sem bil, in vzeli ste me pod streho; nag sem bil, in oblekli ste me; bolan sem bil, in obiskali ste me;

v ječi sem bil, in prišli ste k meni. Tedaj mu bodo pravični odgovorili, rekoč: Gospod, kdaj smo ti to storili? Kralj pa jim bo odgovoril: Resnično vam pravim, kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, storili ste meni.“

* „Potlej poreče tudi tistim, kateri bodo na levisi: Poberite se izpred mene, prekleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen



hudiču in njegovim angelom! Zakaj lačen sem bil, pa mi niste dali jesti; žejen sem bil, pa mi niste dali piti; tuj sem bil, pa me niste vzeli pod streho; nag sem bil, pa me niste oblekli; bolan in v ječi, pa me niste obiskali. Tedaj mu bodo tudi oni odgovorili, rekoč: Gospod, kdaj smo te videli lačnega, ali žejnega, ali tujega, ali nagega, ali bolnega, ali v ječi, pa ti nismo postregli? On pa jim bo odgovoril: Resnično vam pravim,

česar niste storili kateremu mojih najmanjših bratov, tudi meni niste storili.“ „In ti pojdejo v večno trpljenje; pravični pa v večno življenje.“

Poslednja velika noč. Trpljenje in smrt Jezusa Kristusa.

64. Velikonočno jagnje. Umivanje nog.

* Prvi dan velikonočnih praznikov, ko je bilo treba velikonočno jagnje klati, pristopili so učenci k Jezusu in so ga vprašali: „Kje hočeš, da ti pripravimo velikonočno jagnje?“ Jezus reče Petru in Janezu: „Pojdita v mesto, in srečal vaju bo človek, kateri ponese vrč vode: idita za njim v hišo, v katero pojde, in recita hišnemu gospodarju: Učenik pravi: Kje je moje obednica, kjer bom velikonočno jagnje jedel s svojimi učenci? In pokazal vama bo veliko obednico pogrnjeno; ondi nam pripravita.“ — Učenca gresta in prideta v mesto, in najdeta, kakor jima je bil Jezus povedal; in pripravila sta velikonočno jagnje. Ko se je bilo zvečerilo, prišel je Jezus z dvanajsterimi, ter za mizo sédel in rekel: „Iz srca sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami, preden trpím. Pravim vam: od zdaj ga ne bom več jedel, dokler ne bo dopolnjeno v Božjem kraljestvu.“

* Po jedi velikonočnega jagnjeta vstane Jezus, sleče zgorenje oblačilo, vzame prt ter se ž njim opaše, vlije vode v torilo, da bi apostolom noge umival in jim jih s prtom brisal. Ko je hotel začeti pri Petru, ostrmi Peter in reče: „Gospod, ali ti mi boš noge umival!“ Jezus mu odgovori: „Kar jaz delam, ti zdaj ne veš; vedel pa boš potlej.“ Peter mu reče: „Ne boš mi umival nog, vekomaj ne!“ Jezus mu pa odgovori: „Ako te ne umijem, ne boš imel deleža z menoj.“ Tedaj mu reče Peter: „Gospod, ako je tako, ne samo nog, ampak tudi roke in glavo!“

* Ko je bil Jezus apostolom umil noge, vzel je svoja oblačila, sedel je spet za mizo, in jim rekel: „Ako sem jaz, Gospod in Učenik, vam noge umil, morate tudi vi eden drugemu noge umivati. Zakaj zgled sem vam dal, da ravno tako tudi vi storite, kakor sem storil jaz vam.“

65. Jezus postavi presveto rešnje Telo in perokuje, da ga bo Juda izdal.

Jezus vzame kruh, ki je bil pred njim, v svoje svete in častitljive roke, povzdigne svoje oči proti nebu, k Bogu, svojemu vsemogočnemu Očetu, posveti kruh

in ga dá svojim učencem, rekoč: „Vzemite in jejte; to je moje teló, katero bo za vas dano“. — Ravno takó je vzel tudi kelih z vinom, je zahvalil, posvetil ga in dal svojim učencem, rekoč: „Vzemite, in pijte vsi iz njega; to je moja kri, kri nove zaveze, katera bo za vas in njih veliko prelita v odpuščenje grehov. To storite v moj spomin.“

* * Kmalu potem je bil prežaljen v duhu, in je rekel: „Resnično, resnično vam pravim: Eden izmed vas me bo izdal!“ Učenci se silno ustrašijo, pogledujejo se med seboj in eden za drugim vprašajo: „Ali sem jaz, Gospod?“ — Jezus



jim reče: „Eden izmed dvanajsterih, kateri pomaka z menoj roko v skledo, me bo izdal. Sin človekov sicer gre, kakor je sklenjeno, a vendar gorjé človeku, po katerem bo izdan. Bolje bi mu bilo, da bi ne bil rojen tisti človek!“

* * Janez, ki ga je Jezus posebno ljubil, je slonel Jezusu na prsih. Temu torej pomigne Simon Peter, naj vpraša Jezusa, koga méni. Janez se torej nasloni na Jezusove prsi, in ga tiho vpraša: „Gospod, kdo je?“ Jezus mu odgovori: „Tisti je, kateremu bom jaz podal pomočeni kruh.“ In pomočil je kruh in ga dal Judu Iškarjotu. Juda vzame grižljaj, in ko ga použije, šel je satan vanj. Juda vstane, gre k Jezusu in ga vpraša:

„Učenik, ali sem jaz?“ Jezus mu odgovori: „Ti si! — Kar pa misliš storiti, brž stori!“ Tedaj je Juda vstal in brž vunkajšel, da ga je izdal; zakaj pogodil se je že bil z velikimi duhovni in starejšinami ljudstva, da jim hoče Jezusa za trideset srebrnikov prodati. Ko Juda odide, Jezus slovesno reče: „Zdaj bo Sin človekov povelčan, in Bog v njem.“

66. Jezus prerokuje, da ga bo Peter zatajil, in slovo jemlje od apostolov.

* „Otročiči“ — Jezus dalje ljubeznivo govori — „še malo časa sem pri vas. Za slovó vam dajem novo zapoved: Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste ljubezen imeli med seboj.“ Simon Peter prestrašen vpraša Jezusa: „Gospod, kam pa greš?“ Jezus odgovori: „Kamor jaz grem, zdaj ne moreš iti za menoj.“ Peter pravi: „Zakaj ne morem zdaj iti za teboj? Svoje življenje zate postavim!“ Jezus mu pa odgovori: „Simon, Simon, glej, satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal kakor pšenico; toda jaz sem prosil zate, da ne jenja tvoja vera; in ti, kadar se boš nekdanj izpreobrnil, potrdi svoje brate. To noč se boste vi vsi pohujšali nad menoj; zakaj pisano je: Udaril bom pastirja, in ovce se bodo razkropile.“ Na to reče Peter: „Ko bi se tudi vsi pohujšali nad teboj, jaz se ne bom nikdar pohujšal. Gospod, s teboj sem pripravljen iti v ječo in smrt.“ Jezus pa mu odgovori: „Ali svoje življenje boš zame postavil? Resnično, resnično ti pravim, da to noč, preden petelin dvakrat zapoje, me boš trikrat zatajil!“

† Te Jezusove besede so silno prestrašile apostole. Jezus jih torej tolaži, rekoč: „Vaše srce naj se ne prestraši. V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč, in zdaj grem tja, vam mesto pripraviti. Potem spet pridem in vas bom k sebi vzel, da boste tudi vi tam, kjer sem jaz. Pot pa veste.“ Tedaj mu Tomaž reče: „Gospod, kako moremo vedeti pot?“ Jezus odgovori: „Jaz sem pot, in resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugače, kakor po meni. Ker pa grem tja, bom prosil Očeta, in dal vam bo drugega Tolažnika, da pri vas ostane vekomaj, Duha resnice. Ta Tolažnik, sveti Duh, vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsega, kar koli sem vam jaz govoril. Mir vam zapuščam, svoj mir vam dajem: ne kakor ga daje svét, vam ga jaz dam. Ne bom več veliko govoril z vami; pride namreč vojvoda tega sveta. Pri meni bi sicer nič ne imel, ako bi jaz ne hotel; svét naj pa spozná, da ljubim Očeta

in delam tako, kakor mi je Oče zapovedal. Vstanite in pojdimo odtod.“ — Ko je bil Jezus to izrekel, odpeli so zahvalno pesem in šli proti Oljski gôri.

* * *

† Po poti jim je Jezus dalje govoril: „Jaz sem prava vinska trta, moj Oče pa je vinogradnik. Vsako trto, katera v meni ne rodi sadú, bo odrezal; vsako pa, katera rodi sad, bo otrebil, da rodi več sadú. Ostanite v meni, in tudi jaz bom v vas ostal. Kdor ostane v meni, in jaz v njem, on rodi veliko sadú. Kakor mladika ne more roditi sadú sama od sebe, ako ne ostane na trti, tako tudi vi ne, ako ne ostanete v meni; ker brez mene ne morete nič storiti. Kdor ne ostane v meni, bode odrezan in usehnil, kakor mladika, ki se pobere, v ogenj vrže, in zgori.“

* * *

† Potem je Jezus proti nebu pogledal in rekel: „Oče, ura je prišla! Poveličal sem te na zemlji; dokončal sem delo, katero si mi dal. In zdaj tí, Oče, mene poveličaj z veličastvom, katero sem imel pri tebi, preden je bil svet. Tvoje imé sem razodel ljudém, katere si mi dal. Spoznali so, da sem od tebe izšel, in verovali, da si me tí poslal. Torej prosim zanje, sveti Oče, varuj jih hudega. Posveti jih; zakaj kakor si ti mene na svet poslal, tako sem tudi jaz nje poslal po svetu. Pa ne prosim samo za njé, ampak tudi za tiste, kateri bodo po njih besedi vérovali v mene, da bodo vsi oni, kakor ti, Oče, v meni, in jaz v tebi. Oče, hočem, da bodo tisti, katere si mi dal, tudi z menoj tam, kjer sem jaz, da vidijo moje veličastvo, katero si mi dal; ker si me ljubil pred začetkom sveta.“

67. Jezus na Oljski gori.

Jezus je šel zdaj s svojimi apostoli črez potok Cedron na Oljsko goro. Stopili so na vrt neke pristave, kateri se je reklo Getzemani *). Pri vhodu reče Jezus apostolom: „Sédite tukaj, da grem tja, in molim!“ Le Petra, Jakoba in Janeza je seboj vzel in z njimi šel bolj na vrt. Zdaj je začel žalosten in otožen prihajati, tresti se in trepetati; torej reče: „Moja duša je žalostna do smrti. Ostanite tukaj, in čujte in molite z menoj.“ Nato se za lučaj daleč odtegne od njih, pade na svoj obraz in moli, rekoč: „Moj Oče, ako je mogoče, vzemi

*) Glej obris Jeruzálemskega mesta na zemljevidu.

ta kelih od mene: ali vendar ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti!“

Po ti molitvi Jezus vstane, in se vrne k svojim trem apostolom; oni pa so spali od žalosti. Torej jih zbudi in reče Petru: „Simon, ali spiš? Torej niste mogli eno uro čuti z menoj? Čujte in molite, da ne pridete v izkušnjo! Duh je sicer voljen, meso pa



KA MATOLOBI BIEN

slabo.“ — Potem gre vdrugič in moli: „Moj Oče, ako ne more ta kelih mimo iti, kakor da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja!“ Črez nekoliko časa se spet k učencem vrne, in jih zopet najde spéče. — Zopet jih popusti in moli vtretjič ravno s tistimi besedami. Tedaj ga obidejo smrtne težave, in njegov pot je bil kakor krvave kaplje, ki so padale na tla. On pa še dalje in prirčneje moli. Kar se mu prikaže angel z nebes, in ga potrdi.

Nato se vrne k učencem ter jim reče: „Spite zdaj in počivajte! Približala se je ura, in Sin človekov bo izdan grešnikom v roke. — „Vstanite, pojdemo! Glej on, ki me bo izdal, je blizu.“

68. Jezus ujet.

Ko je Jezus še govoril, pride Juda, in ž njim velika množica s svetili, baklami, z meči in koli. Juda jim je bil poprej znamenje dal, rekoč: „Katerega bom poljubil, tisti je; njega primite.“ Ko je torej ugledal Jezusa, hitro k njemu stopi in reče: „Zdrav bodi, učenik!“ in ga je poljubil. Jezus mu odgovori: „Priatelj, čemu si prišel? Juda, s poljubom izdaješ Sina človekovega?“ — Nato Jezus stopi pred druhal in jo vpraša: „Koga iščete?“ Oni mu odgovoré: „Jezusa Nazareškega.“ Jezus jim reče: „Jaz sem!“ Pri ti besedi vsi odstopijo in, kakor bi jih bila strela udarila, popadajo na zemljo. Ko so od strahú zopet k sebi prišli, vpraša jih Jezus drugič: „Koga iščete?“ Odgovoré mu: „Jezusa Nazareškega!“ Jezus pravi: „Povedal sem vam, da sem jaz: ako torej mene iščete, pustite te (moje učence) iti!“ — Tedaj so pristopili, in so ga prijeli.

* * Ko učenci to vidijo, rekó: „Ali naj z mečem mahnemo?“ In Peter res potegne meč in mahne po hlapcu vélikega duhovna, kateremu je bilo ime Malh, ter mu odseka desno uho. Ali Jezus reče Petru: „Vtakni meč v nožnico! Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta, in bi mi poslal več ko dvanajst legijonov angelov? Kako bi se torej dopolnila pisma?“ Potem se dotakne hlapčevega ušesa in mu ga zaceli. Potlej je Jezus radovoljno roke podal, in se dal zvezati. Takrat so ga vsi učenci zapustili in so zbežali. Le Peter in Janez sta šla od daleč za njim.

69. Jezus pred Anom in Kajfom.

* * Druhal je Jezusa najpoprej peljala k Anu, kateri je bil prej to leto véliki duhoven in tast tedanjega vélikega duhovna Kajfa. Ana ga je vprašal za njegove učence in njegov nauk. Jezus mu je ves pohleven odgovoril: „Jaz sem očitno govoril in učil; vprašaj tiste, kateri so me slišali.“ Zavoljo teh besedí ga eden izmed hlapcev s pestjo udari za uho, rekoč: „Ali tako odgovarjaš velikemu duhovnu?“ Jezus mu ljubeznivo odgovorí: „Ako sem hudo govoril, izpričaj; ako sem pa prav govoril, kaj me biješ?“

* * Ana je poslal Jezusa zvezanega h Kajfu, kjer so bili že zbrani pismarji in starejšine ljudstva. Zborni možje bi bili radi našli kaj nad Jezusom, da bi ga bili mogli na smrt

obsoditi. Toda niso mogli. Sicer so bili veliko krivih prič podkupili, da bi bile krivo pričale zoper njega. Toda njih pričanje se ni ujemalo. Poslednjič pridete dve krivi priči, in ste rekli: „Ta je govoril: Jaz morem podreti tempelj Božji, pa ga v treh dneh zopet sezidati.“ Ali tudi njuno pričanje je bilo različno v več rečeh. — Zdaj véliki duhoven vstane, stopi na sredo in reče Jezusu: „Ali nič ne odgovoriš na to, kar ti pričajo zoper tebe?“ Jezus pa je molčal. —



Zopet mu véliki duhoven reče: „Rotím te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin Božji?“ — Nato mu Jezus slovesno in resnobno reče: „Jaz sem! — Pravim vam pa: posehmal boste videli Sina človekovega sedeti na desnici moči Božje, in priti v oblakih neba.“ Tedaj veliki duhoven svoja oblačila raztrga in pravi: „Kaj potrebujemo še prič? Saj ste sami slišali, da je preklinjal Boga; kaj se vam zdí?“ In vsi zavpijejo: „Smrti je vreden!“

70. Peter zatají Jezusa. Juda obupa.

* * Peter in Janez sta šla od daleč za Jezusom na dvorišče vélikega duhovna. Sredi na dvorišču so bili vojščaki in hlapci zakurili, in so se greli okrog ognja, ker je bila mrzla noč. Peter je bil sédel k njim, da bi videl, kako se bo z Jezusom izteklo. Tedaj pride vratarica, ugleda Petra in reče: „Tudi ti si bil z Jezusom Nazareškim.“ Peter se je ustrašil, in je

pred vsemi tajil, rekoč: „Jaz ne, saj ga še ne poznam. In petelin prvič zapôje. Kmalu potem hlapec na Petra kazaje reče: „Tudi ta je eden izmed učencev.“ Peter je spet tajil in prisegal, rekoč: „Jaz ne poznam tega človeka.“ Črez nekoliko časa pridejo drugi, in pravijo: „Resnično, tudi ti si eden izmed tistih: Galilejec si; tvoj jezik te razodeva.“ Peter pa je začel



spet rotiti se in prisegati: „Ne poznam tega človeka.“ — In pri ti priči petelin vdrugič zapôje. — Gospod pa se je ozrl in je pogledal Petra. Ta pogled Petra presune, in spomnil se je Gospodovega prerokovanja: Še to noč, preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil. — Ves skesan je šel iz dvorišča, in se je bridko zjokal.

* * * Vojaki in sodni hlapci so Jezusu črez noč, kar so mogli, hudega delali. Nekateri so mu v obraz pljuvali, nekateri so mu oči zakrivali, in ga v obraz in za uho s pestmi bili, ter ga vpraševali, rekoč: „Prerokuj nam, Kristus, kdo te je udaril?“ In še več hudega so ž njim počenjali, in preklinjali ga.

* * * Ko se je storil dan, sešel se je veliki zbor še enkrat in vnovič izrekel nad Jezusom smrtno sodbo. Ko je Juda to slišal, se je skesal svojega hudičevega dejanja. Nazaj je prinesel trideset srebrnikov velikim duhovnom in starejšinam, in jim rekel: „Grešil sem, ker sem izdal nedolžno krí!“ Oni pa so mu odgovorili: „Kaj to nam mari? Ti glej!“ In vrgel je od sebe srebrnike v tempelj, je šel in se v obupnosti z vrvjô obesil.

71. Jezus pred Pilatom in Herodom.

* * Vélíki judovski zbor je smel sicer na smrt obsoditi, vendar pa sklenjene sodbe ne izpolniti. Zato so velíki duhovni in starejšine Jezusa peljali zvezanega pred sodno hišo deželnega poglavarja Poncija Pilata. — Pilat je torej prišel iz sodne hiše, in je stopil na zvišano mesto, da bi slišal njih tožbo. Torej jih vpraša: „Kakšno tožbo imate zoper tega človeka?“ Odgovoré mu: „Tega smo našli, da zapeljuje naš narod, in da brani cesarju davke dajati, ker pravi, da je Kristus, kralj. Ko bi ne bil hudodelnik, bi ti ga ne bili izdali.“ Pilat je tedaj šel v sodno hišo, poklical je k sebi Jezusa, in ga vprašal: „Ali si ti kralj judovski?“ Jezus odgovorí: „Kralj sem, pa moje kraljestvo ni od tega sveta.“ Na to je Pilat šel k velikim duhovnom in starejšinam, in jim reče: „Jaz ne najdem nobene krivice nad tem človekom.“ Oni pa so še bolj silili in vpili rekoč: „Ljudstvo podpihuje, ker uči po vsi Judeji, začensí od Galileje do sem.“ Jezus ni odgovoril na nobeno tožbo. Torej mu reče: „Ali ne sliši, koliko pričajo zoper tebe?“ Jezus tudi zdaj molčí, tako da se deželni poglavar silno čudi.

* * Ko je pa Pilat slišal imenovati Galilejo, vprašal je, če je Jezus Galilejec. In ko je zvedel, da je izpod Herodove oblasti, poslal ga je k Herodu, ki je bil tiste dní tudi v Jeruzalemu zavoljo praznika. Herod se je zelo veselil, Jezusa poznati, ker je upal, da bo vpričo njega storil kak čudež. Popraševal ga jè z mnogimi besedami; ali Jezus mu ni odgovoril na nobeno vprašanje. Tedaj ga je Herod s svojimi dvorniki zasramoval in da ga še bolj oponašajo, reče ga obleči v belo kraljevo oblačilo in ga takó nazaj pošlje k Pilatu.

72. Jezus bičan, s trnjem kronan in na smrt obsojen.

* * Pilat je dobro vedel, da so vélíki duhovni in starejšine Jezusa le iz nevoščljivosti v sodbo izdali. — Bila je navada, da je poglavar o velíki noči ljudstvu izpustil enega jetnika, za katerega so prosili. Takrat je bil v ječi velik hudodelnik, Barába po imenu. Njega postavi zraven Jezusa in zbranemu ljudstvu reče: „Katerega hočete, da vam izpustim? Barába ali Jezusa?“ — Pilat je za gotovo menil, da bodo prosili za Jezusa. Ali vélíki duhovni in starejšine so ljudstvo podpihali, in vsa druhal vpije v en glas: „Proč s tem, izpústi nam Barába!“ Pilat jim reče: „Kaj torej naj storím z Jezusom, ki je imenovan Kristus?“ In vsi zavpijejo: „Križaj ga, križaj ga!“ Pilat jim odgovorí: „Kaj pa je hudega storil? Nič smrti vrednega ne najdem nad njim; pretepel ga bom torej in izpustil.“ Na to ukaže Jezusa v sodno hišo peljati.



K. A. MATOLONI WIEN.

Vojaški hlapci mahoma skličejo vso trumo, Jezusa pa slečejo, privežejo ga k stebru, in ga neusmiljeno bičajo. Potem mu v zasmeh škrlatast plašč ogrnejo,



MATOLONI WIEN

trnjevo krono spletejo in mu jo pritisnejo na glavo. V desnico mu dajo trst; poklekujajo pred njega, in ga zasramujejo, rekoč: „Zdrav bodi, kralj judovski!“ Drugi vanj pljujejo, bijejo ga s pestmi za uho, mu trst iz roke jemljejo in ga tolčejo po glavi, da se mu trnje še bolj vdira v čelo in v sence.

* * Ker je bil Jezus tako strašno raztepen, menil je Pilat, da bo sam pogled Jude genil in k usmiljenju nagnil. Torej reče Jezusa pred ljudstvo pripeljati, in jim ga pokaže z milimi besedami: „Glejte, človek!“ Ali divja druhal z enim glasom zavpije: „Križaj, križaj ga!“ Veliki duhovni in starejšine pa pravijo Pilatu: „Ako tega izpustiš, nisi cesarjev prijatelj; zakaj vsak, ki se kralja dela, ustavlja se cesarju.“ Tedaj se Pilat ustraši. In vzel je vode, in si je vpričo ljudstva umil roke, rekoč: „Jaz sem nedolžen nad krvjo tega pravičnega; vi



glejte!“ Vse ljudstvo odgovori in reče: „Njegova kri naj pride na nas in na naše otroke!“ Tedaj jim je Pilat izpustil Baraba; Jezusa pa je izdal njih volji, naj bo križan.

73. Jezus nese težki križ. Jezus križan.

Vojščaki so zdaj vzeli Jezusa, slekli mu škrlatasti plašč, oblekli ga v njegovo oblačilo in mu naložili

križ na ramo. S tem težkim bremenom obloženega peljejo po Jeruzalemskih ulicah na morišče, ki se je imenovalo Kalvarija (mesto mrtvaških glav), hebrejski pa Golgota. Z njim so tudi peljali dva razbojnika in ubijavca, da bi bila križana. Jezus večkrat pade pod težkim križem. Gredé so dobili nekega človeka iz Cirene, Simona po imenu, in vojaški hlapci so ga primorali, da je pomagal Jezusu križ nesti.



J. A. MATULONI WIEN.

* * Med véliko množico ljudi, katera je šla za Jezusom, bilo je tudi nekaj pobožnih žen, ki so ga milovale in objokovale. Jezus se k njim obrne in jim reče: „Hčere Jeruzalemske, nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci! Ker glejte, prišli bodo dnevi, ob katerih porekó: Gore, padite na nas: hribi, pokrijte nas! Če namreč nad sirôvim lesom to delajo, kaj se bo godilo nad suhim!“

Okoli šeste ure je prišel Jezus na goro Kalvarijo. Vojščaki mu ponudijo vina z miro in žolčem zmešanega; Jezus pa ga ni hotel piti. Potlej mu oblačilo z života potegnijo, in ga pribijejo na križ. Ž njim so križali tudi dva razbojnika, enega na desni, enega pa na levi strani.

* * Tako je torej sin Božji visel nag med nebom in zemljo; in njegova kri je tekla na zemljo. Edino njegovo lastnino, njegova oblačila, so vojščaki razdelili med se; za njegovo suknjo pa, ker je bila brez šiva, so vadjljali.

74. Jezus govori sedem poslednjih besedi in umrje.

* * Veliko ljudi je stalo okoli križa. Mimo gredoči pa so Jezusa preklinjali, z glavami majali, in rekli: „Dà te, kako tempelj Božji podiraš, in ga v treh dneh zopet sezidavaš, pomagaj sam sebi!“ — „Ako si Sin Božji, stopi s križa.“ — Ravno tako so ga zasramovali veliki duhovni s pismarji in starejšinami vred in so rekli: „Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Ako je kralj izraelski, naj stopi zdaj s križa, in verujemo vanj;“ Jezus pa je molil rekoč: „O če, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!“

* Tudi eden razbojnikov, ki sta ž njim visela, ga je preklinjal, rekoč: „Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama!“ Drugi pa ga je svaril in rekel: „Ali se tudi ti ne bojiš Bogá, ker si v ravno tistem obsojenju? Midva prejemava po zasluženju svojih hudobnih del, ta pa ni nič hudega storil.“ Nato se obrne k Jezusu, ter ga prosi, rekoč: „Gospod, spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo!“ Jezus mu odgovori: „Resnično ti pravim, še danes boš z menoj v raju!“



Zraven Jezusovega križa je stala Jezusova mati, ki je trpela najbridkejše bolečine v svojem srcu, in njegov preljubi učenec Janez. Ko ju Jezus ugleda, reče svoji materi: „Glej, tvoj sin!“ Janezu pa: „Glej, tvoja mati!“ In od tiste ure je Janez Mater Božjo k sebi vzel.

* Okoli poldne je solnce otemnelo, in tema je bila po vsi zemlji tri ure — do treh popoldne. Jezus ves čas molči, dasiravno je bil v neznanih smrtnih težavah. Da kelih trpljenja izpije do dna, zapustil ga je še celó njegov nebeski Oče s svojo notranjo tolažbo. Tako je Jezusovo trpljenje do vrha prikipelo, torej na ves glas zavpije: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!“

„Črez nekoliko časa reče Jezus: „Žejen sem.“ Eden izmed vojščakov brž vzame gobo, napojí jo s kisom in jo pomoli Jezusu na trstu k ustom. Jezus vzame nekoliko kapljic na jezik, in reče: „Dopolnjeno je!“

Potlej na glas zavpije: „Oče, v tvoje roke izročam svojo dušo!“ In ko je izgovoril te besede, nagnil je svojo glavo in je dal dušo iz sebe.

* * In glej, zagrinjalo v templju se pretrga na dvoje od vrha do tal; zemlja se trese, skale pokajo, grobi se odpirajo; in veliko mrtvih svetnikov se je obudilo in se prikazalo v Jeruzalem. Strah in groza prevzame stotnika in vojščake, ki so varovali Jezusa. „Resnično.“ rekli so, „ta je bil Sin Božji. Tudi pričujoče ljudstvo trepetaje na prsi trka in se molcé razide in domú vrne v Jeruzalem.

75. Jezus v grob položen.

* Judje so prosili Pilata, naj bi se križanim kosti polomile in se sneli, da bi trupla velikonočno soboto ne ostala na križih. Vojščaki so torej prišli in so hudodelnikoma kosti strli. Ko so pa prišli do Jezusa, videli so, da je že mrtev, in mu niso kosti zlomili. Da bi se pa vendar prepričali o njegovi smrti, prebodel mu je eden izmed vojščakov s sulico stran, in pri ti priči je tekla kri in voda iz nje.

Skriven učenec Jezusov je bil tudi Jožef iz Arimateje, bogat in imeniten svetovavec. Ko se je zvečerilo, šel je srčno k Pilatu in ga prosil, da bi mu dal Jezusovo teló. Pilat mu ga je dal. Jožef in Nikodem sta torej snela Jezusovo teló s križa, in ga zavila v tančico z dišavami vred. Jožef je blizu tistega kraja, kjer je bil



Jezus križan, imel vrt, na vrtu pa je bil nov iz skale izsekan grob. Vanj sta torej položila Jezusa. K durim grobovim pa sta zavalila velik kamen.



* * Drugi dan so se zbrali veliki duhovni in farizeji pri Pilatu, in so rekli: „Gospod, pomnimo, da je ta zapeljivec, ko je bil še živ, rekel: „Črez tri dni bom vstal!“ Ukaži torej grob obvarovati do tretjega dné, da kje ne pridejo njegovi učenci, in ga ne ukradejo, in ne rekó ljudstvu: „Od mrtvih je vstal!“ In Pilat jim je dal stražo. Postavili so jo pred grob. Kamen pa so zapečatili.

Jezusovo poveličanje.

76. Jezusovo vstajenje.

Jutro tretjega dne je napočilo, in Jezus vstane iz groba živ in častitljiv. In glej, velik potres je vstal. Angel gospodov je prišel z nebes, in kamen izpred groba odvalil in sédel nanj. Njegovo obličje je bilo svetlo kakor blisk in njegovo oblačilo belo kakor sneg. Varuhi se stresejo in kakor mrtvi popadajo na tla. Ko so se spet zavedeli, so vstali in bežali v mesto.

* * Poprej ta večer so bile pobožne žene kupile dišav, da bi Jezusa mazilile. Zjutraj pa so šle h grobu, ko je solnce vzhajalo. Gredé so med seboj žalostno govorile: „Kdo nam bo odvalil kamen od duri groba?“ Ko so se bližale grobu, so videle, da je kamen že odvaljen. Šle so v grob, in niso več našle



telesu Gospodovega. Zavoljo tega so bile silno žalostne. Kar zagledajo dva angela v svetlih oblačilih, in ostrmé. Angel na desni strani pa jim reče: „Nikar se ne ustrašite! Jezusa iščete, Nazareškega — križanega; vstal je in ga ni tukaj. Pojdite, in povejte njegovim učencem, zlasti Petru!“ In s strahom in z veseljem so tekle povedat njegovim učencem.

77. Jezus se prikaže Mariji Magdaleni in Petru.

* Pri ženah je bila tudi Marija Magdalena. Ona ni bila šla v grob. Marveč je, ko vidi kamen odvaljen, tekla v mesto, učencem to povedat. Potem se je zopet vrnila h grobu, in je šla jokaje vanj. In glej, tudi ona je zagledala dva angela, katera sta ji rekla: „Žena, kaj jokaš?“ Ona je odgovorila: „Mojega Gospoda so vzeli, pa ne vem, kam so ga položili.“ Ko se obrne, stal je Jezus pred njo. Menila je pa, da je vrtnar; torej mu reče: „Gospod, ako si ga ti odnesel, povej mi, kam si ga položil. Jezus pa jo z znanim glasom nagovori, rekoč: „Marija!“ Ona se ozrè, spozná ga, in reče: „Učenik!“ Jezus ji pa reče: „Pojdi k mojim bratom, in povej jim: Grem k svojemu Očetu in k vašemu Očetu, k svojemu Bogu in k vašemu Bogu.“ In izginil je izpred njenih oči. Ta dan se je Jezus prikazal tudi Simonu Petru.

78. Jezus se prikaže učencema na potu v Emavs.

Tisti dan popoldne sta šla dva izmed Jezusovih učencev v trg Emavs, ki je bil dve uri od Jeruzalema. Po poti sta se pogovarjala o vsem, kar se je bilo poslednje dni zgodilo v Jeruzalemu. Kar se jima Jezus pridruži v podobi tujca; in nista ga spoznala. Rekel jima je: „Kakšni so ti pogovori, ki jih imata gredé med seboj, in kaj sta tako žalostna?“ Eden, kateremu je bilo ime Kleofa, mu odgovori: „Ali si ti sam tujec v Jeruzalemu, da ne veš, kaj se je zgodilo v njem te dni?“ Potlej sta mu pripovedovala, da so upali, da bo Jezus Izraela rešil, da je bil pa na smrt obsojen in križan. On jima pa odgovori: „O vi nespametni, kdaj boste vendar verovali, kar so govorili preroki? Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to trpel, in tako šel v svojo čast?“ In začel je od Mojzesa in vseh prerokov, ter jima je razlagal, kar je o njem po vseh pismih. Med temi pogovori so se približali trgu: Jezus se je delal, kakor da bi hotel dalje iti. Ona sta



ga pa silila rekoč: „Ostani z nama, ker se mrači, in se je dan že nagnil.“ Tedaj je šel z njima noter in je sedel z njima k mizi. Na to vzame kruh, ga posveti, zlomi in njima podá. Zdaj so se jima oči odprle, in spoznala sta ga. On pa jima izgine izpred oči. Ko sta se zavedela od veselega strmenja, rekla sta med seboj: „Ali ni bilo najino srce goreče v naju, ko je govoril po poti, in nama pisma razlagal?“

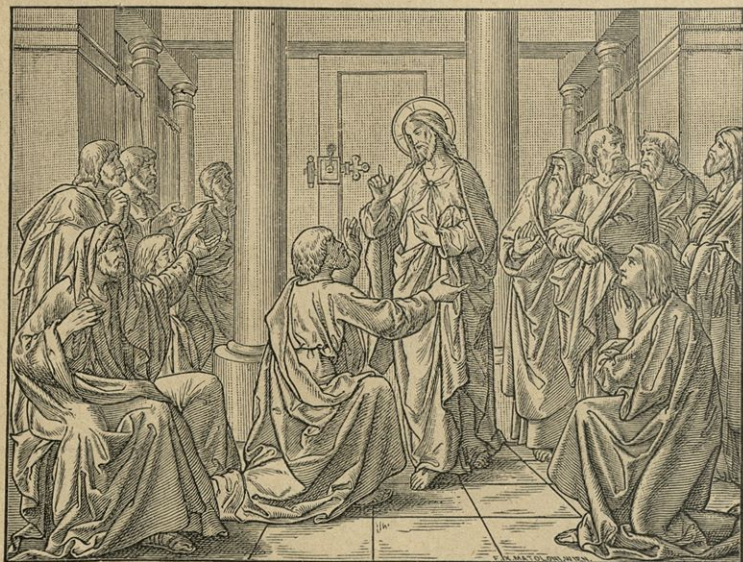
Vstala sta in se še tisto uro vrnila v Jeruzalem, ter sta pripovedovala, kaj se jima je zgodilo na poti, in kako sta ga po lomljenju kruha spoznala. Apostoli so bili tisti večer v Jeruzalemu zbrani v neki hiši pri zaklenjenih durih iz straha pred Judi. Z veseljem so poslušali, kar sta jima pravila učenca; pa tudi oni so jima povedali, da se je bil Jezus tudi prikazal Petru.

79. Jezus se prikaže vsem apostolom in postavi zakrament svete pokore.

Ko so bili apostoli še v hiši v Jeruzalemu zbrani in so se pogovarjali med seboj, prišel je Jezus pri zaklenjenih vratih k njim in jim je rekel: „Mir vam

bodi: jaz sem, ne bojte se!“ Prestrašili so se bili namreč in zbali, ker so menili, da vidijo duha. On jim torej reče: „Poglejte moje roke in moje noge, da sem jaz sam; potipajte in poglejte; saj duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da jih jaz imam.“ Ko je to rekel, jim je pokazal roke, noge in stran. Ko pa še niso verovali od veselja, jim je rekel: „Imate-li kaj jesti tukaj?“ In ponudili so mu kos pečene ribe in sat medú. V pričo njih je jedel, ostanke pa jim dal nazaj. Potlej jim zopet reče: „Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, judi jaz vas pošiljam.“ Ko je to izrekel, dihnil je v nje in jim rekel: „Prejmite svetega Duha! Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.“

* * Tomaža pa takrat ni bilo pri njih. Drugi apostoli so mu, ko pride, povedali: „Gospoda smo videli.“ On pa ni hotel verjeti, torej reče: „Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žrebljev, in ne denem svojega prsta v rane žrebljev, in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.“



Črez osem dni so bili apostoli spet v tisti hiši zbrani, in tudi Tomaž ž njimi. In zopet pride Jezus pri zaklenjenih vratih

k njim, stopi sredi med nje in reče: „Mir vam bodi!“ Potlej reče Tomažu: „Poglej moje roke in vloží svoje prste semkaj; podaj semkaj tudi svojo roko, in polóži jo v mojo stran, in ne bodi neveren, ampak veren!“ Tomaž pade Jezusu k nogam in reče: „Moj Gospod, in moj Bog!“ Jezus pa mu pravi: „Ker si me videl, Tomaž, si veroval; blagor njim, kateri niso videli, pa so verovali.“

80. Jezus izročí Petru najvišjo pastirsko službo.

* * Učenci so se iz Jeruzalema napotili v Galilejo, kakor jim je bil Jezus rekel. Ondi se jim je bil prikazal pri tiberijskem morju, jim je blagoslovil ribji lov, in je jedel ž njimi. Ko so odjedli, vpraša Jezus Simona Petra: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš bolj, kakor ti le?“ Peter mu odgovori: „To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim.“ Na to mu Jezus reče: „Pasi moja jagnjeta!“ — V drugo ga Jezus vpraša: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš?“ Peter odgovori: „To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim.“ Jezus mu zopet reče: „Pasi moja



jagnjeta!“ — Še v tretje Jezus vpraša Petra: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš?“ Peter je bil žalosten, da ga v tretje vpraša, in reče: „Gospod, ti vse veš, ti tudi veš, da te ljubim.“ In Jezus mu reče: „Pasi moje ovce! — Resnično, resnično ti pravim: Dokler si bil mlad, opasoval si se sam, in si šel kamor

si hotel; kadar boš pa star, boš svoje roke raztegnil, in druge bo opasal, in te popelje, kamor ti nočeš.“ To je pa Jezus rekel, da je na znanje dal, s kakšno smrtjo bo Peter Bogá poveljčal.

* Potlej so šli enajsteri na goro, kamor jim je bil Jezus ukazal. Z njimi je šlo tudi več od petsto učencev. In Jezus se je vsem prikazal. Ko so ga ugledali, popadali so na obraz ter so ga molili, potem so se pa veseli vrnili v Jeruzalem.

81. Jezus obljubi svetega Duha; drugič razpošlje apostole, in gré v nebesa.

* * Jezus se je bil še večkrat prikazal svojim učencem, in je z njimi govoril o Božjem kraljestvu, t. j. pripovedoval jim je vse, kar je bilo treba, da so ustanovili in vladali njegovo cérkev.

Štirideseti dan po svojem vstajenju se je v Jeruzalemu poslednjič prikazal vsem apostolom. Ukazal jim je v Jeruzalemu ostati, dokler jim ne pošlje svetega Duha. „Črez malo dní“ — reče jim — „bo sveti Duh nad vas prišel, in prejeli boste od njega moč, da boste o meni pričanje dajali v Jeruzalemu, po vsi Judeji in od kraja do kraja zemlje.“

Ko je to izgovoril, peljal jih je na Oljsko goro. In tu jim reče: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji; torej pojdite, in učite vse narode, in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha. Učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal. In glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“

* * „Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen. Kateri pa verujejo, pojdejo ta znamenja za njimi: v mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili; kače prijemali, in ako kaj strupenega pijejo, ne bo jim škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi.“

Ko je Jezus to izgovoril, je roke vzdignil, ter jih blagoslovil. Dokler jih je pa še blagoslavljal, se je izpred njih vpričo njih vzdignil in šel v nebesa in se usedel na desnico Božjo.

* * Učenci so strmeli in žalostni gledali za njim; in tudi še potem, ko ga je bil svetel oblak odmeknil njihovim očém. Kar



se jim prikažeta dva angela v belih oblačilih, in jim rečeta: „Možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebó? Ta Jezus, kateri je bil vzet od vas v nebo, prišel bo zopet ravno takó, kakor ste ga videli iti v nebo!“ Pri teh besedah apostoli pokleknejo in molijo Jezusa. Potlej se pa veseli vrnejo v Jeruzalem in Bogá časté in hvalijo.

* Še veliko drugega je Jezus storil, kar v evangelijih ni zapisano; in ko bi se vse na drobno popisalo, pravi sveti Janez, bi na ves svet ne šle bukve, katere bi bilo treba pisati. To pa je zapisano, da verujemo, da je Jezus Sin Božji, in da po veri večno življenje dosežemo v njegovem imenu.

Drugi oddelek.

Zgodbe apostolov in prve svete c rkve.

82. Matija izvoljen v apostolstvo. Prihod svetega Duha.

* Apostoli so se z Oljske gore vrnili v Jeruzalem. Ondi so se podali v zgoreno izbo neke hiše, kjer so se navadno zbirali, ter so z Marijo, Jezusovo materjo, in z več drugimi ženami in učenci deset dni v vedni moltitvi pričakovali svetega Duha. Enega tistih dni je Peter vstal in pričujočim oznanil, da je namesto Juda, izdajavca, treba izvoliti novega apostola.

Tedaj so molili in razsvetljenja prosili z nebes. In potem so izvolili pobožnega učenca, Matija po imenu; in bil je prištet enajsterim apostolom.

Deseti dan po Kristusovem vnebohodu je bil binkoštni praznik judovski. Tedaj so bili vsi apostoli zbrani v neki hiši. Kar okoli devetih dopoldne prišumi z neba velik šum kakor pihanje silnega viharja, in napolni vso hišo. Plameni v podobi ognjenih jezikov se przkažejo vsakemu nad glavo. Vsi so bili napolnjeni s svetim Duhom, in so začeli govoriti v mnogoterih jezikih.



* * Bili so tačas Judje iz vseh narodov prišli zavoljo binkoštnega praznika v Jeruzalem. Ko zaslišijo véliki šum, steče se jih velika množica od vseh strani pred hišo, kjer so bili apostoli. Zavzeli so se in strmeli, ker jih je vsak slišal govoriti v svojem lastnem jeziku. „Glejte“ — so rekli — „niso-li vsi ti, kateri govoré, Galilejci? In kako je to, da jih slišimo govoriti vsak svoj jezik, v katerem smo rojeni? Kaj hoče to biti?“ Drugi pa so se posmehovali in rekli: „Ti so sladkega vina polni.“

* * Tedaj stopi Peter z drugimi apostoli iz hiše, svoj glas povzdigne in jim reče: „Možje Judje in vsi, ki prebivate v Jeruzalemu, zaslišite moje besede! Ti niso pijani, kakor vi

menite; ampak izpolnilo se je, kar je že davno prerok Joel govoril: Zgodilo se bo poslednje dni, reče Gospod, in izlil bom svojega Duha na vse meso. Možje Izraelci, poslušajte te besede: Jezusa Nazareškega, kateremu je Bog med nami izpričevanje dal z deli, čudeži in znamenji, ste po rokah krivičnikov na križ pribili in umorili. Njega je pa Bog častiljivega obudil. Mi vsi smo tega priče, in ko je povišan na desnico Božjo, je nad nas izlil svetega Duha, katerega vidite in slišite. Prav gotovo torej vedi vsa Izraelove hiša, da je Bog Gospoda in Odrešenika vsemu svetu storil Jezusa, katerega ste vi križali.“

* * Te besede so jih globoko v srce zbudle. Veliko kesanih vpraša Petra in druge apostole: „Bratje, kaj nam je torej storiti?“ Peter jim odgovori: „Izpokorite se, in daj se krstiti sleherni izmed vas v imenu Jezusa Kristusa v odpuščenje svojih grehov, in prejeli boste dar svetega Duha.“ Na te besede se jih je še tisti dan dalo krstiti kakih tri tisoč duš. In bili so stanovitni v nauku apostolov, in združeni pri lomljenju kruha (sveti maši) in v molitvah. Vsak dan so bili z enim duhom v templju, so Bogá hvalili in so bili prijetni vsemu ljudstvu. In Gospod je dan na dan množil število izvoljenih.

83. Peter ozdravi človeka hromega od rojstva.

Peter in Janez pred velikim zborom.

† Nekega dne sta šla Peter in Janez v tempelj. Nekega moža, že čez štirideset let starega, ki je bil hrom, kar je bil na svetu, so nosili in ga posajali vsak dan pred templjeva vrata, da je ondi prosil vbogajmé nje, ki so hodili v tempelj. Tudi Petra in Janeza je vbogajme prosil. Peter mu odgovori: „Srebrá in zlatá nimam; kar pa imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa Nazareškega vstani in hodi!“ Potem ga prime za desnico ter ga vzdigne. Pri ti priči je ubožec na noge skočil, je šel za njima v tempelj, se je izprehajal, poskakoval in Boga hvalil.

† Vse ljudstvo je strmelo in se zavzemalo, in tiščalo za apostoloma. Ko Peter to vidi, začne govoriti, rekoč: „Možje Izraelci, kaj se čudite temu, ali kaj naju gledate, kakor da bi bila iz svoje moči, ali oblasti storila, da ta hodi? Bog naših očetov je poveličal svojega Sina Jezusa, katerega ste vi umorili. Vera v njegovo imé je dala temu popolno zdravje vpričo vas vseh. In zdaj, bratje, vem, da ste iz nevednosti Svetega in Pravičnega umorili. Izpokorite in izpreobrnite se torej, da se izbrišejo vaši grehi.“ — Na te besede jih je veliko vérovalo in dalo se jih je krstiti, da je število vernikov naraslo do pet tisoč.



† Ko sta pa apostola ljudstvu še govorila, prišli so tja duhovni s templjevo stražo, ju primejo in v ječo denejo. Drugo jutro so se zbrali veliki duhoven in starejšine, so ukazali dva apostola pripeljati pred se in so ju vprašali: „V čigavi moči ali v čigavem imenu sta vidva to storila?“ Tedaj jim Peter odgovori: „Poglavarji ljudstva in starejšine, poslušajte: Bôdi znamo vsem vam in vsemu Izraelovemu ljudstvu: v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa Nazareškega, ki ste ga vi križali, katerega je Bog obudil od mrtvih, v tem stoji ta pred vami zdrav. Jezus je kamen, katerega ste zavrgli vi zidarji, on pa je postal vogelni kamen. In v nikomur drugem ni zveličanja; zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli biti zveličani.“

† Sodniki ostrmé nad Petrovo srčnostjo. In ker so tudi videli ozdravljenega človeka zraven nju, niso mogli nič reči zoper to. Ukažejo torej apostoloma, nekoliko iz zbora stopiti in se med seboj posvetujejo, rekoč: „Kaj nam je storiti s tema človekoma? zakaj znan je čudež, ki se je po njih zgodil, vsem Jeruzalemskim prebivavcem; očiten je, ne moremo ga tajiti. Da se pa dalje ne razglasi med ljudstvom, zapretímo jima, da naj več ne govorita o Jezusu nobenemu človeku.“ — Pokličejo ju torej zopet pred zbor, in jima zatrdijo, naj v Jezusovem imenu nikakor več ne govorita, in ne učita. Peter in Janez jim neprestrašena odgovorita: „Sodite, če je prav pred Bogom, vas bolj

slušati, kakor Boga! Ne moremo namreč, da bi ne govorili, kar smo videli in slišali.“ Na to so jima sodniki še ostreje zaprétili ter ju izpustili; zakaj iz strahú pred Judi si niso upali, jima kaj žalega storiti.

84. Ananija in Safira.

* Peter in Janez sta povedala vernim, kaj se jima je bilo zgodilo. Tedaj so vsi skupaj glas zagnali k Bogu in rekli: „O Gospod, daj svojim služabnikom z vso vestjó govoriti tvojo besedo, in znamenja in čudeže delati v imenu tvojega svetega Sinú Jezusa.“ Ko so molili, potreslo se je mesto, na katerem so bili zbrani, in vsi so bili napolnjeni s svetim Duhom, in so srčno govorili Božjo besedo. Množica vernih je bila enega srca in enega duha. Ni ga bilo ubogega med njimi; zakaj kolikor je bilo gospodarjev, ki so imeli njive in hiše, so jih prodali in ceno apostolom prinesli od tega, kar so prodali. Od tega premoženja so apostoli delili vsakemu, kolikor je bilo komu potreba.

* Med premožnimi je bil mož, Ananija po imenu; njegovi ženi pa je bilo ime Safira. Ona sta prodala njivo. Nekaj cene sta skrivaj pridržala zase; drugi del pa je Ananija prinesel in k nogam položil apostolom. Toda Peter mu je rekel: „Ananija, zakaj je izkušal satan tvoje srce, da si legal svetemu Duhu, in pridržal nekoliko njivine cene? Ali bi ne bila njiva, ko bi jo bil obdržal, tebi ostala, in ali niso bili denarji v tvoji oblasti? Zakaj si sklenil to reč v svojem srcu? Nisi legal ljudem, ampak Bogu!“ Ko je Ananija te besede zaslišal, padel je na tla, in pri ti priči umrl. In velik strah je obšel vse, ki so bili pričujoči. Nekateri mladeniči, ki so bili vpričo, ga poberó, odnesó in pokopljejo.

* Črez kake tri ure se prigodí, da pride tudi Safira, ki še ni vedela, kaj se je bilo zgodilo. Peter ji reče: „Povej mi, žena, ali sta njivo za toliko prodala?“ Ona mu odgovori: „Prav za toliko!“ Peter pa ji pravi: „Zakaj sta se vendar pogovorila, izkušati Duha Gospodovega? Glej, tisti, ki so pokopali tvojega moža, so pred durmi, in tudi tebe vun ponesó.“ Pri tri priči Safira Petru pred noge pade in izdihne svojo dušo. Mladeniči stopijo noter, jo mrtvo iznesó ter pokopljejo pri njenem možu. Velik strah in groza je obšla vse verne in vse druge, kateri so slišali to prigodbo.

85. Vsi apostoli v ječi. Gamalijelov svèt.

† Po apostolih, zlasti po svetem Petru, se je godilo veliko čudežev med ljudstvom. Bolnike so že kar na ceste

nosili in na postelje in ležišča pokladali, da bi vsaj senca mimo gredočega Petra koga izmed njih obsenčila, in bi bili rešeni svojih bolezni. Zavoljo tega je bilo dan na dan čedalje več vernikov moških in ženskih, ki so verovali v Gospoda. Tedaj je veliki duhoven ukazal vseh dvanajst apostolov ujeti in v mestno ječo vreči. Ali angel Gospodov je po noči odprl vrata v ječo, iz jih je peljal iz nje, in rekel: „Idite v tempelj in govorite ljudstvu vse besede tega življenja! Ob zori torej gredó v tempelj in učé.“

† Snide se pa veliki zbor in pošljejo po apostole v ječo. Služabniki pa rekó: „Ječo smo sicer našli z vso skrbjo zaprto, in varuhe stoječe pred vrati; ko smo pa odprli, nismo našli nikogar notri.“ Silno se prestraši veliki zbor, ko to zvé; kar pride nekdo, in jim pové, da apostoli zopet učé v templju. Poglavar gré torej po nje, in jih pripelje brez sile; bali so se namreč ljudstva, da bi ne bili kamenani. Ko jih pripeljejo pred zbor, reče véliki duhoven: „Ali vam nismo ostro prepovedali, učiti v tem imenu? In glejte, napolnili ste ves Jeruzalem s svojim ukom, in hočete na nas pripraviti kri tega človeka.“ Peter jim odgovóri v imenu vseh apostolov: „Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi! Bog naših očetov je obudil Jezusa, ki ste ga ví na les obesili in umorili; on ga je za poglavarja in zveličarja povišal, da dá Izraelu pokoro in odpuščenje grehov.“ Ko to slišijo, so se nad apostoli silno razsrdili in so jih mislili umoriti. — Vstal je pa v zboru neki farizej, Gamalijel po imenu, učenik postave in častitljiv vsemu ljudstvu, in je ukazal apostolom odstopiti. Potem pa reče: „Možjé Izraelci, dobro pomislite pri teh ljudéh, kaj hočete storiti. Odstopite od teh ljudi in pustite jih. Zakaj če je njih delo od ljudi, bo se razdrlo; če je pa od Boga, ne boste ga mogli razdreti; in poslednjič se bo nad vami našlo, da se Bogu ustavljate.“ — In vsi so mu pritrdili. Vendar so pa dali apostole preteptsti, in so jim zopet ostro prepovedali, naj nikakor ne govoré v Jezusovem imenu, ter so jih izpustili. — Apostoli so pa šli veseli izpred zbora, ker so bili vredni spoznani, zavoljo Jezusovega imena zasramovanje trpeti; in niso nehali v templju in po hišah vsak dan učiti in oznanjati Kristusa Jezusa.

86. Volitev diakonov. Štefan, prvi mučence.

* Število vérnih se je množilo, in apostoli niso več utegnili pečati se z delitvijo miloščine. Tudi se je bilo prigodilo, da je bilo nekaj vdov v nemar puščenih pri vsakdanji delitvi. Torej skličejo apostoli vso množico učencev in rekó: „To ne

velja, da bi mi opuščali Božjo besedo, in oskrbovali mize. Ozrite se torej, bratje, po sedmih možéh izmed sebe, kateri imajo dobro izpričevanje, kateri so polni svetega Duha in modrosti, da jih postavimo črez to opravilo.“ To govorjenje je bilo vseč vsi množici; in izvolili so Štefana, moža polnega vere in svetega Duha, in Filipa in še pet drugih. Te so postavili pred apostole, kateri so nad njimi molili in roke položili nanje.

* * Štefan, poln milosti in moči, je delal čudeže in velika znamenja med ljudmi. Vstalo je pa nekaj judovskih modrijanov zoper njega, in so se prepirali ž njim. Ali njegovi modrosti in svetemu Duhu, ki je govoril, niso se mogli ubraniti. Osramoteni so se razsrdili in so nadražili ljudstvo zoper njega, in so vkup pridrli ter ga zgrabili in peljali v zbor. Najeli so tudi krivih prič, ki so rekle: „Ta človek ne jenja govoriti preklinjeavskih besedi zoper sveto mesto in postavo.“ Vsi, ki so sedeli v zboru, so jako nevoljni oči upirali v Štefana; in videli so njegovo obličje kakor obličje angelovo. — Štefan jim začne razlagati, kako prečudno in ljubeznivo je Bog vodil izraelsko ljudstvo, in kako so se Izraelci vedno Bogu ustavljali in mu bili nepokorni, in sklene svoj govor s temi ostrimi besedami: „Trdovratni in neobrezani na srcih in ušesih! Vi se vedno svetemu Duhu ustavljate, kakor vaši očetje, tako tudi vi. Oni so preganjali in morili preroke, ki so napovedovali prihod Odrešenikov, vi pa ste izdali in umorili njega samega!“



* * Ko so pa to slišali, so se togotili, in zoper njega z zobmi škripali. On pa, poln svetega Duha, ozre se v nebo, ugleda veličastvo Božje, in reče: „Glejte, nebesa vidim odprta, in Sina človekovega stati na desnici Božji.“ Tedaj zavpijejo na ves glas, zatisnejo si ušesa, in vsi kmalu nanj planejo, vlečejo ga iz mesta, da ga bodo kamenali. Na morišču si oblačila slečejo, in jih položé k nogam mladeniču, kateremu je bilo ime Savel. Na to obstopijo Štefana in ga pobijajo s kamenjem. Štefan pa moli, rekoč: „Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!“ Potem poklekne in na ves glas zavpije, rekoč: „Gospod, ne prištevaj jim tega greha.“ In ko je to izrekel, je zaspal v Gospodu.

87. Sveta birma. Dvornik iz Zamorskega.

* Po Štefanovi smrti so začeli v Jeruzalemu vérne strašno preganjati. Zlasti je Savel hudo divjal zoper cérkev Božjo. Po hišah je hodil in vlačil možé in žene in jih izdajal v ječo. Veliko učencev je torej bežalo iz Jeruzalema, razkropili so se po vsi Judeji in Samariji, in povsod Jezusa Kristusa oznanjali. — Dijakon Filip je šel v mesto Samarijo, in je ondi oznanjal Kristusa. Tudi veliko mrtvoudnih in kruljevih, hromih in obsedenih je ozdravil. Veliko veselje je bilo zavoljo tega po



mestu med prebivavci; veliko jih je tudi verovalo in so se dali krstiti. Ko so apostoli to zvedeli v Jeruzalem, poslali so

Petra in Janeza v Samarijo. Apostola prideta v Samarijo in molita zanje, da bi prejeli svetega Duha. Na to nanje pokladata roke, in prejeli so svetega Duha.

* * Potem ko sta Peter in Janez po mnogih samarijskih krajih evangelij oznanjala, vrnila sta se spet v Jeruzalem. Filipu pa se je angel Gospodov prikazal, in mu rekel: „Vstani in pojdi proti jugu na cesto, ki drži iz Jeruzalema v Gazo.“ Filip vstane, pa gré. In glej, mož iz Etijopije, dvornik etijopske kraljice Kandace, ki je bil prišel mólit v Jeruzalem, pelje se domú po cesti in sedé na vozu bere preroka Izaija. Duh Božji reče Filipu: „Pristopi in pridruži se temu vozu.“ Filip priteče in sliši moža brati besede: „Kakor ovca je bil v zaklanje peljan; in kakor je jagnje brez glasú pred tém, ki ga striže, tako tudi on ni odprl svojih ust.“ Filip ga pozdravi ter vpraša: „Meniš-li, da umeš, kar bereš?“ Dvornik odgovori: „Kako bi to mogel, ako me kdo ne podučí!“ Prosi torej Filipa, naj stopi na voz in séde k njemu. Filip mu začne to pismo razlagati in mu oznanjati evangelij o Jezusu.

† Spotoma prideta k neki vodi in dvornik reče vesel: „Glej vode! Kaj brani krstiti me?“ Filip mu odgovori: „Ako veruješ iz vsega srca, smé se zgoditi.“ Dvornik mu odgovori: „Verujem, da je Jezus Kristus Sin Božji,“ in mahom ukaže ustaviti voz. Obá torej stopita v vodo, in Filip krsti dvornika. Ko pa stopita iz vode, vzame Duh Gospodov Filipa, in dvornik ga več ne vidi. V ti čudovitni zgodbi spozna dvornik roko Gospodovo in gre vesel proti svojemu domu.

88. Savel se izpreobrne (okoli l. 37. po Krist. rojst.).

* * Savel je še vedno ves hrepenel maščevati se nad učenci Gospodovimi in jih pomoriti. Šel je celó k vélikemu duhovnu prosit pisem v Damask do shodnic, ako bi ondi našel môž ali žen Jezusove vere, da bi jih zvezane pripeljal v Jeruzalem. Ko pa je bil na potu in se že bližal Damasku, ga je nana-gloma obsvetila svetloba z neba. Kakor bi ga bila strela zadela, pade na tla in zasliši glas, kateri mu je rekel: „Savel, Savel, zakaj me preganjaš?“ Savel trepetaje vpraša: „Kdo si, Gospod?“ Ta mu odgovori: „Jaz sem Jezus, katerega ti preganjaš!“ Savel ostrmi in reče: „Gospod, kaj hočeš, da naj storim?“ Gospod mu odgovori: „Vstani in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.“ Savel vstane; ko pa hoče pogledati, so mu bile oči oslepljene. Torej ga njegovi spremljevalci za roke primejo in ga peljejo v Damask v hišo nekega moža, kateremu je bilo ime Juda. Ondi je bil tri dni, in ni ne videl, ne jedel, ne pil, ampak je vedno molil.



* * Živel je pa v Damasku učenec Gospodov, po imenu Ananija. Njemu je Gospod rekel v prikazni: „Ananija, vstani in pojdi v ulice, ki se imenujejo ravne, in vprašaj v Judovi hiši po možu iz Tarsa, Savlu po imenu; zakaj glej, móli.“ Ananija odgovori: „Gospod, slišal sem od veliko ljudi, koliko hudega je storil ta mož tvojim svetim v Jeruzalemu. In tudi semkaj je prišel z oblastjo vélikega duhovna vezat vse, kateri kličejo v tvoje imé!“ Gospod pa mu reče: „Le pojdi, ker izvoljena posoda mi je on, da ponese moje ime pred nevérnike in kralje in Izraelove otroke. Zakaj jaz mu bom pokazal, koliko mu je treba trpeti za moje imé.“ Ananija torej gré na dom k Savlu, položi roke nanj, in reče: „Savel brat! Gospod Jezus, kateri se ti je prikazal na potu, me je poslal, da izpregledaš, in da bodeš napolnjen s svetim Duhom.“ In pri ti priči so padle od njegovih očí kakor luskíne, izpregledal je in vstal, bil je krščen in odslej Pavel imenovan. Potem je šel v shodnico in oznanjal, da je Jezus Sin Božji.

89. Peter po več krajih hodi, ozdravi Eneja in obudi Tabito (okoli l. 39. pa Krist. rojst.).

Sveta církev je imela nekaj časa zopet mir. Tedaj je Peter obiskoval vse krščanske srenje in v veri potrjeval.

Na tem popotovanju je Peter storil dva čudeža. V Lidi je Peter našel mrtvoudnega človeka, po imenu Eneja, kateri je že osem let ležal v postelji. Peter stopi k njegovi postelji in mu reče: „Eneja, ozdravi te Gospod Jezus Kristus; vstani in si postelji.“ In kar vstal je. In vsi, ki so ga videli, so se izpreobrnili.

Ne daleč od Lide je bilo mesto Jope. Ondi je bila učenka, Tabita po imenu. Ona je bila polna dobrih del in miloščin, ki jih je delila siromakom. Prigodi se pa, da tiste dni zbolí in umrje. Ko zvedó učenci, da je Peter v Lidi, pošljejo dva moža k njemu s prošnjo, da bi kmalu tja prišel. Peter pride in gre naravnost v zgorenjo hišo, kjer je bil mrlič. Ondi ga obstopijo vse vdove ter mu jokaje kažejo suknje in oblačila, ki jim jih je bila Tabita naredila. Peter, močno ganjen, poklekne in moli. Potem se obrne proti mrliču, in reče: „Tabita, vstani!“ In Tabita izpregleda in, ko Petra ugleda, se usede. Potem ji podá roko, — in Tabita vstane. Ta čudež se je naglo razglasil po vseh Jopah, in veliko jih je vérovalo v Gospoda. Peter se je v Jopah še veliko dní mudil, in je stanoval pri nekem strojarju, ki mu je bilo ime Simon.

90. Izpreobrnitev nevérnika Kornelija. Krščanske občine v Antijohiji (okoli l. 40. po Krist. rojst.).

V Cezareji, nekem mestu pri srednjem morju, je živel rimski stotnik, Kornelij po imenu. Bil je z vso svojo hišo pobožen in bogaboječ. ljudem je veliko vbogajme dajal in vedno Boga molil. Nekega dne je prav srčno molil, kar ugleda angela Božjega, kateri mu reče: „Kornelij! Tvoje molitve in tvoje miloščine so prišle v spomin pred Bogom. In zdaj pošlji može v Jope, in pokliči nekega Simona, s priimkem Petra. On ti bo povedal, kaj ti je storiti.“ Ko angel izgine, Kornelij brž tri pobožne može pošlje v Jope.

† Drugi dan o poldne, ko so domači ljudje južino pripravljali, gre Peter vrh hišne strehe molit. Ko pa moli, se zamakne. Videl je odprto nebó, in kako se z njega spušča nekaka posoda, kakor velik prt, v katerem so bile vse četveronogate in lazeče živali z zemlje in ptice izpod nebá. Ob enem je zaslišal glas, ki mu je rekel: „Vstani, Peter, zakolji, in jèj.“ Peter odgovori: „Tega ne, Gospod, ker nisem nikoli nič jedel nagnusnega in nečistega.“ Glas pa pravi drugič: „Kar je

Bog očistil, ne imenuj ti nagnusnega! To se je trikrat zgodilo, in prikazen je izginila!“

† Ko je Peter sam pri sebi premišljeval, kaj bi pomenila ta prikazen, pravi mu Duh Božji: „Glej, trije možjé te iščejo. Vstani torej, stopi doli in pojdi ž njimi brez pomišljanja, zakaj jaz sem jih poslal.“ Ko Peter stopi doli, najde može, katere je bil poslal Kornelij. Takoj drugi dan se Peter ž njimi in nekaterimi učenci napoti v Cezarejo h Korneliju; in od njega zvé angelovo prikazen in njegove besede. Zdaj še le mu je znan pomen prikazni, katero je imel, namreč: da je prišel čas, da se tudi nevérniki, katere so do tedaj imeli še za nečiste, sprejemajo v Jezusovo cérkev. Ves vesel oznanjuje Peter nauk Jezusov Korneliju in vsem nevérnikom, ki so bili pri njem zbrani. Ko je pa še govoril, padel je sveti Duh na vse, ki so poslušali njegovo besedo. In Peter in njegovi tovariši strmé poslušajo, kako ti nevérniki, kakor oni o binkošti, v tujih jezikih govoré in Boga poveljujejo. Tedaj reče Peter: „Sme-li kdo krstne vode braniti tem, kateri so prejeli svetega Duha, kakor mí?“ Torej ukaže krstiti jih v imenu Gospoda Jezusa Kristusa.

† Odsehdob se je začel tudi po drugih krajih evangelij oznanjati nevérnikom. Zlasti se je to godilo v Antiohiji, nekdanjem poglavitnem sírskem mestu, kjer sta učila Pavel in njegov tovariš Barnaba. Ondi sta pridobila toliko množico vérnikov, da so jim ondotni nevérniki dali lastno imé, ter jih po njih začetniku in Gospodu začeli imenovati kristjane.

91. Peter v ječi (okoli l. 42. po Krist. rojst.).

Herod Agripa, vnuk onega Heroda, ki je bil uka-
zal pomoriti otroke v Betlehemu, je bil vso Judejo spravil
pod svojo oblast. Judom se je prilizoval, torej je preganjal
Jezusove učence. Apostola Jakoba, Janezovega brata, dal
je ob glavo dejati. Potem je ukazal Petra ujeti, in v ječo
vreči, ter ga v varstvo izročil četverni straži, ki je imela
vsaka po štiri stražnike, ker ga je hotel po veliki noči
postaviti vred ljudstvo, ter ga končati. Cérkev pa je
neprenehoma Boga molila za svojega višjega pastirja. Že
je bila poslednja noč pred dnevom, ko je imel Peter biti
umorjen. Peter je tisto noč spal med dvema vojakoma
vklenjen v dve verigi, drugi vojaki pa so pred vrati
stali na straži. — In glej, kar angel Gospodov stoji pred
Petrom, in nebeška svetloba se zasveti v ječi. Angel zbudi

Petra, in mu reče: „Hitro vstani!“ Peter vstane, in ve-
rige so padle z njegovih rok. Angel dalje pravi: „Opaši
se, in obuj svoje črevlje, in hodi za menoj!“ Peter stori tako.
Ni pa prav vedel, ali je res, kar se je godilo, ali je le pri-
kazen. Kadar sta bila odšla mimo prve in druge straže,
prišla sta do železnih vrat proti mestu. Ta vrata so se jima
odprla sama od sebe. In šla sta skozi nje in prišla v neke



ulice, — in pri ti priči angel izgine izpred njega. Zdaj še
le se Peter zavé, in reče: „Zdaj vem res, da je Gospod
poslal svojega angela, in me otel iz roke Herodove.“

Premišljeva je, koliko dobroto mu je Bog izkazal, pride
Peter do Markove hiše, kjer je bilo veliko kristjanov
ravno v molitvi zbranih in so zanj molili. Ko potrka na
vežna vrata, šla je dekla, po imenu Roda, poslušat, kdo
je. In ko spozná Petrov glas, od veselja pozabi vrata
odpreti, in nazaj teče povedat, da Peter stoji pred vrati.
Zbrani pa so ji rekli: „Meša se ti.“ Ona pa le trdi, da
je takó. Tedaj so ji rekli: „Njegov angel je.“ Ko pa Peter
le še trka, mu odpró. Kar res Petra ugledajo in ostrmé.
Še bolj pa so se čudili, ko so slišali iz njegovih ust, da
ga je Gospod izpeljal iz ječe po svojem angelu. Ko se je

storil dan, ni bil majhen strah med vojaki, ki so bili na straži. Ne more jim v misel, kam bi bil izginil Peter. Herod jih izprašuje, in ukaže, jih ostro kaznjevati.

Herod je po svojem grozovitem preganjanju svete c r kve kmalu umrl. Šel je iz Judeje v Cezarejo in je prebival ondi. Nekega dne je sedel, oble en v krasna oblačila, na kraljevem sedežu, da bi sprejemal tuje poslance. Ko pridejo predenj, jih je nagovoril. Ljudstvo se mu je prilizovalo in vpilo: „To je Božji glas, pa ne človeški!“ Herodu je bilo to jako po volji. — Ali — pri ti priči ga angel Gospodov udari, ker ni dal časti Bogu.  rvi so se ga lotili živega, in umrl je v strašnih bolečinah.

92. Prvo potovanje svetega Pavla (45—48 po Krist. rojst.).

Sveti Duh je duhovnim prednikom krščanske občine rekel v Antiohiji: „Odlo ite mi Savla in Barnaba v opravilo, za katero sem ju izvolil.“ Tedaj so se postili in so molili ter položili nanju rok  in ju poslali. Pavel tedaj prične veliko delo izpreobra anja nev rnikov. Povsod je prvič Judom oznanjal sveti evangelij. Ker so se pa ponujanjemu zvel anjemu ustavljali, obrnil se je k nevérnikom. Njih veliko je veselega srca poslušalo njegove besede; in dan na dan se je množila Jezusova c rkev tudi med njimi.

Najprej sta šla Pavel in Barnaba na otok Ciper, kjer je bil Barnaba doma. Ko sta ondi  e po vseh krajih evangelij oznanjala, pokliče ju deželni poglavar, Sergij Pavel po imenu, k sebi, ker je želel slišati besedo Božjo. Pri njem pa je bil neki Jud, Bar-jezu po imenu, vra ar in kriv prerok. Ta se jima je ustavljal, in je deželnega poglavarja odvrčal od vere. Pavel napolnjen s sv. Duhom, ostro vanj pogleda, in reče: „O ti sin hudičev, poln vse goljufije in vse lažnivosti, ali ne boš jenjal prevra ati pravih potov Gospodovih! In glej, zdaj je roka Gospodova zoper tebe. Oslepel boš in ne boš videl solnca nekaj časa.“ In ko bi trenil, pade tema na vra arja; okoli je taval in iskal, da bi mu kdo podal roko. Ko je deželni poglavar videl ta čudež, v roval je Gospodove nauke.

Iz Cipra sta se črez morje prepeljala v južno malo Azijo, in prišla v deželo Pizidijo, kjer sta učila v mestu Antijohiji. Sobotni dan sta šla v shodnico in se usedla. Pavel je govoril o Jezusu križanem, ki je od smrti vstal, in da je le od njega upati odpuščenje grehov in večno življenje. Pavlov govor je poslušavcem tako segel v srce, da so ga prosili, naj drugo soboto zopet pride v shodnico ter jim govori. — Drugo soboto se je skoraj vse mesto, Judje in nevérniki, zbralo poslušat besede Božje. Ko so pa Judje videli trume, prevzame jih nevoščljivost, in na laž so obračali to, kar je Pavel govoril, ter preklinjali. Tedaj jim rečeta Pavel in Barnaba: „Vam sva morala najprej govoriti Božjo besedo. Ker jo pa od sebe pehate, in se nevredne štejete večnega življenja, glejte, obrneva se k nevérnikom.“ Nevérniki so bili veseli teh besed, in po vsi deželi se je širila beseda Božja. Judje pa tega niso mogli strpeti; nadražili so nekaj žen in mož in so obudili preganjanje zoper Pavla in Barnaba ter so ju izgnali iz svojih pokrajin.

Pavel in Barnaba sta otresla proti njim prah z nog in sta prišla v Listro na Likaonskem. Pavel začne ondi kar na očitnem trgu nevérnikom sveti evangelij oznanjati. Med poslušavci je bil tudi neki hrom in kruljev človek, kateri ni nikoli hodil. Ko ga Pavel ugleda in vidi, da ima vero, reče mu glasno: „Stopi po konci na svoje noge!“ In človek je skočil in hodil. Ko ljudstvo to vidi, ostrmi, zažene svoj glas in reče: „Bogova sta v človeški podobi prišla doli k nam!“ Barnaba so zavoljo njegove velike in lepe postave imenovali Jupiterja, svojega najvišega bogá; Pavla pa so imenovali Merkurija, bogá zgovornosti. Hitro Jupiterjevi duhovni priženejo ovenčanih volov, in se pripravljajo, jih njima darovati. Ko Pavel in Barnaba to vidita, raztrgata oblačila po sebi, skočita med množico in na ves glas vpijeta: „Možje, kaj to počenjate? Tudi midva sva umrljiva, vam enaka človeka, ki vam oznanjava, da se od teh praznih malikov obrnite k živemu Bogu, kateri je ustvaril nebo in zemljo, in morje in vse, kar je v njima. Akoravno je v preteklih časih pustil, da so vsi narodi hodili po svojih potih, pa ni vendar samega sebe pustil brez pričanja, ker je dobrote delil, dajal dež

in rodovitne čase, in je z jedjo in z veseljem polnil naša srca.“ In ko sta to govorila, sta komaj ubranila množicam, da jima niso darovale. Veliko jih je verovalo besedo Božjo. Med tem je pa prišlo nekaj Judov iz tistih mest, po katerih je Pavel že oznanjal evangelij, in so ljudstvo tako nadražili nanj, da so ga kamenali, in iz mesta vlekli, ker so menili, da je mrtev. Ko se je razšlo ljudstvo, pridejo učenci, ki so bili sprejeli Jezusovo vero, in ga žalostni obstopijo. Kar Pavel vstane in se vrne ž njimi v mesto.

Ko sta Pavel in Barnaba še v mestu Derbe oznanjala sveti evangelij, sta se domú vračala skozi mesta, kjer sta že propej učila. Opominjala sta učence k stanovitnosti, in postavila sta vsem občinam starejšine, t. j. mašnike, z molitvijo, s postom in s pokladanjem rok. Potem pa se vrneta v Antijohijo in sta pripovedovala, koliko reči je Bog ž njima storil, in da je odprl nevérnikom vrata (prave) vere.

93. Cerkveni zbor v Jeruzalemu (okoli leta 50. po Kr. rojst.).

* Nekateri véрни izmed Judov so prišli iz Judeje v Antijohijo, in so ondod govorili kristjanom: „Ako se ne daste obrezati po



Mojzesovi šegi, ne morete se zveličati.“ Pavel in Barnaba sta se temu nauku precej ustavila. Torej sklenejo, naj gredó nekateri v Jeruzalem k apostolom in starejšinam zavoljo tega vprašat. Pavel in Barnaba sta bila poslana v Jeruzalem.

* Ko prideta v Jeruzalem, so se apostoli in starejšine zbrali na skupno posvetovanje. V tem zboru vstane Peter, in reče: „Bratje! Vi veste, da je Bog mene izvolil, da se nevérikom evangelij oznanja. In Bog, ki pozná srca, nič razločka ni storil med nami in med njimi, ker je njim dal svetega Duha, kakor nam. Zakaj torej zdaj izkušate Boga, da učencem na vrat nakladate jarem, ki ga ne naši očetje, ne mi nismo mogli nositi? Mi verujemo, da bodo tudi oni brez tega jarma zveličani po milosti Gospoda Jezusa Kristusa, kakor mi.“ Ravno tako je govoril apostol Jakob. Tedaj so sklenili apostoli in ves zbor, kristjanom v Antijohijo poslati pisanje s sklepom, da kristjanov več ne veže Mojzesova postava. Ta zborov sklep se začinja z besedami: „Svetemu Duhu in nam je dopadlo, nobenega bremena več vam ne nakladati.“

94. Drugo potovanje svetega Pavla (51—54 po Kr. rojst.).

Črez nekoliko časa je Pavel nastopil drugo apostolsko potovanje. Z veliko gorečnostjo je obhodil Sirijo in skoraj vse dežele male Azije: Cilicijo, Likaonijo, Frigijo, Galatijo, Bitinijo, Mizijo. Ko pa pride v Troado, sam ne vé, kam bi se obrnil. Gospod se mu v spanju prikaže ter mu pové, kam naj gre. Nekdo v macedonski obleki namreč je stal pred njim, in ga je presrečno prosil, rekoč: „Pojdi v Macedonijo in pomagaj nam!“ Brž stopi v ladjo Pavel in njegovi tovariši: Sila, Luka in Timotej, prepeljejo se v Evropo, in srečno pridejo v Filipe, veliko macedonsko mesto.

Pavel je precej prvo soboto oznanjal nauk Jezusov. Med poslušavci je bila tudi bogaboječa žena škrlatarica, po imenu Lidiya. Sveti Duh ji je odprl srce, da je vérovala, kar je Pavel govoril, in se je dala krstiti z vso svojo družino.

Pa kmalu vstanejo tudi tukaj sovražniki ter nadražijo ljudstvo zoper Pavla in Sila. Ko sta Pavel in Sila zopet nekdaž šla v molitvenico, sreča ju deklica, ki je imela vedeškega duha, in je svojim gospodarjem privedeževala

veliko dobička. Ta je hodila z njima in je vpila, rekoč: „Ti ljudje so služabniki Boga visokega, kateri vam oznanjajo pot zveličanja.“ Pavel je pa bil nevoljen, obrnil se je in rekel hudobnemu duhu: „Zapovedujem ti v imenu Jezusa Kristusa iti iz nje.“ In izšel je še tisto uro. Ko so pa videli njeni gospodarji, da je izginilo upanje njih dobička, zgrabili so Pavla in Sila, in so ju peljali na trg pred mestne sodnike ter so ju tožili, rekoč: „Ti ljudje motijo naše mesto.“ — Vse ljudstvo se vzdigne zoper Pavla in Sila, in mestni sodniki ju ukažejo šibati ter vklenjena vreči v ječo.

O polnoči pa, ko sta Pavel in Sila molila in Boga hvalila, na naglem ustane velik potres, tako da se odpró v ječi vsa vrata, in se vsem odklene železje. Ves prestrašen zbudi se ječni varuh; in ko vidi vsa ječna vrata odprta, izdere meč in se hoče umoriti, ker je menil, da so pobegnili vsi jetniki. Ali Pavel mu na ves glas zavpije: „Nič žalega si ne delaj, saj smo tukaj.“ Jetničar strmi, luč si dá prinesti, gre k Pavlu in Silu v ječo, ter jima k nogam pade, rekoč: „Gospoda, kaj mi je storiti, da bom zveličan?“ Ona mu odgovorita: „Véruj v Gospoda Jezusa Kristusa, pa boš zveličan, ti in tvoja hiša.“ In še tisto uro ju je vzal v svojo hišo, izpral jima je rane, in se je dal krstiti z vso svojo hišo. Ko se je bilo zdanilo, poslali so mestni sodniki biričev k jetničarju s poveljem, naj izpusti oba jetnika. Ko pa biriči sodnikom prinesó glas, da sta Pavel in Sila Rimljana, prestrašijo se, gnedó sami k njima, prosijo ju odpuščenja ter ju peljejo iz ječe.

Potem ko je Pavel s svojimi tovariši učence obiskal in oveselil, šli so dalje v mnoga macedonska mesta. Od tod pride Pavel v Atene, najjimenitnejše grško mesto. Ko je videl, da je mesto vdano malikovanju, vnel se mu je duh, in na očitnem trgu je začel oznanjati pravega Boga in njegovega Sina Jezusa Kristusa. In prišli so tudi neki modrijani, in so ga peljali na Areopag, veliki mestni trg, da bi zvedeli, kaj uči in oznanja. Pavel stopi sredi Areopaga pred veliki zbor in tako le govori: „Možje Atenjani! Ko sem hodil okrog in ogledoval podobe vaših bogov, našel sem tudi oltar, na katerem je zapisano: Neznanemu bogu. Kar torej častite, dasi vam je neznano, to vam



jaz oznanjam. Bog, kateri je ustvaril svet in vse, kar je na njem, Gospod nebes in zemlje, ne prebiva v templjih, z rokami narejenih. Tudi se mu ne streže s človeškimi rokami, kakor da bi česa potreboval, ker on daje vsem življenje, dih in vse. On je ustvaril iz enega ves človeški rod, da prebiva po vsi zemlji; in odločil jim je čase in meje njih prebivanja, da bi njega iskali, dasi ni daleč od nobenega izmed nas. Zakaj v njem živimo, se gibljemo in smo, kakor so že nekateri vaših pesnikov rekli: *Mi smo njegovega rodú.* Ker smo torej Božjega rodú, ne smemo misliti, da je Bog enak zlatu, ali srebru, ali kamenu, izrezanemu po umetnosti in izmišljenju človekovem. Bog je sicer čase te nevednosti izpregledal, zdaj pa oznanja ljudém, da naj vsi povesod delajo pokoro. Zato je odločil dan, v katerem bo sodil svet po možu, katerega je v to postavil, ter ga, da bi mu vsi verjeli, obudil od mrtvih.“ — Ko so pa slišali o vstajenju mrtvih, so se eni posmehovali, eni pa so rekli: „Poslušali te bomo o tem drugkrat.“ Tako je Pavel šel izmed njih. Eni moške pa so se ga še držali, in so vérovali.

Iz Atén je Pavel šel v Korint. Pa tudi tukaj so mu nasprotovali Judje, katerim je najprej evangelij ozna-

njal. Torej jim je rekel: „Vaša kri vam pridi na glavo; jaz sem nedolžen; zdaj pa pojdem k nevercem.“ Potem je učil neverce v Korintu, in veliko jih je vérovalo, ter se dalo krstiti. Pavel je poldrugo leto ostal ondi; potlej se je poslovil od Korinčanov in se prepeljal v Azijo, ter se skozi Efez vrnil domu v Antijohijo.

95. Tretje potovanje svetega Pavla (55—58 po Krist. rojst.).

Ko se je Pavel nekaj časa pomudil v Antijohiji, šel je tretjič Jezusa oznanjat, obhodil je zopet veliko krajev male Azije, in potem prišel v Efez, ki je bil glavno mesto rimske Azije. Ondi je našel dvanajst učencev ter jih vprašal: „Ali ste prejeli svetega Duha?“ Oni mu odgovoré: „Saj še slišali nismo, da je sveti Duh.“ Pavel jih dalje vpraša: „Na kaj ste bili torej krščeni?“ Odgovoré mu: „Na Janezov krst.“ Na to reče Pavel: „Janez je krščeval ljudstvo s krstom pokore, in ga je opominjal, vérovati v Njega, kateri bo prišel za njim, t. j. v Jezusa Kristusa.“ Ko so to slišali, dali so se krstiti v imenu Gospoda Jezusa. Ko je Pavel položil roke nanje, je prišel nanje sveti Duh.

Pavel je dve leti in tri mesece ostal v Efezu in učil, tako da so se z Jezusovim naukom seznanili vsi prebivavci rimske male Azije. Tudi velike čudeže je Bog delal po svetem Pavlu tako, da so potne rute od njegovega života in pasove pokladali na bolnike, in bolezni so jih popuščale in hudi duhovi so šli iz njih. Groza in svet strah je obšel vse, ki so to videli. Veliko jih je vérovalo, in prišli so, ter so se izpovedali svojih grešnih del. Veliko izmed tistih, kateri so uganjali vraže, prineslo je svoje vražarske bukve in so jih sežgali vpričo vseh. Njih cena je bila okoli dvajset tisoč tolarjev. Tako močno je beseda Božja rastla in se utrjevala.

Tisti čas je pa v Efezu vstal hrup zoper Pavla in njegove tovariše. Neki srebrár, po imenu Demetrij, je namreč delal srebrne hišice ali podobice Dijaninega templja, in je imel z umetniki vred velik zaslužek pri njih. Te in take delavce je on sklical in jim je rekel: „Možje, veste, da imamo od tega dela svoj dobiček.“ Zdaj pa vidite

in slišite, da je ta Pavel ne le v Efezu, ampak skoraj po vsi Aziji veliko množico pregovoril in odvrnil (od Dijaninega češčenja), rekoč: „Niso ne bogovi, kateri so z rokami storjeni.“ Ko so to slišali, so se razsrdili ter so vpili: „Velika je Dijana Efeška!“ Vse mesto je bilo polno zmešnjave, in zagnali so se v gledališče, kjer je bilo ljudstvo zbrano. Tudi dva Pavlova tovariša so popadli in tja peljali. Pavel je hotel iti med ljudstvo, mirit ga, pa mu učenci niso pustili. Poslednjič je vendar mestni poglavar s pametnimi besedami utolažil in pomiril nadraženo ljudstvo.

Ko je bil potihnil hrup, vzel je Pavel slovo in šel v Macedonijo in Grecijo. In ko se je bil čez tri mesece spet povrnil v Azijo, prišel je zopet v Troado, kjer je sedem dni ostal. V nedeljo se vsi verni snidejo v neki hiši kruh lomit, t. j. obhajati sveto daritev in sveto obhajilo. Ondi jim je Pavel govoril do polnoči, ker je hotel drugi dan zjutraj odriniti iz Troade. Sedel je pa na oknu neki mladenič, po imenu Eutih; on trdo zaspí, omahne v spanju in s tretjega nadstropja pade na tla, tako da ga mrtvega vzdignejo. Pavel tedaj k njemu doli gre, in ga oživi.

Drugi dan stopi Pavel s svojimi v ladjo. Peljali so se mimo otokov Lesbos, Kios in Samos v Milet. V to mesto skliče Pavel prednike Efeške cerkve, in od njih ganljivo jemlje slovo. Ko jih je bil opomnil svojega apostolskega dejanja med njimi, pravi dalje: „In zdaj, glejte, jaz, nagiban po svetem Duhu, grem v Jeruzalem, ne vedoč, kaj se mi bo tam zgodilo. Le samo to mi priča sveti Duh po vseh mestih, in pravi, da me vezí in bridkosti čakajo v Jeruzalemu. Ali nič tega se ne bojim; tudi svojega življenja ne cenim dražje, kakor sebe, da le dokončam svoj tek in oznanjam evangelij milosti Božje. Jaz vem, da ne boste več videli mojega obličja. Pazite torej nase in na vso čredo, v kateri vas je sveti Duh postavil za škofe, da vladate cerkev Božjo, katero je pridobil s svojo krvjó. Jaz vem, da bodo po mojem odhodu prišli zgrabljivi volkovi. In še izmed vas samih bodo vstali možjé, ki bodo napačno govorili, da bi za seboj potegnili učence. Zavoljo tega čujte in v spominu ohranite, da jaz tri leta noč in dan nisem jenjal s solzami opominjati vsakega izmed vas. In zdaj vas priporočam Bogu in milosti

Njega, kateri je mogočen, sezidati in dati delež vsem posvečenim.“ Ko je bil to izgovoril, je pokleknil in molil z njimi vsemi. Velik jok vstane med njimi; Pavla objemajo in poljubljajo. Najžalostnejši pa so bili zavoljo besede, da ne bodo več videli njegovega obličja.

96. Poslednje dejanje svetih apostolov.

Ko je bil Pavel prišel v Jeruzalem, sprejeli so ga kristjani z veseljem; Judje pa se vzdignejo zoper njega in hrup zaženo zoper njega. Pavel je bil ujet in v ječo vržen. Potem ko je bil dve leti v ječi v Cezareji, peljejo ga v ladji po morju v Rim, da bi ga, kakor je sam hotel, sodil cesar. Na morju je vstal velik vihar, tako da se ladja razbije. Pavel in vsi ljudje, ki so bili z njim na ladji, so se bili čudovito rešili na otok Malto. V Rimu je bil dve leti ujet; potem je bil izpuščen iz ječe, ter je še po mnogih deželah in v Rimu oznanjal kraljestvo Božje.

Kakor Peter in Pavel, so tudi vsi drugi apostoli nauk Jezusov oznanjali križem svet po mnogih krajih in deželah, in ga potrjevali s čudeži in znamenji. Peter ko poglavar in višji pastir svete cerkve pa je krščanske občine povsod obiskoval in jih potrjeval v veri. V ta namen je šel še pred svetim Pavlom v Rim, ki je bil glavno mesto tedanjega sveta, in si je ondi ustanovil škofovski sedež. S svojega mnogokratnega apostolskega potovanja se je vselej vrnil v to mesto. Poslednja leta pa je stano-
vitno prebival v Rimu.

Pristavek.

Peter in drugi apostoli so povsod, kjer so bili, ustanovili krščanske občine, postavljali škofo, da so ko dušni pastirji namesto njih vladali vérne, in to, kar so od njih pred toliko pričami slišali, z ustrnim oznanjanjem nepopačeno zopet izročali svojim naslednikom. Ob enem so pa nekateri apostoli in učenci zase in za posamezne daljne osebe in krščanske občine po navdihnjenju svetega

Duha tudi marsikaj zapisali. Ta njih pisma je sveta cerkev iz visokega spoštovanja do svetih pisarcev sčasoma zbrala v ene same bukve, ki jih imenujemo sveto pismo nove zaveze.

Prišel je čas, da so morali apostoli sveto vero potrditi s svojo smrtjo. Leta 67. po Kristusovem rojstvu je prišel Pavel zopet v Rim in je v strašnem preganjanju, ki se je bilo vzdignilo pod cesarjem Neronom, ondi 29. junija umrl mučeniške smrti. Ravno tisti dan je tudi Peter, poglavar Jezusove cerkve, življenje dal za Jezusa. Pavel, ko rimski meščan, je bil obglavljen; — Peter pa po Jezusovem prerokovanju križan in sicer z navzdol obrnjeno glavo, ker se je nevednega štel, s svojim Gospodom enako smrt trpeti. — Jakob starji je bil že



veliko poprej (l. 42. po Krist. rojst.) na povelje Herodovo obglavljen. Ravno tako so tudi vsi drugi apostoli svoje življenje dali za svojega Gospoda Jezusa Kristusa, le sveti Janez ne. Ta Gospodov ljubljeneec je po smrti in častitljivem vnebovzetju presvete Marije Device zlasti v Efezu stanoval, in je odondod obiskoval krščanske občine male Azije. Pozneje, za cesarja Domicijana, je bil v Rimu

v kotel vrelega olja vržen, in ker se mu ni bilo nič žalega zgodilo, na otok Patem pregnan. Onda je po navdihu svetega Duha spisal skrivno razodenje. Iz pregnanstva izpuščen se je vrnil v Efez. Jako ganljivo je, kar nam ustno izročilo pripoveduje o njegovih poslednjih dneh. Zavaljo njegove velike starosti so ga morali k Božji službi le nositi. Vselej je kristjane pozdravil z besedami: „Otročiči, ljubite se med seboj!“ Nekateri so se bili teh besedi že naveličali, in so ga torej vprašali: „Učenik, zakaj nam vedno le eno praviš?“ On jim pa odgovori: „To je Gospodova zapoved, in da ste le to prav izpolnili, je zadosti.“ Okoli leta 100. po Kristusovem rojstvu je blaženo zaspal v Gospodu.

S smrtjo apostolov je vso sveto cerkev zadela velika izguba. Po njih je iz malega gorčičnega zrna čudovito hitro zrastle veliko drevó, ki je senco dajalo že celim deželam. Vendar pak cerkev ni ostala zapuščena. Skofje so delo svetih apostolov vedno z enako gorečnostjo nadaljevali in širili s pomočjo sebi podložnih mašnikov in vérnikov. Vse skupaj pa je kuge krivovérstva, razprtije in ločitve varoval naslednik svetega Petra, sveti oče, ali papež v Rimu, ter jih ohranjal v stanovitni edinosti. Tako se je pokazala v eni veri in v enem vidnem poglavarju edina, po uku, zakramentih in po mnogih udih sveta, na apostolih utrjena apostolska in vse čase in vse narode obsegajoča vesoljna ali katoliška cerkev. Zidana je na skalo svetega Petra: ona pod varstvom Jezusa Kristusa in s pomočjo svetega Duha že več kot osemnajst sto let nepremično stoji, in bo vsem napadom peklenskih moči v kljub stala ves čas do konca svetá. Blagor njemu, kateri je z njo sklenjen v Jezusa, Sina Božjega, veroval, v njega upal, in njemu služil z mnogovrstnimi deli. Gospod ga bo ob svojem častitljivem drugem prihodu spoznal za svojega, ter ga seboj peljal v večno življenje. Onda bo poln veselega zamaknjenja gledal Gospoda, začetek in konec, na sedežu njegovega veličastva, z vsemi svetniki pred njim na kolenih molil ga, in hvalil in poveličeval vse večne čase.

Zemljepisne črtice o sveti deželi *).

Ime.

Dežela, ki jo danes imenujemo Palestino, imela je v raznih časih različna imena. Najprej so jo zvali „Kanaan“, po Kamovih potomcih, ki so tam prebivali; potem „Obljubljeno deželo“, ker jo je Bog obljubil Abrahamu in njegovim potomcem; zaradi posebne rodovitnosti jo imenuje sv. pismo tudi deželo, po kateri se cedi med in mleko; pravi se ji tudi „Dežela Izraelova“, ker so Izraelci v nji prebivali. Pred vsem pa se zove „Sveta dežela“, ker so se tam dogodila najsvetejša in najveličastnejša dejanja. Posebno je nam kristjanom sveta, ker je bil naš Zveličar Jezus Kristus v nji rojen, je v nji živel, delal in umrl na križu v naše odrešenje. Zato je ta dežela tako rekoč zibel krščanstva.

Lega, velikost, razdelitev in število njenih prebivavcev.

Palestina je del prednje Azije in meji proti severu na Libanon in Antilibanon, ki jo ločita od Sirije; proti vzhodu na sirsko-arabsko puščavo; proti jugu na Arabijo, in v zahodu na sredozemsko morje.

Meri 29500 kvadratnih kilometrov. Ko je cvetela, imela je 5 milijonov prebivavcev, danes jih ima komaj kakih 600000.

Jozve je razdelil deželo v 12 delov po rodovih Izraelskega ljudstva. Skrinja zaveze je bila od začetka v mestu Silo, ki je skoraj sredi dežele. Tam je bil tudi višji duhoven. Za kralja Davida je postalo mesto Jeruzalem glavno mesto celemu kraljestvu; tja se je prenesla tudi skrinja zaveze. Pod kraljem Roboamom je razpadlo kraljestvo v dva dela: v kraljestvo Juda z glavnim mestom Jeruzalemom, in v kraljestvo Izrael z glavnim mestom Samarijo.

*) Po Panholzerjevi „Biblische Geschichte“.

Ko je Jezus učil, bila je dežela pod rimsko vlado in v štiri dele razdeljena, namreč: v Judejo, Samarijo in Galilejo; Perejo in Iturejo s Trahonitido; slednjič Abileno.

Reka Jordan loči Palestino v vzhodno in zahodno polovico. Dežela je bila nekdanj tako rodovitna in cvetoča, — dandanes je skoraj vsa pusta. Le malo krajev je še lepo obraščenih.

Gore in ravnine.

Palestina je gorata. Razteza se po nji gorovje Libanon. Na zahodni Jordanovi strani so ta-le gorovja posebno znamenita: Na severu pogorje Neftali, ki sega tja do Nazareta; gorovje Karmel, ki sega do sredozemskega morja. Slovelo je nekdanj, ker so preroka Elija, Elizej in pozneje mnogi krščanski puščavniki prebivali na njem. Na vzhodu od Karmela je gorovje Gelboe, kjer je Savel umrl. Blizu je tudi gora Tabor, kjer se je naš Zveličar izpremenil pred svojimi apostoli. Omeniti je tudi goro svetih blagrov, na kateri je Jezus tako lepo pridigal.

V sredini je gorovje Efrajim. V njem je gora Garizim, na kateri so imeli Samaritani svoj tempelj.

V južnem delu je gorovje Juda. Tukaj je hrib Morija, na katerem je Salomon sezidal tempelj; Oljska gora z vrtom Getzemanskim, v katerem je Jezus začel trpeti.

Z Oljske gore se lepo vidi Jeruzalemsko mesto. Odtod je tudi Jezus prerokoval razdejanje Jeruzalemskega mesta; odtod je šel v nebesa; tukaj je sveta Helena sezidala lepo cerkev. — Ne daleč odtod je tudi gora Kvarantanska z mnogimi votlinami. Tu se je Jezus 40 dni postil in je bil od hudega duha izkušan. Na vznožju je Elizejev vodnjak.

Na vzhodnem Jordanovem pobočju je gorovje Bazan in Gilead. Razteza se od Antilibanona do Arabske puščave. Bilo je prej zelo rodovito. Nadalje gorovje Moab, kjer je največja gora Nebo, od koder je Mojzes videl sveto deželo in kjer je tudi umrl.

Med gorami so rodovite doline in široke planjave. Med njimi je najimenitnejša Jordanska planjava. Preteka jo Jordan in je 120 km dolga, semtertja, kakor pri Jerihi,

14 km široka. Znana je tudi ravnina okrog Jerihe, kjer je Jozve peljal ljudstvo prek Jordana in premagal močno mesto Jeriho. Nekdaj je bila jako plodovita. Imela je ohilo medú, palm, balzama in drugega sadja. — Ravnina Esdrelom je na južni strani od Jeruzalema. Skozi njo se vleče velika cesta, po kateri so hodili tovarniki in kupčevavci v Egipt.

Vode.

a. Reke: Glavna reka je Jordan. Teče od severa proti jugu in se izliva v mrtvo morje. Ima jako mnogo rib. Med potjo se razširja v Meromsko in Genezareško jezero. V Jordanu je bil Jezus od Janeza krščen. Vanj se iztekajo: Karitski potok, ob katerem je bival prerok Elija, in Jabok, ob katerem se je Jakobu, iz Mezopotamije gredočemu, angel prikazal. V mrtvo morje izliva se še blizu Jeruzalema potok Cedron. Več majhnih rek teče v sredozemsko morje.

b. Jezeri: Meromsko jezero, skozi katero teče Jordan. Proti jugu od njega Genezareško, jezero, tudi galilejsko morje imenovano. Ima obilo rib in zeló čisto vodo. Bližnje pokrajine so bile prej krasne in rodovitne; oljke, palme, citrone, riž rastejo tam izvrstno. Na jezeru in po mestih okrog je Jezus storil mnogo čudežev. Izmed tamošnjih ribičev je Jezus izvolil prve apostole, Petra, Andreja, Jakoba in Janeza. Tukaj je zapovedal viharju, tukaj je učil ljudstvo iz čolna, tukaj so storili učenci na njegovo povelje bogati ribji lov; po vstajenju je tukaj izročil Petru višje pastirstvo.

Mrtvo morje. Dolgo je 67, široko pa 20 km, globoko do 300 m. Voda se ne more piti, slana je in peče na jeziku. Ako deneš v njo kako stvar, prevleče se takoj s soljo. Neka posebna žalost in otožnost prešine popotnika, kadar zagleda to jezero. Mrtvo se zove zato, ker v njem ni nobenega živega bitja. Kjer je zdaj jezero, bila je stare dni rodovitna dolina, z mestoma Sodomo in Gomoro, kateri je pa Bog pokončal zaradi hudobije njihovih prebivavcev. Tla so se vgreznila in Jordan se je razlil čez celo dolino. — Mrtvo morje nas resno spominja, kako strašno Božja pravičnost kaznuje greh.

Mesta.

V Judeji je Jeruzalem, glavno mesto vsega kraljestva. Zidano je na visoki planjavi 784 *m* nad morjem. Zato se pravi v sv. pismu: „Gori iti v Jeruzalem“. Za Abrahamove dobe je živel tam duhoven in kralj Melkizedek. Na ti planjavi so štirje hribi: Morija, Sijon, Akra, Bezeta. Na Moriji je Bog Abrahamu zapovedal Izaka darovati. Salomon je tam sezidal veličastni tempelj. Proti jugozahodu od Morije je Sijon. Tu so imeli Jebuziti trdnjavo, katero je David vzel, na novo utrdil in za svoj sedež izvolil. Salomon si je tam postavil krasno palačo.

Zunaj mesta je bil hrib Golgota, kjer je bil Jezus križan. Blizu je bil sveti grob, v katerega je bilo položeno truplo Jezusovo. Dandanes je ta kraj v novo sezidanem Jeruzalemu. Sv. Helena, mati cesarja Konstantina, je postavila na mestu, kjer je bil Jezus križan in pokopan, lepo cerkev, katera obstoji iz treh delov, ki so med seboj zvezani, namreč: cerkev Božjega groba, cerkev križanja in cerkev najdbe sv. križa. Ta velikanska cerkev je največje svetišče krščanstva.

Stari Jeruzalem so razdejali Rimljani 10. avgusta 70. l. po Kr. Takrat je bilo v njem več kakor en milijon prebivavcev. Pozneje so sezidali na njegovih podrtinah novi Jeruzalem, kateri ima danes le kakih 25000 prebivavcev. Blizu mesta na zahodu je vas Betfage, od koder je Jezus slovesno šel v Jeruzalem. Na vzhodu Oljske gore je Betanija, kjer je bila pobožna družina: Lazar, Marta in Marija. Tukaj je Jezus Lazarja, ki je že 4 dni v grobu trohnel, vzbudil od mrtvih.

Na južni strani, 7 *km* od Jeruzalema, stoji ljubeznivo mestece Betlehem, kjer je bil Jezus rojen. Na mestu, kjer se je rodil, postavila je sv. Helena lepo cerkev. Tukaj je bil tudi David rojen. Zdaj ima mesto 3000 prebivavcev, ki so skoraj vsi kristjani.

Še dalje proti jugu je mesto Hebron, kjer so živeli in so pokopani Abraham, Izak in Jakob. Grob teh treh očakov se ima v časti. Hebron šteje zdaj 10000 prebivavcev. Proti vzhodu, 26 *km* od Jeruzalema, stoji mesto Jeriho, znano iz časa Jozvevega

in prerokov Elija in Elizeja. Tukaj je bival tudi višji cestinar Cahej. Danes je to čisto neznan kraj.

Proti severozahodu štiri *km* od Jeruzalema je Emavs, kjer se je Jezus po vstajenju prikazal dvema učencema. Ob sredozemskem morju je mesto Jope, danes Jafa imenovano, važno pristanišče za Jeruzalemske romarje. V Jopi je šel prerok Jona na ladjo, da bi ušel Gospodu; tam je pridigal Peter ter Tabito od mrtvih obudil; tja so prišli tudi poslanci stotnika Kornelija, kateri je prvi izmed poganov prejel sv. krst.

V pokrajini Samariji je bila Samarija, glavno mesto Izraelskega kraljestva. Proti jugovzhodni strani leži Sihem, kjer je Jakobov vodnjak. Tukaj se je Jezus pogovarjal s Samaritanko. Proti jugu od Sihema je mesto Silo, kjer je bila za časov sodnikov shranjena skrinja zaveze.

V Galileji je prijazno mestece Nazaret, kjer je sv. nadangel Gabrijel Mariji preč. devici poročil, da bo postala mati našega Odrešenika. Tam je tudi živel Jezus do 30. leta. Marsikaj še zdaj spominja, da je bivala tam sv. družina, — tako posebno Marijin studenec v bližini mesta. — Zdaj ima Nazaret 3300 prebivavcev. Drug znamenit kraj je mestece Kana, kjer je Jezus storil prvi čudež. Ravno tako tudi mesto Najm, kjer je Jezus mladeniča obudil od mrtvih.

Ob Genezareškem jezeru je omeniti meste Kafarnavm. Tam je Jezus tako rad bival, da so to mesto zvali „njegovo mesto“. Tam je mnogokrat pridigal in storil veliko čudežev. Slednjič Cezareja Filipova v severni Galileji, kjer je Jezus izročil Petru ključne nebeškega kraljestva in ga imenoval skalo, na katero bo zidal svojo cerkev.

Vse k večji časti Božji!



V s e b i n a.

Prvi del: Zgodbe svetega pisma stare zaveze.

Prva doba. Najstarje zgodbe.

Od stvarjenja sveta do splošnega malikovanja, ali od Adama do Abrama. (Od leta 4000. do 2000. pred Krist. rojst.)

	Stran		Stran
Okoli 4000.		5. Kazen prvega greha in odre-	
1. Stvarjenje svetá. Bog posveti		šenik obljubljen	9
soboto	5	6. Kajn in Abelj	10
2. Stvarjenje angelov in greh ne-		Okoli 2400.	
katerih izmed njih	6	7. Namnoženje in popačenje prvih	
3. Stvarjenje prvega človeka. Raj.		ljudi. Vesoljni potop	11
Prva zapoved. Bog ustvari		8. Noe gre iz ladje in daruje.	
Evo	7	Noetovi sinovi	12
4. Greh prvih staršev	8	9. Babilonski stolp. Splošno mali-	
		kovanje	14

Druga doba. Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, vodi ga čudovito in povelíča.

I. Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, — ali od Abrahama do Mojzesa (2000—1500 pred rojst. Krist.).

2000.		18. Jakob se domú vrne in se	
10. Abrahamov poklic in njegova		spravi z Ezavom	25
pokorščina	15	19. Jožef v tujo deželo prodan	26
11. Abrahamova mirljivost in nesa-		20. Jožef v Putifarjevi hiši	28
mompridnost. Melkizedek	16	21. Jožef v ječi	28
12. Zapoved obrezovanja. Abra-		22. Jožef povišan	29
hamova vera in gostoljubnost	17	23. Jožefovi bratje gredó v Egipt	
13. Strašni pogin Sodome in		po žito	30
Gomore	18	24. Benjamin gré z brati v	
14. Izakovo rojstvo in njegovo da-		Egipt	32
rovanje	19	25. Jožefova srebrna kupa	33
15. Zaroaka Izakova z Rebeko	21	26. Jožef se dá spoznati	34
16. Ezav in Jakob	22	27. Jakob gre v Egipt	34
17. Jakob beži in prebiva pri		28. Jakobove in Jožefove poslednje	
Labanu	23	besede	36
		29. Jobova potrpežljivost	36

II. Bog čudovito vzreja in vodi izraelsko ljudstvo, ali od Mojzesa do kralja Davida (1500—1055 pred rojst. Krist.).

	Stran		Stran
30. Mojzesovo rojstvo	38	44. Balaamovo prerokovanje	57
31. Mojzes beži	40	okoli 1450.	
1500.		45. Mojzesovo poslednje opominjanje in njegova smrt	57
32. Goreči grm	40	46. Izraelci gredó v obljubljeno deželo	58
33. Strašni čudeži v Egiptu	42	47. Sodniki. Gedeon	59
34. Velikonočno jagnje in izhod iz Egipta	43	48. Kako je Ruta ljubila svojo taščo	61
35. Izraelci gredó skozi rdeče morje	45	49. Samuel. Helijsva hudobna sina	62
36. Božji čudeži v puščavi	46	1095.	
37. Bog dá deset zapovedi na gori Sinaj	47	50. Kraljestvo ustanovljeno. Savel prvi kralj	64
38. Zlato tele	49	51. David pastirček	64
39. Sveti šator	50	52. Davidov boj z velikanom Goliatom	66
40. Vnanja služba Božja	52	53. Jonatanova ljubezen in Savlovo sovraštvo do Davida	67
41. Ogledniki	53	54. Davidova velikodušna ljubezen	68
42. Upor in kazni zavoljo njega	55		
43. Mojzesova nezaupnost. Brodnasta kača	55		

III. Moč izraelskega ljudstva — ali od Davida do Roboama (1055—975 pred rojst. Krist.).

1055.		1015.	
55. David, pobožni kralj. Njegova skrb za vnanjo službo Božjo	69	59. Salomonova molitev in modra sodba	75
56. Davidovo prerokovanje o Zevličarju	71	60. Salomonovi pregovori	76
57. Absalom se vzdigne zoper svojega očeta in je kaznjevan	72	61. Zidanje in posvečevanje templja	77
58. Davidovo poslednje opominjanje in njegova smrt	74	62. Salomonovo veličastvo in njegova smrt	78

Tretja doba. Slava izraelskega ljudstva zatemni,
ali od Roboama do Kristusa. (975 pred rojst. Krist. do 1.)

975.	
63. Razdelitev kraljestva	79

I. Izraelovo ljudstvo polagoma razpada.

912.		826.	
64. Preroki: Bog pošlje Elija	80	68. Prerok Jona Ninivam, nevérske mu mestu, pokoro oznanja	86
65. Elija daruje	82	69. Izraelovo kraljestvo za vselej jenja. Tobija v asirski sužnosti	88
66. Ahabova in Jezabelina pregreha in kazni	83	70. Stari Tobija slovó jemlje, mladi Tobija pa gre na pot	89
896.		71. Mladi Tobija se vrne domú	92
67. Bog pošlje preroka Elizeja	84		

II. Judovo kraljestvo polagoma razpada.

	Stran		Stran
900—730.		536.	
72. Preroka Joel in Mihej . . . 93		82. Judje se vrnejo iz babilonske sužnosti. Preroka Agej in Charija. Duhoven Ezdra . . . 106	
okoli 770.		520.	
73. Kralj Ozija si prilastuje duhovsko oblast in Bog ga z gobami kaznuje . . . 94		83. Estera . . . 107	
okoli 760—700.		okoli 300.	
74. Izaijevo prerokovanje . . . 95		84. Prestavljanje sv. pisma v grški jezik. Modri pregovori Jezusa, sinu Sirahovega . . . 109	
728—699.		okoli 280.	
75. Pobožni kralj Ezekija . . . 96		85. Eleazar umrje mučne smrti . 111	
76. Judita . . . 97		168.	
77. Judovo kraljestvo razpade. Danijel v Babilonski sužnosti . 99		86. Mučenje sedmih makabejskih bratov . . . 111	
78. Danijel reši smrti čisto Suzano 100		87. Daritev in junaško dejanje Juda Makabeja . . . 113	
79. Trije mladeniči v ognjeni peči 101		166—160.	
80. Kralj Baltazar in malik Bel (Bal) . . . 103		88. Poslednji časi pred Kristusom 115	
81. Danijel v levnjaku . . . 104			

Drugi del: Zgodbe svetega pisma nove zaveze.

Prvi oddelek. Zgodbe Jezusa Kristusa.

Jezusovo rojstvo in njegova mladost.

1. Oznanjevanje Janezovega rojstva . . . 116	7. Marija izkaže Jezusa v templju . . . 121
2. Oznanjevanje Jezusovega rojstva . . . 117	8. Modri od jutra molijo Jezusa 123
3. Marija obišče Elizabeto . . . 118	9. Sveta družina beži v Egipt in se vrne v Nazaret . . . 124
4. Rojstvo Janeza krstnika . . . 119	12.
1.	
5. Jezusovo rojstvo . . . 120	10. Dvanajstletni Jezus v templju . . . 125
6. Pastirji pri jaslih in Jezusovo obrezovanje . . . 120	

Jezusovo pripravljanje k očitnemu učenju.

29.	30.
11. Sveti Janez pót pripravlja Jezusu . . . 126	12. Jezus krščen in izkušan . . 127
	13. Jezusovi prvi učenci . . . 129
	14. Jezusov prvi čudež v Kani . 129

Prva velika noč.

	Stran		Stran
15. Jezus v templju in njegov pogovor z Nikodemom . . .	130	20. Mrtvoudni . . .	135
16. Jezus pri Jakobovem vodnjaku . . .	132	21. Jezusova pridiga na gori . . .	136
17. Jezusova pridiga v Nazaretu . . .	133	22. Jezus ozdravi gobovega in pa stotnikovega hlapca . . .	139
18. Jezusova čudovita dela v Kafarnavmu . . .	134	23. Mladenič v Najmu . . .	140
19. Obilni ribji lov . . .	134	24. Janezova poslanca . . .	141
		25. Magdalena izpokornica . . .	142

Druga velika noč.

31.		30. Jairova hči in bolna žena . . .	148
26. Osem in trideset-letni bolnik . . .	143	31. Jezus si izvoli apostole ter jih prvič razpošlje . . .	149
27. Greh zoper svetega Duha. — Žena blagruje Marijo . . .	144	32. Obglavljenje svetega Janeza krstnika . . .	150
28. Govor Jezusov na jezeru: sedem prilik o nebeškem kraljestvu . . .	145	33. Jezus nasiti 5000 mož . . .	151
29. Vihar na morju . . .	147	34. Jezus obeta presveto rešnje Teló . . .	152

Tretja velika noč.

32.		51. Deset gobovih . . .	167
35. Kananejska žena . . .	153	52. Farizej in cestinar . . .	167
36. Jezus obeta Petru najvišjo cerkveno oblast . . .	153	53. Jezus o prazniku templjevega posvečevanja . . .	168
37. Jezus se izpremeni . . .	154	54. Bogati mladenič . . .	168
38. Davek za tempelj . . .	155	55. Večno plačilo. Delavci v vinogradu . . .	169
39. Jezus prijatelj otrok. O pohujšanju . . .	156	56. Jezus obudi Lazarja . . .	170
40. Jezus dá apostolom oblast vezati in razvezovati. — Prilika o neusmiljenem hlapcu . . .	157	33.	
41. Jezus razpošlje 72 učencev . . .	158	57. Jezus prerokuje svoje trpljenje in svojo smrt. — Cahej . . .	171
42. Zapoved ljubezni. Usmiljeni Samarijan . . .	159	58. Marija mazili Jezusa . . .	172
43. Marija in Marta . . .	160	59. Jezusov slovesni vhod v Jeruzalem . . .	172
44. Jezus dobri pastir. Izgubljena ovca . . .	161	60. Kraljeva ženitnina in davčni denar . . .	174
45. Izgubljeni sin . . .	162	61. Dar uboge vdove. Prerokovanje o razdejanju Jeruzalemskega mesta in o končanju sveta . . .	175
46. Bogatin in ubogi Lazar . . .	163	62. O desetih devicah in o talentih . . .	176
47. Slepороjeni . . .	164	63. Poslednja sodba in ločitev na vekomaj . . .	178
48. Oče naš. — Nadležni prijatelj . . .	165		
49. Prilika o bogatem možu . . .	166		
50. O nerodovitni smokvi . . .	167		

Poslednja velika noč. Trpljenje in smrt Jezusa Kristusa.

64. Velikonočno jagnje. Umivanje nog . . .	180	66. Jezus prerokuje, da ga bo Peter zatajil, in jemlje slovo od apostolov . . .	182
65. Jezus postavi presveto rešnje Teló in prerokuje, da ga bo Juda izdal . . .	180	67. Jezus na Oljski gori . . .	183
		68. Jezus ujet . . .	185

	Stran		Stran
69. Jezus pred Anom in Kajfom	185	73. Jezus nese težki križ. Jezus	
70. Peter zataji Jezusa. Juda obupa	186	križan	190
71. Jezus pred Pilatom in Herodom	188	74. Jezus govori sedem poslednjih	
72. Jezus bičan, s trnjem kronan		besedi in umrje	192
in na smrt obsojen.	188	75. Jezus v grob položen	193

Jezusovo poveličanje.

76. Jezusovo vstajenje	195	stolom in postavi zakrament	
77. Jezus se prikaže Mariji Magda-		svete pokore	197
leni in Petru	196	80. Jezus izroči Petru najvišo	
78. Jezus se prikaže učencema na		pastirsko službo	199
poti v Emavs	196	81. Jezus obljubi svetega Duha; —	
79. Jezus se prikaže vsem apo-		drugič razpošlje apostole;	
		— in gre v nebesa	200

Drugi oddelek. Zgodbe apostolov in prve svete c rkve.

82. Matija izvoljen v apostolstvo.		nelija. Kr��anska občina v An-	
Prihod svetega Duha	201	tijohiji	211
83. Peter ozdravi človeka hromega		okoli 42.	
od rojstva. Peter in Janez pred		91. Peter v ječi	212
velikim zborom	203	45—48.	
84. Ananija in Safira	205	92. Prvo (apostolsko) potovanje	
85. Vsi apostoli v ječi — Gama-		svetega Pavla	214
lijelov svet	205	okoli 50.	
86. Volitev diakonov. Štefan, prvi		93. Cerkveni zbor v Jeruzalemu	216
mučenec	206	51—54.	
okoli 37.		94. Drugo potovanje svetega	
87. Sveta birma. Dvornik iz		Pavla	217
Zamorskega	208	55—58.	
okoli 39.		95. Tretje potovanje svetega Pavla	220
88. Savel se izpreobrne	209	96. Poslednje dejanje svetih apo-	
89. Peter hodi po več krajih,		stolov	222
ozdravi Eneja in obudi Tabito	210	Pristavek	222
okoli 40.		Zemljepisne �rtice o sveti deželi	225
90. Izpreobrnitev nevr�nika Kor-			



Te svetopisemske zgodbe so tako osnovane, da so nekateri odstavki tiskani z večimi črkami brez vsega znamenja, nekateri z manjšimi črkami in zaznamenovani ali z dvema zvezdicama (**), ali s križem (†), ali le z eno zvezdico (*), nekateri pa z ležečimi črkami.

Ta razloček v natisu deli učno stvarino po starosti otrok ljudskih šol. Pisavca je namreč vodila misel, da bi vsi šolski otroci v rokah imeli eno in ravno isto zgodbeno knjigo, in da bi se jim po njih starosti dajal na vse strani čedalje obširniši nauk. Po tem pravilu naj se otroci najnižjega razreda učé le najpoglavitnejših reči, ki so pa, kolikor je moči, v zvezi med seboj; v vsakem višjem razredu naj se ponavlja prejšnje in dodaja naj se jim kaj novega, njim namenjenega, tako da se jim nauk vedno polni ali širi. Takó naj se eno leto učé zgodeb stare, ene leto pa zgodeb nove zaveze.

Da se doseže ta namen, naj se učna stvarina za vse primerljuje tako le deli:

Za otroke od 6.—8. leta naj učitelj iz odstavkov, z največimi črkami brez znamenja tiskanih, izvoli najpotrebnejše reči ter naj jim jih pripoveduje, in po večih podobah razlagaje vtiska v spomin.

V šoli z enim razredom, in v taki, v katero hodijo otroci le do 12. leta, učé se otroci od 8.—10. leta odstavkov, z največimi črkami tiskanih; otroci od 10.—12. leta ponavljajo prejšnje in se z novega učé odstavkov z dvema zvezdicama zaznamenovanih.

V šoli z dvema in več razredi se otroci od 8.—10. leta učé odstavkov, z večimi črkami natisnjenih; otroci od 10.—12. leta le-téh in odstavkov z dvema zvezdicama; otroci od 12.—14. leta pa vseh prejšnjih in odstavkov z zvezdico.

Po tem takem je učna stvarina tako razvrstena, da jo morejo zmagati sploh vsi učenci; ako pa učitelj previdi, da bi otroci katerega koli razreda še kaj več zmagali, kakor kar je njim namenjenega, naj jim po svoji previdnosti še kaj dodá iz višjega razreda.

Odstavki, s križcem zaznamenovani in z ležečimi črkami natisnjeni, pa so za prostovoljno rabo in zlasti za razlaganje v nedeljskih šolah.



~~~~~  
Natisnil Karel Gorišek na Dunaju.  
~~~~~


PALESTINA.





NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIZNICA

COBISS
SLO



00000099847

2.1.22.1.982 = 862 (045.2)

